

Godišnje izvješće

2017.

**FINANCIJSKI,
DRUŠTVENI I OKOLIŠNI
ASPEKTI POSLOVANJA**

INA GRUPA UKRATKO

INA Grupa je srednje velika europska naftna kompanija. S 10.782 zaposlenih i EBITDA u iznosu od 3.215 milijuna kuna, INA Grupa ima vodeću ulogu u naftnom i plinskom poslovanju u Hrvatskoj, uključujući istraživanje i proizvodnju, preradu nafte i distribuciju naftnih derivata te značajnu ulogu na regionalnom tržištu motornih goriva. Na kraju 2017. godine INA Grupa raspolagala je sa 150 milijuna boe dokazanih i vjerojatnih rezervi ugljikovodika, uz proizvodnju ugljikovodika od 37,6 Mboe/dnevno (godišnji prosjek). Rafinerije nafte Rijeka i Sisak u 2017. godini proizvele su 4,1 milijuna tona naftnih derivata. Usluge kupcima i maloprodaja je na dan 31. prosinca 2017. upravljala mrežom od 502 maloprodajne lokacije*.

NAŠE KLJUČNE AKTIVNOSTI UKRATKO

Istraživanje i proizvodnja nafte i plina bave se istraživanjem, razradom i proizvodnjom nafte i prirodnog plina u Hrvatskoj i inozemstvu. Od osnivanja pa do danas INA Grupa bila je uključena u aktivnosti istraživanja i proizvodnje u 20 država, a danas je prisutna u Angoli i Egiptu. U više od 60 godina postojanja aktivnosti istraživanja i proizvodnje, opremljeno je i pušteno u rad 45 naftnih i 30 plinskih polja, izgrađeno oko 4.500 istražnih i razradnih bušotina ukupne dubine oko sedam milijuna metara, oko 1.200 proizvodnih naftnih bušotina s više od 4.000 km raznih cjevovoda i više od 200 proizvodnih plinskih bušotina te naftaških objekata i postrojenja. Grupa je suočena

sa stalnim prirodnim padom zrelih i visoko iscrpljenih polja, zbog čega su uloženi veliki napor u povećanje proizvodnje domaće nafte s ciljem iskorištavanja maksimalnog potencijala naših zrelih polja.

Rafinerije i Marketing usmjereni su na preradu sirove nafte kao i na proizvodnju, distribuciju i prodaju naftnih derivata na domaćem i inozemnim tržištima. INA Grupa upravlja dvjema rafinerijama nafte u Hrvatskoj smještenima u Rijeci i Sisku. U razvoj Inina rafinerijskog sustava u posljednjih deset godina uloženo je više od 6 milijardi kuna, što je rezultiralo proizvodnjom vrhunskih goriva EURO V kvalitete. Međutim, s obzirom na trendove pada tržišne potražnje i pritiske na Europsko rafinerijsko poslovanje, prilagodba rafinerijskih kapaciteta tržišnoj potražnji glavni je ključ za budući održivi razvoj i uspjeh.

Usluge kupcima i maloprodaja upravljaju regionalnom mrežom od 502 maloprodajne lokacije*, od kojih su 392 u Hrvatskoj te 110 u susjednim zemljama: Bosni i Hercegovini, Sloveniji i Crnoj Gori. Od toga je 60 maloprodajnih mjesta u Hrvatskoj uključeno u model Partnerskog upravljanja. Osim stabilnih rezultata za goriva postignutih u 2017. godini, glavni naglasak Usluga kupcima i maloprodaje bio je na dalnjem poboljšanju segmenta negoriva i povećanju marže kroz uvođenje Fresh Cornera na maloprodajnim mjestima, gastro koncepta i dalnjim nadogradnjama robe široke potrošnje.

*Maloprodajne lokacije uključuju: 494 maloprodajna mjesta i ostale maloprodajne lokacije (autobar/autorestoran, autopraonice, dućane, prodajno mjesto za loživa ulja, prodajno mjesto UNP-a)

INA Grupa ima vodeću ulogu u naftnom i plinskom poslovanju u Hrvatskoj, uključujući istraživanje i proizvodnju, preradu nafte i distribuciju naftnih derivata te značajnu ulogu na regionalnom tržištu motornih goriva

INA

INA Grupa ukratko

INA u zajednici

Nagrade i priznanja

Ključni finansijski i operativni pokazatelji

Pismo predsjednika Uprave

KORPORATIVNO UPRAVLJANJE

Administrativna, upravljačka i nadzorna tijela društva

Informacije o kompaniji i dioničarima

Upravljanje kvalitetom

PREGLED MAKROEKONOMSKOG OKRUŽENJA

NAŠE POSLOVANJE

Istraživanje i proizvodnja nafte i plina

Rafinerije i marketing

Usluge kupcima i maloprodaja

FINANCIJSKI I OPERATIVNI PREGLED

POSLOVANJA

Izjava poslovodstva i analiza poslovanja

Glavni operativni pokazatelji grupe

ODRŽIVI RAZVOJ U INA GRUPI

Etika i upravljanje

Održivi proizvodi i usluge

Klimatske promjene

Zaštita okoliša

Zdravlje i sigurnost na radu

Zaštita od požara i upravljanje procesnom sigurnošću

Ljudski resursi

Zajednice

Prilozi

RJEČNIK POJMOVA I KRATICA

Financijski pojmovi i kratice

Održivost – pojmovi i kratice

KONSOLIDIRANI I QDVOJENI

FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI ZA GODINU

ZAVRŠENU NA DAN 31. PROSINCA 2017.

GODINE ZAJEDNO S IZVJEŠTAJEM NEOVISNOG REVIZORA

IZVJEŠTAJ O PLAĆANJIMA JAVNOM SEKTORU

IZJAVU O PRIMJENI KODEKSA

KORPORATIVNOG UPRAVLJANJA

IZVJEŠĆE NEOVISNOG REVIZORA

IMPRESUM:

INA-Industrija nafte, d.d. Avenija
V. Holjevca 10, 10020 Zagreb

IZDAVAČ:

INA-Industrija nafte, d.d.,
Kontroling, SDiHSE

UREDNICI:

Martina Jergović, Martina
Šalamon, Nataša Kos

FOTOGRAFIJE:

Ferdo Buva, Željko Sović

ZA IZDAVAČA:

Dalibor Sokolović,
Angelika Brnada

GRAFIČKI UREDNIK:

Stela Blažok

INA U ZAJEDNICI

Tijekom više od pet desetljeća poslovanja INA Grupa uspješno se dokazala kao pouzdan partner lokalnim zajednicama u kojima djeluje te društву u cjelini. Kompanija svake godine podrži više od stotinu razvojnih projekata, manifestacija i inicijativa namijenjenih djeci, mladima, kulturi, sportu i zaštiti okoliša pridonoseći time unaprjeđenju kvalitete života zajednica. INA Grupa, također, kontinuirano nastoji poboljšati svoju ulogu pouzdanog i poželjnog partnera, kao i podjeliti svoj uspjeh sa zajednicom. Samo prošle godine, INA Grupa donirala je više od dva milijuna kuna i nekoliko tisuća volonterskih sati onima kojima je potrebna pomoć, stvarajući tako uvjete za kvalitetniji život.

Pri tome se posebno ističe sedam donacija, u ukupnom iznosu od 750.000 kuna, različitim bolnicama u Hrvatskoj: Dječoj bolnici u Zagrebu, Kliničkom bolničkom centru Osijek, Kliničkom bolničkom centru Rijeka i Kliničkom bolničkom centru Zagreb, Posebnoj bolnici Gornja Bistra, Općoj bolnici Sisak i Općoj bolnici Slavonski Brod.

U Primorsko-goranskoj i Sisačko-moslavačkoj županiji, kao i dijelovima Hrvatske gdje posluje Istraživanje i proizvodnja, INA Grupa podržala je edukativne projekte i institucije (vrtiće, osnovne i srednje škole, fakultete), institucije lokalne samouprave (dječja igrališta i događanja u lokalnoj zajednici), sportske klubove, kulturne institucije, udruge koje brinu o baštini, ekološke projekte i projekte obnovljivih izvora energije.

2017. godine INA, d.d. nastavila je pružati podršku SOS Dječjem selu Hrvatska kroz razne projekte i inicijative (povezane s 20. obljetnicom SOS sela) te godišnjim donacijama.

U cilju podizanja svijesti o važnosti zaštite okoliša, INA, d.d. nastavila je s projektom „Zeleni pojas“ koji je

pokrenut 2014. godine. Na natječaju je zaprimljeno 99 prijava te je podržano 17 projekata iznosom od 369.000 kuna.

Tijekom dvije godine trajanja projekta spajaLICA, INA, d.d. se pozicionirala kao pionir društveno-odgovornog upravljanja nekretninama na korist šire zajednice. Model partnerstva i suradnje Ine i neprofitnog sektora nastavio se i 2017. kreiranjem spajaLICA HUB-a – platforme kojom INA, d.d. i 6 udruga dijeli besplatno znanje s drugim nevladnim udrugama i obrazovnim institucijama.

Kao društveno odgovorna kompanija usmjerena na održivi razvoj, INA, d.d. je svojim kupcima ponudila novu „zelenu“ uslugu – mogućnost prikupljanja otpadnog jestivog ulja. Pilot projekt lansiran je na 30 odabranih maloprodajnih lokacija u središnjoj Hrvatskoj. Svi oni koji već recikliraju otpadno jestivo ulje ili će to tek početi, mogu doći na odabrane Inine lokacije i dobiti besplatan lijevak koji će im olakšati postupak u kućanstvu.

Do kraja 2017. godine INA Klub volontera brojao je 2.873 volontera i 22.984 sati korporativnog volontiranja u gotovo cijeloj Hrvatskoj. Provedeno je 180 akcija koje su uključivale pošumljavanje, čišćenje podmorja, obnovu uništenih područja, uređenje krajobraza, pomoć djeci, starijima, nemoćnima, socijalno ugroženima i svima onima kojima je pomoć potrebna.

Samo 2017. Klub volontera proveo je 50 akcija u kojima je sudjelovalo 867 članova, što iznosi ukupno 6.936 volonterskih sati i 7.625 prijeđenih kilometara. Klub trenutno broji 1.316 članova, što je povećanje od 26,2 % u odnosu na 2016. godinu, a broj članova povećava se svake godine. Volonterski centar Osijek nagradio je Inin Klub volontera „Priznanjem za doprinos poslovnog sektora razvoju volonterstva“ u Slavoniji i Baranji 2012., 2014., 2015., 2016. i 2017. godine.

BEST *of the* YEAR

CERTIFIKAT POSLODAVAC PARTNER

Sedmu godinu zaredom INA, d.d. dobitnik je Certifikata Poslodavac Partner koji se dodjeljuje za izvrsnost u upravljanju ljudskim resursima. Svrha tog certifikata jest prepoznavanje i isticanje kompanija koje kvalitetno upravljaju ljudskim resursima te implementiraju standarde koji dokazano i smisleno unaprjeđuju poslovne rezultate i kvalitetu rada.

INA – POSLODAVAC PRVOG IZBORA

Portal MojPosao proveo je istraživanje Poslodavac prvog izbora 2017. godine, u kojem je sudjelovalo više od 15.000 ispitanika. U istraživanju se INA, d.d. plasirala među 10 najpoželjnijih poslodavaca u Hrvatskoj, a ispitanici su među razlozima atraktivnosti poslodavaca posebno istaknuli sigurnost radnog mjestu, harmonične odnose na radnom mjestu te priliku za napredovanje u struci.

PUNI MAMFORCE STANDARD KVALITETE

Ini je uručen puni Mamforce standard kvalitete kojim se potvrđuje visoka razina kompetencija u provođenju obiteljski odgovorne i rodno osviještene politike upravljanja ljudskim resursima. Nagrada se dodjeljuje kompanijama temeljem rezultata revizije provedene u ljudskim resursima i analize kompanijskih politika, intervjeta i istraživanja.

POSEBNO PRIZNANJE ZA DOPRINOS POSLOVNOM SEKTORA RAZVOJU VOLONTERSTVA

Volonterski centar Osijek nagradio je Inin Klub volontera „Priznanjem za doprinos poslovnog sektora razvoju volonterstva“ što je potvrda vrijednosti koje INA i njeni volonteri promiču kroz svoje aktivnosti, ali i obaveza da tu poziciju cijenjenog i prepoznatog partnera lokalnoj zajednici kontinuirano unaprjeđuje.

NAGRADA „GREEN FROG“

INA Grupa osvojila je nagradu „Green Frog Award 2017“ za najbolje izvješće o održivom razvoju u Hrvatskoj, pobijedivši na natječaju koji organizira tvrtka Deloitte. Nagrada „Green

Frog“ daje priliku tvrtkama da predstave svoju održivu praksu i načine osviještenog i aktivnog upravljanja gospodarskim, društvenim i okolišnim utjecajima.

NAGRADA „GOLDEN BARREL“

Projekt INA Akademija osvojio je prvo mjesto i nagradu „Golden Barrel“ u kategoriji „Uključenost“ 2017. zbog svog doprinosa stalnom razvoju zaposlenika dijeljenjem znanja, povećanjem uključenosti i dodanoj vrijednosti za kompaniju. „Golden Barrel“ prva je poslovna nagrada MOL Grupe kojom se predstavljaju značajna poslovna dostignuća radi promicanja najboljih praksi zaslužnih za uspjeh kompanije.

NAGRADA SJAJ

DOBRA HRVATSKA, poslovna inicijativa za afirmaciju društveno odgovornog poslovanja i održivog razvoja i Hrvatska udruga poslodavaca (kao Global Compact Network Hrvatska - UN inicijative za DOP i održivi razvoj) proveli su tijekom srpnja i kolovoza 2017. istraživanje na 203 kompanije kojem je cilj bio ispitati koliki broj hrvatskih privatnih poduzeća komunicira svoju praksu društvene odgovornosti digitalnim putem, odnosno putem službenih internetskih stranica tvrtke te koliko ulažu u vidljivost DOP-a.

Na temelju rezultata istraživanja, INA, d.d. primila je nagradu SJAJ - za vidljivost i afirmaciju društveno odgovorne komunikacije u digitalnim medijima.

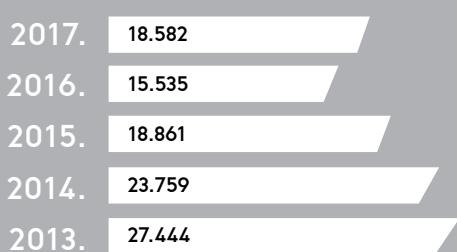
Dodijeljeno je deset jednakovrijednih nagrada sljedećim kompanijama (abecednim redom):

- Dukat d.d.
- Ericsson Nikola Tesla d.d.
- Heineken Hrvatska d.o.o.
- HEP d.d.
- Hrvatski telekom d.d.
- INA, d.d.
- OTP banka Hrvatska d.d.
- Podravka d.d.
- Valamar Riviera d.d.
- Vetropack Straža d.d.

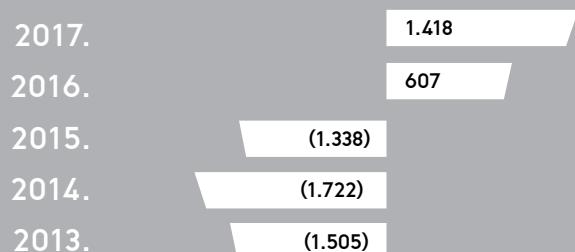
KLJUČNI FINANCIJSKI I OPERATIVNI POKAZATELJI

	2016.	2017.	2017./2016.
mil. kn	MIL. KN	MIL. KN	%
Neto prihod od prodaje	15.535	18.582	20
EBITDA	2.112	3.215	52
EBITDA bez jednokratnih stavki	2.428	3.211	32
o/w Istraživanje i proizvodnja	2.166	2.470	14
o/w Rafinerije i marketing uklj. Trgovinu na malo	558	987	77
CCS EBITDA bez jednokratnih stavaka	2.219	3.030	37
Dobit iz osnovne djelatnosti	607	1.418	134
Dobit iz osnovne djelatnosti bez jednokratnih stavki	842	1.379	64
CCS Dobit iz osnovne djelatnosti bez jednokratnih stavki	626	1.198	92
Neto dobit/(gubitak) iz finansijske aktivnosti	(146)	146	N.P.
Neto dobit	101	1.220	1.108
Neto dobit bez jednokratnih stavki	336	1.181	252
Neto novac iz poslovnih aktivnosti	2.201	2.484	13
Kapitalna ulaganja uključujući jednokratne troškove	1.385	1.393	1
o/w Istraživanje i proizvodnja	714	618	(14)
o/w Rafinerije i marketing uklj. Trgovinu na malo	608	713	17
Dobitak po dionici			
Osnovna i razrijeđena dobit po dionici (kuna po dionici)	10,1	122,0	1.108
Omjer duga i kapitala %	19,09	10,81	
KLJUČNI POKAZATELJI ISTRAŽIVANJE I PROIZVODNJA			
Rezerve sirove nafte (MM bbl) 2P	86	76	(11)
Rezerve prirodnog plina (MM boe) 2P	98	67	(32)
Ukupne rezerve ugljikovodika (MM boe) 2P	198	150	(24)
Prosječna dnevna proizvodnja sirove nafte (Mbbl/dan)	15,0	14,5	(3)
Prosječna dnevna proizvodnja kondenzata (M boe/dan)	1,9	1,8	(5)
Prosječna dnevna proizvodnja prirodnog plina (M boe/dan)	22,4	21,3	(5)
Ukupna prosječna dnevna proizvodnja ugljikovodika (M boe/dan)	39,4	37,6	(5)
KLJUČNI POKAZATELJI RAFINERIJE I MARKETING			
Ukupna rafinerijska proizvodnja (kt)	3.856	4.092	6
Ukupna prodaja rafinerijskih proizvoda (kt)	3.854	4.227	10
KLJUČNI POKAZATELJI TRGOVINA NA MALO			
Ukupan broj maloprodajnih mesta	495	494	(0,2)
Ukupna prodaja (000 t)	1.014	1.056	4

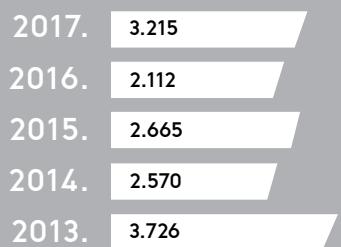
NETO PRIHOD OD PRODAJE (MIL. KN)

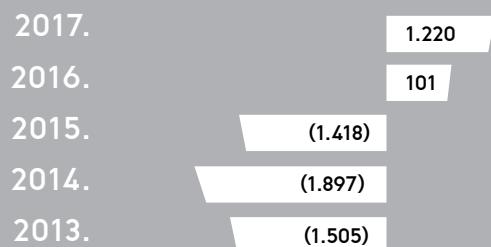
DOBIT/GUBITAK IZ OSNOVNE DJELATNOSTI (MIL. KN)

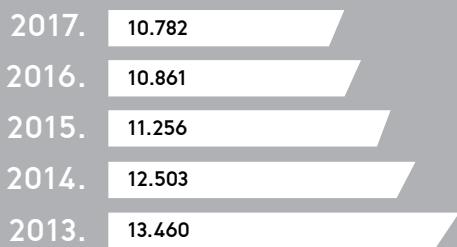
EBITDA (MIL. KN)

NETO DOBIT/(GUBITAK) (MIL. KN)

BROJ ZAPOSLENIH

INA GRUPA EBITDA (mil. kn)

3.215

Ukupna rafinerijska proizvodnja

6%

Maloprodajna mjesto 2017.

494

Proizvodnja 2017.

2P Rezerve
150

MMboe

37,6
mboe/d

PISMO PREDSJEDNIKA UPRAVE

U 2017. godini INA je objavila jedan od najboljih rezultata u posljednjih nekoliko godina. Pokazali smo sposobnost da iskoristimo prednosti povoljnog vanjskog okruženja s višim cijenama ostvarivši EBITDA u iznosu većem od 3,2 milijarde kuna, što je rast od 52% u usporedbi s 2016. godinom. Definirali smo dva osnovna stupa našeg poslovanja, od kojih je jedan fokusiran na rast, a drugi na operativnu izvrsnost i vrhunsku učinkovitost. Uspjeli smo u oba područja, čime smo dodatno pozicionirali INA-u kao **vodećeg igrača na svim našim ključnim tržištima.** Izdaci za kapitalne investicije iznosili su 1,4 milijarde kuna, u skladu s prethodnom godinom, uz povećanje ulaganja u Hrvatskoj.

Segmentu Istraživanja i proizvodnje pogodovalo je pozitivno vanjsko okruženje zajedno s umjerenim povećanjem proizvodnje domaće nafte. Iako smo suočeni s prirodnim padom proizvodnje na našim zrelim poljima, učinili smo značajne napore kako bismo povećali proizvodnju na njima, iskorištavajući njihov maksimalan potencijal implementacijom koncepta Optimizacije proizvodnje na postojećim poljima i obavljanjem raznih rudarskih radova, što je rezultiralo porastom domaće proizvodnje nafte na razine od prije 10 godina. U posljednjih deset godina INA je uložila ukupno 13 milijardi kuna u istraživanje i proizvodnju, a strategija značajnih ulaganja će se nastaviti i dalje. U 2018. godini planiramo nastaviti

istraživačke aktivnosti na istražnom prostoru Drava-2 i ulagati u projekte 3D seizmičkog ispitivanja. Također planiramo širenje našeg EOR projekta s ciljem povećanja proizvodnje u starim buštinama te intenzivno pratimo događaje na inozemnim tržištima u potrazi za profitabilnim poslovnim mogućnostima.

Rafinerije i marketing ostvarili su snažnu EBITDA s pozitivnim novčanim tokom, što je najbolji rezultat u zadnjih deset godina. Ove aktivnosti rezultirale su uvodenjem dvaju novih goriva, snažnim pozicioniranjem na hrvatskom tržištu, povećanom prodajom na svim tržištima te rekordnim količinama u riječkoj logistici, uz naglasak na sigurnost i okoliš. Međutim, rezultati Rafinerije nafte Sisak nastavljaju opterećivati učinak Rafinerija i marketinga s negativnim rezultatom iz poslovanja u iznosu od 207 milijuna kuna u 2017. godini. Stoga provođenje opcija koje će naše poslovanje u području Rafinerija i marketinga učiniti dugoročno održivim i profitabilnim predstavlja jedan od glavnih izazova s kojima ćemo se susresti. Projekt obrade teških ostataka u Rijeci, vrijedan 3 milijarde kuna, budućnost je INA-inog rafinerijskog poslovanja, a koncentracija prerade na toj lokaciji doprinijet će profitabilnosti projekta. Postupak nabave za projektiranje, isporuku i izgradnju je u tijeku, a konačna investicijska odluka trebala bi se donijeti u prvoj polovici 2018. godine.

ZOLTÁN SÁNDOR ÁLDOTT
Predsjednik Uprave

INA temelji svoje poslovanje i uspjeh na načelima održivosti. Kao potpisnica inicijative Ujedinjenih naroda Global Compact od 2007. godine, INA se zalaže za promicanje i potporu 10 načela UNGC-a u području ljudskih i radnih prava, zaštite okoliša i borbe protiv korupcije. INA je potpisnica i Povelje o raznolikosti, čime smo se obvezali na provođenje politike raznolikosti i nediskriminacije u našoj radnoj sredini i poslovnom okruženju. Hrvatska je bila 19. zemlja članica EU-a u kojoj je Povelja usvojena, a nositelj projekta bio je Hrvatski poslovni savjet za održivi razvoj.

Kompanija se pridržava jasnih vrijednosti: na prvo mjesto stavljamo **ljudi** i nastojimo zadovoljiti potrebe naših **kupaca** preuzimanjem **odgovornosti** za sve aktivnosti koje **agilno** provodimo. INA je sastavni dio zajednica u kojima posluje: naše sponzorsko-donacijske aktivnosti ostaju na visokoj razini, kao i naporci koje ulaže INA-in Klub volontera, čiji broj članova, uspješno provedenih aktivnosti i uloženih sati stalno raste. S više od 600 diplomata zaposlenih u proteklih osam godina u sklopu programa Growww, INA je vodeća kompanija u privlačenju mladih talenata koji su prepoznali inicijative usmjerene na INA-ine zaposlenike. Naš Kolektivni ugovor jedan je od najboljih u Hrvatskoj, a u području upravljanja ljudskim resursima primjenjujemo najsvremenije svjetske prakse, pri čemu nastojimo ponuditi širok raspon dodatnih pogodnosti našim zaposlenicima. Napredne prakse vezane uz uprav-

ljanje zaštitom okoliša sastavni su dio INA-ine poslovne politike, a zdravlje i sigurnost naših zaposlenika, izvođača radova i dobavljača našu prioritet.

Tržište i okoliš stalno se mijenjaju, a INA im se uspješno prilagođava. Implementirali smo sveobuhvatne organizacijske promjene kako bismo se još više usredotočili na kupca te na razvoj novih usluga, ali i na nove biznise. S obzirom na činjenicu da globalna industrija nafte i plina prolazi kroz razdoblje intenzivne transformacije, prepoznali smo potrebu da se prilagodimo širenjem poslovanja naše kompanije. Novi operativni i organizacijski model stavlja naglasak na poslovnu inovaciju, čime se smanjuju potencijalni rizici.

Vjerujemo da je kvalitetan portfelj, zajedno s visokom kvalitetom usluga u našoj maloprodajnoj mreži, jezgra našeg **vertikalno integriranog poslovnog modela** s obzirom na to da pruža mogućnost optimizacije na ovom visoko konkurentnom tržištu. Stoga neprestano ulažemo u uvođenje novih i dodatnih usluga na našim benzinskim postajama prilagođenim potrebama i zahtjevima naših kupaca. Iako smo u 2017. godini znatno poboljšali naš finansijski položaj, još uvjek trebamo biti spremni na brze prilagodbe da bismo mogli uspješno upravljati poslovanjem u nesigurnom, kompleksnom i volatilnom okruženju.

KORPORATIVNO UPRAVLJANJE

ADMINISTRATIVNA, UPRAVLJAČKA I NADZORNA TIJELA DRUŠTVA

Inina upravljačka struktura temelji se na dualističkom sustavu koji se sastoji od Nadzornog odbora i Uprave, koji zajedno s Glavnim skupštinom predstavljaju tri obvezna unutarnja tijela Ine u skladu sa Statutom i Zakonom o trgovačkim društvima.

Nadzorni odbor odgovoran je za imenovanje i razrješenje članova Uprave i nadzire vođenje poslovanja društva. Na temelju Inina Statuta, Nadzorni odbor sastoji se od devet članova, od kojih je jedan član predstavnik zaposlenika. Sukladno dioničarskom ugovoru koji su potpisali MOL i Vlada Republike Hrvatske, pet članova imenuje MOL, a tri Vlada Republike Hrvatske. Uprava se sastoji od šest članova. Sukladno dioničarskom ugovoru, tri člana Uprave, uključujući predsjednika Uprave, postavlja MOL, dok preostala tri člana postavlja Vlada Republike Hrvatske

UPRAVA

Sljedeći popis sadržava imena sadašnjih članova Uprave s njihovim funkcijama na dan 31. prosinca 2017. godine. Poslovna je adresa za sve članove Uprave Avenija V. Holjevca 10, 10020 Zagreb, Hrvatska.

Zoltán Sándor Áldott, predsjednik Uprave

Niko Dalić, član Uprave

Gábor Horváth, član Uprave

Ivan Krešić, član Uprave

Davor Mayer, član Uprave

Péter Ratatics, član Uprave

VIJEĆE OPERATIVNIH DIREKTORA

Vijeće operativnih direktora imenuje se odlukom Uprave. Operativni direktori ovlašteni su i odgovorni za upravljanje poslovanjem pojedinih djelatnosti Ine (Istraživanje i proizvodnja nafte i plina, Rafinerije i marketing, Usluge kupcima i maloprodaja, Financije i Korporativni poslovi).

Popis operativnih direktora na dan 31. prosinca 2017.:

Gábor Horváth, glavni financijski direktor (od 1. studenog 2017. zamjenjuje dr. Ákosa Székelya na mjestu glavnog financijskog direktora)

Darko Markotić, operativni direktor zadužen za Usluge kupcima i maloprodaju

Bengt Oldsberg, operativni direktor zadužen za Rafinerije i Marketing

Tvrtko Perković, operativni direktor zadužen za Istraživanje i proizvodnju nafte i plina

Tomislav Thür, operativni direktor zadužen za Korporativne poslove

NADZORNI ODBOR

Popis sadržava imena članova Nadzornog odbora i njihove funkcije (na dan 31. prosinca 2017.). Poslovna je adresa za sve članove Nadzornog odbora Avenija V. Holjevca 10, 10002 Zagreb, Hrvatska.

Damir Vandelić, predsjednik Nadzornog odbora

József Molnár, zamjenik predsjednika Nadzornog odbora

Luka Burilović, član

Szabolcs I. Ferencz, član

Ferenc Horváth, član

Damir Mikuljan, član (od 14. lipnja 2017. zamjenjuje Daria Čehića)

Jasna Pipunić, predstavnik radnika u Nadzornom odboru

József Simola, član

László Uzsoki, član

ODBOR ZA REVIZIJU

Odbor za reviziju tijelo je koje imenuje Nadzorni odbor kako bi pomoglo Nadzornom odboru i Upravi u obavljanju njihovih korpo-

rativnih upravljačkih zadataka, finansijskom izvještavanju i kontroli poslovanja kompanije. Međutim, Odbor za reviziju samo je pomoćno tijelo i ne može oduzeti Nadzornom odboru i Upravi njihove odgovornosti. Nadzorni odbor dužan je razmotriti izvješće o radu Odbora za reviziju jednom godišnje.

Odgovornosti Odbora za reviziju povezane su:

1. s računovodstvenim segmentom;
2. sa segmentom vanjskog revizora;
3. s finansijskim segmentom;
4. sa segmentom procjene rizika.

U obavljanju svojih zadataka Odbor za reviziju ovlašten je nadgledati unutarnje procese u Ini, zatražiti dodatne informacije od Društva ili njegovih revizora i provoditi razgovore sa zaposlenicima. Nadalje, Odbor je ovlašten angažirati nezavisne konzultante na trošak tvrtke.

Članovi INA, d.d. Odbora za reviziju na dan 31. prosinca 2017. su:

Judit Szilágyi, predsjednica (imenovana na sjednici Nadzornog odbora održanoj 17. svibnja 2017., zamjenjuje Željka Perića)

József Simola, član

Damir Vandelić, član

József Molnár, član (podnio ostavku na sjednici Nadzornog odbora održanoj 17. svibnja 2017. godine)

S obzirom na činjenicu da su dionice Ine uvrštene na uredeno tržište, INA – Industrija nafte, d.d. primjenjuje Kodeks korporativnog upravljanja koji su zajednički pripremili Hrvatska agencija za nadzor finansijskih usluga i Zagrebačka burza, a na snazi je od 1. siječnja 2011. godine. Objavljen je na internetskoj stranici Zagrebačke burze (www.zse.hr). Uz Kodeks korporativnog upravljanja, INA Grupa također primjenjuje svoj Etički kodeks koji definira temeljne vrijednosti i načela ponašanja menadžmenta i zaposlenika INA Grupe u vezi s njihovim odnosom prema radu, suradnicima, poslovnim partnerima i javnosti. Kodeksom se također navode obveze INA Grupe u osiguranju odgovarajućih uvjeta za rad i profesionalni razvoj zaposlenika, kao i izbjegavanje neprihvatljivih oblika ponašanja. Kodeks pokriva široko područje poslovnih odnosa i procesa i trebaju ga se pridržavati sve osobe koje djeluju u ime INA Grupe, uključujući fizičke osobe i pravne osobe koje su u ugovornom odnosu s INA Grupom (poslovni partneri, savjetnici, dobavljači, prodavači i sl.). Navedene osobe ili subjekti mogu pristupiti Kodeksu na internetskoj stranici www.ina.hr. INA, d.d. općenito se pridržava odredbi Kodeksa korporativnog upravljanja, uz iznimke navedene u Godišnjem upitniku korporativnog upravljanja objavljenom na Ininim mrežnim stranicama.

Neke su od iznimaka sljedeće:

- ▶ INA, d.d. ne objavljuje niti ažurira popis dioničara. Vlasnička struktura dostupna je na internetskoj stranici Društva, dok se detaljni popis dioničara vodi u Središnjem klirinškom depozitarnom društvu d.d. koje, u skladu sa Zakonom, objavljuje popis deset najvećih dioničara na svojoj internetskoj stranici.
- ▶ INA, d.d. ne objavljuje podatke o dionicama Društva koje drže članovi Uprave ili Nadzornog odbora na svojoj internetskoj stranici. Umjesto toga, sve objave povezane s vrijednosnicama u posjedu članova Uprave ili Nadzornog odbora mogu se pronaći na internetskoj stranici Društva.
- ▶ INA, d.d. ne osigurava bez naknade opunomoćenike dioničarima Društva koji iz bilo kojeg razloga ne mogu glasovati na Glavnoj skupštini. Dioničari koji ne mogu sami glasovati trebaju, prema vlastitu nahodenju, imenovati odgovarajuće opunomoćenike koji su dužni glasovati sukladno njihovim uputama. Društvo nije zaprimilo nikakav zahtjev bilo kojeg dioničara povezan s imenovanjem opunomoćenika.
- ▶ Društvo postavlja uvjete i formalne uvjete za sudjelovanje dioničara na Glavnoj skupštini u skladu sa Zakonom o trgovačkim društvima i Statutom Društva kako bi se zaštitila prava dioničara u uvjetima velikog broja dioničara.
- ▶ Nadzorni odbor nije sastavljen većinom od nezavisnih članova. Sastoji se od predstavnika glavnih dioničara i predstavnika radnika u skladu sa Zakonom o trgovačkim društvima.
- ▶ Dugoročni plan sukcesije nije objavljen. Međutim, postojeći sustavi izbora članova Nadzornog odbora, Uprave i višeg menadžmenta vode računa o kontinuitetu u obavljanju nadzornih, upravljačkih i administrativnih funkcija.
- ▶ Politika nagradivanja Društva dio je internih pravila koja se ne objavljuju na internetskoj stranici Društva. Podaci o naknadama članovima Uprave i Nadzornog odbora objavljaju se u godišnjem izvješću u ukupnom iznosu. Trenutni interni propisi ne predviđaju mogućnost javnog objavljivanja tih podataka.
- ▶ Iznosi naknada plaćenih nezavisnim revizorima za pružene usluge ne objavljaju se i predstavljaju poslovnu tajnu.

Zoltán Sándor Áldott**Predsjednik Uprave****Niko Dalić****Član Uprave**

Zoltán Áldott imenovan je predsjednikom Uprave Ine 1. travnja 2010. godine. Karijeru je započeo 1990. kao suradnik u Creditum Financial Consultingu. Od 1992. do 1995. obnaša razne funkcije u kompaniji Euro-corp Financial Consulting, potom se 1995. pridružuje MOL-u, gdje vodi Odjel za privatizaciju. Od 1997. do 1999. direktor je Odjela za kapitalna tržišta, a od 1999. do 2000. obnaša dužnost direktora Odjela za strategiju i poslovni razvoj. Od studenog 2000. do lipnja 2001. izvršni je direktor za strategiju MOL-a, a od lipnja 2001. izvršni je direktor za strategiju cijele MOL Grupe. Od rujna 2004. do lipnja 2011. godine na poziciji je izvršnog potpredsjednika za istraživanje i proizvodnju MOL Grupe. Od listopada 2003. godine do travnja 2010. godine bio je član Nadzornog odbora Ine. Diplomirao je ekonomiju na Sveučilištu u Budimpešti.

Niko Dalić imenovan je članom Uprave Ine u veljači 2011. godine. Karijeru je započeo 1986. godine kao geolog na istražnim i proizvodnim projektima u Hrvatskoj, nakon čega 1996. postaje rukovoditeljem poslovne jedinice zadužen za istočnu Slavoniju i Podravinu. Od 2005. do 2008. obnaša funkciju pomoćnika izvršnog direktora Naftaplina te vodi projekte u inozemstvu. Osim toga, voditelj je timova za strategiju Naftaplina i Energetsku strategiju Republike Hrvatske te tima za IPO. Nakon te funkcije, od 2008. do 2009. direktor je Sektora za istraživanje. Od lipnja 2009. na mjestu je člana Uprave u Edini, zajedničkoj kompaniji Ine i talijanskog Edisona, gdje se usmjerio na aktivnosti na polju Izabela na sjevernom Jadranu. Diplomirao je te kasnije i magistrirao na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu u Zagrebu, a stručni ispit pri Ministarstvu znanosti položio je 1996. godine. Pohađao je i brojne dodatne seminare i profesionalna usavršavanja u zemljji i inozemstvu. Član je mnogobrojnih stručnih udruženja i društava te je objavio nekoliko radova. Od 2005. do 2009. bio je predsjednik Hrvatskog geološkog društva. Od prosinca 2014. g. Dalić je Dopredsjednik za geologiju u HUNIG-u (Hrvatska udruga naftnih inženjera i geologa).

Gábor Horváth

Član Uprave

Gábor Horváth imenovan je na funkciju člana Uprave 22. svibnja 2014. Diplomirao je pravo na Sveučilištu Eötvös Loránd (ELTE) u Budimpešti. Tijekom dugogodišnje karijere radio je u Mađarskoj banci za razvoj te je kao pravnik radio u područjima korporativnih financija, riznice i korporativnog upravljanja. Od 1995. godine obnašao je, između ostalog, funkcije predsjednika Odbora za reviziju, člana Nadzornog odbora te zamjenika predsjednika Nadzornog odbora u OTP banci. Od 1999. do 2014. bio je član Odbora direktora u MOL-u.

Ivan Krešić

Član Uprave

Ivan Krešić postao je članom Uprave Ine u veljači 2011. godine, nakon što je od 2006. godine obnašao funkciju direktora Rafinerije nafte Rijeka. Karijeru je započeo u Ini, na radnom mjestu procesnog inženjera u riječkim Mazivima. Od 2000. do 2004. godine radio je kao rukovoditelj proizvodnje, nakon čega postaje direktor INA Maziva Rijeka. U kolovozu 2006. godine imenovan je direktorom Rafinerije nafte Rijeka. Od 2009. do 2011. godine član je nadzornih odbora tvrtki Maziva Zagreb i STSI, članica INA Grupe. Diplomirao je na Fakultetu kemijskog inženjerstva i tehnologije u Zagrebu, gdje je osvojio i Rektorovu nagradu za najbolji studentski rad. Magistrirao je na Rochesterovu institutu za tehnologiju (RIT) u SAD-u 2001. godine. Na poslovnoj školi u Bledu 2003. godine stječe certifikat poslovnog upravljanja, MBA. Pohađao je obrazovne programe za izvršni menadžment u segmentu financija, upravljanja promjenama, spajanjima i preuzimanjima na London Business School te učinkovitog upravljanja rizicima za članove Uprave. Član je Alumni kluba Poslovne škole u Bledu te Alumni kluba London Business School.

Davor Mayer**Péter Ratatics****Član Uprave****Član Uprave**

Davor Mayer imenovan je članom Uprave Ine u veljači 2011. godine. Karijeru je započeo kao pripravnik u INA Rafineriji Zagreb (danasa Maziva Zagreb) i Rafineriji Sisak, nakon čega je radio u INA optimizaciji rafinerijske prerade te kasnije u međunarodnoj trgovini. Od 1998. do 2002. godine obnašao je funkciju direktora veleprodaje naftnih derivata u OMV-u, nakon čega je prešao u Tifon na radno mjesto direktora zastupništva naftne kompanije Gulf Oil International. Od 2005. do 2008. radi u ExxonMobilu kao direktor za industriju regije jugoistočna Europa. Od 2008. ponovno radi u Tifonu kao član Uprave i direktor veleprodaje, nabave, logistike i kartičnog poslovanja, a od lipnja 2009. uz funkciju člana Uprave u Tifonu radi i u Ini na mjestu direktora Sektora kartičnog poslovanja. Diplomirao je na Fakultetu kemijskog inženjerstva i tehnologije, nakon čega je pohađao stručne seminare i edukacije, a od 2005. do 2008. pohađao je poslijediplomske edukacije o sustavima upravljanja u međunarodnoj školi Achieve Global u Bruxellesu, Belgija.

Péter Ratatics trenutno je na poziciji glavnog operativnog direktora Usluga kupcima MOL-a. Diplomirao je na Sveučilištu Corvinus u Budimpešti, na Fakultetu financija sa specijalizacijom tržišta kapitala. G. Ratatics započeo je karijeru kao ekspert za trgovanje plinom i razvoj plinskog poslovanja u MOL-u, nakon čega je 2009. godine imenovan za voditelja savjetodavnog tima Odbora izvršnih direktora. U razdoblju 2009. i 2010. bio je i direktor Organizacijskog razvoja i upravljanja procesima, a od 2010. do 2011. direktor Podrške menadžmentu. Od svibnja 2011. obnaša funkciju potpredsjednika Korporativnog centra te je zadužen za domenu ljudskih resursa. U lipnju 2011. imenovan je članom Uprave Ine, 2012. godine postaje potpredsjednik Nadzornog odbora tvrtke za transport prirodnog plina FGSZ, a u svibnju 2017. dolazi na funkciju direktora tvrtke MOL Fleet Holding. Od 2015. do 30. studenog 2016. bio je odgovoran za nabavu te investicijsku i komunikacijsku djelatnost MOL Grupe, kao viši potpredsjednik MOL Grupe, zadužen za Korporativni centar (Ljudski resursi, Korporativne usluge i Korporativne komunikacije).

Gábor Horváth

Glavni finansijski direktor
(od 1. studenog 2017. zamjenjuje dr.
Ákosa Székelya na mjestu glavnog
finansijskog direktora)

Darko Markotić

**Operativni direktor
zadužen za Usluge
kupcima i maloprodaju**

Gábor Horváth imenovan je na poziciju glavnog finansijskog direktora od 1. studenog 2017. G. Horváth na ovu poziciju dolazi s pozicije direktora Kontrolinga Ine. G. Horváth je studirao na Ekonomskom fakultetu u Budimpešti te je na istom fakultetu stekao titulu magistra ekonomije. Dodatno je završio ACCA (Association of Chartered Certified Accountants) edukaciju. Karijeru je započeo u revizorskoj kući Ernst & Young u Budimpešti, odakle je 2006. godine prešao u MOL. U siječnju 2010. godine postaje savjetnik izvršnom direktoru PF Financija Ine gdje se zadržao do 2011. godine. U svibnju 2011. godine prelazi na poziciju direktora Upravljanja rizicima MOL Grupe, a od ožujka 2015. postaje direktor Inina Sektora kontrolinga.

Darko Markotić diplomirao je 1998. godine na Pravnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Od 2000. godine zaposlen je u Ini, gdje je u različitim organizacijskim jedinicama obavljao više funkcija unutar Društva. Na samom početku karijere u Ini radi u Sektoru pravnih poslova. U lipnju 2002. godine preuzima mjesto poslovnog tajnika u Uredu člana Uprave za koordinaciju privatizacije Ine, a 2005. imenovan je tajnikom Društva i na tom mjestu radi tri godine. Za novog člana Uprave Ine izabran je 2008. te je nakon godine dana na toj funkciji 2009. imenovan izvršnim direktorom PF Korporativni servisi. Od listopada 2010. godine radi na mjestu izvršnog direktora djelatnosti Trgovina na malo, a u srpnju 2017. izabran je na poziciju operativnog direktora za Usluge kupcima i maloprodaju.

Bengt Oldsberg

**Operativni direktor
zadužen za Rafinerije
i marketing**

Tvrtko Perković

**Operativni direktor
zadužen za Istraživanje i
proizvodnju nafte i plina**

Gospodin Bengt Oldsberg ima više od 30 godina iskustva u rafinerijskoj industriji. U vrijeme dok je radio za Shell Grupu, od 1982. do 2005., vodio je projekte u Švedskoj, Nizozemskoj i Australiji te obnašao različite upravljačke funkcije. Njegovo profesionalno iskustvo uključuje i rukovodeće pozicije u kompanijama Preem Petroleum AB i Nynas AB. Od 1. kolovoza 2013. g. Oldsberg je obnašao dužnost direktora Ininog Centra proizvodnje gdje je bio zadužen za jačanje procesa proizvodnje i pozicije kompanije na međunarodnim rafinerijskim tržištima, upravljanje zaštitom zdravlja, sigurnosti i okoliša te kapitalne investicije u djelatnosti Rafinerije i marketing. G. Oldsberg stekao je diplomu magistra znanosti kemijskog inženjerstva. Pohađao je edukacijske programe za izvršni menadžment za vrijeme rada u Shell Grupi i IFL Sweden.

Tvrtko Perković imenovan je na funkciju 1. srpnja 2017. Na tu funkciju dolazi s mjesta operativnog direktora za Korporativni centar, gdje je bio od rujna 2012. godine. G. Perković diplomirao je na Rudarsko-geološko naftnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu 1985. godine. Pohađao je velik broj tečajeva te se 1993. godine nastavio usavršavati na međunarodnom postdiplomskom studiju Poslovno upravljanje (MBA) na Ekonomskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Karijeru je započeo u Ini 1986. godine u djelatnosti Istraživanje i proizvodnja nafte i plina, Pogon Remont, najprije kao pripravnik, zatim kao operativni inženjer, a od 1990. kao šef Sektora specijalnih servisa. Od 1995. do 1997. bio je pomoćnik direktora Sektora tehničkih servisa, kada prelazi u CROSCO d.o.o. na poziciju direktora Sektora za strategiju i razvoj. Tijekom 1999. i 2000. voditelj je projekta implementacije poslovnog informacijskog sustava SAP u Ini, nakon čega je u CROSCO-u imenovan na poziciju direktora Sektora strategije, ljudskih potencijala i IT-a. Od srpnja 2009. obnaša funkciju direktora Sektora podrške upravljanju i poslovanju upstreama u Ini, a na funkciju predsjednika Uprave STSI-ja d.o.o. imenovan je u rujnu 2010. te na toj funkciji ostaje do srpnja 2012.

Tomislav Thür

**Operativni direktor
zadužen za Korporativne
poslove**

Tomislav Thür diplomirao je 1991. na Pravnom fakultetu u Zagrebu, a magistrirao pravo 1998. na Harvard Law School. G. Thür pridružio se Inu kao član Uprave i direktor Korporativnih procesa. Izvršnim direktorom za Korporativne poslove imenovan je 2012. godine, a od 2017. je na funkciji Operativnog direktora za Korporativne poslove. Prije dolaska u Inu bio je generalni tajnik Atlantic Grupe. Od 1992. do 2001. radio je u Veleposlanstvu Republike Hrvatske u Bernu i Washingtonu te Misiji Republike Hrvatske pri UN-u u Ženevi. G. Thür je također bio voditelj Ureda nacionalnog koordinatora za Pakt o stabilnosti. Specijalistička znanja u menadžmentu stjecao je u London Business School i Harvard Business School te na INSEAD-u. Član je Nadzornog odbora Hrvatske udruge poslodavaca, a prije toga je bio član Izvršnog odbora HUP-a i predsjednik Izvršnog odbora Udruge za energetiku unutar HUP-a.

INFORMACIJE O KOMPANIJI I DIONIČARIMA

INA je osnovana 1. siječnja 1964. spajanjem Naftaplina (poduzeća za istraživanje i proizvodnju nafte i plina) s rafinerijama u Rijeci i Sisku. Godine 1990. postala je poduzeće u državnom vlasništvu, a 1993. INA postaje dioničko društvo. Temeljni kapital Ine razdijeljen je na 10.000.000 redovnih dionica nominalne vrijednosti jedne dionice od 900,00 kn. Svaka redovna dionica Ine daje pravo na jedan glas i pravo na dividendu.

Mađarskoj naftnoj kompaniji MOL 2003. godine prodano je 25 % plus jedna dionica. Stjecanjem udjela od 25 % plus jedne dionice MOL je postao Inin strateški partner, a INA, d.d. je postala dijelom integriranog regionalnog partnerstva u industriji nafte i plina koji čine MOL, INA, d.d., Slovnaft i MOL Petrochemicals (TVK).

Dvije godine kasnije, 2005., 7 % dionica Ine preneseno je na Fond hrvatskih branitelja Domovinskog rata i članova njihovih obitelji.

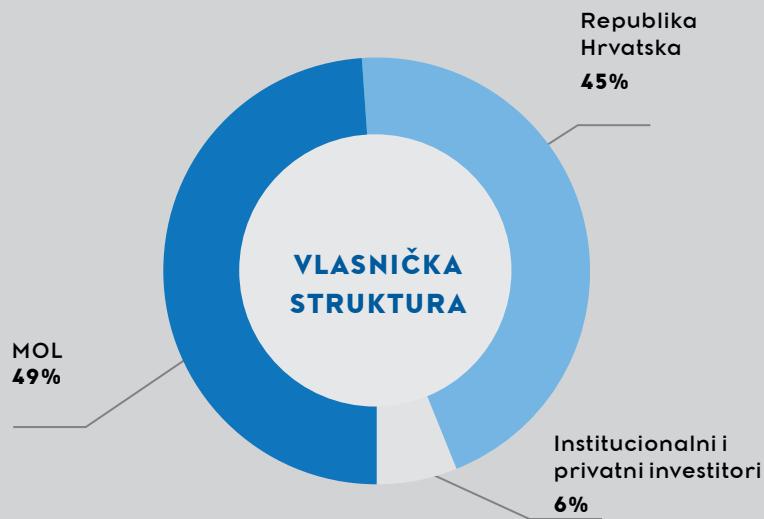
INA – Industrija nafte, d.d. uvrštena je na Službeno tržište Zagrebačke burze 30. studenog 2006. s oznakom trgovanja INA-R-A. Ininim „GDR“-ovima (globalnim potvrdama o deponiranim dionicama) trgovalo se i na Londonskoj burzi sve do rujna 2014. godine.

Vlada RH 2007. godine donijela je odluku o prodaji do najviše 7 % dionica društva INA – Industrije nafte, d.d. (700.000 dionica) zaposlenicima i ranijim zaposlenicima.

Hrvatska agencija za nadzor finansijskih usluga objavila je u rujnu 2008. rješenje kojim odobrava objavljivanje ponude MOL-a za preuzimanjem javnog dioničkog društva Ine, nakon čega je MOL-ov udio u vlasništvu porastao na 47,16 % ukupnog temeljnog kapitala. Krajem 2010. MOL je izvršio dodatnu ponudu, kojom mu je udio porastao na 47,26 % temeljnog kapitala društva INA, d.d.

Vlasnička struktura Ine na dan 31. prosinca 2017. je sljedeća:

- ▶ MOL 4.908.207 dionica – 49,08 %,
- ▶ Republika Hrvatska 4.483.552 dionice – 44,84 %,
- ▶ Institucionalni i privatni investitori 608.241 dionica – 6,08 %.

UPRAVLJANJE KVALITETOM

INOVATIVNOST I NAGRADA

U INA, d.d. već od 60-ih godina prošlog stoljeća postoji tradicija njegovanja i poticanja inovativnog rada. Radnici INA, d.d. kontinuirano prijavljuju inovacijske prijedloge u kategorijama: patent (izum), industrijski dizajn, tehničko unaprjeđenje, racionalizacija poslovanja ili korisna ideja. Za iste su dobili velik broj nagrada na izložbama inovacija u zemlji i inozemstvu. Inovacijske prijedloge radnika INA Grupe obrađuje Komisija za ocjenu inovacijskih prijedloga INA Grupe. U radu Komisije aktivno sudjeluju i koordinatori za kreativnost (EIFFEL koordinatori) za djelatnosti Usluge kupcima i maloprodaje te Rafinerije i marketing koji potiču kreativnost radnika svojih organizacijskih jedinica. U 2017. Komisija za ocjenu inovacijskih prijedloga INA Grupe prihvatala je inovacijski prijedlog: „SMS Projekt“, novi model informiranja vozača autocisterni o planu isporuke goriva (rješenje uključuje Excel SMS generator i VIP aplikaciju Profi SMS). U tijeku je obrada/donošenje odluke za 4 inovacijska prijedloga te je dano stručno mišljenje za inovacijski prijedlog iz društva CROSCO d.o.o.

KVALITETA

U svim područjima poslovanja, društva INA Grupe usmjerena su na harmonizaciju sustava upravljanja, razvoj kvalitete tehnologija, postupaka, proizvoda i usluga. Norma ISO 9001 primjenjuje se kroz jedinstven kompanijski sustav, uveden i u veća društva INA Grupe. INA, d.d. danas posjeduje 10 certifikata sukladno normama ISO 9001, ISO 14001, ISO 50001, OHSAS 18001 te certifikat održivosti biogoriva EU-ISCC koji je nužan uvjet za prodaju biogoriva na tržištima zemalja Europske unije. Na razini INA, d.d. posjedujemo tri certifikata: upravljanje kvalitetom sukladno normi ISO 9001 od 2005., održivost biogoriva EU-ISCC od 2013. i upravljanje energijom sukladno normi

ISO 50001 od 2015. U 2017. društva INA Grupe uspješnom recertifikacijom ostvarila su prijelaz na nova izdanja normi ISO 9001:2015 i ISO 14001:2015 te pokazala usklađenost sa složenijim zahtjevima. Sustav se nadzire eksternim i internim revizijama te revizijama dobavljača. Suradnjom sa revizijom zaštite zdravljia i sigurnosti, internom revizijom, usklađenosti s regulativom i revizijom sigurnosti postiže se bolji nadzor nad procesima kompanije.

Stručnjaci INA, d.d. aktivno sudjeluju u radu Hrvatskog društva za kvalitetu (HDK), Nadzornog odbora HDK, Hrvatskog zavoda za norme (Tehnički odbor: 574), čime pridonose razvoju dobrih odnosa sa zainteresiranim stranama i ugledu naše kompanije. 2017. godine na 17. godišnjoj hrvatskoj konferenciji o kvaliteti / 8. znanstvenom skupu HDK održano je i objavljeno stručno predavanje i rad: „Budućnost i kvaliteta - i kakva je budućnost našeg upravljanja kvalitetom?“, sudjelovalo se u radu Organizacijskog i programskog odbora, a INA, d.d. je bila i njezin srebrni sponzor.

NORMIZACIJA

INA norme utvrđuju specifikaciju kvalitete naših proizvoda i sirovina, normiraju elemente vizualnog identiteta kompanije te propisuju pravila i standarde u području poslovne komunikacije. U 2017. godini objavljeno je novo izdanje Postupka upravljanja normizacijom u INA, d.d. Također, ove godine izrađena je nova specifikacijska norma za Etanol i obavljena je revizija 7 postojećih INA normi i to norme za Dizelska goriva i Bezolovni motorni benzini po dva puta, Avionski benzin, Brodsko gorivo te Naftni koks. Aktivnim radom u više od 34 tehnička odbora, brojnih pododbora i radnih skupina pri HZN-u, stručnjaci INA, d.d. unaprijeđuju i proces održivog razvoja naše kompanije.

REACH

Poslovanje društava INA Grupe uskladeno je s Uredbom o registraciji, evaluaciji, autorizaciji i ograničavanju kemikalija (Uredba

REACH) i Uredbom o razvrstavanju, označavanju i pakiranju tvari i smjesa (Uredba CLP). INA REACH tim kontinuirano podupire sve procese društva povezane s Uredbom REACH (proizvodnja, nabava, prodaja, održavanje i nadopuna registracijskih dosjea). Stručnjaci Ine aktivno sudjeluju u radnim grupama Europskih udruženja rafinerijske industrije CONCAWE: Radnoj grupi za upravljanje naftnim proizvodima (PPMG), Radnoj grupi za upravljanje REACH aktivnostima (RDMG), Air Quality Management Group (AQMG), Toxicology Sub Group (TSG), Radnoj grupi za identifikaciju tvari (SIG) te Timu za aplikaciju IUCLID (IPT). Od 2016. godine stručnjaci INA, d.d. uključili su se u rad grupe Fuels Europe REACH Advocacy Issue Group (RAIG) i radne grupe Lower Olefins and Aromatics Consortium Classification and labelling working group (CLPWG). U 2017. su, sukladno zahtjevima ECHA-e i udruženja CONCAWE, nadopunjeni i ponovno podneseni dosje za 25 tvari INA, d.d. Obavljena je i provjera usklađenosti poslovnih procesa s REACH Uredbom u određenim društvima INA Grupe, kao i MOL Grupe: INA, d.d., Slovnaft, MOL, MOL LUB i MOL Petrokemija.

INTELEKTUALNO VLASNIŠTVO

Na razini INA Grupe od 2008. definirana su osnovna načela i poslovna pravila sustava upravljanja intelektualnim vlasništvom. Zaštita intelektualnog vlasništva obuhvaća zaštitu izuma (patentom), robnog i uslužnog znaka (žigom) i zaštitu vanjske pojavnosti, odnosno izgleda proizvoda (industrijskim dizajnom). Velika pažnja posvećena je zaštiti svih znakova prepoznatljivih na tržištu: loga (imena društava INA Grupe), asortirana maziva te vizualnog identiteta benzinskih postaja. U skladu s poslovnim interesima INA, d.d. štiti: ime INA međunarodnom registracijom koja osigurava zaštitu u 23 zemlje, 50 žigova u Hrvatskoj, 20 žigova u Sloveniji, 18 žigova u Makedoniji, 22 žiga u Bosni i Hercegovini, 13 žigova u Srbiji, 11 žigova u Albaniji, 13 žigova na Kosovu, 13 žigova u Crnoj Gori, 9 žigova u Mađarskoj, 7 industri-

jskih dizajna u Hrvatskoj, 5 industrijskih dizajna u Bosni i Hercegovini i Sloveniji, 4 industrijska dizajna u Srbiji, Makedoniji, Crnoj Gori i na Kosovu te internetske domene u Makedoniji i Bosni i Hercegovini.

U 2017. godini u Hrvatskoj je registrirano 5 novih žigova, produžena je zaštita za 5 industrijskih dizajna i podnesena prijava za registraciju figurativnog žiga EURODIESEL BS ARKTIK.

U Makedoniji te Bosni i Hercegovini produžena je zaštita internetske domene, zaštićeno je 8 novih žigova i 6 novih industrijskih dizajna. Podnesene su prijave za registraciju 3 nova žiga (INA LIS, INA 2T, INA ULTRA) u Srbiji i Crnoj Gori, a u Bosni i Hercegovini 1 žiga (LANCOL) te 2 žiga CLASS PLUS.

Uočeno je kršenje prava intelektualnog vlasništva INA, d.d. u Hrvatskoj za žig LANCOL te su poduzete potrebne aktivnosti kako bi se isto spriječilo.

Drugi dio intelektualnog vlasništva INA, d.d. čine zaposlenici sa svim svojim znanjima, idejama i učenjima koja primjenjuju u radu. Kontinuirano se održava Baza kompanijskog znanja u kojoj se može naći sve ono što je kreativno stvaralaštvo zaposlenika INA, d.d.

ZAŠTITA OSOBNIH PODATAKA

U društvima INA Grupe provodi se zaštita osobnih podataka sukladno važećim propisima. U 2017. izrađena je smjernica INA Grupe za društva izvan Republike Hrvatske te operativni dokument INA Grupe za društva u Republici Hrvatskoj. Dokument sadrži pravila Uredbe (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća koja će se primjenjivati u Republici Hrvatskoj od 25. svibnja 2018.

PREGLED MAKROEKONOMSKOG OKRUŽENJA

Globalna ekonomija: Ciklički oporavak globalne ekonomije i dalje se nastavlja

Globalno gospodarstvo ušlo je u fazu cikličkog oporavka koji je odraz porasta investicijskih i proizvodnih aktivnosti, kao i trgovine. Poboljšanja su rezultat prihvatljivih politika na globalnoj razini, povoljnih uvjeta financiranja, povećanja povjerenja te stabilizacije cijena roba. Svjetska banka procjenjuje da će globalni BDP u 2017. godini porasti na 3,0 %, za razliku od rasta od 2,4 % u 2016. godini, kao rezultat bržeg rasta u više od polovice svjetskih gospodarstava. Oporavak rasta investicija na globalnoj razini potaknut je povoljnim troškovima finansiranja, poboljšanim poslovnim očekivanjima i rezultatima, kako u razvijenim gospodarstvima, tako i u onima u razvoju. U SAD-u je rast u 2017. godini povećan na oko 2,3 %, potaknut snažnjim ulaganjima u privatnom sektoru. Oporavak je odraz usklađivanja ponude i potražnje u energetskom sektoru, rastuće dobiti, slabljenja dolara i snažne vanjske potražnje. U eurozoni je u 2017. godini zabilježen značajan ekonomski zamah zahvaljujući stimulativnim politikama i jačanju potražnje na globalnoj razini, a stopa nezaposlenosti dosegnula je najnižu razinu od 2009. godine. Međutim, rast plaća bio je blaži od očekivanog, a aprecijacija eura tijekom 2017. godine vjerojatno će dodatno usporiti porast inflacije u 2018. godini, stvarajući dodatan pritisak na uvozne cijene. Budući da je inflacija bila niža od one koju je predviđela Europska središnja banka, očekuje se da će kamatne stope ostati nepromijenjene i tijekom 2018. godine. Procjenjuje se da je rast u Kini dosegnuo 6,8 % u 2017. godini, kao rezultat nastavka fiskalnih potpora, učinaka reformi te oporavka izvoza koji je bio snažniji od očekivanog. Globalni uvjeti financiranja ostali su povoljni zahvaljujući ohrabrujućim predviđanjima globalnog rasta i povjesno niskim kamatnim stopama, unatoč očekivanoj daljnjoj normalizaciji monetarne politike najvećih svjetskih gospodarstava. S obzirom na predviđeni nastavak pozitivnih makroekonomskih pokazatelja, i u 2018. godini očekuje se nastavak globalnog rasta od oko 3,1 %.

Globalna ponuda i potražnja za naftom: Snažan rast potražnje i OPEC-ovo smanjenje proizvodnje dovelo je do rebalansa na naftnom tržištu

Naftno tržište u 2017. godini obilježio je dogovor o nastavku pridržavanja povijesnog Sporazuma o smanjenju proizvodnje koji su dogovorile države članice OPEC-a i Rusije. Smanjena količina proizvedene sirove nafte zemalja članica OPEC-a i Rusije u razdoblju od kraja 2016. do kraja 2017. godine dosegla je 1,2 milijuna barela na dan. Sporazum dogovoren krajem 2016. godine pokazao se uspješnim utječući na smanjenje globalne opskrbe i povećanje cijene nafte iznad razine od 60 USD po barelu krajem 2017. godine. Prosječna cijena nafte tipa Brent u 2017. godini bila je na razini od 54,2 USD po barelu, dok je prosječna cijena nafte tipa WTI bila na razini od 50,9 USD po barelu. Na mediteranskom tržištu cijena nafte tipa Ural kretala se u prosjeku oko 53,6 USD po barelu u odnosu na 42,5 USD po barelu u 2016. godini. Ekspanzija globalnog gospodarstva značajno je pridonijela porastu potražnje za naftom od približno 2,0 milijuna barela na dan, što je bio još jedan od faktora koji je utjecao na smanjenje zaliha. U 2017. godini opskrba na globalnoj razini porasla je za gotovo 1,0 milijun barela na dan, uglavnom iz zemalja koje nisu članice OPEC-a, predvođene proizvodnjom nafte iz nekonvencionalnih izvora u Sjedinjenim Američkim Državama koja je potaknuta višom cijenom nafte. Cijene nafte na razini od 60 USD po barelu i više mogle bi pokrenuti snažan rast proizvodnje u Sjedinjenim Američkim Državama u 2018. godini. Sustav proizvodnje nafte iz nekonvencionalnih izvora pokazao se vrlo učinkovitim iz razloga što omogućava značajno povećanje proizvodnje u roku od samo 6 do 12 mjeseci nakon oporavka cijene nafte na zadovoljavajuću razinu. Iz tog razloga moguće povećanje proizvodnje iz Sjedinjenih Američkih Država može stvarati pritisak na porast cijena nafte bez obzira na očekivan snažan rast potražnje na globalnoj razini. U 2017. godini rafinerijski kapaciteti na globalnoj razini povećani su za oko 1,3 milijuna barela dnevno, što je nešto više od petogodišnjeg pros-

jeka, ali je manje nego u 2016. godini. Gospodarstva zemalja članica Organizacije za ekonomsku suradnju i razvoj (bez Sjedinjenih Američkih Država) i dalje bilježe pad, dok je rast kineskog gospodarstva zaslužan za više od polovice ukupnog gospodarskog rasta. Rafinerijska prerada povećana je u Sjedinjenim Američkim Državama zahvaljujući rastu izvoza, a tijekom 2017. godine zabilježeno je povećanje prerade i u Aziji te na Bliskom istoku. Rafinerijske marže su u 2017. godini ostale povoljne, na što je utjecao snažan rast potražnje za naftnim derivatima na globalnoj razini, limitirani rafinerijski kapaciteti u Južnoj Americi te privremeni prekid proizvodnje u Sjedinjenim Američkim Državama uzrokovani uraganom Harvey. Cijene plina u 2017. godini ostale su stabilne. Razdoblje pada cijena plina koje je započelo 2013. godine završeno je u 2017. godini budući da je došlo do porasta cijena plina na europskom tržištu potpomognuto rastom cijene ugljena, nižim razinama zaliha, dalnjim smanjenjem proizvodnje iz polja Groningen, kao i snažnom potražnjom za plinom, osobito u Aziji, što je imalo utjecaja na količinu plina koja je trebala biti transportirana u sjeverozapadnu Europu. U Sjedinjenim Američkim Državama vremenske neprilike u prvom kvartalu 2017. godine utjecale su na povećanje potražnje za plinom korištenim za grijanje, što je pomoglo održati stabilnu cijenu plina unatoč smanjenju ponude i povećanju izvezenih količina. U drugoj polovici 2017. godine na cijenu nafte dodatno su utjecali i geopolitički rizici, uz već spomenuto smanjenje zaliha na globalnoj razini i povjesno niske rezervne proizvodne kapacitete OPEC-a. Porast cijena nafte utjecao je na smanjenje poremećaja u opskrbi unutar OPEC-a, što se posebno odnosi na smirivanje situacije u Libiji i Nigeriji. Na Bliskom istoku još se ne naziru znakovi smirivanja situacije, a u Venezueli se počinju nazirati tiki signalni upozorenja. Zaoštrevanje suparništva između Saudijske Arabije i Irana povećava opasnost od moguće vojne intervencije, dok jačanje utjecaja Irana u regiji povećava rizik od destabilizacije situacije u Iraku, Izraelu i Jordanu. U 2018. godini, osim geopolitičke situacije, ključna pitanja s kojima će se suočavati tržišta nafte bit će u kojoj će mjeri zemlje članice OPEC-a zadržati dogovoreno smanjenje proiz-

vodnje, kao i reakcija proizvođača nafte iz nekonvencionalnih izvora u Sjedinjenim Američkim Državama na cijenu nafte.

Hrvatsko gospodarstvo u 2017.: Nastavak gospodarskog oporavka

U Hrvatskoj je u 2017. godini nastavljen oporavak gospodarskih aktivnosti predvođen izvozom roba, usluga i osobnom potrošnjom te se očekuje rast od oko 2,8 %, sukladno dinamici rasta tijekom prva tri kvartala te mjesecnim pokazateljima iz zadnjeg kvartala. Spomenuti rast izvoza roba i usluga te osobne potrošnje koji su bili iznad očekivanja djelomično su neutralizirali usporavanje investicijskih aktivnosti za koje je izgledno da su obuzdane krizom u Agrokoru kao i nižom investicijskom aktivnošću javnog sektora, koji je zabilježio skromnije povlačenje sredstava iz fondova Europske unije od očekivanog. Na cijelokupno gospodarstvo izrazito pozitivan učinak imala je i odlična turistička sezona. Iako je u 2017. godini Hrvatska bila u krugu zemalja s najvećim godišnjim padom nezaposlenosti gotovo svaki mjesec, razina nezaposlenosti prema sezonski prilagođenim podacima Eurostata još uvek je iznad europskog prosjeka. Najveći pad stopa nezaposlenosti zabilježen je tijekom ljetnih mjeseci, a stopa je iznosila povijesno niskih 10,8 %. Zahvaljujući oporavku domaće i inozemne potražnje, državni proračun punio se puno bolje od očekivanog. Rashod je zadržan u granicama poželjnog, a po prvi put zabilježen je višak na razini opće države. Tijekom godine prosječni tečaj spustio se na najniže razine u posljednjih nekoliko godina, odnosno na razinu od 7,4601 kune za euro, što je samo potvrdilo da je u razdoblju rasta gospodarstva kuna izloženija aprecijacijskim pritiscima u odnosu na euro. Važno je napomenuti da više od dva desetljeća kuna ostaje jedna od najstabilnijih valuta regije srednje i istočne Europe. Krajem godine došlo je do laganog rasta tečaja EUR/HRK potpomognutog mjerama središnje banke. U 2018. godini kao najveća nepoznanica nameće se daljnji ishod situacije oko Agrokora, koja bi u slučaju pozitivnog ishoda te očekivanih pozitivnih učinaka ovogodišnje turističke sezone mogla godišnju stopu rasta BDP-a približiti razini od 3,0 %, i to treću godinu zaredom.

NAŠE POSLOVANJE

ISTRAŽIVANJE I PROIZVODNJA NAFTE I PLINA

PORUKA OPERATIVNOG DIREKTORA

„Razvoj utemeljen na našim uspjesima i ublažavanje prirodnog pada proizvodnje, kao i održavanje stalne obnove rezervi nužni su za nastavak stabilnog poslovanja. Kako bi navedeno ostvarili, u ovom nam je razdoblju u fokusu stvaranje preduvjeta za organski i anorganski rast, kako u Hrvatskoj, tako i u inozemstvu, što će omogućiti početak novog ciklusa obnove rezervi i povećanje proizvodnje. Sukladno navedenom, intenzivirane su naše aktivnosti razvoja poslovanja s jasnim ciljem za budućnost.“

Tvrtko Perković, Operativni direktor Istraživanja i proizvodnje nafte i plina

NAJVAŽNIJI PODACI

- ▶ **Pokazatelji uspješnosti ZZSO:** 0 smrtnih slučajeva, 1.185 zaposlenika s 1,0 učestalosti ozljeda na radu s izgubljenim radnim vremenom
- ▶ **EBITDA:** 2.474 mil. kn
- ▶ **CAPEX:** 618 mil. kn
- ▶ **SPE 2P rezerve:** 150 MMboe
- ▶ **Ukupna proizvodnja:** 37,6 Mboe dnevno

Istraživanje i proizvodnja nafte i plina bavi se istraživanjem, razradom i proizvodnjom nafte i plina u Hrvatskoj i inozemstvu. Od osnutka su se aktivnosti istraživanja i proizvodnje izvodile u 20 zemalja u inozemstvu, a trenutno se poslovanje odvija u Egiptu i Angoli. Na kraju 2017. godine INA Grupa imala je 150 milijuna boe dokazanih i vjerojatnih (2P) rezervi ugljikovodika s prosječnom proizvodnjom od 37,6 Mboe dnevno.

Inima ukupna proizvodnja ugljikovodika u 2017. bila je 5 % manja nego u 2016. Sedamnaestogodišnji trend pada proizvodnje nafte na kopnenim poljima u Hrvatskoj konačno je zaustavljen 2014. godine i od tada proizvodnja stalno raste, bilježeći rast od 41 % u odnosu na 2013., što je neznatno više od razine proizvodnje ostvarene prije 10 godina. Trend povećanja proizvodnje plina na kopnenim poljima u

Hrvatskoj nastavljen je od prošle godine uz 3 % veću proizvodnju u usporedbi s 2016. Proizvodnja plina na Jadranu nastavlja naglo padati, iako manjim intenzitetom nego u 2016., bilježeći smanjenje od 17 % kao rezultat prirodnog pada proizvodnje i većeg udjela vode u proizvedenom plinu.

Program istražnog bušenja planiran za 2017. koji je uključivao bušenje dviju bušotina na bloku Drava-O2 nije mogao biti realiziran kako je prvo planirano zbog kašnjenja s ishođenjem dozvola, do čega je došlo uslijed početka primjene novih administrativnih postupaka početkom godine. Kao rezultat navedenog bušenje prve bušotine započelo je tek u prosincu te je tako završetak bušenja obiju bušotina prolongiran za 2018.

Dvije (2) razradne bušotine izbušene su na poljima Kozarice i Letičani.

Puštanje u proizvodnju dviju novih bušotina na polju Hrastilnica, koje je dosta kasnilo zbog problema s dozvolama, konačno je izvedeno u drugoj polovici godine.

Koncept optimizacije polja koji je prvo uveden na jednom polju 2016. godine nastavio se provoditi u 2017., tako da je implementiran na ukupno 5 polja - Đeletovci, Jamarice, Kloštar, Lipovljani i Žutica.

U svrhu optimizacije proizvodnje u Hrvatskoj ove su godine uvedene nove tehnologije i to ugradnjom linearnih pogona pumpi s klipnim šipkama i wellhead kompresora na nekoliko kopnenih polja.

Prodaja plina na domaćem tržištu povećana je za 8 % u odnosu na 2016. te INA Grupa ostaje lider na tržištu plina u Hrvatskoj, zadovoljavajući preko 50 % potreba tržišta.

KLJUČNA OSTVARENJA TIJEKOM 2017. GODINE

PROIZVODNJA

Ukupna proizvodnja ugljikovodika u 2017. iznosila je 37,6 Mboe/dan, što je 4,5 % manje nego u 2016. Unatoč nastavku implementacije koncepta optimizacije polja i izvođenju intenzivne kampanje remonata i stimulacija bušotina na kopnenim poljima kao i puštanju u proizvodnju novih bušotina na polju Hrastilnica, ukupna je proizvodnja manja. Glavni su razlozi smanjenja proizvodnje nastavak prirodnog pada proizvodnje na Jadranu i na velikim kopnenim plinskim poljima Duboke Podravine uz pad proizvodnje na inozemnim koncesijama.

-5%

UKUPNO

Proizvodnja nafte na kopnenim poljima u Hrvatskoj povećana je za 2 % u odnosu na 2016. Trend pada proizvodnje je nakon 17 godina konačno zaustavljen 2014. godine, a pozitivan se trend nastavio i u 2017., kada je proizvodnja dosegla razinu od 12,2 Mboe/dan, što je povećanje od 36 % u odnosu na 2014. i 41 % u odnosu na 2013. te je tako proizvodnja sada neznatno premašila i razinu od prije 10 godina.

+2%

**NAFTA - HRVATSKO
KOPNO**

Trend rasta proizvodnje plina na kopnenim poljima u Hrvatskoj nastavlja se od prošle godine te je proizvodnja sada dosegla razinu od 13,6 Mboe/dan, što je 3 % više od nego u 2016. uglavnom kao rezultat puštanja u rad novih polja Vučkovec i Zebanec koji su u proizvodnji od sredine 2016.

+3%

**PLIN – HRVATSKO
KOPNO**

Trend pada proizvodnje plina na Jadranu ponešto je usporio u ovoj godini (budući da je u prošloj iznosio 24 %), ali je proizvodnja svejedno značajno pala do razine od 7,7 Mboe/dan, što je pad od 17 % u odnosu na 2016. uglavnom kao rezultat prirodnog pada proizvodnje i većeg udjela vode u proizvedenom plinu, ali je ponešto ublažen povećanjem Ininog neto udjela za 2 %.

-17%

PLIN JADRAN

Inin udjel u proizvodnji u Angoli iznosi je 0,8 Mboe/dan, što je 23 % manje nego u prethodnoj godini i to kao rezultat odgode puštanja bušotine u proizvodnju i neizvođenja razradnih aktivnosti tijekom godine, što je bila odluka Grupe partnera u kojoj INA, d.d. ima manjinski udjel.

-25 %

INOZEMSTVO

Inin udjel u proizvodnji u Egiptu iznosi je 1,5 Mboe/dan, što je 25 % manje nego u prethodnoj godini i to kao rezultat neizvođenja razradnih aktivnosti tijekom godine, gdje INA, d.d. ne može utjecati na takve odluke zbog manjinskog udjela u Grupi partnera. Kašnjenje s plaćanjem od strane Egipatske nacionalne naftne kompanije (EGPC) negativno je utjecalo na razradne aktivnosti u Egiptu.

KONTINENTALNA HRVATSKA

INA, d.d. je u kontinentalnoj Hrvatskoj aktivnosti istraživanja i proizvodnje nafta i plina započela prije više od 60 godina. Stećeno znanje o geološkim strukturama i dosadašnje iskustvo u izvođenju radova čine Inu kompanijom koja bi najefikasnije mogla istražiti preostali znatan ugljikovodični potencijal kontinentalnog dijela Hrvatske. Proizvodnja nafta i plina u kontinentalnoj se Hrvatskoj odvija u 3 (tri) Proizvodne regije (sjeverna,

središnja i istočna Hrvatska) s 38 naftnih polja, 18 plinskih polja i više od 3.000 km cjevovoda. U kontinentalnoj je Hrvatskoj prosječna starost naftnih polja 42 godine, a plinskih polja 32 godine.

Centralna plinska stanica Molve imala je glavnu ulogu u obradi i čišćenju plina s visokim udjelom CO₂ (više od 50 % na nekim poljima), što je bio veliki izazov za aMDEA proces obrade plina. Ukupan je volumen sirovog plina bio 1,1 milijarde m³ s prosječnim udjelom CO₂ od 33 %. Stalno unaprijeđenje procesa i redovno održavanje bilo je ključno za osiguranje kontinuirane opskrbe kupaca plinom i isporuku CO₂ za potrebe Projekta EOR.

Cjelokupni radovi održavanja vrlo složenih i starih proizvodnih sustava obavljeni su profesionalno, što je rezultiralo minimalnom obustavom rada i prihvatljivim jediničnim troškom održavanja.

- ▶ **Rezerve (SPE 2P, 31.12.2017.): 136 MMboe**
- ▶ **Proizvodnja (2017.): 27,5 Mboe dnevno**

Istraživanje

INA, d.d. je kao prioritet u 2017. godini izvodila obvezni program radova na istražnom prostoru Drava-O2 površine 2.506 km², koji je Ini dodijeljen na Prvom hrvatskom nadmetanju za kopno koje je provedeno u razdoblju 2014./2015. INA, d.d. je s Vladom RH dana 10. lipnja 2016. potpisala Ugovor o istraživanju i podjeli eksploracije ugljikovodika. Program radova za 2017. kojeg je odobrila Agencija za ugljikovodike uključuje bušenje dviju istražnih bušotina, Severovci-1 (Sev-1) i Mala Jasenovača (Mja-1) te izvođenje geoloških i geofizičkih studija i analiza. Međutim, budući da je u siječnju 2017. uveden novi zakonodavni okvir u smislu uvođenja nove Direktive koja zahtjeva Studiju procjene utjecaja na okoliš za svaku istražnu

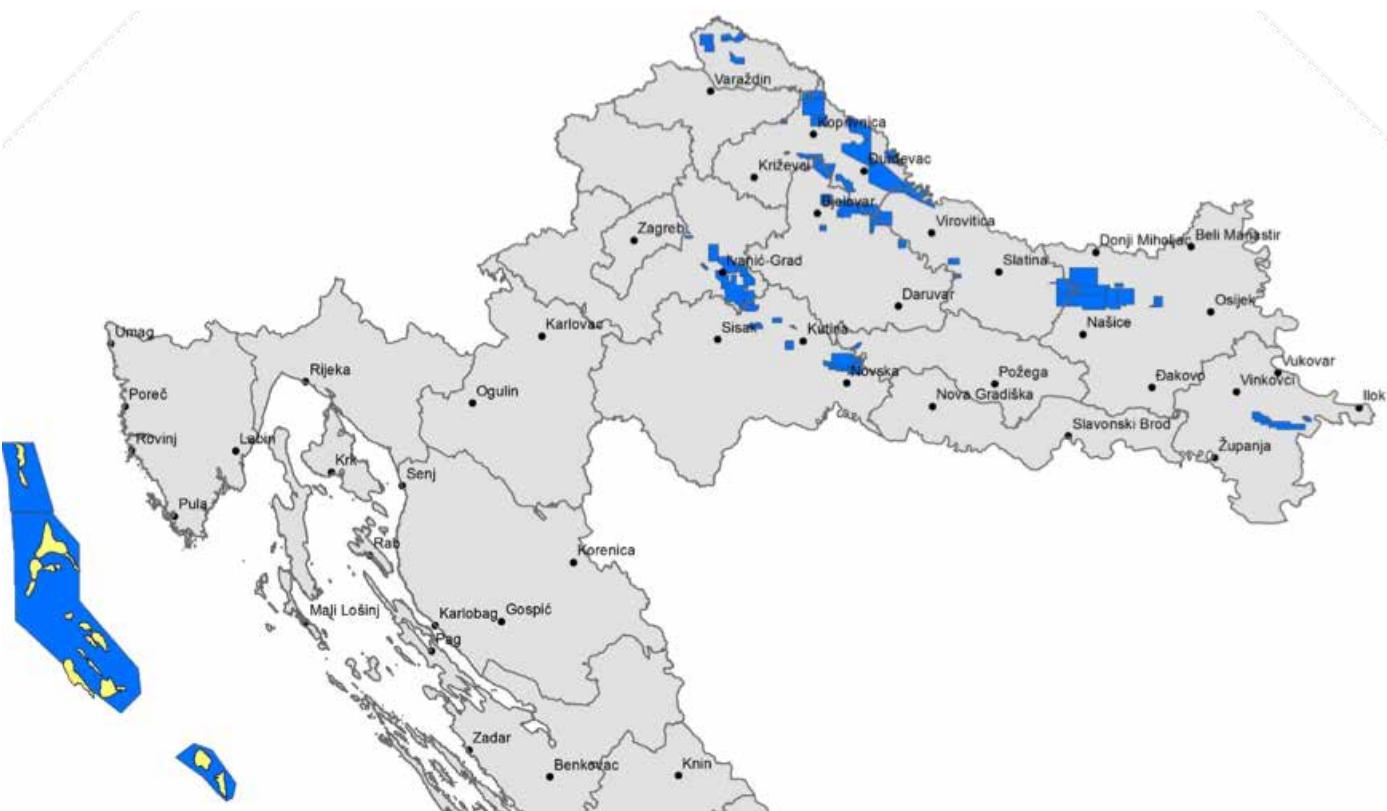
bušotinu, ugrožena je realizacija aktivnosti bušenja. Posljedica je uvedenih zakonodavnih promjena produženje postupka ishodjenja dozvola i prolongiranje programa bušenja, tako da se s bušenjem bušotine Sev-1 započelo na samom kraju 2017., a bušenje bušotine MJ-1 odgođeno je za 2018. Konkretno, 2. prosinca 2017. godine započelo se s bušenjem bušotine Severovci-1. Do kraja godine ostvarena je dubina od 1750 m, a planirana se ciljana dubina od 3400m ±100m očekuje postići u veljači 2018. Planirane aktivnosti na pripremi bušotinskog prostora za drugu istražnu buštinu MJa-1 započet će odmah nakon izdavanja lokacijske dozvole od strane nadležnog ministarstva.

Osim aktivnosti bušenja, a sukladno programu radova za istražni prostor Drava-O2, INA, d.d. izradila je nekoliko regionalnih i polu-regionalnih geoloških i geofizičkih studija i to na temelju reinterpretacije seizmike s ciljem sveobuhvatne procjene ugljikovodičnog potencijala i pregleda potencijalnih prospekata za buduće istražne aktivnosti.

Tijekom 2017., INA, d.d. izvršila je ispitivanja nekoliko bušotina izbušenih prethodne godine: Bunjani-1 Jug, Bunjani-2 Jug, Đeletovci-2 Zapad, radi procjene karakteristika i produktivnosti ležišta. Navedene su aktivnosti rezultirale uspostavljanjem manje proizvodnje nafte s nižom ležišnom energijom na bušotini Bunjani-1 Jug u rasponu od 20-30 bbl/dan i nešto boljom produktivnošću što se tiče relativno ograničenog ležišta

Đeletovci-2 Zapad, gdje je ispitivanjem dobiveno 130 bbl/dan. Planovi za razradu/proizvodnju navedenih manjih naftnih otkrića predložit će se uskoro.

U kontekstu pripremnih aktivnosti za sljedeće hrvatsko nadmetanje za kopno, INA istraživanje je u 2017. izradilo Studiju Panonskog bazena koja obuhvaća tehničku re-evaluaciju Dravske, Murske i Savske depresije na temelju nove metodologije istraživanja perspektivnih stratigrafskih intervala („Play Based Exploration“) koja je u novije vrijeme uvedena u proces istraživanja. Poseban je naglasak stavljen na analizu stratigrafskih intervala i prospekata. Studija je rezultirala boljim razumijevanjem preostalog ugljikovodičnog potencijala u područjima od interesa, što će poslužiti kao tehnička osnova za Ininu prijavu na sljedećem nadmetanju čije se pokretanje očekuje u 2018. Osim toga, INA, d.d. izradila je nekoliko stručnih geofizičkih studija s uglednim međunarodnim stručnjacima kao što su „Procjena potencijala navlačnog pojasa Dinarida“ u suradnji s kompanijom GEPlan, kako bi se izvršila re-evaluacija potencijala složenog i relativno neistraženog područja Dinarida. Nadalje, s konzultantima kompanije SGS ugovorena je izrada „Studije nekonvencionalnog potencijala/nisko propusnih ležišta“ s ciljem procjene potencijala nisko propusnih ležišta relativno neistraženog područja Dinarida. Suradnja s inozemnim stručnjacima rezultirala je prijenosom znanja o novim geološkim i tehnološkim konceptima koji će se

uvesti u sljedećem Ininom ciklusu istraživanja. U 2017. INA, d.d. i MOL Norge sklopili su sporazum o suradnji na izradi triju regionalnih studija gdje su odredene geološke i geofizičke radove izvodili Inini stručnjaci. Prvi je projekt bio reobrada 440 km² seizmike (PSTM&PSDM), gdje je Inin tim postigao značajna poboljšanja kvalitete prikaza seizmike u usporedbi s ranijim pokušajima obrade od strane uglednih svjetskih kompanija. Daljnja su dva projekta bile regionalne studije značajnog dijela područja Central Graben primjenom novog pristupa istraživanja stratigrafskih intervala na norveškom epikontinentalnom pojasu. Tim Istraživanja uspješno je priveo kraju sva tri regionalna projekta te je naposljetku, kao rezultat kvalitetnih studija, kompaniji MOL Norge dodijeljena koncesija za istraživanje na nadmetanju APA2017.

Tijekom 2017. INA, d.d. prepoznala je potrebu za intenzivnjom obnovom rezervi, što je rezultiralo usmjeravanjem evaluacije na ciljane zemlje i potencijal određenih projekata. U tom pogledu izrađene su ocjene čitavog niza prilika u zemljama poput Irana, Tunisa, Italije, Egipta, Nizozemske, Ukrajine i drugih. Najsveobuhvatnija studija koju je Istraživanje objavilo u tom pogledu bila je „Studija procjene teritorija Egipta”, koja je izradena s ciljem prepoznavanja dalnjih poslovnih prilika u Egiptu.

Razrada

Godinu je obilježio početak proizvodnje novih bušotina na polju Hrastilnica na kojem postoji dugogodišnja problematika ishodenja dozvola potrebnih za početak proizvodnje, a

koje je konačno pušteno u proizvodnju u drugoj polovici 2017. Hrastilnica-3 izbušena je u 2012., a Hrastilnica-4 u 2014. te su obje bušotine bile na čekanju do pribavljanja dozvola.

Na projektu EOR u 2017. se nastavilo s utiskivanjem CO₂ u bušotine na poljima Ivanić i Žutica Sjever. Preko 220 milijuna m³ CO₂ utisnuto je u 2017. na oba polja, što je 43 milijuna m³ više nego u 2016. U sklopu projekta je tijekom godine na buštinama polja Ivanić i Žutica izvedeno više od 300 radova na buštinama koji su se odnosili na remonte bušotina i dozacevljenja utisnih i proizvodnih bušotina, mjerenja, inhibiranje korozije, ugradnju nadzemne opreme za mjerenje i kontrolu utiskivanja CO₂ i dr. Tijekom godine, proizvodnja na polju Ivanić ostala je na istoj razini, a na Žutici Sjever stabilno raste. Ukupna kapitalna ulaganja u 2017. iznosila su 50 mil. HRK.

220 MMm³
UTISNUTO CO₂

Koncept optimizacije polja, koji je prvotno uveden na jednom polju 2016. godine, nastavljen je u 2017. te je trenutno koncept implementiran na 5 polja – Đeletovci, Jamarice, Kloštar, Lipovljani i Žutica.

Plan je u nadolazećim godinama nastaviti i intenzivirati koncept optimizacije polja na perspektivnim zrelim kopnenim poljima, kao i nastaviti s njegovom implementacijom na poljima na kojima je to već započeto. Svi potrebni pripremni radovi su u tijeku i za određena polja su već završeni. Koncept optimizacije polja odnosi se na poboljšanja cijelog proizvodnog sustava. Uključuje poboljšanja proizvodnosti ležišta, bušotina, mreže cjevovoda i površinskih sustava, što je omogućeno primjenom računalnih modela integriranog proizvodnog sustava.

Ove je godine INA Grupa izvela velik broj kapitalnih remonata i stimulacija bušotina na kopnenim naftnim i plinskim poljima. Također je ove godine uveden novi projekt s ciljem proizvodnje dodatnih količina ugljikovodika izvođenjem remontnih radova na neaktivnim buštinama s vrlo ograničenim podacima o zasićenju ugljikovodicima i parametrima ležišta potrebnima za procjenu kapaciteta ležišta i proizvodnje.

U 2017. izbušene su dvije (2) razradne bušotine: Kozarice-42 i Letičani-9 čije se puštanje u proizvodnju očekuje u 2019. nakon završetka ispitivanja bušotina i ishodenja dozvola.

Ove godine INA, d.d. vodila je kampanju snimanja razradne seizmike na područjima Letičani-Bilogora-Šandrovac i Bokšić-Klokočevci ukupne površine 350 km².

JADRAN

Većina je razradnih aktivnosti na jadranskim poljima započela nakon potpisivanja Ugovora o podjeli proizvodnje na Ugovornom području Sjeverni Jadran (1996.), Ugovora o podjeli proizvodnje na Ugovornom području Aiza Laura (1997.) i Ugovora o podjeli proizvodnje na Ugovornom području Izabela, Iris/Iva (2002.).

Opsežne istražne i razradne aktivnosti na sjevernom Jadranu izvođene su u suradnji Ine i njenih talijanskih partnera (ENI i EDISON Gas) na prostorima eksplotacijskih polja. Do sada je na ugovornim područjima Sjeverni Jadran, Aiza-Laura i Izabela INA, d.d. investirala više od 5,2 mlrd. kn (0,9 mlrd. USD) u kapitalnu izgradnju postrojenja i objekata, dok je Inin dio ukupno proizvedenog plina iznosio 63 %.

- ▶ **Rezerve (SPE 2P, 31.12.2017.): 9,4 MMboe**
- ▶ **Proizvodnja (2017.): 7,7 Mboe dnevno**

OPTIMIZACIJA POLJA
IMPLEMENTIRANA

NA 5 POLJA

KAPITALNI REMONTI I
STIMULACIJE

NA 65 BUŠOTINA

2

IZBUŠENĘ RAZRADNE
BUŠOTINE

SNIMLJENA SEIZMIKA

~350 KM²

Istraživanje

Budući da je potpisivanje ugovora o istraživanju i podjeli eksploracije ugljikovodika za nove koncesije na Jadranu odgođeno Odlukom Vlade RH, gdje su Inini dodijeljene dozvole za istraživanje i eksploraciju ugljikovodika za 2 bloka (SA25 i SA26) nakon provedenog javnog nadmetanja u 2014., INA, d.d. je ostala opredijeljena za istraživanje u granicama postojećih eksploracijskih polja. U tom pogledu, inicirane su pripremne aktivnosti za bušenje bušotine Irena-2 u plitkim vodama s partnerom Edison Gas putem zajedničke kompanije Edina. Bušotina se planira izbušiti u 2018. Međutim, nakon što je Hrvatska usvojila novu EU Uredbu vezano za sigurnost pri odobalnom istraživanju i eksploraciji ugljikovodika, izdavanje dozvola i administrativni postupci za navedenu i buduće istražne bušotine bit će još složeniji i zahtijevat će pravovremenu pripremu.

Razrada

Na postojećim su plinskim poljima izvedeni remontni radovi i radovi održavanja potrebni kako bi se nastavilo s proizvodnjom te kako bi se pomoglo dijelom kompenzirati smanjenje proizvodnje.

INOZEMNE KONCESIJE

A) ANGOLA

- Rezerve (SPE 2P, 31.12.2017.): 1,9 MMboe
- Proizvodnja (2017.): 0,8 Mboe dnevno

INA, d.d. je u Angolu ušla 1981. godine potpisivanjem Ugovora o podjeli proizvodnje za Blok 3 s 5 % udjela. Blok 3 bio je jedno od najvećih naftnih otkrića početkom 80-ih godina i obuhvaćao je tri ugovorna područja: Blok 3/80 (6 polja), Blok 3/85 (2 polja) i Blok 3/91 (1 polje) na dubinama mora u rasponu od 40 do 105 metara. Proizvodnja je na tom području započela 1985., vrhunac je dosegнуla 1998., a sad je u opadanju. Budući da su licencije za proizvodnju na Bloku 3/80 istekle 2001., INA, d.d. i ostali partneri prihvatali su ponudu državnog koncesionara za nastavak proizvodnje pod novim ugovorom kao Blok 3/05, a u preostalom dijelu Bloka 3 istražne su se aktivnosti nastavile pod ugovorom za Blok 3/05A. Na blokovima 3/85 i 3/91 operator je bila kompanija Total E&P Angola S.A., dok dana 31.12.2010. ulogu operatora nije preuzeila kompanija Sonangol Pesquisa & Producao S.A. Inini udjel na Bloku 3/05 i Bloku 3/05A iznosi 4 %.

Blok 3/05

Operator na Bloku je kompanija Sonangol P&P s 50 % udjela. Ostali su partneri kompanije: AJOCO (20 %), ENI (12 %), Somoil (10 %) i NIS (4 %), a Inini udjel iznosi 4 %. To je bivši Blok 3/80 za kojeg je licencija produžena 2005. godine. Na bloku je osam (8) proizvodnih naftnih polja: Palanca, Pacassa, Bufalo, Impala SE, Impala, Cobo, Pambi i Oombo. Licencija za Blok istječe 30. lipnja 2025.

Program radova za 2017. odnosio se na održavanje objekata i

remontne radove u bušotinama, a nije bilo razradnih aktivnosti sukladno odluci Grupe partnera u kojoj INA, d.d. ima manjinski udjel, što je rezultiralo naglim padom proizvodnje tijekom godine.

Blok 3/05a

Operator na Bloku je kompanija Sonangol P&P s 25 % udjela. Ostali partneri su kompanije: China Sonangol (25 %), AJOCO (20 %), ENI (12 %), Somoil (10 %), i NIS (4 %). Inini je udjel 4 %. Planove razrade za razradne koncesije Caco-Gazela i Punja Ministarstvo naftne odobrilo je 26. travnja 2012. Licencija za Blok istječe 29. listopada 2030., što je dvadeset godina nakon prijave komercijalnog otkrića. Prema odobrenim Planovima razrade istek licencije za proizvodnju na koncesiji Punja očekuje se 2038., a na koncesiji Caco-Gazela 2035., što je 20 godina nakon početka komercijalne proizvodnje.

U 2017. nije bilo razradnih radova ni aktivnosti održavanja sukladno odluci Grupe partnera u kojoj INA, d.d. ima manjinski udjel, što je rezultiralo naglim padom proizvodnje tijekom godine.

B) EGIPAT

- Rezerve (SPE 2P, 31.12.2017.): 2,7 MMboe
- Proizvodnja (2017.): 1,5 Mboe dnevno

INA Grupa u aktivnostima istraživanja i proizvodnje u Egiptu sudjeluje od 1989. godine.

Koncesija East Yidma: INA, d.d. je operator sa 100 % udjela na koncesiji nakon što je iskoristila svoje pravo prvakupu 50 % udjela kompanije RWE Dea te potpisala Kupoprodajni ugovor 2012. godine, dok je Sporazum o prijenosu potписан 2013. Koncesija se sastoji od dvije razradne koncesije, Sidi Rahman i Rizk.

► **Razradna koncesija Sidi Rahman** - radovi se izvode putem Zajedničke kompanije Marina Petroleum Company (MPC) koja je osnovana 2007. Inini udjel u proizvodnji iznosi 58 %. Licencija za proizvodnju istječe 2026. godine s mogućnošću produljenja na još 5 godina.

► **Razradna koncesija Rizk** - radovi se izvode putem Zajedničke kompanije Marina Petroleum Company (MPC). Proizvodnja je započela 2012. Inini udjel u proizvodnji iznosi 58 %. Licencija za proizvodnju istječe 2029. godine s mogućnošću produljenja na još 5 godina.

Koncesija Ras Qattara - operator je kompanija IEOC s udjelom od 75 %, dok je INA, d.d. jedini partner s udjelom od 25 %. Koncesija se sastoji od dvaju (2) naftnih polja: Zarif i El Faras. Proizvodnja je započela u svibnju 1994. na polju Zarif i u studenom 1996. na polju El Faras. Inini udjel u proizvodnji iznosi 10,8 %. Licencija za proizvodnju istječe 2018. godine, uključujući

petogodišnje produljenje. U međuvremenu su INA, d.d. i IEOC pokrenuli postupak produljenja koncesije na još 5 godina.

Koncesija West Abu Gharadig – operator je kompanija IEOC s udjelom od 45 %, dok su partneri Dana Petroleum s 30 % udjela i INA, d.d. s 25 % udjela. Dva (2) su naftna polja u proizvodnji: Raml i Ranl SW. Proizvodnja je započela 1996. na polju Raml, a 1999. na polju Ranl SW. Inin udjel u proizvodnji iznosi 14,5 %. Licencija za proizvodnju za koncesiju Raml istječe 2021., uključujući petogodišnje produljenje, a za Ranl SW licencija istječe 2019. s mogućnošću produljenja na još 5 godina.

Koncesija North Bahariya – operator je kompanija Sahara North Bahariya s udjelom od 50 %, dok su partneri IRR s 30 % udjela i INA, d.d. s 20 % udjela. Trenutno je u proizvodnji šest (6) polja: Abrar, Sidra, Ferdaus, Ganna, Rayan i Rawda. Inin udjel u proizvodnji kreće se od 8,95 % do 9,015 %, ovisno o ukupnoj količini proizvodnje. Licencija za proizvodnju istječe 2024. s mogućnošću produljenja na još 5 godina.

Razradne aktivnosti u 2017.

Problemi s kašnjenjem naplate potraživanja negativno su utjecali na Inino poslovanje u Egiptu tijekom godine, tako da je INA, d.d. bila prisiljena suzdržati se od ulaganja u punom planiranom opsegu, što je rezultiralo padom proizvodnje. INA, d.d. nada se rješenju problema s plaćanjem kako bi u idućoj godini nastavila s ulaganjima i povećala proizvodnju.

5 BUŠOTINA IZBUŠENIH U EGIPTU

C) SIRIJA

U Sirijskoj Arapskoj Republici INA Grupa aktivna je od 1998. godine temeljem potpisanih Ugovora o podjeli proizvodnje (PSA ugovora). Prvi PSA ugovor potpisani je za koncesiju na bloku Hayan 1998. godine, a nakon uspješnog istraživanja i ocjene INA, d.d. je prijavila komercijalna otkrića na bloku Hayan sa značajnim rezervama nafte, plina i kondenzata. INA, d.d. i General Petroleum Company (GPC) osnovali su Zajedničku kompaniju Hayan Petroleum Company (HPC) kako bi izvodili naftne radove na bloku Hayan.

Drugi PSA ugovor potpisani je za koncesiju na Bloku Aphamia i stupio je na snagu u lipnju 2004. godine.

INA, d.d. je dana 26. veljače 2012. proglašila „višu silu“ sukladno sankcijama EU/UN te je privremeno obustavila sve svoje poslovne aktivnosti u Siriji do prestanka okolnosti „više sile“.

U 2017. godini donesena je odluka da se sirijske rezerve knjigovodstveno prekategoriziraju iz rezervi u uvjetne resurse. 22,5 MMboe dokazanih rezervi (1P) prebačeno je u kategoriju 1C, dok je 35,8 MMboe dokazanih i vjerojatnih rezervi prebačeno u kategoriju 2C.

Prekategorizacija je potkrijepljena činjenicom da je za koncesije u Siriji proglašena „viša sila“ i da INA, d.d. nije imala kontrolu nad istima već skoro 6 godina. Navedena prekategorizacija nije povezana s Ininim pravom i njenim potencijalnim povratkom na koncesije, a za što su vjerojatnost i potencijalna ekomska korist ocijenjeni nepromijenjenima u odnosu na prethodna razdoblja.

Prekategorizacija rezervi izvršena je sukladno SPE Sustavu upravljanja naftnim resursima (PRMS - Petroleum Resources Management System), koji predstavlja niz standarda koji definiraju rezerve i resurse te koji nema status regulative, ali je međunarodno priznat i općeprihvaćen od strane velikog broja burzi.

TRGOVINA PLINOM

U 2017. godini Inina prodaja prirodnog plina na domaćem tržištu (bez interne potrošnje od 0,214 mlrd m³) iznosila je 1,201 mlrd m³, što predstavlja povećanje od 8 % u odnosu na 2016. godinu. Osim povećanja prodanih količina plina, rast cijena na tržištu te prestanak regulacije cijene od 1. travnja 2017. godine prema kojoj je INA, d.d. bila obvezna prodavati plin HEP-u za potrebe opskrbe kućanstava, rezultirao je povećanjem prihoda od 9 % u odnosu na 2016. godinu.

47 % (0,566 mlrd. m³) ukupno prodanog plina na domaćem tržištu (bez interne potrošnje) isporučeno je HEP-u za potrebe opskrbe kućanstava.

Do 31. ožujka 2017. godine INA, d.d. isporučivala je plin HEP-u sukladno Vladinoj odluci po reguliranoj cijeni, a nakon ukidanja regulacije od 1. travnja 2017. godine INA, d.d. nastavila je s isporukama prema HEP-u za potrebe opskrbe kućanstava po tržišnoj cijeni te je prema tenderu objavljenom od strane HEP-a INA, d.d. odabrana kao najpovoljniji ponuđač. Preostali je dio isporučenog prirodnog plina prodan Petroke-miji (0,228 mlrd. m³), HEP-u za proizvodnju električne energije (0,121 mlrd m³) te lokalnim opskrbljivačima/trgovcima i drugim industrijskim potrošačima (0,286 mlrd. m³). Sve su ugovorne obveze prema kupcima u 2017. godini ispunjene.

Do kraja srpnja 2017. INA, d.d. uspjela je ugovoriti sve planirane količine prirodnog plina za plinsku godinu 2017./2018.

(1,5 mlrd. m³), što predstavlja povećanje tržišnog udjela od 9 % u odnosu na plinsku godinu 2016./2017. Prodajne količine prirodnog plina bit će osigurane iz domaće proizvodnje te nabavom dodatnih količina od trećih strana s ciljem osiguranja sigurne opskrbe plinom svih kupaca u INA, d.d. portfelju.

+8 %

PRODAJA PLINA U RH

+9 %

PRIHOD

Glavni je cilj u 2018. godini zadržati stratešku poziciju kroz održavanje trenutnog tržišnog udjela u svim segmentima te pružiti konkurentnu, pouzdanu i fleksibilnu opskrbu plinom svim kupcima, uz održavanje razine marži i povrata od svih aktivnosti.

STRATEGIJA I OČEKIVANJA

Inin je glavni strateški prioritet obnova rezervi kako bi se omogućio održiv razvoj u budućnosti i održala stabilna proizvodnja, što se može postići razvojem diversificiranog portfelja koncesija sastavljenog i od organskih i od anorganskih projekata. Trenutne su mogućnosti u Hrvatskoj ograničene budući da je Inini dozvoljeno istraživati samo unutar postojećih eksploatacijskih polja i na prostoru bloka Drava-O2. Čak i u najoptimističnijem slučaju, potencijali u Hrvatskoj nisu dovoljni za realizaciju strateških prioriteta. Stoga je, kako bi se ostvario održivi razvoj kompanije, potreban i korak u inozemstvo.

INA, d.d. planira ostati usredotočena na intenzivniju provedbu koncepta optimizacije polja širenjem istog na još više kopnenih polja, nastavkom programa istraživanja na bloku Drava-O2 te na Projekt EOR s naglaskom na polje Žutica.

Planira se nastavak remontnih radova, stimulacija i optimizacija bušotina kako bi se održalo stabilno povećanje razine proizvodnje.

Na nekoliko će polja započeti pripremni radovi i studije s ciljem izvođenja pilot projekata EOR kao i treće faze Projekta EOR koji je iznimno složen i koji, kako bi bio isplativ, značajno ovisi o vanjskom okruženju. U tijeku je izrada studija.

U bliskoj budućnosti očekuje se objava novih nadmetanja u Hrvatskoj te je INA, d.d. već provela kvalitetne pripremne aktivnosti kako bi se mogla nadmetati za područja prepoznata kao najnaftosnija. Očekuju se nadmetanja za područje Panona i za Dinaride.

Osim navedenog, u nadolazećim godinama INA, d.d. će sudjelovati na inozemnim nadmetanjima s ciljem stjecanja i otkrivenih rezervi i novih koncesija za istraživanje kako bi mogla osigurati stabilnu obnovu rezervi, čiji će ishod uglavnom ovisiti o kretanju cijene nafte na tržištu.

PREGLED REZERVI

Mmboe	1P			2P		
	2015.	2016.	2017.	2015.	2016.	2017.
Po zemljama						
Hrvatska - kopno	127	117	108	158	146	136
Hrvatska - Jadran	9	6	5	14	10	9
Sirija	22	22	0	36	36	0
Egipat	1	1	2	2	3	3
Angola	1	2	1	4	3	2
Ukupno	161	148	116	213	198	150
Po proizvodima						
Nafta	66	62	56	92	86	76
Plin	84	76	54	107	98	67
Kondenzat	11	10	6	15	14	7
Ukupno	161	148	116	213	198	150

PROIZVODNJA UGLJIKOVODIKA PO ZEMLJAMA

Proizvodnja ugljikovodika (Mbce/dan)	2015.	2016.	2017.	2017./2016.
				%
Hrvatska	37,6	36,3	35,2	(3)
Angola	1,2	1,1	0,8	(27)
Egipat	2,1	2,1	1,5	(29)
Ukupno	40,9	39,4	37,6	(5)

PROIZVODNJA UGLJIKOVODIKA PO PROIZVODIMA

Proizvodnja ugljikovodika (Mbce/dan)	2015.	2016.	2017.	2017./2016.
				%
Nafta	14,0	15,0	14,5	(3)
Prirodni plin	25,0	22,4	21,3	(5)
Kondenzat	1,9	1,9	1,8	(5)
Ukupno	40,9	39,4	37,6	(5)

ODRŽIVOST ISTRAŽIVANJA I PROIZVODNJE NAFTE I PLINA

Zaštita zdravlja, sigurnost i zaštita okoliša temeljne su postavke i prioriteti kojima se pokreću aktivnosti istraživanja i proizvodnje. Naša orijentiranost prema postizanju nulte razine incidenta odražava se kroz razne programe koje smo nastavili implementirati u 2017., koju smo završili bez smrtnih slučajeva u radnom procesu te značajnih procesnih incidenta kao i incidenta s visokim potencijalom (HiPO).

Stopa zabilježenih ozljeda kontinuirano se smanjuje te su u 2017. zabilježene 3 ozljede s izgubljenim radnim vremenom te tri (3) puknuća cjevovoda s količinom većom od 1m³, koje smo sukladno zakonskoj regulativi i internim pravilima uspješno sanirali kako bismo onečišćenje okoliša sveli na minimum.

Prevencija puknuća (kao otkrivanja ilegalnih priključaka) predstavlja kontinuirani zadatak te je vidljiv trend smanjenja na godišnjoj razini, što ukazuje na dobru suradnji s lokalnom zajednicom. Istraživanje i proizvodnja nafte i plina postigla je visoki stupanj realizacije Akcijskih planova OR i ZZSO od 98 %. U 2017. sudjelovali smo prijavom na natječaj „Zeleni fond 2017.”, program koji je osnovan na razini MOL Grupe s ciljem podržavanja/financiranja projekata vezanih uz zaštite okoliša te smo i pobijedili s projektom „Zamjena starih reflektora LED rasvjetom na proizvodnim poljima (Žutica, Lipovljani, Števkovica, Jagnjedovac)“.

Nastavili smo s provođenjem postupaka procjena utjecaja na okoliš svih zahvata istraživanja i eksploracije te su izrađene tri

(3) studije i osam (8) elaborata o utjecaju na okoliš: SUO Stružec i Žutica - SUO Šumećani te Elaborat zaštite okoliša za zahvate u prostoru: istražnu buštinu Severovci-1 (zahvat prihvatljiv za okoliš); Elaborat zaštite okoliša za istražnu buštinu Mala Jasenovača-1 (zahvat prihvatljiv za okoliš). U postupku ocjene o potrebi procjene utjecaja na okoliš je Elaborat za zahvat u prostoru na EP ugljikovodika „Đeletovc“. U pripremi su: SUO Dravica; Elaborat za zahvat u prostoru na EP ugljikovodika „Sjeverni Jadran“, plinska polja Annamaria i Ivana te Elaborat za zahvat u prostoru na EP ugljikovodika „Marica“, plinska polja Katarina i Marica.

U sklopu izrade Strategije remedijacije INA Grupe u kojoj aktivno sudjelujemo, u svibnju 2017. godine konzultanti tvrtke Royal Haskoning DHV obavili su obilazak lokacija Proizvodnje nafte i plina u svrhu prikupljanje potrebnih podloga za inicijalnu procjenu rizika, a alat za procjenu rizika (IRA – initial risk assessment) završen je u lipnju te nam omogućava određivanje relativnog rizika koji pojedine lokacije predstavljaju u smislu onečišćenja tla i podzemnih voda.

Usklađenost s regulativom zaštite okoliša na IPPC lokacijama/revizija postojećih okolišnih dozvola nastavljena je tijekom 2017. godine implementacijom projekta smanjenja emisija NOx na dvije plinske turbine na Objektima prerade plina Molve te na jednoj plinskoj turbini na Objektima frakcionacije Ivanić Grad utiskivanjem demineralizirane vode u komore izgaranja plinskih turbina kogeneracijskih postrojenja. Mjerenje provedeno u prosincu 2017. godine na Objektima frakcionacije Ivanić Grad pokazalo je da su emisije NOx ispod graničnih vrijednosti, čime je potvrđena uspješnost projekta te će se projekt nastaviti i na preostalim plinskim turbinama.

Započeli smo implementaciju Inicijative „Zero Routine Flaring do 2030.“ pokrenute od strane UN-a i Svjetske banke 2015. godine čija je potpisnica i MOL Grupa. Cilj inicijative je prestanak rutinskog spaljivanja na naftnim i proizvodnim lokacijama do 2030. godine jer spaljivanje doprinosi klimatskim promjenama i zagađenju okoliša te rasipa vrijednu energiju koja bi se mogla iskoristiti za unaprjeđenje održivog razvoja proizvodnih zemalja. U Istraživanju i proizvodnji nafte i plina prepoznali smo dva investicijska projekta kojima bismo smanjili spaljivanje – „Rekonstrukcija SS Mramor Brdo“ i „Mjerna i otpremna stanica Đeletovci – postupak obrade i distribucije plina“ te ćemo iste prijaviti prema Svjetskoj banci za financiranje u 2018.

Naše aktivnosti u okviru Europskog sustava za trgovanje emisijskim jedinicama (EU ETS) odvijale su se sukladno zakonskim zahtjevima i rokovima, a verifikacija u 2017. uspješno je obavljena. Postrojenju Objekti frakcionacije Ivanić Grad ukupno je dodijeljeno 18.565 besplatnih emisijskih jedinica te je kupljeno još 28.192 emisijske jedinice. Postrojenje Objekti prerade plina Molve dobilo je 50.892 besplatnih emisijskih jedi-

nica, a na tržištu je kupljeno još 33.948 emisijskih jedinica. Vezano za emisije koje ne spadaju u ETS sustav, značajno smanjenje emisije CO₂ postignuto je Projektom EOR koji je u tijeku na naftnim poljima Ivanić i Žutica.

Istraživanje i proizvodnja nafte i plina aktivno sudjeluje u aktivnostima različitih organizacija. Putem imenovanih predstavnika aktivno sudjelujemo u aktivnostima Pododbora za more i okoliš Međunarodnog udruženja proizvođača nafte i plina (IOGP) na temama kao što su zaštićena morska područja, prostorno planiranje morskog područja, Okvirna direktiva o morskoj strategiji, dobro stanje okoliša i dr. Naš imenovani predstavnik (predstavnik Ininog Istraživanja i proizvodnje nafte i plina) je također imenovani predstavnik Republike Hrvatske sudjelovao je u radu dviju Tehničkih radnih skupina pri Europskoj komisiji - Općoj upravi za okoliš u izradi dokumenta HC BREF, referentnog dokumenta kojim se utvrđuju najbolje raspoložive tehnike u području istraživanja i proizvodnje ugljikovodika, s posebnim naglaskom na potencijalni utjecaj svih aktivnosti na moru i kopnu na okoliš, i u Tehničkoj radnoj skupini pri Europskoj komisiji na izradi dokumenta kojim se utvrđuju najbolje raspoložive tehnike za gospodarenje otpadom.

RAFINERIJE I MARKETING

PORUKA OPERATIVNOG DIREKTORA

„Usmjerenost tima INA Rafinerija i marketinga kontinuiranom napretku dovela je u 2017. godini do konkretnih postignuća. U kombinaciji s povoljnim ekonomskim okruženjem, to nam je omogućilo postizanje najboljih rezultata u mnogo godina.“

Bengt Oldsberg – Operativni direktor, Rafinerije i marketing

NAJVAŽNIJI PODACI

- ▶ Snažan je naglasak na rad bez nesreća. Zalaganje ZZSO-a u 2017. i dalje je bilo usmjereno na upravljanje procesima sigurnosti i sigurno ponašanje.
- ▶ INA Grupa zadržala je svoju jaku poziciju na domaćem tržištu motornih goriva, a povećala je i tržišni udio na tržištu BiH.
- ▶ Rast ukupne prodaje (domaće i izvoza), koji je omogućila povećana prerada, kao rezultat iskorištavanja tržišnih prilika i povoljnog vanjskog okruženja.
- ▶ Uvođenje novih goriva: Class Plus goriva za bolje performanse, benzina s višim oktanskim brojem (Eurosuper 100) te visokokvalitetnog dizela za ekstremne zimske uvjete (Eurodiesel Arktik).

- ▶ Rad rafinerije nafte Sisak u blokovima (tzv. block operation) i prema potražnji (tzv. on-demand).
- ▶ Razvijen je i testiran novi režim rada za obje rafinerije koji iskorištava sinergiju obje rafinerije.
- ▶ Putem nove logističke infrastrukture u Rijeci postignute su najveće količine naftnih derivata u povijesti Ine.
- ▶ Nastavljena je modernizacija Luke Bakar.

Rafinerije i marketing upravlja dvjema naftnim rafinerijama, proizvodnjom maziva, komercijalnom mrežom veleprodaje te mrežom logistike za skladištenje i distribuciju naftnih proizvoda prema tržištu. Prerađeni proizvodi prevoze se cestom, morem, željeznicom i cjevovodom koristeći vlastita i unajmljena skladišta za proizvode. Glavni rafinerijski proizvodi obuhvaćaju EURO V kvalitetu benzina i dizela, mlazno gorivo, primarni benzin, benzen koncentrat, loživo ulja za grijanje, nekoliko gradacija loživih ulja, sumpor te zeleni naftni koks. Inina osnovna tržišta su Hrvatska i Bosna i Hercegovina, a prisutna je i na izvoznim tržištima Slovenije, Srbije, Albanije, Mađarske, Italije i na Mediteranu.

RAFINERIJA NAFTE RIJEKA

Rafinerija se nalazi na Jadranskom moru te je povezana s Jadranskim naftovodom (JANAF). Takva lokacija omogućuje Rafineriji nafte Rijeka kupnju sirove nafte, sirovina i gotovih proizvoda sa svjetskog tržišta i izvoz gotovih proizvoda na likvidno mediteransko tržište. Rafinerija je povezana i s drugim skladištima na Jadranskoj obali – putem plovila u najmu, dok je sa skladištima na kopnu povezuje široka željeznička mreža.

Tijekom programa modernizacije koji je dovršen u 2011. godini, dovršena su tri postrojenja unutar Hidrokreking kompleksa – Blagi hidrokreking, Postrojenje za proizvodnju vodika te Postrojenje za izdvajanje sumpora (Claus), kao i brojna

pomoćna postrojenja i instalacije. Hidrokreking kompleksom u značajnoj je mjeri povećana konverzija i kompleksnost rafinerije (9,1 „NCI“, Nelsonov indeks kompleksnosti). Nakon razvojnog programa, Rafinerija nafte Rijeka proizvodi EURO V kvalitetu benzinskih i dizelskih goriva, u sukladnosti s visokim europskim ekološkim standardima. Osim benzinskih i dizelskih goriva, Rafinerija nafte Rijeka proizvodi mlazno gorivo, primarni benzin za petrokemijsku industriju, benzen koncentrat, loživo ulje za grijanje i nekoliko gradacija loživih ulja. Planiran je daljnji razvoj rafinerije, koji se trenutno provodi kroz program obrade teških ostataka, u cilju povećanja profitabilnosti i kapaciteta konverzije. Time će se u rafineriji omogućiti prerada teških ostataka i eliminacija proizvodnje loživog ulja pri konverziji u visokovrijedne proizvode. Uz postrojenje za obradu teških ostataka, izgradit će se i nova luka sa zatvorenim skladištem za koks, kao i nova trafostanica i strujni vod, dok će se na određenom broju postojećih postrojenja provesti rekonstrukcija ili modernizacija.

RAFINERIJA NAFTE SISAK

Rafinerija nafte Sisak nalazi se u području središnje Hrvatske u neposrednoj blizini Zagreba, čime je smještena u glavnom središtu potrošnje motornih goriva u Hrvatskoj. Veza prema JANAF-ovom sustavu naftovoda omogućava transport nafte s kontinenta i nafte kupljene na moru do rafinerije, dok se lokalni naftovod koristi za transport nafte i kondenzata s domaćih naftnih polja u Moslavini, a rijekom Savom sirova nafta dovodi se sa slavonskih polja. Najnovija unaprjeđenja infrastrukture obuhvatila su Postrojenje za izomerizaciju, dovršeno 2011. godine. Rafinerija nafte Sisak ima mogućnost proizvodnje EURO V dizela i motornog benzina, plinskih ulja, mlaznog goriva, primarnog benzina, benzen koncentrata, loživog ulja za grijanje, nekoliko gradacija loživih ulja te zelenog naftnog

koksa. Nov, nedavno razvijen režim rada objlu rafinerija, omogućit će bolje iskorištavanje jedinica za konverziju na obje lokacije kroz povećani transfer poluproizvoda, što je planirano za 2018. godinu.

KLJUČNA OSTVARENJA TIJEKOM 2017. GODINE

INA Rafinerije i marketing uspjele su poboljšati svoju poziciju na osnovnim tržištima, što je rezultiralo većom domaćom prodajom (veleprodajom) i rastom izvoza. Relativno stabilno poslovanje iskoristilo je povoljno vanjsko okruženje te su porasle i rafinerijske marže. Prodajne marže su porasle, a omogućeni su i niži jedinični troškovi transporta optimizacijom voznog parka. Vanjsko okruženje u 2017. godini bilo je povoljnije u odnosu na 2016. godinu u smislu rafinerijskih marži, dok je prosječna godišnja cijena nafte (Brent) u odnosu na prethodnu godinu porasla s 44 USD po barelu na 54 USD po barelu. Dokazana nastojanja menadžmenta za iskorištavanje povoljnih tržišnih prilika i boljeg vanjskog okruženja, režim rada Rafinerije nafte Sisak na zahtjev, proširenje košarice sirove nafte, odabir sirovina, energetska učinkovitost i upravljanje zalihamama pozitivno se odrazilo na rezultate.

Ključna ostvarenja za ovu godinu obuhvaćaju:

USPJEŠNOST ZAŠTITE ZDRAVLJA, SIGURNOSTI I OKOLIŠA

- ▶ Snažna usmjerenost na zaštitu i sigurno poslovanje. Nastojanja ZZSO bila su i dalje usmjereni na upravljanje procesima sigurnosti prema načelima preventivne sigurnosti i rješavanju ljudskih čimbenika (kao glavnog uzroka incidenata). Rezultati ZZSO-a bili su na razini približnoj prethodnim godinama.

KOMERCIJALNE AKTIVNOSTI

- ▶ INA Grupa zadržala je jaku poziciju na domaćem tržištu motornih goriva te je povećala udjele na tržištu u BiH.
- ▶ Veća prodaja motornih goriva na domaćem tržištu, primarno vezano za bolje rezultate veleprodaje. Veća prodaja dizela uslijed prodaje HANDA-i.
- ▶ Unaprijeđenje rezultata u smislu većih prodajnih spreadova na domaćem tržištu, nakon optimizacije vlastite flote i zbog općenito nižih jediničnih troškova transporta.
- ▶ Uvođenje novih goriva: Class Plus goriva s aditivima, benzini s većim oktanskim brojem (Eurosuper 100) i visokokvalitetan dizel za ekstremne zimske uvjete (Eurodiesel Arktik).
- ▶ Rast prodaje jet goriva pojavom novih krajnjih korisnika podržan je velikom potražnjom tijekom turističke sezone.
- ▶ Vezano za izvozna tržišta, iskorištene su prilike za prodaju dizelskih goriva u BiH, a ostvarena je i veća prodaja goriva u Crnoj Gori, kao rezultat povećanih komercijalnih aktivnosti. Rast prodaje UNP-a rezultat je prilika na tržištima u BiH, Sloveniji i Crnoj Gori. Bilježi se rast prodaje loživog ulja na slovenskom tržištu.
- ▶ INA Grupa ušla je na talijansko tržište i postigla veću prodaju na mediteranskom tržištu uslijed veće proizvodnje i veće razine zaliha, uz podršku povoljnog vanjskog okruženja.
- ▶ U BiH je nastavljen razvoj partnerskog koncepta.
- ▶ Provedene su pripreme za ulazak na južna tržišta.
- ▶ U 2017. godini nastavljena je i proširena suradnja s Hrvatskom agencijom za ugljikovodike.

POSLOVANJE RAFINERIJA

- ▶ U Sisku je u 2017. godini uspješno nastavljen rad u blokovima i rad prilagođen zahtjevima potražnje, s količinama prerade na razini prethodnih godina. Pokretanja rafinerije kroz godinu pokazala su se uspješnima, s dalnjim trendom poboljšanja.
- ▶ Razvijen je i testiran novi režim rada za obje rafinerije, kojim se iskorištavaju povećane sinergije između dviju lokacija (povećani transfer poluproizvoda u svrhu boljeg iskorištavanja postrojenja za konverziju u objema rafinerijama).
- ▶ Poslovanje Rafinerije nafte Rijeka bilo je stabilno cijele godine, sa značajnim poboljšanjem raspoloživosti postrojenja.
- ▶ Rad rafinerije bio je stabilan i kontinuirano se prilagođavao vanjskom tržišnom okruženju, kako bi se iskoristile povoljne rafinerijske marže i tržišne prilike.
- ▶ U 2017. godini nastavljena je diversificirana opskrba sirovom naftom, obradom novih gradacija goriva i suradnjom s novim dobavljačima. Prerađeno je ukupno 14 gradacija, uz povećani udio alternativnih gradacija sirove nafte, koje su prerađivane u Rafineriji nafte Rijeka.
- ▶ S JANAF-om je sklopljen dugoročni ugovor za transport sirove nafte, kojim se osigurala sigurnost opskrbe sirovom naftom.

LOGISTIKA I DISTRIBUCIJA

- ▶ Novom logističkom strukturu u Rijeci postignute su najveće količine naftnih derivata u povijesti Ine (rekordan promet ostvaren je u željezničkom prijevozu iz Rijeke tijekom ljetnih mjeseci).
- ▶ Terminal za autocisterne u Rijeci otpremio je više od 1 milijun tona derivata na lokalna i izvozna tržišta, zabilježivši rast od 25 % u odnosu na prethodnu godinu.
- ▶ Nastavljena je modernizacija Luke Bakar. U tijeku su građevinski radovi koji će se nastaviti i u 2018. godini. Luka Bakar poslovala je na istoj razini kao i u 2016., dok se na polovici njezinog kapaciteta provodi rekonstrukcija.
- ▶ Smanjenje troškova poslovanja i niži jedinični troškovi transporta.

PROGRAM OBRADE TEŠKIH OSTATAKA

- ▶ INA Grupa nastavila je s pripremnim aktivnostima za ulaganje u Postrojenje za obradu teških ostataka u Rafineriji naftе Rijeka vrijedno oko 3 milijarde kuna te je pokrenula postupak nabave koji obuhvaća izgradnju postrojenja za komorno koksiranje (eng. delayed coker unit), luke i skladišta za koks te postrojenja za obradu produkata zajedno s poveznim cjevodima i servisima.
- ▶ Ukupna vrijednost nabave iznosi 2,5 milijarde kuna te se radi o izuzetno kompleksnom i vremenski zahtjevnom natječaju na koji je INA Grupa pozvala iskusne međunarodne kompanije koje imaju reference za vođenje takvih projekata.
- ▶ Očekuje se da bi u velikoj mjeri u realizaciji projekta, uz glavnog partnera, mogle sudjelovati i domaće kompanije, i to u projektiranju, isporuci materijala i opreme te izvođenju građevinskih, strojarskih i ostalih radova. Odabir izvođača planiran je sredinom 2018. godine, a očekivano trajanje gradnje je tri godine.
- ▶ Projekt obrade teških ostataka u Rijeci budućnost je Ininog rafinerijskog poslovanja, a koncentracija prerade na toj lokaciji doprinijet će profitabilnosti projekta, što ga čini važnim faktorom za osiguravanje dugoročno održivog rafinerijskog poslovanja. Konačna investicijska odluka o projektu trebala bi se donijeti u prvoj polovici 2018. godine.

STRATEGIJA I IZGLEDI

INA Grupa kontinuirano je usmjerenja na održavanje visoke sigurnosti opskrbe svog osnovnog tržišta (u Hrvatskoj i BiH), uz dodatno jačanje svoje prisutnosti nudeći visokokvalitetna goriva uz najniže moguće troškove, održavanjem najviše razine usluga i poslovanja orijentiranog prema kupcima. Naglasak je i dalje na sigurno i pouzdano poslovanje, uz poboljšanje cjelokupne uspješnosti i troškovne učinkovitosti. Ulaganja u povećanje rafinerijskih konverzijskih kapaciteta i ulazak na segment bio goriva ključni su za budući održivi razvoj i uspjeh.

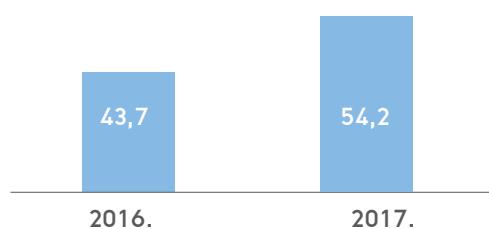
Rafinerijsko poslovanje usmjerno je na povećanje prinosa bijelih proizvoda povećanjem iskorištavanja glavnih konverzijskih postrojenja i povećanjem sinergija između dviju rafinerija, s ciljem boljeg iskorištavanja postojećih konverzijskih objekata, uz minimalizaciju rada jedinica koje stvaraju gubitke. Projekt obrade teških ostataka koji se trenutno provodi u RNR povećat će konverziju crnih proizvoda u lakše proizvode veće vrijednosti. Slijedi daljnji razvoj optimizacije procesa rada postrojenja, kao i uklanjanje uskih grla postrojenja unutar rafinerija. Nastavlja se s naglaskom na snižavanje energetskih troškova i poboljšanje operativne pouzdanosti. Unapređenje rafinerijskih procesa i dalje će se podržavati kontinuiranim razvojem kompetencija operatera i organizacijske konkurentnosti.

Komercijalne aktivnosti bit će usmjereni na postajanje prvim izborom kupaca i pouzdanim partnerom, putem razvijenih prodajnih snaga i pozicije tržišnog lidera. Podrška tome bit će modernizirana logistička infrastruktura (u koju se nastavljaju ulaganja) te iskorištavanje Inine flote vozila za visokokvalitetnu interakciju s kupcima. Kao i u proizvodnji, fleksibilnost prodaje održavat će se kontinuiranim praćenjem vanjskog okruženja, što može biti podrška brzom donošenju odluka i odgovarajućem planiranju, u svrhu postizanja najveće vrijednosti za kompaniju. Optimizacija upotrebe terminskih i spot ugovora za kupnju sirovina osigurat će fleksibilnu opskrbu. Potrebno je osigurati stabilnost tržišnih udjela na osnovnim tržištima, dok je cilj povećati udio u regiji korištenjem prednosti vodeće pozicije na tržištu, kao što su lokacije rafinerija, pokrivenost skladištima, učinkovita distribucija, modernizirana maloprodajna mjesta i visokokvalitetna goriva.

VANJSKO OKRUŽENJE

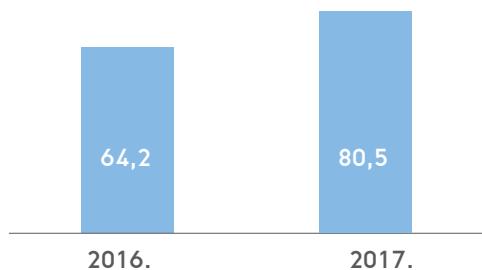
PROSJEČNA CIJENA NAFTE

USD/bbl

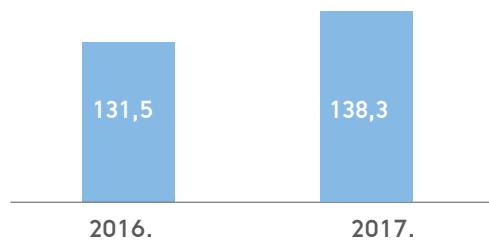
PROSJEČNA RAZLIKA KOTACIJE DIZELA I NAFTE

USD/t

PROSJEČNA RAZLIKA KOTACIJE BENZINA I NAFTE

USD/t

GODIŠNJI PROSJEK TEČAJEVA (USD/HRK)

ODRŽIVI RAZVOJ RAFINERIJA I MARKETINGA

Izgradnja dobrih odnosa i punog povjerenja između svih sudionika unutar i izvan naše organizacije ključ je uspjeha u brojnim lokalnim zajednicama u kojima smo prisutni. Ovo nastojanje pokazuje iskrenu želju da naša postrojenja rade na društveno odgovoran način i kontinuirano smanjuju negativan utjecaj našeg poslovanja.

Sve lokacije unutar segmenta Rafinerije i marketing djeluju s ciljem sprječavanja bilo kakvih incidenata koji mogu naškoditi našim zaposlenicima, vanjskim izvođačima, susjedima ili postrojenjima. Naš je krajnji dugoročni cilj postići nula incidenata u Rafinerijama i marketingu. Sustavan i discipliniran pristup sigurnosti postigao je značajna poboljšanja, a preostali identificirani rizik vrlo se ozbiljno istražuje i sve se neophodne prilagodbe sustava upravljanja odmah provode.

INA Grupa nastavlja jačati „kulturu sigurnosti“, kao i uključenost poslovodstva i zaposlenika u ovaj projekt. Nastavljajući program INA Grupe, tzv. „Behaviour Safety“, u smislu prihvatanja poželjnog ponašanja po pitanjima sigurnosti,

postavili smo jasan akcijski plan kako bismo uključili sve relevantne rukovoditelje. Naš je cilj poboljšanje „kulture sigurnosti“, kao i međusobnog dijaloga s jačim usmjerenjem na provedbu preventivnih mjera.

Broj značajnih procesnih incidenata (TIER1) i prometnih nesreća u transportu opasnih tvari znatno je smanjen. Ukupan broj ozljeda je na prošlogodišnjoj razini, kao i broj ukupnih incidenata na prometnicama, a njihovo smanjenje još uvijek predstavlja izazov za naredne godine. Implementiranje programa izbjegavanja pogrešaka uslijed tzv. nesvesnog ponašanja, koji je pokrenut krajem prošle godine, trebao bi otkloniti glavne glavni uzroke ovog tipa incidenata.

Godine 2017. sve lokacije dovršile su postupak prijavljanja Izvješća o sigurnosti, a rafinerije su u postupku ishođenja okolišnih dozvola za naredno razdoblje.

Sustav upravljanja sigurnošću (PSM) integriran je u sveukupni sustav upravljanja tvrtke i uspješno se koristi za praćenje i daljnji razvoj svih područja sigurnosti. PSM aktivnosti ispunjavaju se sukladno planovima, a nekoliko nadzora provedenih od strane vanjskih institucija pokazuju značajno poboljšanje sustava.

PROGRAM OBRADE TEŠKIH OSTATAKA

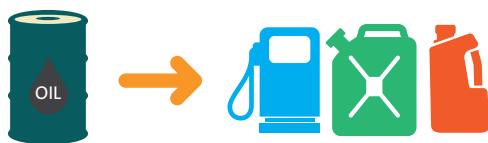
RAFINERIJA NAFTE RIJEKA

Postrojenje za obradu teških ostataka izgradit će se u Rafineriji nafte Rijeka.

Investicija vrijedi više od...

400 mil. \$

Cilj programa obrade teških ostataka je povećanjem konverzijskih kapaciteta povećati rafinerijsku profitabilnost (tj. poboljšani prinos) na način da se teški ostaci prerađuju u bijele visoko vrijedne tržišne proizvode te eliminaciju proizvodnje lož ulja.

Uz postrojenje za obradu teških ostataka, INA također mora izgraditi i novu luku, zatvoreno skladište za koks, trafostanicu i dalekovod, dok će brojna postojeća rafinerijska postrojenja morati rekonstruirana.

Predloženim projektom predviđeno je povećanje razine prerade u Rafineriji te je procijenjeno da će se proizvodnja bijelih proizvoda povećati. Ukupna prerada uz Postrojenje za obradu teških ostataka će se povećati na 4,5 mil. tona godišnje.

4.5 mil. t

Pripremne aktivnosti za projekt nastavljene su 2017. godine (tj. završetak FEED-a). Postupak nabave sljedeće faze projekta koji obuhvaća izgradnju (tj. EPC) je započet te odabir izvođača radova je planiran sredinom 2018. godine. Očekivano trajanje gradnje je tri godine.

Uspoređujući kompleksnost rafinerija u ovom dijelu Europe prema Solomonu [1], Riječka rafinerija će preći u 1. kvartil. Trenutno je prema Solomon studiji u 4. kvartilu.

PRIJE OBRADE TEŠKIH OSTATAKA

NAKON OBRADE TEŠKIH OSTATAKA

[1] Solomonova metodologija pokazuje usporedbu poslovanja rafinerija u odnosu na konkurenate. Identificira područja pouzdanosti, upotrebe opreme, troškova poslovanja, bruto marže te ukupni učinak.

USLUGE KUPCIMA I MALOPRODAJA

PORUKA OPERATIVNOG DIREKTORA

„Maloprodaja je u 2017. godini zabilježila snažan rast u svim segmentima poslovanja. Sve naše poduzete poslovne aktivnosti i dalje su bile usmjerenе na unaprjeđenje kvalitete naših proizvoda i usluga, kao i uvođenje novih i dodatnih sadržaja na našim maloprodajnim mjestima prilagođenih stvarnim potrebama i zahtjevima kupaca. Uspješna implementacija i širenje novog koncepta Fresh Cornera uz obogaćeni prodajni program prehrabnenih artikala nastaviti će se i u narednom razdoblju na maloprodajnim mjestima.

Također, u cilju da našim kupcima osiguramo gorivo vrhunske kvalitete, unaprijedili smo ponudu goriva uvođenjem novih visokokvalitetnih Class Plus goriva kao naš odgovor na sve strože tehničke zahtjeve europskih direktiva, automobilske industrije i zaštite okoliša.“

Darko Markotić, Operativni direktor Usluga kupcima i maloprodaje

NAJVAŽNIJI PODACI

- ▶ Poseban naglasak i dalje na segmentu negoriva i povećanju marže kroz unaprjeđenje Fresh Corner modela (na autocestama i postajama s trgovinom u gradovima) te daljnjem razvoju formata Fresh Corner prodajnog mjesta (restorani, trgovina, samostalno prodajno mjesto)
- ▶ Marketinškim kampanjama podržano je uspješno uvođenje visokokvalitetnih novih goriva (Class Plus, Eurosuper BS 100 Class Plus i zimsko dizel gorivo Arktik)
- ▶ Nastavak restrukturiranja i modernizacije maloprodajne mreže s posebnim naglaskom na projekte u Bosni i Hercegovini i Crnoj Gori uz implementaciju Fresh Corner koncepta

Na dan 31. prosinca 2017. INA Grupa upravlja je mrežom od 502 maloprodajne lokacije - 392 u Hrvatskoj, 103 u Bosni i Hercegovini (48 u Holdini i 55 u Energopetrolu), 6 u Sloveniji i 1 u Crnoj Gori, od kojih je 60 maloprodajnih mjesta u Hrvatskoj uključeno u model Partnerskog upravljanja.

KLJUČNA OSTVARENJA TIJEKOM 2017. GODINE

Ukupna prodaja Maloprodaje iznosila je 1.056 kt, što je povećanje od 4 % u odnosu na 2016. godinu, pri čemu je značajan doprinos širenja maloprodajne mreže u Bosni i Hercegovini (1. srpnja 2016. Energopetrol je konsolidiran u SD Trgovina na

malo INA Grupe). U korelaciji s povećanjem potražnje i trendom dizelifikacije tržišta, prodaja dizela i plinskih ulja porasla je za 7 % (46 kt), dok se prodaja motornih benzina smanjila za 2 % (5 kt).

Prihod od marži negoriva porastao je za 11 %, kao rezultat kontinuiranog povećanja ponude robe široke potrošnje, implementacije koncepta Fresh Corner i razvoja novih dodatnih usluga na maloprodajnim mjestima, uključujući i širenje usluga autopraonica.

Prodaja goriva ostaje stabilna kao rezultat kapitalnih rekonstrukcija i programa modernizacije, uključujući uvodenje dodatnih UNP jedinica. Kampanja prodaje goriva pokrenuta u lipnju 2017. godine, uvođenjem visokokvalitetnih goriva Class

Plus i Eurosuper BS 100 Class Plus, pozitivno je utjecala na rezultate prodaje goriva te izazvala zadovoljavajuće reakcije kupaca. Također, kroz suradnju Maloprodaje i Rafinerija i marketinga predstavljeno je novo gorivo Eurodizel Arktik posebno razvijeno za vožnju u zimskim uvjetima, prvo takve vrste na hrvatskom tržištu.

Slijedom gore navedenog, u 2017. godini osnovni naglasak bio je na daljnjoj implementaciji Fresh Corner koncepta, uz unapredjenje modela 4P (price, product, place, promotion – cijena, proizvod, distribucija, promocija) kao i uvođenju novih usluga na maloprodajnim mjestima (AIR cash, DPD poštanske usluge, plaćanje na rate, plaćanje računa, mobilno plaćanje itd.). Nastavak strategije negoriva odvijao se kroz primjenu novog nacrta maloprodaje.

jnih mjesata, uvođenje gastro koncepta, daljnog unaprjeđenje asortimana robe široke potrošnje, kao i uvođenje novog koncepta autopraonica, aktivnosti vezane za maziva i UNP te razne nove ponude i programe vjernosti.

Slijedom inicijative naglašavanja važnosti prepoznatljivosti korporativne kulture Kompanije, na razini MOL Grupe pokrenut je projekt SMILE koncipiran kao edukativni program za sve zaposlenike na Ininim maloprodajnim mjestima. Stečenim vještinama svi zaposlenici na maloprodajnim mjestima dobivaju nužne alate koji su im neophodni u svakodnevnom radu s kupcima. Prve obuke službeno su održane sredinom travnja 2017., čime je započet ciklus provođenja treninga u cijeloj maloprodajnoj mreži, a do danas je kroz program treninga prošlo 70 voditelja maloprodajnih mesta te 363 zaposlenika iz svih dijelova Hrvatske.

STRATEGIJA I IZGLEDI

Za INA maloprodajnu mrežu u Republici Hrvatskoj u planu je nastavak restrukturiranja i modernizacije maloprodajne mreže kroz program većih investicija u rekonstrukciju, modernizaciju u većem i manjem opsegu te zamjenu vizualnog identiteta. Veći broj projekata rasta (izgradnja novih i/ili kupnja postojećih maloprodajnih mesta) također je planiran u nadolazećem razdoblju. Svi projekti rasta, rekonstrukcije i modernizacije uključivat će ponudu i vizualni identitet novog Fresh Corner koncepta negoriva.

Manji kapitalni projekti održavanja i ZZZO projekti uglavnom obuhvaćaju radove i opremu koju je potrebno postaviti ili zamjeniti kako bi se omogućilo normalno funkcioniranje poslovanja te osigurala sigurnost zaposlenika i kupaca, kao i zakonske obvezе.

INA Bosna i Hercegovina (Holdina i Energopetrol) nastavlja s ciklusom rekonstrukcije/modernizacije 3 maloprodajna mesta (uključujući i lokaciju Dobo – ulaz na tržiste Republike Srpske). Planira se transformacija maloprodajnog mesta Energopetrol Centar u Fresh Corner restoran (potpuno novi koncept na tržištu i u Grupi).

Projekti INA Crna Gora u nadolazećem razdoblju odnosit će se na otvaranje 5 novih maloprodajnih mesta, a širenje maloprodajne mreže bit će popraćeno stalnim naporima u poboljšanju kvalitete usluge, kao i izgradnjom dobrog odnosa s kupcima i partnerima s ciljem stvaranja pozitivne percepcije u svijesti potrošača i čvrste pozicije Ine na crnogorskom tržištu.

ODRŽIVI RAZVOJ

Inina nastojanja u doprinosu održivosti Maloprodaje odražavaju se u provođenju mnogih projekata i programa. Maloprodaja je nastavila neke projekte iz prethodnih godina, kao što je prodaja voća obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava (OPG), no provela je i neke nove, kao što je prikupljanje otpadnog jestivog ulja.

BIOLOŠKA RAZNOLIKOST

Nakon što su u 2016. dizajnirani letci s ciljem podizanja svijesti o važnosti biološke raznolikosti te postavljeni na pet maloprodajnih mjesta blizu zaštićenih područja, u 2017. godini prevedeni su na engleski. Cilj je bio pružiti informacije kupcima drugog govornog područja, budući da su te lokacije u neposrednoj blizini turističkih središta s velikim brojem turista. Letci sadrže informacije o tome što INA, d.d. radi u cilju zaštite okoliša općenito, kao i informacije o tim zaštićenim područjima.

ENERGETSKA UČINKOVITOST

U 2017. godini proveden je drugi nadzorni pregled sustava upravljanja energijom temeljem ISO 50001. Utvrđena je 1 manja nesukladnost, koja je uspješno uklonjena.

Tijekom 2017. provedeni su energetski pregledi temeljem ISO 50001 na 100 MPM.

INA, d.d. je također nastavila sa zamjenom opreme i uređaja sukladno zahtjevima energetske učinkovitosti.

SANACIJA OKOLIŠA

U 2017. godini, INA Maloprodaja nastavila je s aktivnostima sanacije okoliša, koje su uključivale preliminarne istražne radove na odabranim lokacijama, pripremu sanacijskih programa i odobrenja pripremljenih programa od Ministarstva zaštite okoliša i energetike.

Prošle godine proveli smo sanacijske aktivnosti na lokacijama na kojima su provedene kapitalne rekonstrukcije, zamjene spremnika i uklanjanje maloprodajnog mjesto. Tijekom sanacijskih aktivnosti, sve radove i iskapanja nadzirao je ekološki nadzor ovlaštene tvrtke. Nakon završetka sanacije, pripremljen je izvještaj o ekološkom nadzoru te poslan Ministarstvu zaštite okoliša i energetike, koje je dostavilo informaciju da su sanacijski radovi uspješno provedeni.

ZELENI FOND (GREEN FUND)

U 2017. godini, MOL-ov Zeleni fond odobrio je projekt maloprodaje „**Unaprjeđenje upravljanja otpadom i LED efikasnost**“, koji je uspješno proveden.

Cilj projekta bio je unaprijediti upravljanje otpadom na 1 MPM, kupnjom 2 press kontejnera za komunalni i ambalažni otpad. Ovo MPM odabrano je zbog dobrih poslovnih pokazatelja u prodaji negoriva, velikih računa za skupljanje i odlaganje komunalnog otpada te zbog veličine parcele, koja je dovoljno velika za smještaj press kontejnera.

Cilj projekta je ugradnja energetski učinkovite LED rasvjete na četiri MPM-a koja se nalaze na autocestama. Aktivnosti uključuju zamjenu postojeće zastarjele rasvjete LED rasvetom te popravak/ugradnju električnih vodova za napajanje LED rasvjete. Značajne ekološke prednosti energetski učinkovitog projekta LED rasvjete su bolje osvjetljenje i uštede na potrošnji električne energije i troškovima održavanja, kao i smanjenje svjetlosnog onečišćenja okoliša.

Rezultati zaštite okoliša putem Zelenog fonda do sada su:

- ▶ postavljanjem press kontejnera na lokaciju smanjili smo broj kontejnera za komunalni i ambalažni otpad te ostvarili uštedu troškova zbrinjavanja otpada od 15 %
- ▶ ugradnjom LED rasvjete na 4 MPM-a, uštedjeli smo 27,4 t CO₂; postignuto je bolje osvjetljenje lokacije, fokusirano svjetlo, manje svjetlosno onečišćenje, sustav koji se jednostavno koristi i postiže puno osvjetljenje u jednoj sekundi, bez ikakvog zračenja; prema računima za potrošnju električne energije prije i nakon instalacije LED rasvjete, ušteda iznosi 30 % ukupnog iznosa potrošnje električne energije.

Informacije o Zelenom fondu i našim rezultatima bit će objavljene u GP-u MOL Grupe.

INA Maloprodaja je u 2017. godini iz Zelenog Fonda osvojila sredstva za financiranje projekta „**Energetski učinkovita toplinska izolacija, LED rasvjeta i Steora - pametne kluge**“.

SVJESNOST O ZAŠTITI OKOLIŠA

U suradnji s tvrtkom Autocesta Rijeka - Zagreb, INA Maloprodaja postavila je na MPM Vukova Gorica portal vezan za projekt „Upravljanje i zaštita populacije smedih medvjeda u sjevernim Dinaridima i Alpama“, u svrhu edukacije kupaca.

OTPAD

Kao društveno odgovorna kompanija usmjerenja održivom razvoju, INA, d.d. je svojim kupcima ponudila novu „zelenu“ uslugu - prikupljanje otpadnog jestivog ulja na 30 odabranih maloprodajnih mesta. Riječ je o pilot projektu prikupljanja otpadnog jestivog ulja te će u idućih godinu dana INA, d.d. ispitati kako tržište reagira na ovakvu mogućnost i donijeti konačnu odluku o nastavku projekta.

Prodaja proizvoda (000 t) (po proizvodima)	2015.	2016.	2017.	2017./2016. %
Motorni benzini	294	290	286	(1,4)
Plinska i lož ulja	674	694	741	6,8
UNP	27	27	27	0,0
Ostali proizvodi	2	2	2	0,0
UKUPNO	996	1.014	1.056	4,1

Prodaja proizvoda (000 t) (po tržištima)	2015.	2016.	2017.	2017./2016. %
Hrvatska	948	928	933	0,5
BiH	37	75	112	49,3
Ostala tržišta	11	11	11	0,0
UKUPNO	996	1.014	1.056	4,1

Broj maloprodajnih mesta	2015.	2016.	2017.
Hrvatska	388	387	384
BiH	45	101	103
Ostala tržišta	7	7	7
Ukupno	440	495	494

FRESH CØRNER

A
FFE2GO

10 kn

FINANCIJSKI I OPERATIVNI PREGLED POSLOVANJA

IZJAVA POSLOVODSTVA I ANALIZA POSLOVANJA

SAŽETAK REZULTATA 2017. GODINE

INA Grupa ostvarila je povećanje prihoda u svim djelatnostima za 20 % u usporedbi s 2016. godinom. Ovaj porast, zajedno s rezultatom mjera optimiziranja iz prethodnih razdoblja, doveo je do EBITDA u iznosu od 3.215 milijuna kuna, što predstavlja značajan porast od čak 52 % u odnosu na 2016. godinu. Tako snažan operativni rezultat odrazio se i na neto dobit koja je porasla na 1.220 milijuna kuna u 2017. godini, u usporedbi sa svega 101 milijun kuna neto dobiti ostvarene u 2016. godini.

Istraživanje i proizvodnja iskoristili su pozitivno vanjsko okruženje s 24 % većom cijenom Brenta, što je zajedno s višim ostvarenim cijenama plina i blagim povećanjem domaće proizvodnje na kopnu doprinijelo povećanju dobiti iz poslo-

vanja za 42 % na 1.666 milijuna kuna. Ukupna proizvodnja ugljikovodika u 2017. godini pala je za 5 %, uglavnom uslijed prirodnog pada proizvodnje u podmorju.

Rafinerije i marketing uključujući Trgovinu na malo ostvarili su bolji finansijski rezultat jer su uspjeli iskoristiti pozitivno vanjsko okruženje s višim maržama i povećati ukupne količine prodaje ostvarivši CCS EBITDA bez jednokratnih stavki u iznosu od 806 milijuna kuna, u usporedbi s 350 milijuna kuna ostvarenih u 2016. godini. Prodaja Trgovine na malo porasla je zahvaljujući širenju mreže u Bosni i Hercegovini, blagom ekonomskom oporavku uz pozitivan razvoj prodaje goriva premium kvalitete i prodaji robe široke potrošnje.

Kapitalna ulaganja ostaju snažna i iznose 1.393 milijuna kuna, što je na razini prethodne godine, pri čemu je povećano ulaganje u Hrvatskoj. Neto dug je istovremeno smanjen na 1.397 milijuna kuna, a omjer duga i kapitala na 10,81 %.

INA Grupa - finansijski rezultati (IFRS)	2016.		2017.		2017./2016.	
	mil. kn	mil. USD	mil. kn	mil. USD	kn %	USD %
Neto prihod od prodaje	15.535	2.283	18.582	2.806	20	23
EBITDA⁽¹⁾	2.112	310	3.215	485	52	56
EBITDA bez jednokratnih stavki⁽²⁾	2.427	357	3.211	485	32	36
CCS EBITDA bez jednokratnih stavki	2.219	326	3.030	457	37	40
Dobit iz osnovne djelatnosti	607	89	1.418	214	134	140
Dobit iz osnovne djelatnosti bez jednokratnih stavki⁽²⁾	842	124	1.379	208	64	68
CCS Dobit iz osnovne djelatnosti bez jednokratnih stavki	625	92	1.198	181	92	97
Neto dobit/(gubitak) iz finansijskih djelatnosti	(146)	(21)	146	22	n.p.	n.p.
Neto dobit pripisiv vlasnicima društva	101	15	1.220	184	1.108	1.127
Neto dobit bez jednokratnih stavki⁽²⁾	336	49	1.181	178	251	263
Pojednostavljeni slobodni novčani tok ⁽³⁾	834	123	1.637	247	96	101
Neto novac iz poslovnih aktivnosti	2.201	325	2.484	375	12	15
Dobitak po dionici						
Osnovna i razrijeđena dobit po dionici (kuna po dionici)	10,1	1,5	122,0	18,4	1.108	1.127
Neto dug	2.501	349	1.397	223	(44)	(36)
Omjer duga i kapitala	19,09		10,81			
CAPEX ukupno	1.385	204	1.393	210	1	3
Hrvatska	1.215	179	1.262	191	4	7
Inozemstvo	170	25	131	20	(23)	(20)

(1) EBITDA = EBIT + amortizacija + vrijednosno uskladenje + rezerviranja

(2) U 2017. godini, na EBITDA su pozitivno utjecale jednokratne stavke u iznosu od 4 milijuna kuna, a odnose su se na otpuštanje rezerviranja za poreze u Angoli, dok su na dobit iz osnovne djelatnosti pozitivno utjecale jednokratne stavke u ukupnom iznosu od 39 milijuna kuna, a odnose su se na otpuštanje rezerviranja za poreze u Angoli, smanjenja vrijednosti imovine u Croscu te rezerviranja za obnovljive izvore; u 2016. godini, na EBITDA su negativno utjecale jednokratne stavke otpremnina i povezanih rezerviranja u iznosu od 315 milijuna kuna

(3) Pojednostavljeni novčani tok = CCS EBITDA bez jednokratnih stavki - CAPEX

(4) Finansijski podaci preračunati su iz kuna u dolare po sljedećem prosječnom deviznom tečaju HNB: za X.-XII. 2016. – 6,9614 kn/USD; za X.-XII. 2017. – 6,3958 kn/USD; za I.-XII. 2016. – 6,8037 kn/USD; za I.-XII. 2017. – 6,6224 kn/USD; na dan 31.12.2016. – 7,1685 kn/USD; na dan 31.12.2017. – 6,2657 kn/USD

ISTRAŽIVANJE I PROIZVODNJA NAFTE I PLINA – PREGLED POSLOVANJA

U 2017. godini, EBITDA je dosegnula 2.474 milijuna kuna, što je za 16 % više nego u 2016. godini. Za 24 % viša cijena Brenta imala je pozitivan učinak na prihode od prodaje nafte i kondenzata u iznosu od 419 milijuna kuna, dok su više ostvarene prodajne cijene plina rezultirale povećanjem prihoda od 14 milijuna kuna. Proizvodnja domaće sirove nafte povećala se zahvaljujući dodatnim razradnim projektima i EOR projektu te privođenju proizvodnji dviju novih bušotina na polju Hrastilnica. Pad proizvodnje prirodnog plina djelomično je ublažen 3 % većom proizvodnjom prirodnog plina u kontinentalnoj Hrvatskoj uglavnom kao rezultat cjelogodišnje proizvodnje na poljima u Međimurju, pozitivnog učinka EOR projekta i dodatnih razradnih projekata. Kapitalna ulaganja iznosila su 618 milijuna kuna, od čega je 598 milijuna kuna uloženo u Hrvatskoj.

U sklopu EOR projekta kroz 2017. godinu nastavljeno je utiskivanje CO₂ koji se utiskuje u 5 bušotina na polju Ivanić te u 8 bušotina na polju Žutica Sjever. Preko 220 milijuna m³ CO₂ utisnuto je u 2017. godini u oba polja, što je 43 milijuna m³ više nego u 2016. godini.

Implementacija dodatnih razradnih projekata u svrhu potpune optimizacije polja nastavljena je u 2017. godini na ukupno 5 polja - Đeletovci, Jamarice, Kloštar, Lipovljani i Žutica. Također, izveden je velik broj kapitalnih remonata i stimulacija bušotina na naftnim i plinskim poljima u kontinentalnoj Hrvatskoj (Kampanja stimulacija bušotina Faza II, Kapitalni remonti bušotina...). Nadalje, uspješno je dovršeno bušenje dviju razradnih bušotina, Kozarice-42 i Letičani-9.

ISTRAŽIVANJE I PROIZVODNJA NAFTE I PLINA

Segment IFRS rezultati	2016.		2017.		2017./2016.	
	mil. kn	mil. USD	mil. kn	mil. USD	kn %	USD %
Prihodi	3.890	572	4.448	672	14	17
EBITDA	2.141	315	2.474	374	16	19
EBITDA bez jednokratnih stavki **	2.166	318	2.470	373	14	17
Dobit iz osnovne djelatnosti	1.172	172	1.666	252	42	47
Dobit iz osnovne djelatnosti bez jednokratnih stavki**	1.186	174	1.413	213	19	22
Pojednostavljeni slobodni novčani tok***	1.452	213	1.852	280	28	31
CAPEX****	714	105	618	93	(14)	(11)

* Istraživanje i proizvodnja odnosi se na INA, d.d. djelatnost Istraživanje i proizvodnja nafte i plina i sljedeća ovisna društva: Adriagas S.r.l. Milano, Croplin d.o.o.

** U 2017. godini, na EBITDA su pozitivno utjecale jednokratne stavke u iznosu od 4 milijuna kuna, a odnosile su se na otpuštanje rezerviranja za poreze u Angoli, dok su u istom razdoblju na dobit iz osnovne djelatnosti pozitivno utjecale jednokratne stavke u iznosu od 253 milijuna kuna, također vezano za otpuštanje rezerviranja za poreze u Angoli

*** Pojednostavljeni novčani tok = EBITDA bez jednokratnih stavki – CAPEX

**** Od siječnja 2017. istražni OPEX projekata više se ne izvještava pod CAPEX-om te su zbog toga podaci za 2016. prepravljeni

RAFINERIJE I MARKETING (UKLJUČUJUĆI TRGOVINU NA MALO) – PREGLED POSLOVANJA

CCS EBITDA bez jednokratnih stavki iznosila je 806 milijuna kuna u 2017. godini te je 456 milijuna kuna iznad rezultata u 2016. godini. Značajno bolji rezultat prvenstveno je posljedica povoljnijeg vanjskog okruženja, viših marži na dizelu (+16 USD/t) i benzинu (+7 USD/t), kao i manje negativne marže na loživa ulja (+14 USD/t), što je rezultiralo poboljšanim rafinerijskim maržama, dok se cijena Brenta u prosjeku kretala oko 54 USD/bbl (+10 USD/bbl u usporedbi s 2016. godinom). Interni napor doprinijeli su boljem rezultatu pravovremenom reakcijom na povoljnije tržišne prilike i povoljno eksterno okruženje, što je omogućilo povećanje prerade (+236 kt) kako bi se podržala povećana potražnja na tržištu.

U usporedbi s prethodnom godinom, porast prodaje na ključnim (+55 kt) i ostalih izvoznim tržištima (+318 kt) rezultat je napora vezanih za širenje na nova tržišta (pretežno Italiju). Kako bi se zadovoljile potrebe kupaca, ponuda proizvoda je proširena te su predstavljena nova goriva: Class PLUS goriva, benzinsko gorivo s većim oktanskim brojem (Eurosuper 100) i dizelsko gorivo visoke kakvoće za teške zimske uvjete (Euro-dizel Arktik).

Ukupni volumen prodaje u Trgovini na malo dosegao je 1.056 kt (+4 % u odnosu na 2016.), uz značajan doprinos širenja mreže u Bosni i Hercegovini (integracija Energopetrola počela je 1. srpnja 2016.) i predstavljanje novih goriva. Povećanje marže na robu široke potrošnje za 11 % rezultat je kontinuiranih širenja u

segmentu roba, implementacije Fresh Cornera i razvoja novih usluga, što je doprinijelo rastu maloprodajne marže za 24 %.

Unatoč poboljšanom rezultatu Rafinerija i marketinga, uključujući Trgovinu na malo, rezultat je i dalje opterećen negativnim učinkom poslovanja Rafinerije nafte Sisak. Financijski učinak poslovanja sisačke rafinerije iznosi (207) milijuna kuna gubitka na razini dobiti iz osnovne djelatnosti u 2017. godini te (264) milijuna kuna gubitka u prethodnoj godini. U 2017. godini Rafinerija nafte Sisak generirala je negativan slobodni novčani tok u iznosu od (125) milijuna kuna, dok je u 2016. godini iznosi (194) milijuna kuna.

Kapitalna ulaganja Rafinerija i marketinga iznosila su 550 milijuna kuna i uglavnom se odnose na nastavak aktivnosti na glavnom inženjerskom projektu za projekt obrade teških ostataka u Rafineriji nafte Rijeka (Front End Engineering Design) uz pripremu sljedeće faze projekta, dok je na projektu razdvajača propana-propilena finalizirana dokumentacija i glavni dizajn te je nastavljeno s ulaganjem u logistiku i razvojne projekte u rafineriji.

Kapitalna ulaganja Trgovine na malo u 2017. godini iznosila su 163 milijuna kuna, uključujući greenfield gradnje, rekonstrukcije maloprodajnih mesta, modernizacije i druge projekte za poboljšanje poslovanja (UNP instalacija, zamjena spremnika i sl.). Brojni projekti širenja ponude robe široke potrošnje u skladu s „Fresh Corner“ konceptom, uključujući modernizaciju kafića, autopraonica i trgovina.

RAFINERIJE I MARKETING (UKLJUČUJUĆI TRGOVINU NA MALO)

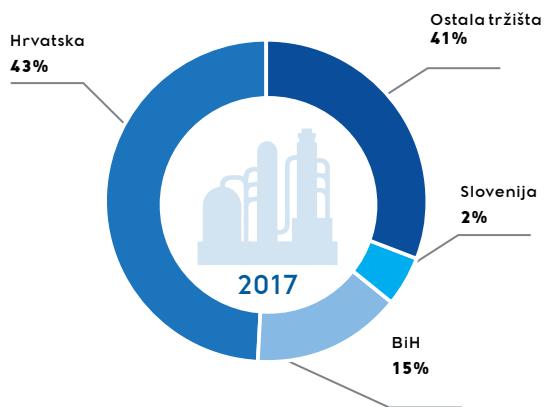
Segment IFRS rezultati	2016.		2017.		2017./2016.	
	mil. kn	mil. USD	mil. kn	mil. USD	kn %	USD %
Prihodi	13.054	1.919	16.138	2.437	24	27
EBITDA	339	50	987	149	191	198
EBITDA bez jednokratnih stavki**	558	82	987	149	77	82
CCS -DS dobit/gubitak iz EBITDA	350	51	806	122	130	139
Dobit iz osnovne djelatnosti	74	11	263	40	255	264
EBIT bez jednokratnih stavki**	94	14	378	57	302	307
CCS -DS dobit/(gubitak) gubitak iz osnovne djelatnosti	(122)	(18)	196	30	n.p.	n.p.
Pojednostavljeni slobodni novčani tok***	(258)	(38)	93	14	n.p.	n.p.
CAPEX i ulaganja (bez stjecanja)	608	89	713	108	17	21

* Odnosi se na djelatnost Rafinerije i marketing, uključujući Trgovinu na malo INA, d.d. i sljedeća ovisna društva: INA-Maziva, INA Slovenija, INA BH Sarajevo, HoldINA Sarajevo, INA Crna Gora, INA Beograd, INA Kosovo, Petrol Rijeka, Energopetrol

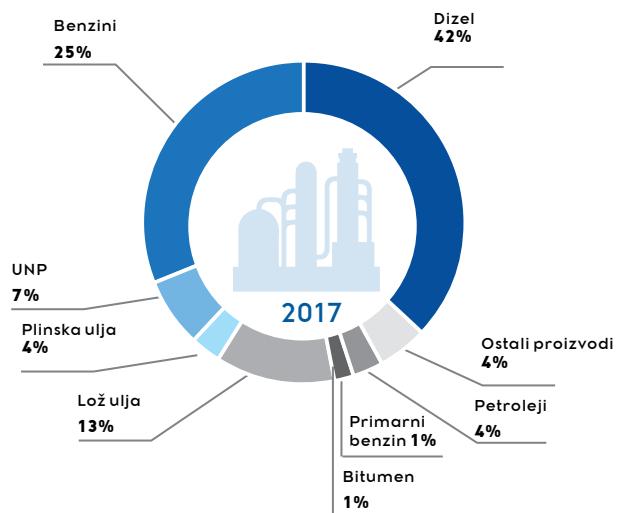
** U 2017. godini, jednokratne stavke u iznosu od 115 milijuna kuna negativno su utjecale na dobit iz osnovne djelatnosti, a odnosele su se na rezerviranja za zaštitu okoliša, dok su u 2016. godini na poslovanje negativno utjecale jednokratne stavke u iznosu od 219 milijuna kuna, a odnosele su se na otpremnine.

*** Pojednostavljeni novčani tok = CCS EBITDA bez jednokratnih stavki - CAPEX

PRODAJA RAFINERIJSKIH PROIZVODA PO ZEMLJAMA

PRODAJA RAFINERIJSKIH PROIZVODA

KONSOLIDIRANI IZVJEŠTAJ O FINANCIJSKOM POLOŽAJU INA GRUPE

Na dan 31. prosinca 2016. i 2017. godine (u milijunima kuna)

	31.12.2016.	31.12.2017.	2017./2016.
	MIL. KN	MIL. KN	%
AKTIVA			
Dugotrajna imovina			
Nematerijalna imovina	536	570	6
Nekretnine, postrojenja i oprema	12.573	12.016	(4)
Ulaganja u pridružena društva	22	-	N.P.
Ostala ulaganja	13	13	0
Dugoročna potraživanja	128	96	(25)
Odgođena porezina imovina	1.769	1.451	(18)
Imovina i ulozi raspoloživi za prodaju	676	665	(2)
Ukupno dugotrajna imovina	15.717	14.811	(6)
Kratkotrajna imovina			
Zalihe	2.050	2.264	10
Potraživanja od kupaca, neto	1.591	1.393	(12)
Ostala potraživanja	184	210	14
Potraživanja za preplaćeni porez na dobit	11	10	(9)
Ostala kratkotrajna imovina	120	139	16
Novac i novčani ekvivalenti	611	428	(30)
	4.567	4.444	(3)
Imovina namijenjena prodaji	8	8	0
Ukupno kratkotrajna imovina	4.575	4.452	(3)
UKUPNA AKTIVA	20.292	19.263	(5)
PASIVA			
Kapital i rezerve			
Upisani kapital	9.000	9.000	0
Zakonske rezerve	20	28	40
Rezerve fer vrijednosti	299	289	(3)
Ostale rezerve	1.647	1.516	(8)
Zadržana dobit/(akumulirani) gubitak	(233)	827	N.P.
Udjeli vlasnika matičnog društva	10.733	11.660	9
Vlasnicima nekontrolirajućih udjela	(136)	(134)	(1)
Ukupno kapital	10.597	11.526	9
Dugoročne obveze			
Obveze po dugoročnim kreditima	271	122	(55)
Ostale dugoročne obveze	60	52	(13)
Otpremnine i jubilarne nagrade	85	73	(14)
Dugoročna rezerviranja	3.224	3.119	(3)
Odgođena porezna obveza	13	14	8
Ukupno dugoročne obveze	3.653	3.380	(7)
Kratkoročne obveze			
Obveze po bankovnim kreditima	2.706	1.581	(42)
Tekući dio obveza po dugoročnim kreditima	135	122	(10)
Obveze prema dobavljačima	1.857	1.171	(37)
Porezi i doprinosi	637	626	(2)
Ostale kratkoročne obveze	503	540	7
Otpremnine i jubilarne nagrade	10	5	(50)
Kratkoročna rezerviranja	194	312	61
Ukupno kratkoročne obveze	6.042	4.357	(28)
Ukupno obveze	9.695	7.737	(20)
UKUPNA PASIVA	20.292	19.263	(5)

U razdoblju zaključno s 31. prosinca 2017. godine, INA Grupa uložila je 90 milijuna kuna u nematerijalnu imovinu. Utjecaj amortizacije na smanjenje knjigovodstvene vrijednosti iznosi 46 milijuna kuna.

U razdoblju zaključno s 31. prosinca 2017. godine INA Grupa uložila je 1.303 milijuna kuna u nekretnine, postrojenja i opremu. Utjecaj amortizacije na smanjenje knjigovodstvene vrijednosti iznosi 1.753 milijuna kuna.

Zalihe su iznosile 2.264 milijuna kuna, što je povećanje od 10 % u odnosu na 31. prosinca 2016. kao rezultat različite dinamike prerade u obje rafinerije zajedno s višim prosječnim cijenama.

Potraživanja od kupaca smanjena su na 1.393 milijuna kuna i za 12 % su niža u odnosu na 31. prosinca 2016. uzrokovanu višom naplatom i zatvaranjem potraživanja.

Na dan 31. prosinca 2017. godine ukupna imovina INA Grupe iznosila je 19.263 milijuna kuna i bila je 5 % niža u odnosu na 31. prosinca 2016.

Upisani kapital na dan 31. prosinca 2017. godine iznosi 9.000 milijuna kuna. Nije bilo promjena upisanog kapitala u tekućem ni usporednom razdoblju.

Obveze prema dobavljačima snižene su za 37 % na 1.171 milijun kuna, kao rezultat nižih obveza za uvezenu sirovu naftu i sirovine.

Na dan 31. prosinca 2017. ukupne obveze iznosile su 7.737 milijuna kuna, što je 20 % ili 1.958 milijuna kuna manje u odnosu na stanje 31. prosinca 2016. Neto dug INA Grupe smanjen je za 44 % u odnosu na 31. prosinca 2016. i iznosio je 1.397 milijuna kuna. Omjer duga i kapitala smanjen je s 19,1 % na dan 31. prosinca 2016. na 10,8 % na dan 31. prosinca 2017.

FINANCIJSKI I OPERATIVNI PREGLED POSLOVANJA

KONSOLIDIRANI RAČUN DOBITI I GUBITKA INA GRUPE

Za razdoblje završeno 31. prosinca 2016. i 2017. godine (u milijunima kuna)

	2016.	2017.	2016./2017.
	MIL. KN	MIL. KN	%
Prihodi od prodaje	15.535	18.582	20
Kapitalizirana vrijednost vlastitih aktivnosti	365	327	(10)
Ostali poslovni prihodi	186	126	(32)
Prihodi iz osnovne djelatnosti	16.086	19.035	18
Promjene stanja zaliha gotovih proizvoda i nedovršene proizvodnje	264	274	4
Troškovi sirovina, materijala i energije	(7.448)	(9.061)	22
Amortizacija	(1.677)	(1.804)	8
Ostali materijalni troškovi	(2.000)	(1.823)	(9)
Nematerijalni troškovi	(623)	(466)	(25)
Troškovi osoblja	(2.083)	(1.803)	(13)
Nabavna vrijednost prodane robe	(2.084)	(2.942)	41
Vrijednosno usklađenje kratkotrajne i dugotrajne imovine (neto)	(272)	(143)	(47)
Rezerviranja za troškove i rizike (neto)	444	151	(66)
Rashodi iz osnovne djelatnosti	(15.479)	(17.617)	14
Dobit iz osnovne djelatnosti	607	1.418	134
Finansijski prihodi	106	452	326
Finansijski rashodi	(252)	(306)	21
Neto dobit/(gubitak) iz finansijskih aktivnosti	(146)	146	N.P.
Dobit prije oporezivanja	461	1.564	239
Trošak poreza na dobit	(366)	(342)	(7)
Dobit tekuće godine	95	1.222	1.186
Pripisivo:			
Vlasnicima Društva	101	1.220	1.108
Vlasnicima nekontrolirajućih udjela	(6)	2	N.P.
	95	1.222	1.186
Dobitak po dionici			
Osnovna i razrijeđena dobit po dionici (kuna po dionici)	10,1	122,0	1.108

Prihodi od prodaje u 2017. iznosili su 18.582 milijuna kuna i bili su 20 % iznad razine 2016., prvenstveno zbog viših prihoda od prodaje djelatnosti Istraživanja i proizvodnje te Rafinerija i marketinga, uključujući Trgovinu na malo, potaknutih poboljšanim cjenovnim okruženjem, višom razinom prerade, širenjem maloprodajne mreže i uvođenjem novih goriva u 2017.

Troškovi sirovina i materijala viši su za 22 % u odnosu na 2016. i iznosili su 9.061 milijuna kuna, što je rezultat viših cijena i više prerade u obje rafinerije.

U okviru ostalih operativnih troškova ostvarenih u 2017.:

- ▶ Ostali materijalni troškovi niži su za 9 % i iznose 1.823 milijuna kuna, kao rezultat nižih troškova podizvođača vezanih za STSI-jev projekt u Bjelorusiji.
- ▶ Troškovi usluga iznosili su 466 milijuna kuna, što predstavlja pad od 25 %, uglavnom zbog izostanka dodatnih poreza u Angoli koji su plaćani u 2016. te nižih troškova PDV-a.
- ▶ Amortizacija u iznosu od 1.804 milijuna kuna bila je 8 % viša u odnosu na 2016.
- ▶ Ispravci vrijednosti i rezerviranja imali su pozitivan učinak od 8 milijuna kuna, što je proizašlo iz otpuštanja rezerviranja vezanih za Angolu, smanjenje vrijednosti imovine u Croscu i rezerviranja vezana za zaštitu okoliša te su bili za 164 milijuna kuna viši u odnosu na isto razdoblje 2016., kada je na rezultat utjecalo 172 milijuna kuna pozitivnog utjecaja otpuštanja rezerviranja za dodatni porez Angola, ukidanje rezerviranja za poticajne mjere povezane s osnivanjem društva INA Maloprodajni servisi, ukidanje rezerviranja za sudske postupke u Holdina-i u 2016. te smanjenje vrijednosti imovine u Croscu.

Troškovi osoblja u iznosu od 1.803 milijuna kuna niži su za 13 % u odnosu na isto razdoblje 2016., uglavnom zbog nižih otpremnina i povećanja efikasnosti.

Troškovi prodane robe u 2017. povećani su za 41 % u odnosu na 2016. i iznosili su 2.942 milijuna kuna kao rezultat drugačije strukture prodaje i viših cijena.

Troškovi poreza na dobit u 2017. iznosili su 342 milijuna kuna te su bili za 24 milijuna kuna niži nego u 2016. Trošak poreza i odgodeni porez za vrijeme prijelaznog razdoblja obračunava se na temelju stvarnih rezultata i stope poreza na dobit od 20 % za razdoblje završeno na dan 30. rujna 2016. godine i stope poreza na dobit od 18 % za razdoblje završeno na dan 31. prosinca 2017. godine.

Neto finansijski rezultat pozitivan je u 2017. i značajno viši u usporedbi s istim razdobljem prošle godine, kao rezultat:

- ▶ Neto dobit od tečajnih razlika u 2017. iznosila je 223 milijuna kuna, dok je u istom razdoblju prošle godine zabilježen gubitak od 44 milijuna kuna.
- ▶ Plaćene kamate iznosile su 57 milijuna kuna i primljene kamate 4 milijuna kuna u 2017., dok su u 2016. ostvarene plaćene kamate od 79 milijuna kuna i 15 milijuna primljenih kamata.
- ▶ Ostali finansijski troškovi iznosili su 24 milijuna kuna i niži su u odnosu na ostale finansijske troškove u iznosu od 38 milijuna kuna u 2016. godini.

KONSOLIDIRANI IZVJEŠTAJ O NOVČANOM TOKU INA GRUPE**Za razdoblje završeno 31. prosinca 2016. i 2017. godine (u milijunima kuna)**

mil. kn	2016.	2017.	2017./2016. %
Neto novčani tijek iz poslovnih aktivnosti	2.201	2.484	13
Neto novčani odljev iz investicijskih aktivnosti	(1.498)	(1.300)	(13)
Neto novčani odljev iz finansijskih aktivnosti	(350)	(1.367)	291
Neto (smanjenje)/povećanje novca i novčanih ekvivalenta	353	(183)	N.P.

Operativni novčani tok prije promjena radnog kapitala iznosio je 3.253 milijuna kuna za 2017., što predstavlja povećanje od 1.131 milijun kuna u odnosu na isto razdoblje prethodne godine, što je u skladu s promjenom u ostvarenoj EBITDA.

Promjene u radnom kapitalu utjecale su na operativni novčani tok negativno u iznosu od 736 milijuna kuna prvenstveno zbog:

- ▶ Povećanja vrijednosti zaliha od 327 milijuna kuna, povezano s različitom dinamikom prerade u obje rafinerije, zajedno s višim prosječnim cijenama.
- ▶ Smanjenja obveza prema dobavljačima i ostalih obveza za 333 milijuna kuna vezano za obveze za uvezenu sirovu naftu.
- ▶ Povećanje potraživanja od 76 milijuna kuna kao rezultat većih prihoda od prodaje.

Odljev novčanih sredstava iz ulagateljskih aktivnosti iznosio je 1.300 milijuna kuna, u usporedbi s 1.498 milijuna kuna odljeva u 2016.

UPRAVLJANJE FINANCIJSKIM RIZICIMA

INA Grupa kontinuirano nadgleda i upravlja finansijskim rizicima. Postupak upravljanja finansijskim rizicima u INA, d.d. zajedno sa Smjernicom Riznice INA Grupe pruža okvir unutar kojeg INA, d.d. i konsolidirana ovisna društva upravljaju i održavaju na prihvatljivoj razini rizik robnih cijena, tečajni i kamatni rizik, omogućavajući INA Grupi da postigne svoje strateške ciljeve uz zaštitu buduće finansijske stabilnosti i fleksibilnosti INA Grupe.

Uz navedene finansijske (tržišne) rizike, najvažniji rizici su i kreditni rizik te rizik likvidnosti.

A) TRŽIŠNI RIZICI

Rizik robnih cijena

INA, d.d. kupac je sirove nafte koja se najčešće kupuje kratkoročnim aranžmanima u dolarima po trenutno važećoj cijeni na tržištu. Potrebne količine prirodnog plina INA, d.d. je kupila po cijenama formiranim na spot tržištu i denominiranim u eurima. Kako bi se zaštitila od izloženosti riziku robnih cijena, INA, d.d. ima na raspolaganju terminske (swap) i opcijske instrumente. Na dan 31. prosinca 2017. INA, d.d. zaključila je kratkoročne terminske swap transakcije s ciljem zaštite perioda za određivanje cijena.

Tečajni rizik

Mnoge transakcije INA Grupe određene su i obavljene u stranoj valuti, stoga je INA Grupa izložena tečajnim rizicima. INA Grupa ima neto dugu izloženost u dolarima i eurima te neto kratku kunsku izloženost operativnih novčanih tokova. INA, d.d. može koristiti međuvalutni swap kako bi prilagodila kombinaciju valuta u portfelju duga. Na dan 31. prosinca 2017. godine nije bilo otvorenih međuvalutnih transakcija.

Kamatni rizik

Zbog činjenice da društva INA Grupe u pravilu koriste izvore finansiranja s promjenjivim kamatnim stopama, INA Grupa izložena je kamatnom riziku. INA Grupa ne špekulira s kretanjem kamatnih stopa. INA, d.d. može koristiti kamatne

swap transakcije kako bi upravljala kamatnim rizikom. Na dan 31. prosinca 2017. nije bilo otvorenih kamatnih swap transakcija.

Ostali cjenovni rizici

INA, d.d. izložena je rizicima promjene cijene glavnice koji proizlaze iz vlasničkih udjela. Vlasnički udjeli drže se iz strateških razloga, a ne radi trgovanja.

B) KREDITNI RIZIK

Prodajom robe i usluga kupcima uz odgodu plaćanja nastaje kreditni rizik, rizik od neplaćanja odnosno neizvršenja ugovornih obveza od strane kupaca. Sukladno važećem Postupku upravljanja kreditnim rizicima, kreditni rizik kupca procjenjuje se pomoću internog modela procjene kupca te se dodatno koriste i procjene bonitetnih agencija. Ovisno o kreditnoj sposobnosti kupca, od istih se prikupljaju odgovarajući instrumenti osiguranja plaćanja. INA Grupa nema značajniju kreditnu izloženost koja nije pokrivena instrumentima osiguranja plaćanja, osim prema državnim tijelima i poduzećima u državnom vlasništvu te vlasništvu lokalne samouprave, kao i izloženost prema kupcima temeljem pojedinih koncesijskih ugovora u inozemstvu. Uz prethodno navedeno, a s ciljem smanjenja kreditnog rizika, INA Grupa također koristi usluge osiguranja potraživanja i vanjske naplate potraživanja putem agencija i odvjetničkih ureda.

C) RIZIK LIKVIDNOSTI

INA Grupa upravlja rizikom likvidnosti održavajući adekvatne rezerve likvidnosti i kreditne linije, kontinuiranim praćenjem planiranog i ostvarenog novčanog toka te datuma dospijeća potraživanja i obveza.

Na dan 31. prosinca 2017. godine INA Grupa imala je ugovorenih i raspoloživih kratkoročnih kreditnih linija u iznosu od 2.235 milijuna kuna (srednji tečaj HNB-a), isključujući dopuštena prekoračenja po transakcijskim računima i kreditne linije za financiranje kupovine nafte i derivata te ugovorenih i raspoloživih dugoročnih kreditnih linija u iznosu od 2.754 milijuna kuna (srednji tečaj HNB-a).

DODATAK I.**Ujecaj jednokratnih stavki na dobit iz osnovne djelatnosti i ebitda (u milijunima kuna)**

milijuni kuna	2016.	2017.
INA GRUPA		
Ukupni utjecaj jednokratnih stavki na dobit iz osnovne djelatnosti	(235)	39
Ukupni utjecaj jednokratnih stavki na EBITDA	(315)	4
Istraživanje i proizvodnja nafte i plina		
Ukupni utjecaj jednokratnih stavki na dobit iz osnovne djelatnosti	(13)	253
Ukupni utjecaj jednokratnih stavki na EBITDA	(25)	4
Isplata otpremnina	(25)	-
Preračun ino-radilišta u Angoli	-	4
Neto rezerviranja za otpremnine	(12)	-
Otpuštanje rezerviranja za porez Angola	-	249
Rafinerije i marketing uključujući i Trgovinu na malo		
Ukupni utjecaj jednokratnih stavki na dobit iz osnovne djelatnosti	(20)	(115)
Ukupni utjecaj jednokratnih stavki na EBITDA	(219)	-
Rezerviranja za obnovljive izvore	-	(115)
Isplata otpremnina	(219)	-
Neto rezerviranja za otpremnine	(199)	-
Korporativne funkcije		
Ukupni utjecaj jednokratnih stavki na dobit iz osnovne djelatnosti	(201)	(100)
Ukupni utjecaj jednokratnih stavki na EBITDA	(71)	-
Isplata otpremnina	(71)	-
Vrijednosna usklađenja imovine	(139)	(100)
Neto rezerviranja za otpremnine	(9)	-

DODATAK II.

Podružnice i predstavništva na dan 31. prosinca 2017. godine

INA d.d.

- ▶ Podružnica Damask, Sirija (privremeno neaktivna zbog postojećih ekonomskih sankcija i suspenzije aktivnosti u Siriji)
- ▶ Podružnica Kairo, Egipat
- ▶ Predstavništvo Luanda, Angola
- ▶ Predstavništvo Moskva, Rusija

CROSCO d.o.o.

- ▶ Podružnica Zadar, Hrvatska
- ▶ Podružnica Tirana, Albanija
- ▶ Podružnica Tripoli, Libija
- ▶ Podružnica Damask, Sirija (privremeno neaktivna zbog postojećih ekonomskih sankcija i suspenzije aktivnosti u Siriji)
- ▶ Podružnica Kairo, Egipat
- ▶ Podružnica Nagykanizsa, Mađarska
- ▶ Podružnica Tunis (u procesu reaktivacije)
- ▶ Podružnica Baku, Azerbajdžan (u procesu reaktivacije)
- ▶ CROSCO Integrated drilling & well services Co. Ltd. – Podružnica Italija

Rotary Zrt.

- ▶ Podružnica Erbil, Irak
- ▶ Podružnica Tirana, Albanija

STSI d.o.o.

- ▶ Podružnica Damask, Sirija (privremeno neaktivna zbog postojećih ekonomskih sankcija i suspenzije aktivnosti u Siriji)
- ▶ Predstavništvo Navapolack, Bjelorusija

INA-NAFTAPLIN IE&PL

- ▶ Podružnica Tripoli, Libija

HOLDINA d.o.o.

- ▶ Benzinska stanica Čitluk
- ▶ Benzinska stanica Prozor
- ▶ Benzinska stanica Široki Brijeg
- ▶ Benzinska stanica Office Posušje
- ▶ Benzinska stanica Sutina-Mostar
- ▶ Benzinska stanica Počitelj
- ▶ Benzinska stanica Sanski most
- ▶ Benzinska stanica Cazin
- ▶ Benzinska stanica Tuzla-centar
- ▶ Benzinska stanica skladište Podlugovi
- ▶ Benzinska stanica Kravice lijevo
- ▶ Benzinska stanica Kravice desno
- ▶ Benzinska stanica Lepenica istok
- ▶ Benzinska stanica Lepenica zapad
- ▶ Benzinska stanica Brod
- ▶ Benzinska stanica Grbavica
- ▶ Benzinska stanica Srebrenik

KRAJINAPETROL a.d.

- ▶ 19 maloprodajnih mjesta registrirano je kao podružnica

GLAVNI OPERATIVNI POKAZATELJI GRUPE

ISTRAŽIVANJE I PROIZVODNJA NAFTE I PLINA

	2016.	2017.	2017./2016.
	MIL. KN	MIL. KN	%
Proizvodnja ugljikovodika			
Proizvodnja nafte (boe/dan)	15.044	14.515	(4)
Hrvatska	11.929	12.165	2
Egipat	2.057	1.536	(25)
Angola	1.057	815	(23)
Proizvodnja prirodnog plina (boe/dan)	22.446	21.287	(5)
Hrvatska - podmorje	9.324	7.723	(17)
Hrvatska - kopno	13.122	13.564	3
Kondenzat (boe/dan)	1.887	1.786	(5)
Hrvatska	1.887	1.786	(5)
Ukupna proizvodnja ugljikovodika (boe dan)	39.377	37.588	(5)
Prosječna cijena ugljikovodika			
Cijena nafte i kondenzata (USD/bbl)	40	50	25
Prosječna realizirana cijena prirodnog plina (USD/boe)	34	36	6
Ukupna cijena ugljikovodika (USD/boe)	37	42	14
Trgovina prirodnim plinom - mil. m³			
Uvoz prirodnog plina	160	377	136
Ukupna prodaja prirodnog plina na domaćem tržištu	1.115	1.201	8

PREGLED REZERVI

Mmboe	1P			2P		
	2015.	2016.	2017.	2015.	2016.	2017.
Po zemljama						
Hrvatska - kopno	127	117	108	158	146	136
Hrvatska - more	9	6	5	14	10	9
Sirija	22	22	0	36	36	0
Egipat	1	1	2	2	3	3
Angola	1	2	1	4	3	2
Ukupno	161	148	116	213	198	150
Po proizvodima						
Nafta	66	62	56	92	86	76
Plin	84	76	54	107	98	67
Kondenzat	11	10	6	15	14	7
Ukupno	161	148	116	213	198	150

RAFINERIJE I MARKETING UKLJUČUJUĆI TRGOVINU NA MALO

	2016.	2017.	2017./2016.%
Rafinerijska prerada (000 t)			
Domaća nafta	599	587	(2)
Uvozna nafta	2.530	2.803	11
Kondenzat	84	80	(5)
Ostala sirovina	643	622	(3)
Ukupno rafinerijska prerada	3.856	4.092	6
Rafinerijska proizvodnja (000 t)			
UNP	211	242	15
Primarni benzin	64	52	(19)
Benzini	989	1.058	7
Petroleji	112	133	19
Dizel	1.288	1.355	5
Plinska ulja	144	143	(1)
Loživa ulja	500	512	2
Ostali proizvodi*	119	140	0
Ukupno	3.428	3.635	6
Rafinerijski gubitak	47	43	(9)
Vlastita potrošnja	381	415	9
Ukupna rafinerijska proizvodnja	3.856	4.092	6
Prodaja rafinerijskih proizvoda po zemljama (000 t)			
Hrvatska	1.847	1.814	(2)
BiH	528	616	17
Slovenija	233	70	(70)
Ostala tržišta	1.246	1.727	39
Ukupno	3.854	4.227	10
Prodaja rafinerijskih proizvoda po proizvodima (000 t)			
UNP	265	291	10
Primarni benzin	67	50	(25)
Benzini	925	1.044	13
Petroleji	137	175	28
Dizel	1.529	1.755	15
Plinska ulja	179	163	(9)
Loživa ulja	460	536	17
Bitumen	41	51	24
Ostali proizvodi*	251	162	(35)
Ukupno	3.854	4.227	10
od čega: prodaja prema Trgovini na malo	1.014	1.056	4

* Ostali proizvodi = benzen-rich cut, tekući sumpor, koks, motorna ulja, industrijska maziva, bazna ulja, vretenSKI superrafinat, plinsko ulje „M“, atmosferski ostatak, ostalo.

ODRŽIVOST

u INA Grupi

O IZVJEŠĆU

Godišnje izvješće za 2017. godinu prvo je izvješće INA Grupe pripremljeno u skladu s novim Standardima Globalne inicijative za izvještavanje (GRI) te, kao i prethodnih godina, prema dodatnim pokazateljima za Sektor nafte i plina, sržna opcija. Izvješće se usredotočuje na materijalne ekonomski, ekološke i društvene utjecaje društava INA Grupe na ključne grupe dionika, a predložene informacije odnose se na poslovne aktivnosti INA, d.d., većih društava INA Grupe te dva veća zajednička ulaganja (joint venture) kroz razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2017.

INA, d.d. potpisnik je Globalnog ugovora Ujedinjenih naroda (UN Global Compact – UN GC) od 2007. godine. Zbog toga ovo Izvješće pokriva i zahtjeve iz Priopćenja o napretku u vezi s deset načela UN GC-a (više detalja u Tablici sadržaja prema indikatorima učinka GRI Standarda).

INA Grupa objavljuje izvješća jednom godišnje, a posljednje je objavljeno krajem travnja 2017. godine.

Sve su teme prioritizirane, a one koje opisuju značajne utjecaje na ekonomiju, okoliš i društvo, kao i one koje bi mogle utjecati na tvrtku i/ili njezine dionike, tretiraju se kao materijalne teme. Prilikom utvrđivanja materijalnih pitanja, osim internih propisa, ciljeva održivosti i finansijskog utjecaja na kompaniju, u obzir smo uzeli GRI standarde, dodatne indikatore za sektor nafte i plina, rezultate istraživanja zadovoljstva kupaca, preporuke dobivene kroz nezavisnu ocjenu izvješća o

održivosti u prethodnim godinama, Indeks DOP-a, rezultate internih i eksternih audita, primjedbe i prijedloge zaprimljene putem anketa provedenih među zaposlenicima, usporedbu s konkurenjom i dr. Prednost je dana područjima u kojima društva INA Grupe imaju značajni utjecaj i u kojima mogu poboljšati svoju učinkovitost.

U pripremi ovog Izvješća, jednako kao i prethodne godine, nezavisna revizorska kuća provela je procjenu održivosti s izražavanjem ograničenog uvjerenja za šest pokazatelja. Zaključak nezavisne revizije može se naći na stranici 158. Ti su pokazatelji: Potrošnja energije unutar organizacije (Objava 302-1), Ukupno crpljenje vode po izvoru (Objava 303-1), Izravne emisije stakleničkih plinova (GHG) (Područje 1) (Objava 305-1), Neizravne energetske emisije stakleničkih plinova (Područje 2) (Objava 305-2), Proizvedeni i zbrinuti opasni i neopasni otpad (Objava 306-2), Vrste i stope ozljeda, profesionalnih bolesti, izgubljenih dana i izostanaka te ukupan broj smrtnih slučajeva povezanih s nesrećama na radu, prema regiji i spolu (Objava 403-2).

Konačna struktura poglavlja o održivosti ovog Izvješća povezana je sa šest strateških područja održivog razvoja, definiranih internim dokumentom Održivi razvoj u INA Grupi.

Slobodno nas kontaktirajte i pošaljite svoje mišljenje o Izvješću na adresu e-pošte: Odrzivi_Razvoj@ina.hr, investitori@ina.hr ili PR@ina.hr.

POLITIKA ZAŠTITE ZDRAVLJA, SIGURNOSTI, OKOLIŠA I DRUŠTVENE ODGOVORNOSTI INA GRUPE

U 2017. objavljena je ažurirana Politika zaštite zdravlja, sigurnosti, okoliša i društvene odgovornosti koja se primjenjuje na sva poslovanja u Hrvatskoj i inozemstvu. U nastavku je prikazana politika.

POLITIKA ZAŠTITE ZDRAVLJA, SIGURNOSTI, OKOLIŠA I DRUŠTVENE ODGOVORNOSTI INA GRUPE

INA Grupa je opredijeljena da:

- odgovorno razvija svoje ciljeve i aktivnosti, u kojima su zaštita zdravlja, sigurnost, okoliš (ZZSO) i društvena odgovornost sastavni dio svakodnevnog poslovanja
- sprječava incidente bilo koje vrste, osigurava integritet imovine i trenutni odziv u izvanrednim i kriznim situacijama
- smanjuje svoj utjecaj na okoliš i podržava globalne napore za smanjenje klimatskih promjena
- pozitivno utječe na lokalnu zajednicu u kojoj djeluje i cijelokupnu društvenu zajednicu
- promiče proaktivnu korporativnu kulturu zaštite zdravlja, sigurnosti, okoliša i društvene odgovornosti, koja je prepoznatljiva svim radnicima i ugovornim partnerima

Svoja opredijeljenja INA Grupa zasniva na:

- odgovornosti rukovodstva za pravodobno smanjenje rizika na zdravlje, sigurnost i okoliš
- punoj uskladenosti sa svim zakonskim zahtjevima i internim standardima, koji odražavaju najbolju industrijsku praksu i učinkovito gospodarenje energijom
- prevenciji i kontroli svih rizika po zdravlje, sigurnost i okoliš te štetnih utjecaja poslovanja, proizvoda i usluga na društvenu zajednicu
- visokim standardima zaštite zdravlja i sigurnosti svih svojih radnika, ugovornih partnera i kupaca
- odabiru ugovornih partnera koji imaju potrebne kvalifikacije i osposobljeni su za rad u skladu s našim standardima na svim lokacijama
- vrednovanju i nagradivanju najboljih postignuća svojih radnika i ugovornih partnera u području zaštite zdravlja, sigurnosti, okoliša i društvene odgovornosti
- unapređenju kulture sigurnosti te svijesti svojih radnika i ugovornih partnera putem programa edukacije u području održivog razvoja, zaštite okoliša, zdravlja i sigurnosti
- neprekidnom mjerenu, vrednovanju i poboljšanju svoje izvedbe u području zaštite zdravlja, sigurnosti, okoliša i društvene odgovornosti te njihovu otvorenu komunikaciju prema svojim dionicima

Kako bismo očuvali siguran i zdrav radni okoliš, svi naši radnici i ugovorni partneri odgovorni su za održavanje visokih standarda zaštite zdravlja, sigurnosti i okoliša, a naše rukovodstvo u tome mora preuzeti ulogu vođenja osobnim primjerom.

Politika zaštite zdravlja, sigurnosti, okoliša i društvene odgovornosti vrijedi za sva društva INA Grupe.

Zagreb, rujan 2017.

Predsjednik Uprave INE

Zoltán Áldott

INA
GRUPA

„Svjesni svoje odgovornosti kao jedne od najvećih hrvatskih kompanija, uvjereni smo da jedino održivi način poslovanja predstavlja mogućnost stvaranja vrijednosti, kako za kompaniju, tako i za naše dionike. Pri tom je transparentno izvještavanje pravi način predstavljanja kompanije prema internim i vanjskim dionicima, čemu svjedoči Deloitteova nagrada Green Frog Award za najbolje izvješće o održivosti u Hrvatskoj, koju je INA Grupa primila za Godišnje izvješće 2016.

U 2017. godini nastavili smo sa širenjem kompanijskog znanja kroz edukacijsku platformu INA Akademija, za što smo osvojili nagradu MOL Grupe GOLDEN BARREL AWARD u kategoriji uključenosti zaposlenika. Prepoznavši raznolikost kao temeljnu vrijednost modernog društva i ključ dugoročnog uspjeha svake organizacije, u listopadu 2017. godine podržali smo inicijativu Europske komisije i potpisali Povelju o raznolikosti. I ove godine dokazali smo se kao pouzdan partner lokalnoj zajednici kroz uspješan nastavak projekata kao što su "spajaLICA", Zeleni pojas te razne donacije i sponzorstva, kao i volonterske akcije. Uspješno je implementiran i projekt „FORa – Fleksibilni oblici rada“ (fleksibilno radno vrijeme te fleksibilno radno mjesto) s ciljem povećanja motiviranosti i zadovoljstva zaposlenika te poboljšanja poslovne učinkovitosti i produktivnosti.

Kako bismo dostigli najviše standarde iz područja zaštite zdravlja, sigurnosti i okoliša implementirali smo Ključne ciljeve i programe održivog razvoja i zaštite zdravlja, sigurnosti i okoliša INA Grupe za razdoblje 2017. do 2020. godine.

Smatramo da na nama leži odgovornost kontinuiranog dugoročnog održivog i društveno odgovornog poslovanja, čemu ćemo težiti i u budućnosti.“

Tomislav Thür, Operativni direktor Korporativnih poslova

PRISTUP DIONICIMA

Društva INA Grupe koriste se različitim formalnim i neformalnim metodama u procesu uključenja dionika. Dobivene povratne informacije služe za određivanje strateški važnih pitanja i fokusiranje na teme iz područja održivosti, u kojima kompanija ima najveći ekonomski, okolišni i društveni utjecaj. Ti su ulazni podaci podloga za definiranje materijalnih tema i, posljedično, planiranje aktivnosti održivog razvoja, kao i za izvještanje o održivosti.

Sljedeće skupine prepoznate su kao primarni dionici kompanija INA Grupe: zaposlenici, kupci, dioničari, tijela vlasti i zakonodavstva, izvođači radova, lokalne zajednice, neprofitne organizacije (NPO) i mediji. Ostale važne sekundarne skupine uključuju sindikate, financijske analitičare, akademsku zajednicu i opću javnost. Sve skupine dionika mogu komunicirati s kompanijama INA Grupe različitim komunikacijskim kanalima, uključujući besplatnu telefonsku liniju i adrese e-pošte na internetskim stranicama kompanije, ovisno o temama koje ih zanimaju (npr. PR@ina.hr, pitaj.suljr@ina.hr, eticko.povjerenstvo@ina.hr, lijecnici@ina.hr, Odrzivi_Razvoj@ina.hr, donacije@ina.hr, sponzorstva@ina.hr, investitori@ina.hr itd.). Primarne skupine dionika imaju prednost zbog mogućnosti utjecaja

na kompanije INA Grupe, kao i zbog razine utjecaja koji kompanija ima na njih.

Društva INA Grupe također smatraju svojom značajnom odgovornošću pasivno praćenje sekundarne skupine dionika, zbog moguće važnosti tih dionika izvan kompanije, kao i zbog mogućnosti njihova uključivanja u produktivnu suradnju, kada je to prikladno.

Kao dio programa stalnog uključivanja dionika, koji je izravno oblikovao pripremu ovog izvješća prema GRI standardima, društvo je primijenilo GRI načelo „uključenosti dionika“ pri utvrđivanju njegova sadržaja, revidiralo program uključivanja dionika te poduzelo dodatne specifične korake tamo gdje je postojala potreba za dodatnim informiranjem kako bi u potpunosti razumjelo prioritete svojih najvažnijih dionika na temelju njihova interesa i utjecaja na poslovanje društva. Tako, na primjer, Rafinerija nafte Rijeka organizira redovite tromjesečne sastanke o temama zaštite okoliša s predstvincima općine Kostrena.

Slika na stranici 80 prikazuje popis dionika, metode uključivanja i njihova očekivanja, što je ključna informacija uzeta u obzir prilikom procjene materijalnosti.

PRISTUP DIONICIMA

■ Primarni dionici

■ Sekundarni dionici

ANKETA O ODRŽIVOM RAZVOJU ZA ZAPOSLENIKE INA GRUPE

Krajem 2017. godine provedeno je drugo istraživanje o održivom razvoju (OR) za zaposlenike INA Grupe. Cilj je bio prikupiti informacije o razini informiranosti zaposlenika o održivom razvoju kako bi se buduće aktivnosti bolje usmjerile. Posljednje takvo istraživanje provedeno je 2015. godine. Većina ispitanika su visokoobrazovani djelatnici s 11-20 godina rada u tvrtki.

REZULTATI ANKETE O ODRŽIVOM RAZVOJU ZA ZAPOSLENIKE INA GRUPE:

Broj ispunjenih anketa:

2015.	2017.
405	720
90% iz INA, d.d.	58% iz INA, d.d.
10% iz članica INA Grupe	41% iz članica INA Grupe

Upoznatost sa OR:

2015.	2017.
osrednje	
48%	50%
odlično	
17%	26%

30% ispitanika upoznato je sa sadržajem Godišnjeg izvješća.

*Kupujem eko proizvode.
Recikliram.
Razvrstavam otpad.*

*Volontiram, recikliram,
bicikliram. Kupujem hrvatsko.
Vozim se javnim prijevozom
ili dijelim automobil.*

*Koristim proizvode
lokalnih proizvođača.
Štedim električnu
energiju.*

66%

ispitanika čini u privatnom životu
nešto što smatraju doprinosom
održivom razvoju.

PRISTUP MATERIJALNOSTI

Interesi i očekivanja ključnih skupina dionika društava INA Grupe imaju prednost u procesu utvrđivanja rizika koji se odnose na održivost te u određivanju njihova značaja. Ključne grupe dionika uključuju zaposlenike, ulagače, kupce, tijela vlasti i nevladine organizacije.

Primjenjeno je načelo konteksta održivosti, uzimajući u obzir opće trendove održivosti u našem sektoru te načelo uključivanja dionika, pregledavanjem povratnih informacija primljenih od naših glavnih skupina dionika, osiguravajući da su glavne teme o kojima se raspravljalo u skladu s temama kojima je dan prioritet u ovom Izvješću.

Tijekom izvještajnog razdoblja provedene su radionice o očekivanjima dionika i definiranju materijalnih pitanja s članovima Radne grupe za održivi razvoj te je nastavljeno sa serijom edukacija o OR-u za menadžere srednje razine, s ciljem prepoznavanja i vrednovanja pitanja koja bi trebala biti obuhvaćena ovim Izvješćem. Tijekom radionica stručnjaci i menadžeri iz različitih poslovnih područja proveli su vježbu za određivanje materijalnih tema. Rezultati su naknadno kalibrirani u odnosu na povratne informacije glavnih skupina dionika te su ažurirani dokument pregledali i odobrili stručnjaci i rukovodstvo. Konačna lista materijalnih tema pružila je okvir za definiranje sadržaja održivosti ovog Izvješća. Lista materijalnih tema prikazana je u matrici materijalnosti na stranici niže.

Kao što je navedeno u prethodnom poglavlju o dionicima,

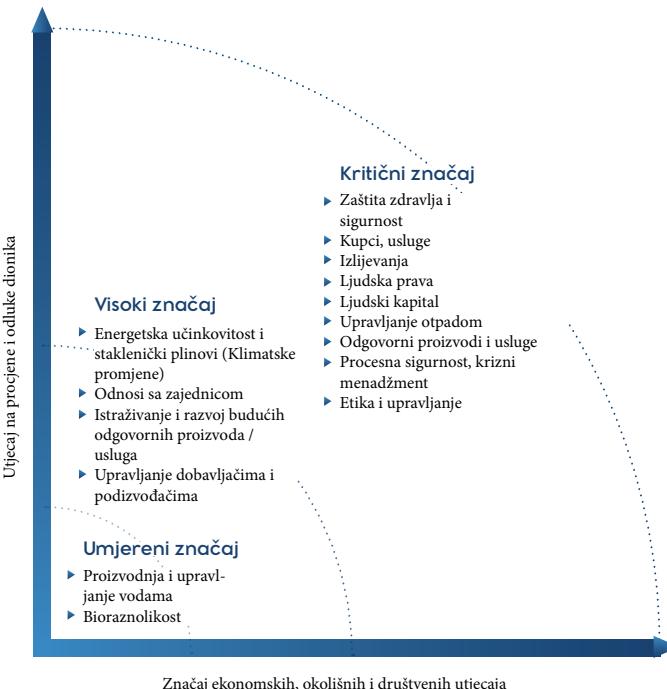
detaljno su analizirana najvažnija materijalna pitanja iz svih područja poslovanja Ine, ta su pitanja povezana s odgovarajućim objavama prema GRI Standardima, o kojima se izvještava u ovom Izvješću te koji se nalaze u Indeksu sadržaja GRI Standarda i Dodatka za naftu i plin (O & GSS) na stranicama 160-163.

GRI načelo definiranja sadržaja, kao i načelo kvalitete izvješća, primjenjeni su u provedbi procjene materijalnosti za ovo Izvješće o održivosti. Načela su primjenjena radi utvrđivanja informacija koje ćemo iznijeti te osiguranja da prednost bude dana pitanjima od najveće važnosti za ključne skupine naših dionika.

Materijalne teme povezane su s odgovarajućim GRI objavama. Teme su vrednovane po važnosti njihova utjecaja unutar organizacije, izvan organizacije ili oboje te po svom potencijalnom utjecaju na Ininu sposobnost provedbe strateških ciljeva, kao i utjecaju na procjene i odluke dionika. Važnost njihova utjecaja utvrđena je na temelju ključnih područja i programa održivosti INA Grupe, potencijalne finansijske dobiti i gubitka, ozbiljnosti pojavljivanja te stupnja rizika i prilika, razini interesa dionika te važnosti za naftni i plinski sektor na globalnom tržištu.

Rezultate određivanja prioriteta pregledalo je rukovodstvo Ine. Značajne teme podijeljene su u tri kategorije: kritičnog, visokog i umjerenog značaja. Iako su neke materijalne teme označene kao „umjerenog značaja“, njima se i dalje upravlja.

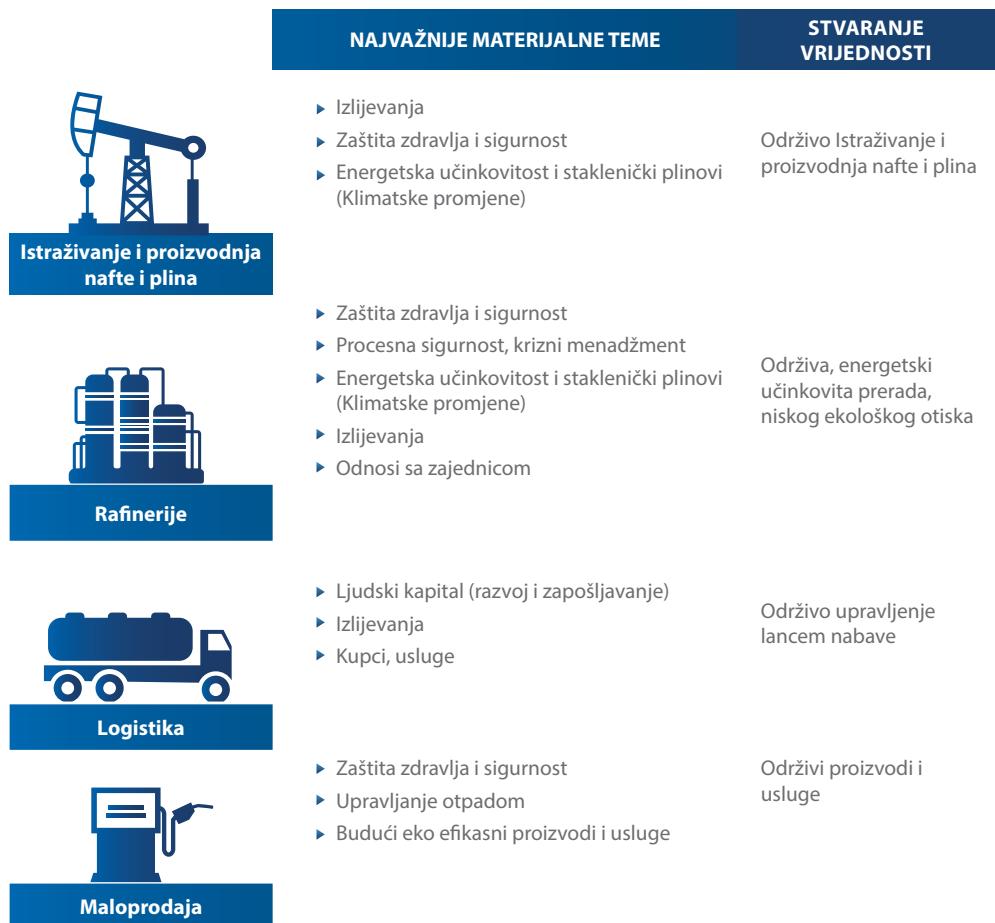
MATRICA MATERIJALNOSTI

Značaj ekonomskih, okolišnih i društvenih utjecaja

LANAC VRIJEDNOSTI INA GRUPE

Uzimajući u obzir da samo kompanije s održivim lancem vrijednosti mogu stvoriti, zaštiti i razvijati dugoročnu okolišnu, društvenu i ekonomsku vrijednost za sve zainteresirane strane, u lancu vrijednosti INA Grupe prepoznate su najvažnije materijalne teme sukladno osnovnim djelatnostima kompanije, kao i potencijal za stvaranje vrijednosti unutar svake od njih.

GRANICE IZVJEŠĆA

Opseg ovog izvješća i granice materijalnih tema održivosti određene su s obzirom na njihovu važnost za poslovanje, dostupnost informacija i performanse poslovanja, pokrivajući lokacije izravno pod operativnim nadzorom društava INA Grupe. Dionici predstavljaju i primarne i sekundarne skupine dionika, ovisno o važnosti materijalne teme za njih.

MATERIJALNE TEME I GRANICE IZVJEŠĆA												
MATERIJALNE TEME ODRŽIVOSTI	INA, d.d.	POSLOVANJE GRUPE							INA Crna Gora d.o.o.	DIONICI		
		IZRAVNE PODRUŽNICE										
		Crosco d.o.o.	STSI d.o.o.	INA Maziva d.o.o.	HOSTIN d.o.o.	TRS d.o.o.	INA Slovenija d.o.o.	Holdina d.o.o. i Energopetrol, d.d. Sarajevo				
Zaštita zdravlja i sigurnost	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	Zaposlenici Kupci Zajednice Dobavljači Tijela vlasti		
Kupci, usluge	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	Kupci Zajednice Dioničari Tijela vlasti Zaposlenici		
Izlijevanja	✓	✓	✓	✓			✓	✓	✓	Zajednice Dioničari Tijela vlasti Zaposlenici Neprofitne organizacije		
Ljudska prava	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	Zaposlenici Dobavljači Zajednice Kupci Neprofitne organizacije		
Ljudski kapital	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	Zajednice Zaposlenici Sindikati		
Upravljanje otpadom	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	Tijela vlasti Zajednice Neprofitne organizacije		
Odgovorni proizvodi i usluge	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	Kupci Zajednice Dioničari Zaposlenici		
Procesna sigurnost, krizni menadžment	✓	✓	✓	✓			✓	✓	✓	Zaposlenici Kupci Zajednice Dobavljači Tijela vlasti		
Etika i upravljanje	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	Zaposlenici Dobavljači Kupci Dioničari Zajednice		

MATERIJALNE TEME I GRANICE IZVJEŠĆA										
MATERIJALNE TEME ODRŽIVOSTI	INA, d.d.	POSLOVANJE GRUPE								
		IZRAVNE PODRUŽNICE								
		Croscos d.o.o.	STS d.o.o.	INA Maziva d.o.o.	HOSTIN d.o.o.	TRS d.o.o.	INA Slovenija d.o.o.	Holdina d.o.o. and Energopetrol, d.d. Sarajevo	INA Crna Gora d.o.o.	DIONICI
Energetska učinkovitost i GHG (Klimatske promjene)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	Tijela vlasti Zaposlenici Zajednice
Odnosi sa zajednicom	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	Zajednice Zaposlenici Neprofitne organizacije
Istraživanje i razvoj budućih odgovornih proizvoda/usluga	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	Kupci Zajednice Dioničari
Upravljanje dobavljačima i podizvođačima	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	Dobavljači Zajednice
Proizvodnja i upravljanje vodama	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	Tijela vlasti Zajednice Zaposlenici
Bioraznolikost	✓									Zajednice Neprofitne organizacije

UPRAVLJANJE ODRŽIVIM RAZVOJEM U INA GRUPI

POSTIGNUĆA

- ▶ INA Grupa osvojila je Deloittovu nagradu Green Frog Award 2017 za najbolje izvješće o održivosti 2016. u Hrvatskoj;
- ▶ Održane radionice o održivom razvoju za menadžere INA Grupe srednje razine – od 2016. godine sudjelovalo je 83 % svih menadžera srednje razine;
- ▶ Realizacija akcijskog plana održivog razvoja za 2017. iznosi 94 %.

IZAZOVI

- ▶ Provodenje ankete za ključne eksterne dionike;
- ▶ Usklađivanje godišnjeg izvješća s Okvirom za integrirano izvještavanje.

Održivi razvoj (OR) u INA Grupi predstavlja trajno opredjeljenje za uravnoteženu integraciju ekonomskih, okolišnih i društvenih čimbenika u svakodnevno poslovanje, s ciljem povećanja dugoročne vrijednosti za dionike, kao i prepoznavanje, sprječavanje i izbjegavanje potencijalnih negativnih utjecaja radi očuvanja „dozvole društva za rad“. Implementacija Ključnih ciljeva i programa OR 2020. započela je u INA Grupi 2016. godine. Definirano je šest ključnih ciljeva (Klimatske promjene, Okoliš, Zdravlje i sigurnost, Zajednice, Ljudski kapital i Etika i upravljanje). Unutar svakog ključnog cilja definirani su specifični programi (ukupno 24) koji predstavljaju temelj za određivanje akcijskog plana održivog razvoja u najvećim organizacijskim jedinicama INA, d.d. i većim ovisnim društvima INA Grupe. Akcijski planovi OR razvijaju se na godišnjoj bazi te se prate kvartalno (u 2017. godini uspješno je završeno ukupno 76 akcija održivog razvoja). Ključni ciljevi i programi OR INA Grupe uključuju ciljeve održivosti, koji nisu vezani za zakonske zahteve, već idu daleko iznad njih i na taj način izravno doprinose 10 od 17 globalnih ciljeva Ujedinjenih naroda za održivi razvoj (UN COR).

Ključni ciljevi i programi održivog razvoja INA Grupe 2020.

6
Ključnih područja
24
Programa
10
Ciljeva održivog razvoja podržano je našim inicijativama

Glavna načela i koncepti razvoja INA Grupe u području OR jasno su određeni **Ključnim ciljevima i programima održivog razvoja i zaštite zdravlja, sigurnosti i okoliša (ORiZZSO) INA Grupe za razdoblje od 2017. do 2020.**, gdje je pozicioniranje Ine u TOP 15 % velikih tvrtki prema Indeksu društveno odgovornog poslovanja (DOP) usmjereno i odobreno od strane menadžmenta.

Uz područje **OR, ORiZZSO Ključni ciljevi i programi za razdoblje od 2017. do 2020.** pružaju cijelokupni dugoročni koncept razvoja ORiZZSO s ciljem postizanja najviših standarda zaštite zdravlja, sigurnosti i okoliša, a koji su vođeni s pet glavnih načela koja odražavaju orijentaciju ZZSO usluga i podršku poslovnom planu. Ključna ORiZZSO razvojna shema definirana je s 18 ključnih ciljeva, razrađenih kroz 30 prioritetnih programa i godišnje akcijske planove.

Svjesni činjenice da postoji dodatni prostor za poboljšanje, daljnji fokus u području upravljanja održivim razvojem bit će na još boljoj i učinkovitijoj integraciji godišnjeg izvješća. Također, u 2018. godini uključiti ćemo ključne vanjske dionike kako bismo dobili informaciju o njihovim očekivanjima, kao i materijalnim temama koje smatraju najvažnijima.

ODRŽIVI RAZVOJ I ZAŠTITA ZDRAVLJA, SIGURNOSTI I OKOLIŠA KLJUČNI CILJEVI I PROGRAMI INA GRUPI U RAZDOBLJU 2017.- 2020.

INTERNE EDUKACIJE O ODRŽIVOM RAZVOJU

U 2017. godini nastavljeno je s edukacijom menadžera srednje razine o održivom razvoju te je sudjelovalo ukupno 83 % svih menadžera srednje razine INA Grupe. To uključuje menadžere INA, d.d., kao i sljedećih ovisnih društava INA Grupe: INA Maziva d.o.o., STSI d.o.o., Croscro d.o.o., Holdina d.o.o. Sarajevo, Energopetrol d.d. Sarajevo, INA Slovenija d.o.o. i Plavi tim d.o.o. Također, edukacije o održivom razvoju za sve zainteresirane zaposlenike uvrštene su u portfelj edukacijske platforme INA Akademija.

UPRAVLJAČKA TIJELA ODRŽIVOG RAZVOJA

Upravljanje održivim razvojem u INA Grupi, koji je strateško pitanje i korporativna odgovornost, provodi se na najvišoj upravljačkoj razini.

PREGLED UTJECAJA I USPJEŠNOSTI

Utjecaj INA Grupe na održivost i njezina učinkovitost prati se u odnosu na šest ključnih područja održivosti.

Naš utjecaj u 2017.	Ključno područje	COR	Rizici / potencijalne prijetnje	Poduzete radnje u 2017.	Dionici na koje utječemo
Ispušteno ukupno 1,91 milijun tona stakleničkih plinova	Klimatske promjene	13	Porast cijene CO ₂ emisijske jedinice te naknade za postrojenja koja nisu u ETS sustavu. Smanjenje broja besplatno dodijeljenih emisijskih jedinica.	Ispušteno 126.485 tona manje CO ₂ kao rezultat provedbe 12 glavnih projekata za uštedu energije. Izbjegnute značajne emisije CO ₂ kroz EOR projekt – utisnuto 220.027.503 m ³ CO ₂ .	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Vlada, tijela vlasti i regulatori ▶ Dioničari ▶ Lokalne zajednice ▶ Neprofitne organizacije ▶ Zaposlenici ▶ Opća javnost
3 izljevanja ugljik-ovodika volumena preko 1m ³	Okoliš	6,12, 15	Onečišćenje okoliša. Rizik za reputaciju.	Istraga svih izljevanja i implementacija korektivnih i preventivnih mjera proizašlih iz rezultata istrage.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Lokalne zajednice ▶ Neprofitne organizacije ▶ Mediji ▶ Vlada, tijela vlasti i regulatori ▶ Opća javnost
147,5 milijuna kuna uloženo u usklađivanje s najboljim raspoloživim tehnikama (NRT) za rafiniranje mineralnih ulja i plina			Zabranu rada postrojenja ili njegovog dijela. Finansijska kazna. Rizik za reputaciju.	U sklopu procesa revizije okolišnih dozvola, obrasci o planiranoj promjeni u radu postrojenja Rafinerija nafte Rijeka i Sisak dostavljeni nadležnom tijelu.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Vlada, tijela vlasti i regulatori ▶ Dioničari ▶ Lokalne zajednice ▶ Zaposlenici
45 % svih ozljeda povezanih s radom uzrokano je pokliznućima, spotaknućima i padovima	Zdravlje i sigurnost	3,4,8	Rizik od nastanka ozljeda s teškim posljedicama te nastavak ozljeda s izgubljenim radnim vremenom.	U 2017. godini u Ini je započeo dvogodišnji Program prevencije pokliznuća, spotaknuća i padova.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Zaposlenici ▶ Izvođači ▶ Opća javnost ▶ Dioničari
Poboljšanje fizičke spremnosti INA vatrogasaca			Nezadovoljavajuća razina fizičke spremnosti INA vatrogasaca	Provjera fizičke spremnosti je provedena. Izrada programa provedbe fizičke spremnosti vatrogasaca u INA vatrogasnim postrojbama je u tijeku.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Zaposlenici ▶ Izvođači
Spremnost i odziv u hitnim situacijama			Priprema dodatnih analiza opasnosti od požara (FHA) za 4 lokacije.	Analiza opasnosti od požara za 10 odabranih lokacija izra ena je u skladu sa strogim zahtjevima.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Zaposlenici ▶ Lokalna zajednica ▶ Vlada, tijela vlasti i regulatori ▶ Dioničari
Upravljanje procesnom sigurnošću (PSM)			Rizik od nekontroliranog osloba anja energije ili propuštanja medija tijekom rada postrojenja	Završena je implementacija LOTO procedure za sprječavanje nekontroliranog osloba anja energije. Postupak za upravljanje promjenama (MoC) i sigurnosni pregled prije puštanja u rad (SPPPR) koriste se prilikom svake promjene u procesu. IOW i postupak za pritezanje prirubničkih spojeva na kritičnim pozicijama su u fazi implementacije. 20 auditova po PSM elementima obavljeno je u okviru PSM akcijskog plana.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Zaposlenici ▶ Lokalna zajednica ▶ Vlada, tijela vlasti i regulatori ▶ Dioničari

Naš utjecaj u 2017.	Ključno područje	COR	Rizici / potencijalne prijetnje	Poduzete radnje u 2017.	Dionici na koje utječemo
Značajno proširivanje beneFIT platforme i aktivna promocija potrebe fokusiranja na cijelokupnu dobrobit radnika	Ljudski kapital	3,4, 5,8	Nezadovoljstvo zaposlenika Manjak interesa zaposlenika Neinformiranost zaposlenika o pogodnostima koje im se pružaju	200 pogodnosti u 20 kategorija; uvedena je beneFIT kartica i 9 info lokacija; proširenje fleksibilnih oblik rada (FORa) na ostala društva INA Grupa (Plavim, TRS, Crosco, STSI, INA Maziva, INAgip); prepoznato kao DOP praksa od strane Hrvatskog poslovnog vijeća za održivi razvoj	► Zaposlenici
Golden barrel nagrada za INA Akademiju			Gubitak mogućnosti dijeljenja znanja; smanjenje zadržavanja zaposlenika; Manjak interesa zaposlenika	Poboljšanje internog dijeljenja znanja kroz INA Akademiju	► Zaposlenici
Implementacija raznolikosti i uključenosti			Nepoštivanje ljudskih prava	Implementacija klauzule o raznolikosti i uključenosti u sve dokumente Ljudskih resursa, Kampanja za osvještanje i zaustavljanje predrasuda, izra ena je Politika raznolikosti i uključenosti, Mamforce recertifikacija	► Zaposlenici ► Izvođači ► Kupci ► Nепrofitне организације
Više od 2 milijuna kuna donirano zajednicama	Zajednice	3, 4, 8, 11, 17	Rizik za reputaciju Odnosi sa zajednicom	Donacije bolnicama, SOS Dječjem selu, Zakladi Viktorija za djecu oboljelu od zločudnih i drugih teških bolesti s područja Sisačko-moslavačke županije, dječjim vrtićima, zdravstvenim ustanovama, školama, fakultetima, institucijama lokalne samouprave	► Lokalne zajednice ► Opća javnost ► Mediji ► Nепрофитне организације
Uspješno proveden projekt Zeleni pojaz			Rizik za reputaciju Odnosi sa zajednicom	Sufinanciranje Zelenog pojasa uz sudjelovanje INA Kluba volontera	► Lokalne zajednice ► Opća javnost ► Mediji ► Nепрофитне организације ► Zaposlenici
Aktivno sudjelovanje INA Kluba volontera u zajednici			Rizik za reputaciju Odnosi sa zajednicom	INA Klub volontera – 50 akcija, 867 sudionika, 6.936 sati volontiranja	► Local communities ► General public ► Media ► NPOs ► Employees
Transparentno izvještanje	Etička i upravljanje	8, 12, 17	Reputacijski rizik u slučaju netransparentnog izvještanja o održivosti	Green Frog Award 2017 za Najbolje izvješće o održivosti 2016. u Hrvatskoj	► Kupci ► Dioničari ► Vlada, tijela vlasti i regulatori ► Izvođači ► Lokalne zajednice ► Nепрофитне организације ► Mediji ► Financijski analitičari ► Opća javnost
Etično poslovanje			Kršenje Etičkog kodeksa Reputacijski rizik	Trening o Etičkom kodeksu za 53 novozaposlenih (Growww) Testiranje razumijevanja poslovne etike za zaposlenike	► Zaposlenici ► Izvođači radova ► Kupci

EOR - Enhanced Oil Recovery (povećanje iscrpka nafte utiskivanjem CO2 u duboke bušotine)

FHA - Analiza opasnosti od požara

IOW - Postupak za pritezanje prirubničkih spojeva na kritičnim pozicijama

LOTO - Lock-out tag-out (procedura za sprječavanje nekontroliranog oslobođanja energije)

CILJEVI ODRŽIVOG RAZVOJA

„Nakon uspješnog objavljivanja Strategije održivog razvoja INA Grupe 2016. godine, nastavili smo s implementacijom ORIZZO Ključnih ciljeva i programa za razdoblje od 2017. do 2020. godine. Naš je cilj postizanje najviših ORIZZO standarda vođenih s pet glavnih načela koja ćemo provoditi kroz osamnaest ključnih ZZSO ciljeva i trideset prioritetnih programa. Jedan od ključnih ciljeva je ostati u TOP 15 % velikih tvrtki prema Indeksu društveno odgovornog poslovanja (DOP).

Privatni sektor ima ključnu ulogu u postizanju Globalnih ciljeva održivog razvoja (COR). Nakon direktnog povezivanja naših šest ključnih područja održivog razvoja s 10 globalnih ciljeva održivog razvoja, nastaviti ćemo promicati način na koji industrija nafte i plina može učinkovito podržavati i pridonositi ciljevima održivog razvoja kroz uloge i odgovornosti ključnih dionika, pružajući primjere dobre prakse i postojećeg znanja te resursa održivog razvoja koji su dostupni u industriji.

Naši budući izazovi uključuju pripremu visokorizičnih investicijskih projekata na siguran način, usklađivanje sa Zaključcima o najboljim raspoloživim tehnikama (NRT) za rafiniranje mineralnog ulja i plina, izgradnju postrojenja za komorno koksiranje, kao i veliki remont u Rafineriji nafte Rijeka. S obzirom na broj visokorizičnih radova i broj izvodača, očekujemo da će dodatne koristi od Sustava za upravljanje procesnom sigurnošću prilikom sigurnog pokretanja naših postrojenja, certifikacije tvrtke kćeri STSI, kao i izvodača po standardu SCCP te implementacija Elektroničke dozvole za rad (e-DZR) u 2017. godini pridonijeti izvrsnosti u ovom području.

Ove godine svjedočili smo klimatskim promjenama koje su prouzročile požare diljem Europe, što dovodi do potrebe za dalnjim poboljšanjem spremnosti na razini države i kompanije. Stoga smo usredotočeni na poboljšanje fizičke spremnosti naših vatrogasnih postrojbni, kao i na daljnji razvoj novih sposobnosti putem treninga. Iz tog razloga razvijamo projekt izgradnje Trening centra, koji će unaprijediti razvoj potrebnih vještina naših zaposlenika i vatrogasaca, kao i naših izvodača radova koje smatramo svojim zaposlenicima.“

Angelika Brnada, Direktorica Održivog razvoja i zaštite zdravlja, sigurnosti i okoliša

REALIZACIJA CILJEVA ODRŽIVOG RAZVOJA I ZAŠTITE ZDRAVLJA, SIGURNOSTI I OKOLIŠA INA GRUPE U 2017. GODINI

INDIKATOR	PLAN	REALIZACIJA
Smrtni slučajevi INA Grupe (vlastiti radnici i izvođači)	0	0
Učestalost ozljeda na radu s izgubljenim radnim vremenom (LTIF) INA Grupe (vlastiti radnici i izvođači)	1,4	2,19
Stopa ukupno prijavljenih ozljeda (TRIR) INA Grupe (vlastiti radnici i izvođači)	2,22	2,59
Stopa istraživanja incidenta s visokim posljedicama i visokim potencijalom – INA Grupa i izvođači	100 %	100 %
Izvršenje ORIZZSO akcijskog plana	85 %	98 %
PSE Tier 1*	4	2
Uključivanje rukovodstva – radionice „Top 1500“	30 %	32 %

*PSE Tier 1 – dogadaji iz procesne sigurnosti s najvišim utjecajem

U 2017. godini nije zabilježen nijedan smrtni slučaj, no zabilježen je manji porast LTI-ja (ozljeda s izgubljenim radnim vremenom) na razini INA Grupe za vlastite zaposlenike (43 u usporedbi s 37 u 2016.), stoga se povećao i LTIF s 1,9 u 2016. godini na 2,4 u 2017. godini. S obzirom na velik broj izvođača unutar INA Grupe, u 2017. smo imali 10 LTI slučajeva tijekom izvođenja velikih investicijskih projekata i redovitog održavanja. Nažalost, stopa ukupnih ozljeda pokazuje sličan trend kao i učestalost ozljeda na radu, pogotovo u maloprodaji, gdje je ustanovljeno da su pokliznuća i spotaknuća (na istoj visini) uzrok najčešćeg tipa ozljeda.

TROŠKOVI ZAŠTITE ZDRAVLJA, SIGURNOSTI I OKOLIŠA I ULAGANJA U ZAŠTITU OKOLIŠA

Na blagi rast ukupnih ZZSO troškova INA Grupe u 2017. godini u najvećoj mjeri je utjecao rast troškova zaštite od požara zbog rasta cijena najma vanjskih servisa vatrogasaca i rast troškova zaštite na radu zbog nabavke osobne zaštitne opreme (OZO) u skladu s novim, višim standardima kvalitete. Fluktuacije svih ostalih ZZSO troškova održavaju promjene redovitih poslovnih aktivnosti.

ZZSO TROŠKOVI U MIL. KN	2015.	2016.	2017.
Zaštita zdravlja	7,2	3,4	3,9
Zaštita na radu	17,4	14,0	21,7
Zaštita od požara	21,9	29,1	36,1
Zaštita površinskih voda	8,2	11,4	10,8
Zbrinjavanje opasnog otpada	10,0	8,9	11,3
Zbrinjavanje neopasnog otpada	3,0	2,5	2,7
Zaštita tla i podzemnih voda	19,4	16,4	11,6
Zaštita zdravlja	3,9	3,4	3,6
Nematerijalni ZZSO servisi	4,4	3,4	4,7
REACH i sigurnost proizvoda	0	0,4	0
Naknade i pristojbe	37,6	30,7	22,4
Ukupno	133,0	123,6	128,8

Investicije u ZZSO projekte INA Grupe realizirane su tijekom 2017. godine u iznosu od 256 milijuna kuna. Glavnina ulaganja odnosila se na projekte iz područja zaštite okoliša (200 mil. kn ili 78 %).

Najintenzivnije investicije u zaštiti okoliša provedene su u Rafinerijama i marketingu (145 mil. kn ili 57 %), od koji su najznačajnije investicije realizirane na lokaciji Rafinerije nafte Rijeka u revitalizaciju postrojenja za obradu otpadnih voda, vatrogasnu opremu na UNP-u i spremnicima nafte te na lokacijama Logistike u modernizaciju luke Bakar.

ETIKA I UPRAVLJANJE

„Usredotočenost na odgovorno poslovanje i dugoročan gospodarski razvoj.“

Etičkim kodeksom INA Grupe definirane su temeljne vrijednosti i načela ponašanja menadžmenta i radnika u pogledu njihova odnosa prema radu, suradnicima, poslovnim partnerima i javnosti. Kodeksom su također utvrđene obveze INA Grupe za osiguranje odgovarajućih uvjeta rada i profesionalnog razvoja radnika, kao i izbjegavanje neprihvatljivih oblika ponašanja. Kodeksom je obuhvaćeno široko područje poslovnih odnosa i procesa, a trebaju ga se pridržavati sve osobe koje djeluju u ime INA Grupe, uključujući fizičke i pravne osobe koje su u ugovornom odnosu s INA Grupom (poslovni partneri, savjetnici, dobavljači, prodavači i sl.).

Kompanije INA Grupe svojim poslovanjem ne ugrožavaju prava autohtonih zajednica niti se koriste dječjim ili prisilnim radom te isto zahtijevaju i od svojih dobavljača. Osim toga, ne pružaju finansijsku ili bilo kakvu drugu vrstu pomoći političkim strankama, političarima i srodnim institucijama.

ETIKA

Etički kodeks INA Grupe implementiran je krajem 2010. godine. Uprava INA, d.d. imenovala je Etičko povjerenstvo sa zadatkom praćenja implementacije Etičkog kodeksa INA Grupe i njegove primjene u slučajevima prijava kršenja Etičkog kodeksa INA Grupe.

Stalni članovi Etičkog povjerenstva čine visoki i srednji menadžment te predstavnici radnika. Predsjednik Povjerenstva je vanjski stručnjak zadužen za ispravno postupanje. Kada je riječ o postupcima koji se odnose na zaštitu dostojanstva, uz stalne članove Etičkog vijeća, sudjeluju i članovi ad hoc Vijeća, tj. zastupnici Sindikata ili Radničkog vijeća.

Pripremno povjerenstvo - uže tijelo Etičkog povjerenstva, kojeg čine Predsjednik Etičkog povjerenstva INA Grupe i dva operativna direktora. Glavni zadaci su:

- ▶ odrediti postojanje nadležnosti Etičkog povjerenstva INA Grupe u odnosu na zaprimljenu prijavu,
- ▶ odlučiti o postojanju osnova za iniciranje etičkog postupka temeljem informacija i dokaza opisanih u prijavi.

U postupcima koji se odnose na zaštitu dostojanstva, osim stalnih članova Etičkog povjerenstva, sudjeluje i ad hoc član - predstavnik sindikata ili Radničkog vijeća.

U provođenju zadataka (primjerice postupaka po prijavama, istrage i mjera koje proizlaze iz provedenih postupaka), Etičkom povjerenstvu podršku pružaju lokalni Etički službenici, koji su imenovani u kompanijama INA Grupe s više od 20 radnika. Etički kodeks INA Grupe omogućava svim unutarnjim i vanjskim zainteresiranim osobama uvid u etička pravila koja društva INA Grupe smatraju ključnim za svoje uspješno poslovno djelovanje, kako unutar, tako i izvan društava INA Grupe.

Unutarnje i vanjske zainteresirane osobe imaju mogućnost prijaviti neetično ponašanje ili zatražiti savjet pisanim putem (pošiljkom, e-mailom ili internetom) i putem telefona na automatsku tajnicu koja je dostupna 24 sata dnevno, 7 dana u tjednu. Anonimne prijave bit će ispitane ako se prepostavlja da se radi o izrazito ozbiljnom kršenju Kodeksa. Kada se prijavljuje neetično ponašanje, osoba koja prijavljuje mora poštivati prava osobe koju prijavljuje pa je zabranjeno dostavljati odnosno proslijediti osobne podatke osobe koja se prijavljuje bilo kojem društvu INA Grupe ili trećoj osobi koja nije obuhvaćena prijavom dotičnog neetičnog ponašanja.

U slučaju postojanja dvojbi etičke prirode, radnik se prvo može obratiti nadređenom rukovoditelju. Pomoć ili savjet također može biti zatražen od Ljudskih resursa ili Pravnih poslova, odnosno nadležne organizacijske jedinice/osobe koja takve poslove obavlja u pojedinom društvu INA Grupe. U slučaju bojazni u korištenje ovih načina, također je moguće u svakom trenutku kontaktirati i Etičko povjerenstvo INA Grupe ili Etičkog službenika u pojedinom društvu INA Grupe.

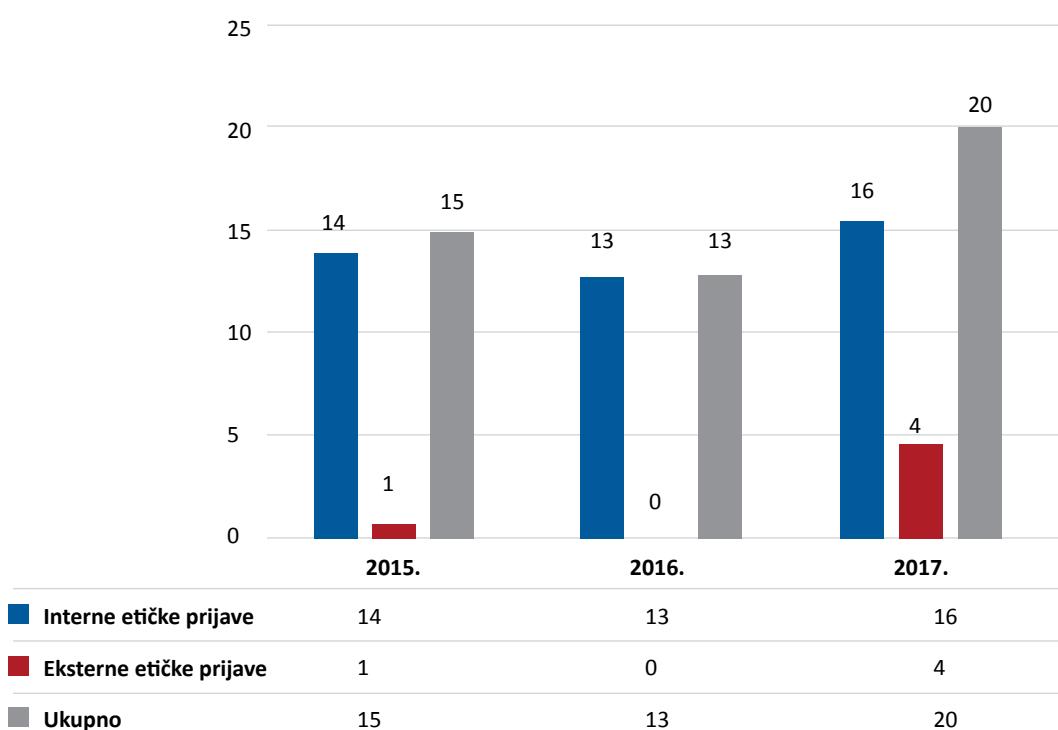
Etički kodeks INA Grupe dostupan je na intranetu i Ina mrežnoj stranici te je preveden na lokalne jezike zemalja u kojima posluju kompanije INA Grupe.

Etički postupci

U 2017. godini Etičko povjerenstvo INA Grupe zaprimilo je 20 prijava (16 internih i 4 vanjske). Ispitni postupci provedeni su u 8 slučajeva, od kojih je u 2 slučaja utvrđeno kršenje Etičkog kodeksa. U jednom o tih slučajeva, utvrđeno je kršenje načela Etičkog kodeksa Zabrana diskriminacije i to istupanjem na društvenim mrežama i javnim medijima na diskriminirajući način po nacion-

alnoj osnovi, te načela Zaštite dostojanstva na način korištenja društvenih mreža i medija za objavu izjava koje su neprijateljske, prijeteće, degradirajuće i uvredljive u odnosu na određenu grupu radnika Ine. Za navedeno, Etičko povjerenstvo izdalo je preporuku nadležnom menadžeru za radnika koji je prekršio odredbe Etičkog kodeksa. Nastavno na drugu prijavu koja se odnosi na kršenje odredbe prema korisnicima usluga (neprimjerena komunikacija radnika prilikom obavljanja radnih zadataka), Etičko povjerenstvo izdalo je preporuku prijavljenom radniku sa savjetom da je potrebno slijediti najviše standarde postupanja u pisanoj i usmenoj komunikaciji s ciljem izgradnje i ostvarivanja uspješne suradnje i dugoročnih poslovnih odnosa.

Pregled etičkih prijava – internih i eksternih u INA Grupi za razdoblje 2015. – 2017.

Edukacije o Etičkom kodeksu

Predsjednik Etičkog povjerenstva održao je predavanje o etici za 53 novozaposlena radnika (Growww populacija). Tijekom 2017. godine izdana je edukativna brošura (priručnik) s preporukama o načinu komuniciranja i postupanja u poslovnim aktivnostima pregovaranja i ugovaranja poslovne suradnje s dobavljačima, s ciljem jačanja svijesti radnika Ine i INA Grupe, sudionika ovih aktivnosti, u pogledu poštivanja načela Etičkog kodeksa INA Grupe i otklanjanja okolnosti koje bi potencijalno mogле dovesti do neprimjerenih i nedozvoljenih ponuda od strane dobavljača.

U kreiranju brošure podršku su pružili: Ljudski resursi, Pravni poslovi, Nabava, Komercijala i Korporativne komunikacije. Brošura je distribuirana radnicima INA Grupe i poslovnim partnerima te je dostupna na Intranetu.

Testiranje zaposlenika o razumijevanju poslovne etike pokrenuto je krajem 2017. godine. Testiranje se u INA Grupi sustavno provodi svake tri godine, s ciljem promicanja održivog razvoja, posvećenosti odgovornom poslovanju i dugoročnom gospodarskom razvoju. U ovu svrhu pripremljen je vodič u obliku sažetka Etičkog kodeksa INA Grupe.

USKLAĐENOST

Kao dio najveće industrijske tvrtke u Hrvatskoj, kompanije INA Grupe posluju u skladu sa zakonima Republike Hrvatske te prate rizike vezane uz promjene u zakonodavstvu koje bi mogle imati značajan utjecaj na njihovo poslovanje.

U 2017. protiv društava INA Grupe nije pokrenut nijedan postupak vezan uz zaštitu tržišnog natjecanja, kao ni kazneni postupak ili postupak zbog diskriminacije. Međutim, protiv društava INA Grupe pokrenuto je ukupno 23 prekršajna postupka (16 protiv INA, d.d., 4 protiv STSI d.o.o., 1 protiv INA Maziva d.o.o., 1 protiv Energopetrol d.d. Sarajevo i 1 protiv Crosco d.o.o.) u kojima su izrečene kazne u ukupnom iznosu od 148.450 kuna. Ti su postupci pokrenuti većinom zbog kršenja odredbi Zakona o zapaljivim tekućinama i plinovima, Zakona o zaštiti od požara, Zakona o ugostiteljskoj djelatnosti, Zakona o vodama, Zakona o prijevozu opasnih tvari, Zakona o radnom vremenu, obveznim odmorima i uredajima za bilježenje cestovnog prometa, Zakona o sigurnosti prometa na cestama te Zakona o zaštiti na radu.

Vezano uz sporove koji se odnose na zaštitu zdravlja, sigurnosti i okoliša te kvalitetu robe i usluga, ukupno je pokrenuto 15 sporova protiv INA, d.d., od čega su 6 sporova pokrenuli radnici, a većinom su vezani uz ozljede na radu. Šest sporova su pokrenuli kupci (3 radi naknade štete zbog pokliznuća na led i masne mrlje te 3 spora radi naknade štete zbog kvalitete goriva). Dva spora su pokrenuli koncesionari lovišta radi naknade štete nastale zbog izgona životinja uslijed seizmičkih ispitivanja. Jedan postupak naknade štete pokrenut je od strane operatora plinskoga transportnog sustava (PLINACRO) radi naknade štete zbog puknuća plinovoda uzrokovanih oštećenjem vodovodne cijevi na objektu u vlasništvu Ine.

Svi pokrenuti postupci još su u tijeku.

U Energopetrol d.d. Sarajevo pokrenut je jedan spor od strane radnika radi naknade štete zbog ozljede na radu. Tužbeni zahtjev je priznat i donesena je konačna presuda. Također, plaćena je prekršajna kazna od 2.750 KM zbog ispuštanja otpadnih voda u površinske vode od servisne stанице čiji parametri ne zadovoljavaju propisanu graničnu vrijednost.

Pokrenut je jedan spor protiv STSI-ja radi naknade štete HZZO-u na ime troškova liječenja radnika zbog ozljede na radu. Spor je još u tijeku.

U 2017. nije bilo prijavljenih slučajeva neusklađenosti koje se odnose na marketinške komunikacije ni prigovora zbog kršenja privatnosti korisnika i gubitka podataka o korisnicima.

U 2017. INA besplatni telefon 0800-1112 zaprimio je ukupno 22.644 poziva, što čini 36 % više nego prethodne godine. Od zaprimljenih poziva, 21.675 ih se odnosilo na informacije vezano za UNP, 494 pritužbe (387 vezano za Maloprodaju), 458 pohvala i 17 prijedloga.

TRANSPARENTNOST

20 godina nefinancijskog izvještavanja u Ini

Koncept održivog razvoja prvi se put pojavio krajem osamdesetih godina prošlog stoljeća, a paralelno s njim prepoznata je potreba za prikazivanjem nefinancijskih utjecaja tvrtki (društvenih, ekonomskih, okolišnih). Odluka o nefinancijskom izvještavanju bila je dobrovoljni izbor poduzeća, a od 1. siječnja 2017. godine nefinancijsko izvještavanje obvezno je za velike tvrtke u Europi u skladu s Direktivom 2014/95/EU koja je prenesena u hrvatsko zakonodavstvo Zakonom o računovodstvu (NN 78/15, 134/15, 120/16).

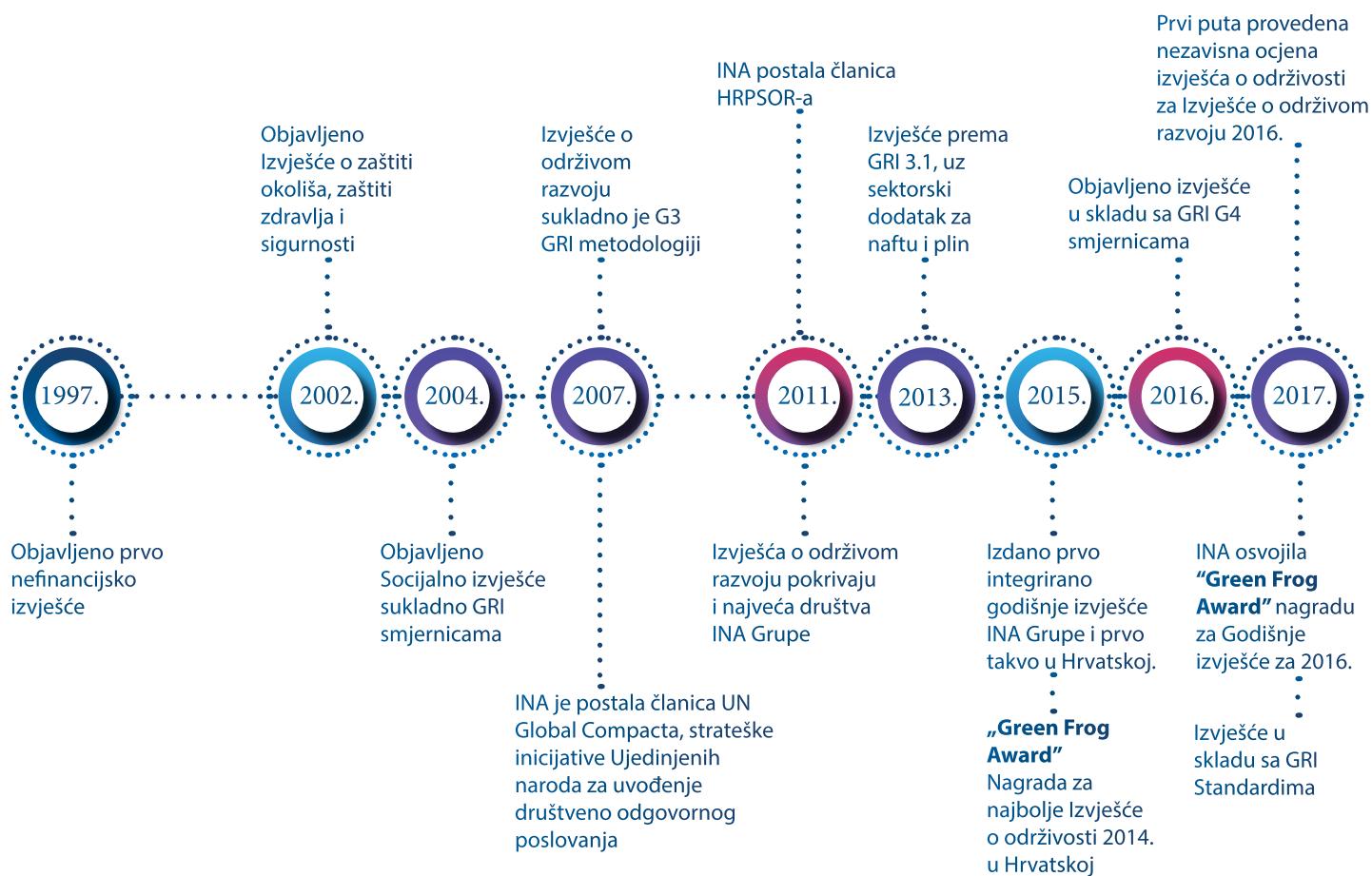
Važnost nefinancijskog izvještavanja u INA, d.d. prepoznata je prije dvadeset godina, kada je objavljeno prvo nefinancijsko izvješće o zaštiti okoliša s pregledom utjecaja na okoliš 1996. i 1997. godine. U 2002. godini izdano je Izvješće o zaštiti okoliša, zdravlju i sigurnosti, a od 2004. godine, sa samo nekoliko drugih hrvatskih tvrtki, INA Grupa je objavila Socijalno izvješće sukladno smjernicama Globalne inicijative za Izvještavanje (GRI). U 2007. godini Izvješće o održivom razvoju razvijeno je prema metodologiji GRI G3, koja uključuje izvještavanje o društvenom i okolišnom utjecaju. U 2015. godini objavljeno je prvo integrirano izvješće, kao prvo takve vrste objavljeno u Hrvatskoj.

Postignuća u nefinansijskom izvještavanju

Svake godine, s ciljem poboljšanja, nastojimo implementirati povratne informacije naših dionika i nezavisnih revizora u nefinansijsko izvješće, kako bi informacije u izvješćima bile jasnije, sažetije i transparentnije te prikazane na način da ih čitatelji mogu jednostavno i jasno interpretirati. Drago nam je da je naš trud prepoznat od strane povjerenstva na Green Frog Award natječaju Deloitte-a, održanom u studenom 2017. godine, na kojem je godišnje izvješće INA Grupe za 2016. godinu dobilo nagradu za Najbolje izvješće o održivosti u Hrvatskoj. To je druga nagrada za najbolje izvješće o održivosti u Hrvatskoj koju je INA Grupa primila od kada je Green Frog Award natječaj uveden u Hrvatskoj. Na prvom natječaju nagrađeno je Inino Izvješće o održivosti za 2014. godinu.

Također, 2017. godine Ini je dodijeljeno posebno priznanje, tzv. Distinction, na Deloittovom srednjeeuropskom natječaju za najbolje izvješće o održivosti, a za Izvješće za 2015. godinu za zrelost u pogledu točnosti i važnosti prezentiranog sadržaja. Ocenjivački žiri smatrao je da se izvješće ističe zbog prikaza važnosti u lancu vrijednosti, kao i napretku u izvještavanju, posebno u području opisa podataka, koji su transparentno prikazani.

20 godina izvješćivanja o održivosti

ZA 2017. GODINU**INA – Industrija naftom l.d.**

© 2017 INA d.o.o.

Suradnja s organizacijama

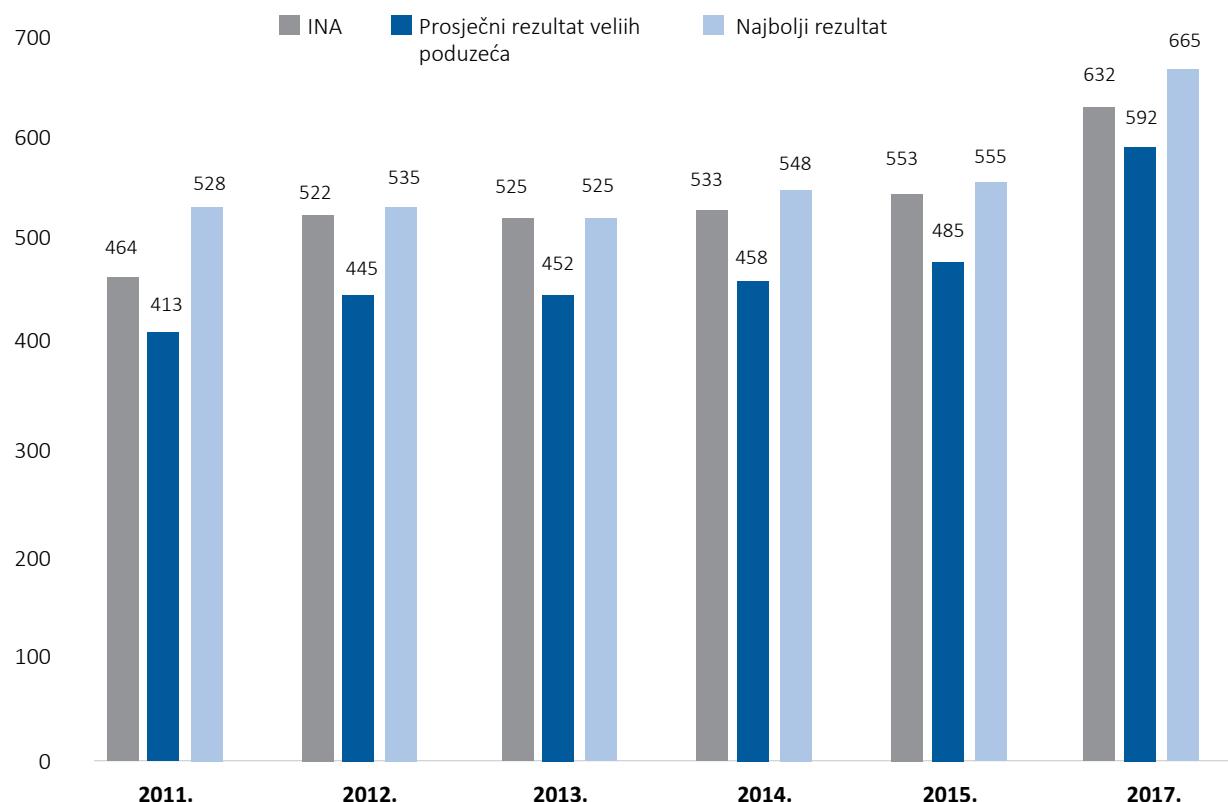
Imajući u vidu da INA Grupa ima vodeću ulogu u Hrvatskoj i značajnu ulogu na regionalnom tržištu u naftnom i plinskom poslovanju, svjesni smo da sudjelovanje i članstvo u različitim organizacijama koje promiču održivost i korporativnu društvenu odgovornost predstavljaju našu predanost i obvezu s ciljem širenja najboljih praksi iz područja održivosti. Stoga nam je uvijek draga sudjelovati na radionicama kako bismo predstavili naše prakse, kao i naučili kako druge tvrtke ugrađuju principe održivosti u svoje svakodnevno poslovanje. U tom smislu stručnjaci Ine aktivno sudjeluju u radnim skupinama različitih udruženja (puni popis članstava, vanjskih inicijativa i javnih politika koje INA Grupa podržava možete pronaći u Dodacima ovom izvješću na stranici 144).

Na 9. Altiusovoj Konferenciji o kontrolingu, u svibnju 2017. godine, predstavljeno je nefinansijsko izvještavanje u INA Grupi kao primjer najbolje prakse. Članci o 20 godina nefinansijskog izvještavanja u Ini objavljeni su u časopisu Gospodarstvo i Održivost Hrvatskog poslovnog savjeta za održivi razvoj (HRPSOR) i na portalu odgovorno.hr koji pridonosi bržem i širem društveno odgovornom poslovanju u Hrvatskoj.

Također, na 9. Konferenciji o društveno odgovornom poslovanju (DOP) predstavnici kompanija INA Grupe prezentirali su najbolje prakse društveno odgovornog poslovanja na temu Upravljanje tehnološko-tehničkim promjenama u INA Grupi, Zaštita od požara na objektima INA Industrija nafte, Medicinski i zdravstveni programirani aktivni odmor, Program razvoja kulture sigurnosti u INA Grupi, beneFIT – strategija cjelovite dobrobiti za zaposlenike INA Grupe.

Od 2011. godine INA, d.d. sudjeluje u Hrvatskom Indeksu DOP-a, godišnjoj komparativnoj procjeni najuspješnijih hrvatskih tvrtki, s obzirom na njihovu odgovornost i primjenu načela održivosti u poslovnim procesima. Šestu godinu zaredom (s iznimkom nesudjelovanja u 2016. godini zbog neostvarivanja kriterija poslovne uspješnosti), rezultati Ine su iznad najboljih rezultata u kategoriji velikih poduzeća.

Rezultati Indeksa DOP-a od 2011. do 2017.

ODRŽIVI PROIZVODI I USLUGE

„Kao dio kompanije odgovorne prema društvu i okolišu, usredotočene na održivi razvoj, INA Usluge kupcima i maloprodaja nastavljaju s nizom akcija održivog razvoja, čiji je cilj potaknuti zaštitu našeg okruženja i utjecati na svijest zaposlenika, kupaca i partnera u njihovom odnosu prema okolišu i utjecaju na društvo.

Uz ranije spomenute projekte, naša je tradicionalna akcija prodaja domaćih proizvoda na benzinskim crpkama u suradnji s lokalnim obiteljskim gospodarstvima, a provodi se već šest godina. U 2017. godini Inina maloprodajna mjestala nastavila su s organizacijom niza događaja i pogodnosti za kupce (aktivna prodaja, promotivne zone, programi vjernosti, nagradna igra i sl.), kao i s implementacijom novih usluga kao što je Air Cash (kupci koriste mobilnu aplikaciju za slanje i primanje novca, a isplata novca dostupna je na svim prodajnim mjestima) i DPD (isporuka paketa - primanje paketa na svim prodajnim mjestima). Gastro koncept Fresh Corner proširen je na pet novih lokacija. Uvedena su INA Class Plus goriva kao odgovor na sve strože tehničke zahtjeve europskih direktiva, automobilske industrije i zaštite okoliša. Njihova se kakvoća - kako je to bilo i do sada - kontinuirano provjerava u svim točkama lanca proizvodnje i prodaje. Krajem godine razvijeno je gorivo INA Eurodiesel Arctic Fuel, posebno namijenjeno za zimsku vožnju, prvo takve vrste na hrvatskom tržištu.“

Darko Markotić, Operativni direktor Usluga kupcima i maloprodaje

Obnovljivi izvori energije i proizvodi s bio komponentom

Ciljevi Europske unije (EU) postaju sve zahtjevniji kada je riječ o korištenju obnovljivih izvora energije. Na primjer, Direktiva o obnovljivim izvorima energije (2009/28/EZ) uspostavlja opću politiku kojom sve zemlje Europske unije moraju osigurati da do 2020. godine najmanje 10 % njihovih goriva za prijevoz sadrže goriva od obnovljivih izvora, a taj se cilj može postići namješavanjem biogoriva. Nakon 2020. godine prioritet je napustiti korištenje biogoriva na bazi hrane, a države članice trebale bi zahtijevati da dobavljači goriva uključe minimalni udio energije iz naprednih biogoriva, bioplina, obnovljivih goriva ne biološkog podrijetla, fosilnih goriva na bazi otpada i obnovljive električne energije. Kako bi bila spremna na sve ciljeve koji se stavljaju pred dobavljače goriva, INA, d.d. je 2017. godine završila postrojenje za skladištenje i namješavanje bioetanola u Rafineriji nafte Rijeka te pokrenula nekoliko novih istraživačkih i razvojnih projekata. Novi projekti imaju za cilj procijeniti mogućnost proizvodnje naprednih biogoriva u Ininim rafinerijama.

Krajem 2017. godine dovršena je studija izvodljivosti za Rafineriju nafte Rijeka s fokusom na korištenje solarne energije. U 2018. godini procijenit će se rezultati istraživanja i donijeti odluka o dalnjim koracima.

Lokalni proizvođači na maloprodajnim mjestima

Program „Lokalni proizvođači na maloprodajnim mjestima“ nastavio se u 2017. godini s povećanjem od 40 %. Ugovori o prodaji domaćih proizvoda potpisani su s malim lokalnim obiteljskim poljoprivrednicima za 32 maloprodajna mjesta (u 2016. godini za 13 maloprodajnih mjesata) nudeći razne vrste voća, povrća, sira, meda, proizvoda od meda, božićna drvca i lješnjake. Ovim programom ostvaruje se potpora lokalnim poljoprivrednicima, a istodobno se kupcima daje prilika da uživaju u domaćim proizvodima.

Letci o bioraznolikosti

Organizacijska jedinica Istraživanje i proizvodnja nafte i plina izradila je Akcijski plan bioraznolikosti za vlastite lokacije (eksploatacijska polja Gola, Kalinovac i Stružec) koje su smještene u ekološki osjetljivim područjima ili njihovom susjedstvu (područja Natura 2000, zaštićena područja itd.). Osjetljivo područje može biti ekološki zaštićeno područje, vodno osjetljivo područje, područje koje sadrži zaštićene vrste ili mjesto koje je zaštićeno zbog svoje kulturne ili rekreativne vrijednosti.

INA Maloprodaja prepoznala je pet lokacija koje se nalaze u osjetljivim područjima: maloprodajno mjesto (MPM) Jablanac i MPM Karlobag-grad u Parku prirode Velebit, MPM Lastovo u Parku prirode Lastovo, MPM Učka u Parku prirode Učka i MPM Ston u Posebnom rezervatu prirode Malostonski zaljev. Za ovih pet lokacija izrađeni su letci s informacijama o tome što INA, d.d. čini kako bi zaštitila okoliš, kao i podatke o samim zaštićenim područjima. Svrha letaka je i informirati kupce o Ininoj politici i opredjeljenosti za sustavno upravljanje zaštitom okoliša, sigurnosti i zaštite na radu. Letci su prevedeni i na engleski jezik s ciljem pružanja informacija stranim turistima, budući da su te lokacije blizu turističkih središta s velikim brojem posjetitelja.

Anketa o zadovoljstvu kupaca

U skladu s temeljnim vrijednostima i dugoročnom strategijom kompanije, od 2007. INA, d.d. provodi istraživanje zadovoljstva kupaca. Cilj istraživanja je mjerjenje i praćenje trenda zadovoljstva veleprodajnih kupaca, utvrđivanje područja za napredak, poduzimanje korektivnih radnji u svrhu unaprjeđenja odnosa i komunikacije s kupcima, povećanje kvalitete proizvoda i usluga te u konačnici jačanje tržišne konkurentnosti Ine.

Nastavno na Zakon o zaštiti tržišnog natjecanja, istraživanje je 2014. godine prošireno. Interno i eksterno istraživanje provodi se naizmjenično, svake druge godine, uz primjenu različitih metodologija. Tijekom 2017. godine provedeno je interno istraživanje koje je obuhvatilo veleprodajne kupce goriva, loživog ulja ekstra lakog i ostalih loživih ulja, bitumena, ukapljenog naftnog plina i korisnike INA kartice. Za ovo istraživanje primijenjena je nova i unaprijedena metodologija.

Rezultati ankete

935

Poslanih anketa

Odziv

20 %

INA vs konkurencija

73 %

Smatraju Inu sasvim/značajno boljom od konkurenkcije.

Ukupno zadovoljstvo

82 %

Prilično/iznimno zadovoljno

Prilično/iznimno zadovoljni sa

89 % 88 %

Prodajnim
predstavnicima

Primateljima
narudžbi

92 %

kupaca spremno preporučiti
Inu svojim suradnicima i/ili
poznanicima.

Rast stope lojalnosti kupca

96% ➔ 99%

Kao Inine najveće prednosti,
prepoznate su:

- Pouzdanost,
- Odnos prema kupcu,
- Kvaliteta usluge i proizvoda.

Prilike za poboljšanje:

Povećanje zadovoljstva kupaca uglavnom se može postići kroz:

- bolje uvjete plaćanja,
- unaprjeđenje dostave (brzina i točnost).

Derivati i korisnici kartica

DERIVATI

UKUPNO ZADOVOLJSTVO
KORISNIKA DERIVATA

86 %

Prilično / iznimno zadovoljno

KORISNICI KARTICE

UKUPNO ZADOVOLJSTVO SA
DODATNIM USLUGAMA INA KARTICE

87 %

Prilično / iznimno zadovoljno

Kupci su najviše zadovoljni:

- 89% sa obradom narudžbi ,
- 88% sa točnom isporukom u vidu količine ,
- 87% sa prodajnim predstavnicima ,
- 86% sa pouzdanošću i obradom plaćanja u slučaju avansnog plaćanja.

Prilike za poboljšanje:

- Imidž brenda,
- Dostupnost važnih podataka o proizvodu na Internet stranici,
- Kvaliteta kataloga proizvoda i ostalih materijala.

Kupci su najviše zadovoljni:

- 88% sa prodajnim predstavnicima ,
- 86% sa dostupnosti važnih podataka o INA kartici na službenoj Internet stranici ,
- 84% sa izdavanjem računa te praćenjem troškova učinjenih putem INA kartice.

Prilike za poboljšanje:

- Uvjeti plaćanja,
- Imidž brenda,
- assortiman proizvoda na prodajnim mjestima, upravljanje prigovorima i proces ugovaranja.

Temeljem odgovora kupaca, područje u kojem postoji prostor za unaprjeđenje jest imidž Ine, koji će se nastaviti sustavno razvijati i unaprjeđivati zajedno sa svim ostalim sastavnicama cjelokupnog imidža kompanije.

Istraživanje ugleda i imidža

U prosincu 2017. godine nezavisna agencija provela je istraživanje ugleda i imidža kompanije.

Tri četvrtine ispitanika navodi kako su vidjeli Inine reklame (**76%**).

97% svih ispitanika su barem jednom koristili Inine usluge

Dvije trećine ispitanika (67%) navodi kako im se INA sviđa, a prosječna ocjena sviđanja je 4 – „Sviđa mi se”.

77%

ispitanika vidjelo je Inine promotivne akcije.

U odnosu na ostale naftne kompanije, INA se najčešće povezuje s tvrdnjama o širokoj mreži benzinskih postaja, proizvodnji i preradi nafte, plina i naftnih derivata.

Veći udio ispitanika smatra kako INA ima povoljnije cijene proizvoda u dućanima na benzinskim postajama.

Na pitanje „navedite neku naftnu kompaniju“ **97%** ispitanika spontano navodi Inu, a **84%** ispitanika spominje Inu na prvom mjestu

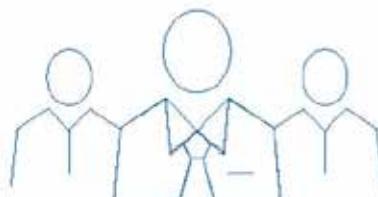

97%
INA

84%
INA NA
PRVOM
MJESTU

Polovina ispitanika (**51%**) smatra kako je INA najaktivnija hrvatska naftna kompanija u provedbi sponzorskih aktivnosti.

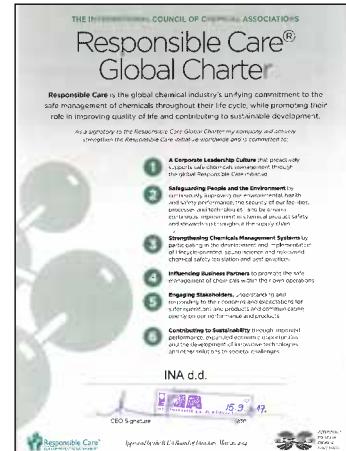
51%
ISPITANIKA

Izvor: agencija Henda, Istraživanje imidža i ugleda, prosinac 2017.

SIGURNO UPRAVLJANJE PROIZVODIMA

U cilju daljnog podizanja svijesti o kemikalijama, stvaranja i održavanja sigurnog poslovnog okruženja kroz odgovorno upravljanje kemikalijama, promicanje i primjenu visokih sigurnosnih standarda u transportu, skladištenju i rukovanju kemikalijama te promicanje primjene najučinkovitijih tehnologija i najboljih praksi u procesima prerade nafte, u rujnu 2017. godine INA, d.d. pridružila se inicijativi Odgovornog poslovanja s kemikalijama (Responsible Care®). Odgovorno poslovanje s kemikalijama globalna je inicijativa kemijske industrije koja ujedinjuje predanost sigurnom upravljanju kemikalijama tijekom cijelog njihovog životnog ciklusa, istovremeno promovirajući njihovu ulogu u poboljšanju kvalitete života i doprinisu održivom razvoju. Potpisivanjem Globalne povelje Odgovornog poslovanja s kemikalijama INA dodatno potvrđuje svoju predanost održivom razvoju.

INA REACH tim kontinuirano podupire sve procese tvrtke na koje se Uredba REACH odnosi: proizvodnju (sigurna proizvodnja i uporaba kemikalija) te nabavu i prodaju (kupnja i prodaja proizvoda sukladnih REACH-u, izrada sigurnosno-tehničkih listova (STL) za vlastite proizvode i provjera STL-ova proizvoda koji se nabavljaju, komunikacija u lancu opskrbe, održavanje i ažuriranje REACH registracijskih dosjea). Tijekom 2017. godine ažurirano je 25 registracijskih dosjea tvari INA, d.d.

DOBAVLJAČI

85% Lokalnih
dobavljača

91% Lokalnih dobavljača u
ukupnoj vrijednosti

99% Dobavljača su post-evaluirani kao
ZZSO relevantni

INA Grupa uvela je postupak nabave proširen funkcionalnošću upravljanja dobavljačima (pre-screening, pretkvalifikacija i audit) u sklopu sustava eNadmetanja. Pre-screening i pretkvalifikacija - u slučaju opasnih radova za zaštitu zdravlja, sigurnost i okoliš (ZZSO) - provode se u cilju smanjenja pravnih i finansijskih rizika, kao i rizika u području ZZSO te rizika i aktivnosti povezanih s nepoštivanjem etičkog kodeksa od strane ponuditelja. Obje evaluacije poželjno je provesti prije ili u ranoj fazi postupka nabave, ali obavezno prije odluke o odabiru dobavljača. Ugovori se sklapaju isključivo s dobavljačima koji su uspješno prošli pre-screening.

Tijekom pre-screeninga provjeravaju se sljedeći zahtjevi s aspekta ZZSO: posjedovanje odgovarajućih certifikata (ISO 14000, OHSAS 18000, certifikat sigurnosti za dobavljače - SCC), postupak izvođenja opasnih radova, prijevoz opasnih tvari, je li dobavljač uzrokovao incident koji je rezultirao finansijskim gubitkom te posjedovanje dozvola, licenci, ovlaštenja i kvalifikacija.

Očitovanjem u sklopu ponude, odnosno potpisivanjem ugovora, dobavljač izjavljuje da je upoznat sa sadržajem Etičkog kodeksa INA Grupe, da su mu odredbe Kodeksa jasne i razumljive te da ih u cijelosti prihvata.

Društva INA Grupe upravljaju procesom nabave na način da tijekom provođenja postupaka nabave prednost daju dobavljačima koji ispunjavaju uvjete u području zaštite zdravlja, sigurnosti i okoliša te osiguravaju da se proces nabave temelji na poštivanju važećih zakona, pri čemu se utvrđuju opasnosti, a rizici za zdravljje, sigurnost i okoliš svode na prihvatljivu razinu te se internom provjerom osigurava ostvarivanje ovih načela uz primjenu prakse temeljene na načelima održivog razvoja.

U slučaju predmeta nabave koji na temelju unaprijed definiranih specifikacija imaju ili bi mogli imati značajan utjecaj na korištenje energije, naznačuje se da se u postupku evaluacije ponuda značajan utjecaj pridaje energetskim performansama energetskih usluga, proizvoda i opreme.

Ako su svi ostali kriteriji evaluacije identični, preferira se rješenje s povoljnijim energetskim performansama tijekom cijelog životnog ciklusa. Takoder, ako su svi ostali kriteriji evaluacije identični i ako se preferira ekološki neškodljivo/ekološki sigurnije rješenje, preferira se proizvod ili usluga dostupna s manje udaljenosti.

Post-evaluacija dobavljača u odnosu na ugovorne uvjete provodi se na godišnjoj razini u odnosu na ukupne zahtjeve, kao i na zahtjeve s aspekta ZZSO. U slučaju da se tijekom audita na lokaciji utvrdi bilo kakva neusklađenost sa zahtjevima ZZSO, predložiti će se financijsko sankcioniranje dobavljača. Post-evaluacija dobavljača s aspekta ZZSO provedena je za 107 dobavljača. Očekivanja je ispunilo 97 dobavljača, dok osam dobavljača nije ispunilo očekivanja, a za dva dobavljača utvrđena je neprihvatljiva razina izvedbe.

KLIMATSKE PROMJENE

„Upravljanje rizicima i prilikama vezanim uz klimatske promjene.“

12
Velikih projekata
uštede energije

1,76 mil GJ
Energije ušteđeno

126.485 tCO₂
Manje emitirano

POSTIGNUĆA

- ▶ Provedeno više od 70 inicijativa energetske učinkovitosti u razdoblju 2015. - 2017. sa značajnim uštedama energije i smanjenjem emisija;
- ▶ Do danas uspješno provedena dva Bureau Veritas nadzora implementiranog sustava upravljanja energijom;
- ▶ Na godišnjoj razini izbjegnute značajne emisije CO₂ kroz projekt utiskivanja CO₂ u duboke bušotine (EOR) – utisnuto 220.027.503 m³ CO₂.

IZAZOVI

- ▶ Značajna izloženost poslovanja zakonima i propisima vezanim za klimatske promjene;
- ▶ Porast cijene emisijske jedinice i smanjenje broja besplatno dodijeljenih emisijskih jedinica.

Sektor nafte i plina u središtu je promjena koje već jesu, a bit će i u budućnosti, potrebne za smanjenje intenziteta ugljika globalnog gospodarstva. Propisi o stakleničkim plinovima značajno utječu na poslovanje naftnih kompanija koje poduzimaju velike napore kako bi smanjile svoj doprinos klimatskim promjenama. Neki od koraka poduzetih u INA, d.d. uključuju povećanje energetske učinkovitosti, veću potrošnju plina za vlastite potrebe, projekte za smanjenje spaljivanja plinova na bakljama i odzračivanja.

ENERGETSKA UČINKOVITOST I EMISIJE STAKLENIČKIH PLINOVA

Upravljanje energijom

INA Grupa uvela je sustav upravljanja energijom u skladu sa zahtjevima norme ISO 50001, odnosno certificirana je od studenog 2015. godine. ISO 50001 temelji se na kontinuiranom poboljšanju sustava Planiraj-Uradi-Provjeri-Djeluj (PDCA), a uključuje upravljanje energijom u svakodnevnim praksama. INA Grupa uvela je bolje, kontinuirano ažuriranje podataka i analizu potrošača energije u svakoj organizacijskoj jedinici te uspostavila akcijske planove kojima definira razinu osiguranja uštede energije u zadanom roku. Evaluacija učinkovitosti sustava upravljanja energijom osigurana je pregledom sustava upravljanja energijom, koji predstavlja osnovu za regulaciju sustava upravljanja energijom u INA Grupi. „Bureau Veritas“, akreditirana certifikacijska kuća, uspješno je provela dva nadzorna pregleda vezana za sustav upravljanja energijom ISO 50001.

Energetski opservacijski obilasci

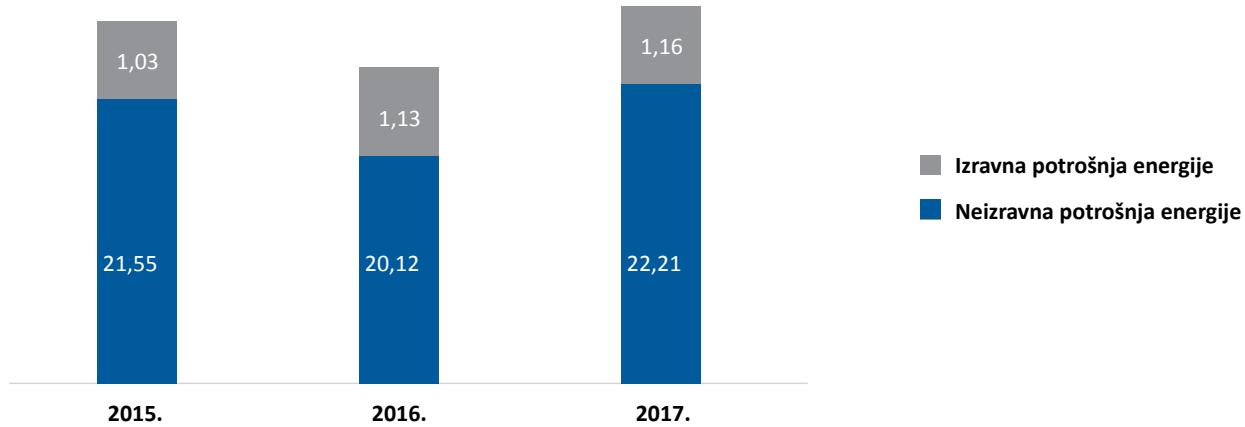
U 2017. godini Služba za energetiku pokrenula je novu inicijativu za podizanje svijesti o važnosti energetske učinkovitosti u INA Grupi. U ožujku 2017. godine inicirani su energetski opservacijski obilasci na različitim lokacijama u INA Grupi (Rafinerije i marketing, Istraživanje i proizvodnja nafte i plina te INA Maziva). Praćena su i revidirana tri glavna cilja: smanjenje troškova energije, optimizacija potrošnje energije i uvođenje najboljih raspoloživih tehnika u nabavci nove opreme ili usluga na energetskom polju.

Ovo je druga godina provedbe energetskih opservacijskih obilazaka u INA Grupi, kao dijela programa poboljšanja sustava upravljanja energijom. Od ove godine pokrenut je i službeni oblik obilazaka i dostupan je za korištenje u cijeloj INA Grupi. U 2018. godini planira se provesti više od 30 obilazaka, a u 2017. godini uspješno je završeno 20 obilazaka. Energetski opservacijski obilasci provedeni su u vrlo pozitivnoj i profesionalnoj atmosferi na svakoj lokaciji, što pokazuje uspješnost inicijative.

Potrošnja energije

Potrošnja izravne energije u 2017. godini u INA Grupi porasla je za 10 % u odnosu na 2016., prvenstveno zbog povećane potrošnje prirodnog plina za proizvodnju električne energije, korištene na Objektima frakcionacije Ivanić Grad te povećane potrošnje plina na novim poljima u okviru projekta Međimurje. U Rafineriji nafte Rijeka povećana je potrošnja prirodnog plina zbog povećane proizvodnje u 2017. godini. Takoder, zabilježeno je manje povećanje (2 %) neizravne potrošnje energije (toplina, para, električna struja) u INA Grupi.

Ukupna potrošnja izravne i neizravne energije u INA Grupi (milijuni GJ)

PROJEKTI UŠTEDE ENERGIJE I SMANJENJA EMISIJA

Od implementacije sustava upravljanja energijom u INA Grupi u 2015. godini, a na temelju više od 70 inicijativa s različitim statusom realizacije, do kraja 2017. godine ostvarene su značajne uštede energije i smanjenje emisija. Kao rezultat provedbe dvanaest velikih projekata u razdoblju od 2015. do 2017. godine (6 u Rafineriji nafte Rijeka, 1 u Rafineriji nafte Sisak i 5 u Istraživanju i proizvodnji nafte i plina), u 2017. godini ukupno je uštedeno 1.764.950 GJ energije i emitirano 126.485 tona CO₂ manje.

RAFINERIJE

Rijeka

Sisak

1.709.000 GJ

46.000 GJ

9.950 GJ

122.253 t CO₂

3.620 t CO₂

612 t CO₂

22.930.000 KN

150.000 KN

4.981.000 KN

UŠTEDA
ENERGIJE

SMANJENJE
EMISIJA

FINANCIJSKA
UŠTEDA

O PROJEKTU

- ▶ Održavanje parne mreže
- ▶ Sakupljanje kondenzata
- ▶ Parni priključci
- ▶ Rekuperacija plina iz sustava baklje
- ▶ Kondenzacija na turbogeneratoru TA-4
- ▶ Razvoj rafinerija i marketinga - projekti energetske učinkovitosti

- ▶ Smanjenje gubitaka pare iz distribucijske mreže

- ▶ Rekonstrukcija i zamjena starih kotlova na Žutici
- ▶ Rekonstrukcija i zamjena starih kotlova na mjerno otpremnoj stanici u Đeletovcima
- ▶ Rekonstrukcija i zamjena starih kotlova na plinskoj stanici Iva2
- ▶ Rekonstrukcija kogeneracije na Objektima frakcionacije Ivanić Grad
- ▶ Smanjenje gubitaka pare iz distribucijske mreže na Objektima prerade plina Molve

Ostali projekti uštede energije i smanjenja emisija u INA Grupi

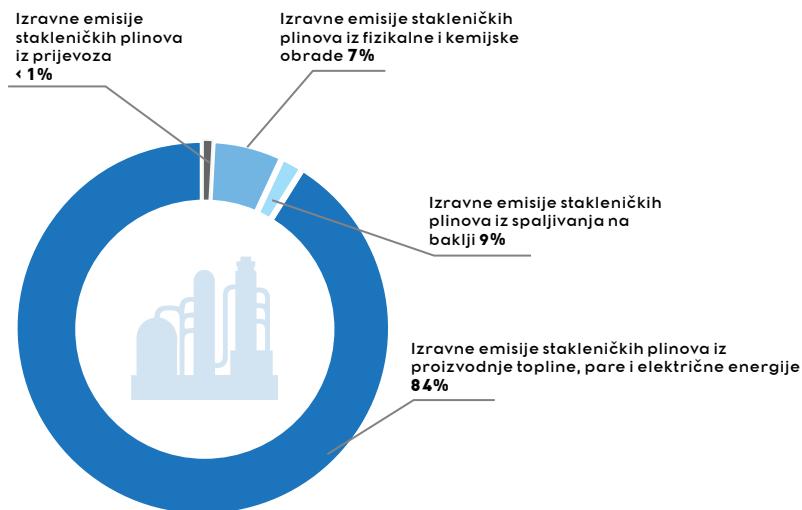
Značajno smanjenje emisija CO₂ postignuto je projektom utiskivanja CO₂ u duboke bušotine (EOR Enhanced Oil Recovery) na lokacijama Ivanić i Žutica koji je započeo 2014. godine. U 2017. godini, u skladu s planiranim aktivnostima, utisnuto je ukupno 220.027.503 m³ CO₂.

Emisije stakleničkih plinova

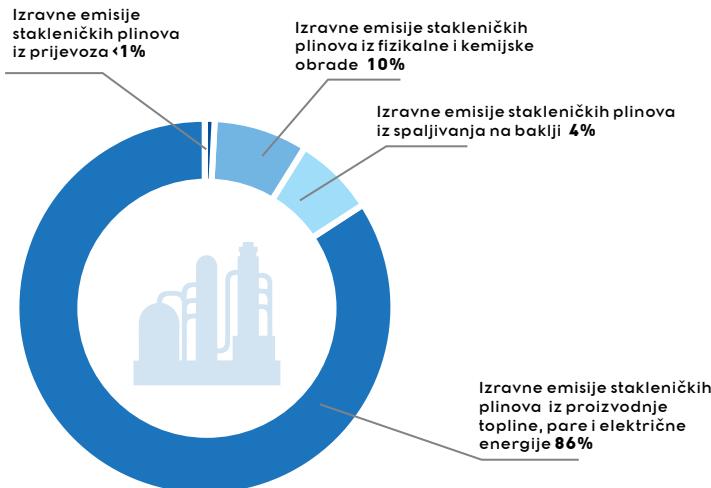
CO₂ emisije

Najveći doprinos ukupnoj emisiji CO₂ proizlazi iz istraživanja i proizvodnje nafte i plina, kao što je prikazano na dijagramima u nastavku. Ukupne izravne emisije stakleničkih plinova u Rafineriji nafte Rijeka iznosile su 983.318 tona CO₂ekv, 360.764 tone CO₂ekv u Rafineriji nafte Sisak i 456.566 tona CO₂ekv u Istraživanju i proizvodnji. Neizravne emisije CO₂ iz transporta djelatnika INA Grupe avionom također se prate, a u 2017. godini iznosile su 545 tona CO₂ekv (575 tona CO₂ekv u 2016.).

RAFINERIJA NAFTE SISAK

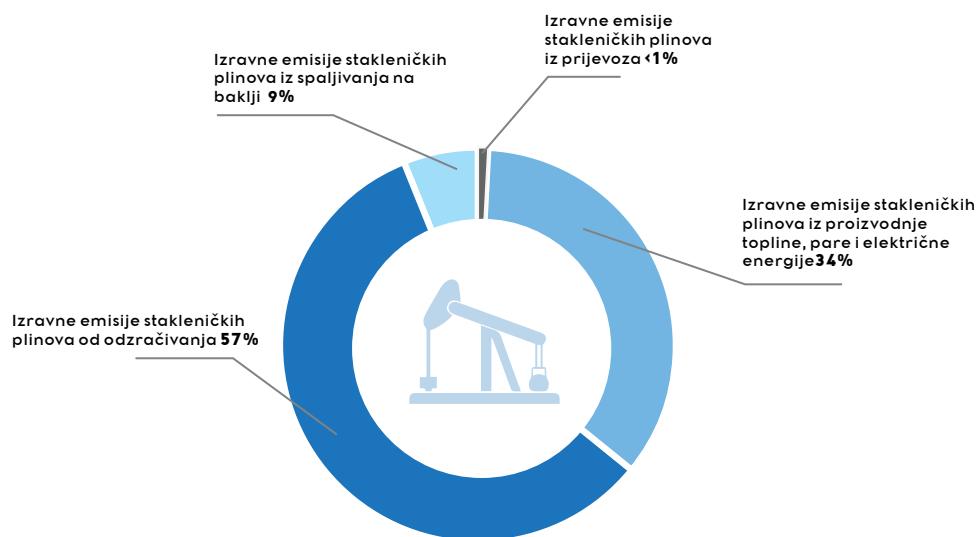

RAFINERIJA NAFTE RIJEKA

ISTRAŽIVANJE I PROIZVODNJA

SUSTAV TRGOVANJA EMISIJSKIM JEDINICAMA EUROPSKE UNIJE

Sustav trgovanja emisijskim jedinicama temelj je strategije Europske unije (EU) u borbi za smanjenje emisija stakleničkih plinova iz industrije i energetskog sektora te predstavlja značajan doprinos postizanju cilja EU za smanjenje emisija stakleničkih plinova za 20 % do 2020. u usporedbi s razinama iz 1990. godine. Iako je Europska Unija na dobrom putu za postizanje zadanih ciljeva, potrebno je osigurati trajno smanjenje emisija stakleničkih plinova za najmanje 40 % do 2030. godine, što je u skladu s klimatskim i energetskim ciljevima za 2030. godinu te Pariškim sporazumom.

Europska komisija u srpnju 2015. godine podnijela je zakonodavni prijedlog za reviziju Sustava trgovanja emisijskim jedinicama Europske unije za četvrt razdoblje trgovanja (2021.-2030.). Nakon opsežnih rasprava, politički dogovor o prijedlogu donesen je početkom studenog 2017. godine.

INA, d.d. kontinuirano prati sve promjene i nove prijedloge zakonske regulative te aktivno sudjeluje u komentiranju zakonskih propisa koji bi mogli utjecati na poslovanje tvrtke. Praćenje i izvješćivanje o emisijama stakleničkih plinova u INI kontinuirano se poboljšava provedbom preporuka dobivenih od verifikatora i nadležnih tijela.

U 2017. godini ukupne verificirane emisije iz Ininih postrojenja, koja su dio Sustava trgovanja emisijskim jedinicama, za 4 % su više u odnosu na 2016. godinu. Rafinerija nafte Sisak zabilježila je porast emisija CO₂ i pokazatelja CO₂ intenziteta (77,72 t CO₂ / kt CWT u 2016. godini u usporedbi s 80,44 t CO₂ / kt CWT u 2017.). U Rafineriji nafte Rijeka emisije su ostale slične kao i protekle godine, dok je intenzitet CO₂ neznatno poboljšan (42,14 t CO₂ / kt CWT u 2016. godini u usporedbi s 40,47 t CO₂ / kt CWT u 2017.).

U Istraživanju i proizvodnji nafte i plina emisije su povećane za 17 % zbog dodatnih količina proizvedene električne energije za rad Plinskih polja Međimurje i kompresorske stanice za EOR projekt. Emisije na Objektima frakcionacije Ivanić Grad povećane su za 28 % zbog kontinuirane proizvodnje bez remonta te proizvodnje električne energije za proizvodna polja Ivanić i Žutica nakon implementacije projekta kogeneracije.

Sve emisije ugljičnog dioksida unutar Sustava trgovanja emisijskim jedinicama verificirane su od strane akreditirane tvrtke u skladu s europskim i hrvatskim zakonima.

Verificirane emisije CO₂ unutar Sustava trgovanja emisijskim jedinicama (t/godina)

	2015.	2016.	2017.
Rafinerija nafte Rijeka	991.903	983.431	983.183
Rafinerija nafte Sisak	328.064	318.271	360.703
Objekti prerade plina Molve	74.772	76.583	84.840
Objekti frakcionacije Ivanić Grad	31.626	36.383	46.757
Ukupno	1.426.365	1.414.668	1.475.483

ISTJECANJE PLINOVA

Spaljivanje plinova na baklji

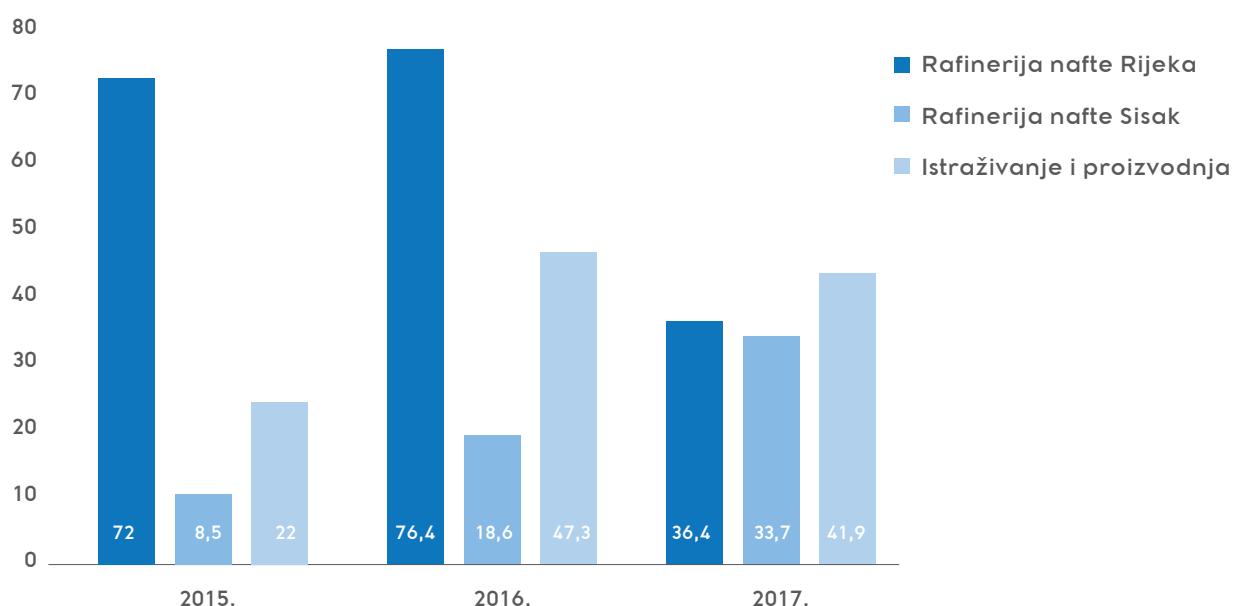
Spaljivanje na baklji predstavlja sigurnosni element u procesu prerade. Izravne emisije od spaljivanja na baklji u Rafineriji nafte Rijeka smanjile su se za 52 % u odnosu na prethodnu godinu. Razlog smanjenja je primjena preciznije metode izračuna CO₂ emisija na baklji.

Spaljivanje na baklji u Istraživanju i proizvodnji nafte i plina povezano je s aktivnostima kao što su istraživanje, početno ispitivanje bušotine, remont bušotine, poremećaji u procesu, sigurnosne ili izvanredne situacije, kvar opreme ili infrastrukture za rukovanje plinovima ili otpuštanje tlaka iz opreme u svrhu održavanja i sl. S obzirom na navedeno, u 2017. godini 42.000 tona emisija CO₂ rezultat su spaljivanja na baklji u Istraživanju i proizvodnji. Međutim, spaljivanje na baklji ne predstavlja održivo rješenje za kompaniju pa je time smanjenje pod stalnim razmatranjem, što je rezultiralo projektima u kojima se plin sada uspješno vraća u proces i upotrebljava, dok se ranije spaljivao na baklji zbog tehničkih razloga.

U 2017. godini započeli smo s dva „Zero Routine Flaring“ projekta te je podnesen prijedlog Svjetskoj banci za moguće financiranje. Ujedinjeni narodi i Svjetska banka, zajedno s još 25 zagovaratelja (vlade, investitor i naftne kompanije) pokrenuli su „Zero Routine Flaring do 2030.“, inicijativu s ciljem prestanka rutinskog spaljivanja na baklji na proizvodnim naftnim lokacijama do 2030. godine.

Cilj navedenih projekata je prestanak spaljivanja plina na baklji na otpremnoj stanci Mramor Brdo i mjernoj i otpremnoj stanci Đeletovcu. Na otpremnoj stanci Mramor Brdo bit će postavljena kompresorska stanica s vijčanim kompresorom kapaciteta 15.000 m³/dan pokretana električnim motorom. Kompresorska stanica koristit će se za prikupljanje proizvedenog plina koji će se potom komprimirati na 45 bara te iskoristiti u procesu umjesto spaljivanja na baklji. Dio komprimiranog plina koristit će se za proizvodnju nafte umjetnom metodom podizanja plina. Ostatak komprimiranog plina bit će otpremljen na preradu u postrojenje Objekti frakcionacije Ivanić Grad.

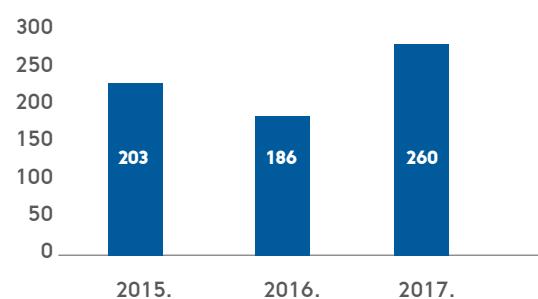
Izravne emisije stakleničkih plinova nastalih spaljivanjem na baklji u INA, d.d. (u tisućama tona CO₂ekv)

Odzračivanje

U 2017. godini, Istraživanje i proizvodnja nafte i plina bilježi povećanje direktnih emisija stakleničkih plinova nastalih odzračivanjem zbog povećane proizvodnje na plinskim eksploracijskim poljima Međimurje, za 28 %.

Izravne emisije stakleničkih plinova nastalih odzračivanjem u Istraživanju i proizvodnji (u tisućama tona CO₂ekv)

ZAŠTITA OKOLIŠA

„Smanjiti ekološki otisak.“

200 mil HRK

Uloženo u projekte zaštite okoliša

30

Maloprodajnih mesta na kojima se sakupljaju otpadna jestiva ulja

Ukupno **154** Bušotina za preliminarne istražne radove

Ažurirano **25** registracijskih dosjea INA tvari

„U promjenjivom regulatornom okruženju potrebno je kontinuirano procjenjivati utjecaj na poslovanje kako bi se odredile ekonomski najučinkovitije mјere koje je potrebno provesti kako bi se udovoljilo sve strožim zakonskim zahtjevima. Primjenom najboljih raspoloživih tehnika u proizvodnji i preradi nafte smanjujemo svoj utjecaj na okoliš. Istodobno, poduzimanje svih radnji kako bi se izbjegli incidenti ili negativni utjecaji na zajednice nužno je za održavanje dobrih odnosa s dionicima.“

Lidija Korošec – Direktorica zaštite okoliša, održivog razvoja i REACH

POSTIGNUĆA

- ▶ Pripremljen prijedlog strategije upravljanja onečišćenim zemljištem u INA, d.d.;
- ▶ Završeno nekoliko projekata za smanjenje emisija u zrak;
- ▶ Pokrenut pilot projekt sakupljanja otpadnih jestivih ulja na 30 odabranih maloprodajnih mesta u središnjoj Hrvatskoj.

IZAZOVI

- ▶ Značajna izloženost velikom rasponu propisa iz zaštite okoliša koji se s vremenom mogu značajno mijenjati;
- ▶ Revizija okolišnih dozvola za rafinerije;
- ▶ Implementacija strategije upravljanja onečišćenim zemljištem.

EMISIJE U ZRAK

INA Grupa kontinuirano prati i izvješćuje o emisijama u zrak u skladu sa zakonskim zahtjevima te poduzima mјere za njihovo smanjenje. Međutim, tijekom 2017. zabilježeno je povećanje emisija SOx i NOx na razini INA Grupe u usporedbi s 2016. godinom (emisije SOx povećale su se za 15 %, a emisije NOx za 22 %) uglavnom zbog veće proizvodnje na plinskim poljima Međimurje i veće prerade u Rafineriji nafte Rijeka.

Kontinuirano se implementiraju različiti projekti za smanjenje emisija u zrak, koji se nastavljaju i u 2018. godini. U 2017. godini uloženo je 147,5 milijuna kuna u projekte za usklajivanje s najboljim raspoloživim tehnikama za smanjenje emisija u zrak.

Low NOx plamenici s niskom razinom NOx emisija instalirani su u Rafineriji nafte Rijeka na parnom kotlu G-O04, dok su radovi na kotlu G-O05 planirani za početak 2018. godine. Budući da je peć atmosferske destilacije jedan od velikih izvora SOx emisija, instaliran je sustav obrade loživog plina bogatog H₂S-om kako bi se UNP odvojio od otpadnog plina. Nekondenzirani otpadni plin bogat H₂S-om šalje se na aminsko pranje kako bi se odvojili H₂S i suhi plin. Nakon aminskog pranja H₂S se šalje na jedinicu za proizvodnju sumpora, a otpadni plin vraća se u sustav rafinerijskog loživog plina.

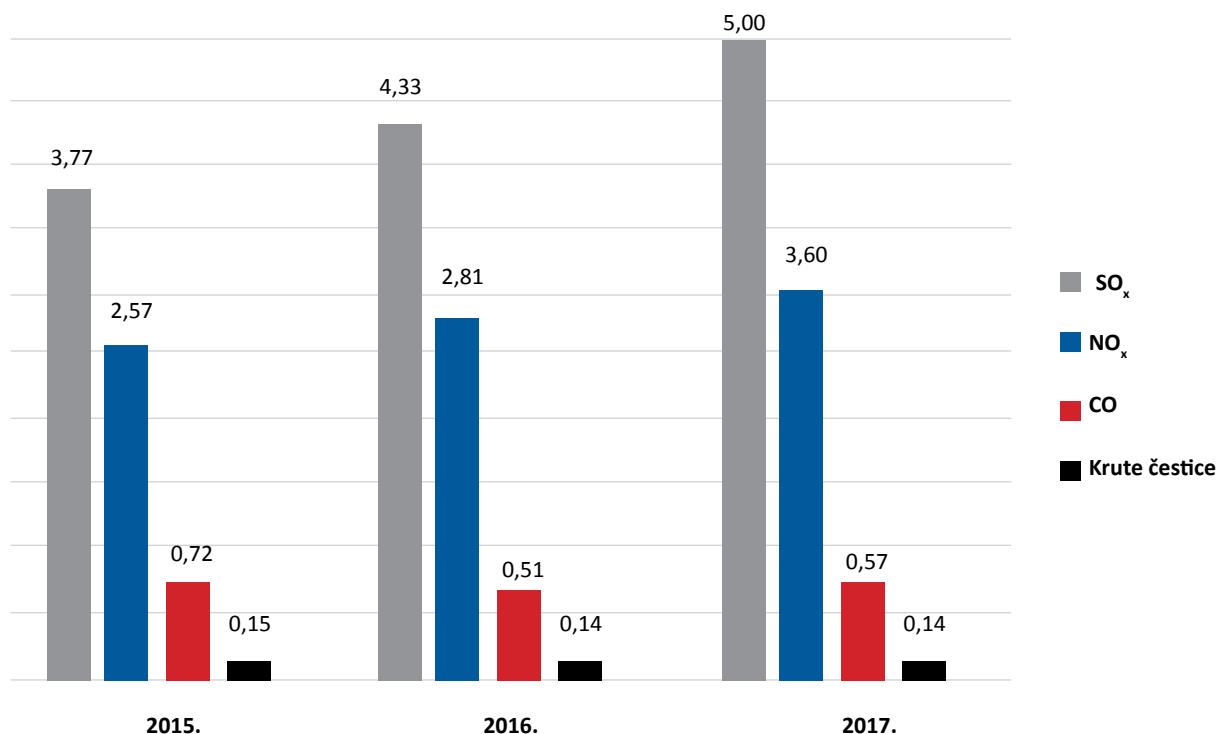
INA Maziva d.o.o. počela su koristiti vanjski izvor opskrbe parom i ugasili vlastitu proizvodnju pare na parnim kotlovima koji su bili najveći potrošači prirodnog plina te izvori NOx emisija. U Istraživanju i proizvodnji nafte i plina aktivnosti su bile usmjerenе na poboljšanje učinkovitosti rada plinskih turbina. Dvije turbine na Objektima prerade plina Molve i jedna na Objektima frakcione Ivanić Grad (OFIG) nadograđene su u 2017. godini, što je rezultiralo smanjenjem NOx emisija za 70 % na OFIG-u.

Za kontrolu emisija hlapivih organskih spojeva (HOS) iz spremnika benzina i njegove distribucije od terminala do benzinskih postaja na logističkim lokacijama Solin brodsko pretakalište i Solin autopunilište, instalirane su VRU jedinice te su dobivene uporabne dozvole, tako da je sada instalirano ukupno 8 jedinica za povrat para na logističkim utovarno/istovarnim lokacijama. Tijekom 2017. godine spremnici s fiksnim krovom u Rafineriji nafte Sisak također su spojeni na VRU jedinicu.

Na INA maloprodajnoj mreži u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini nastavljeno je instaliranje spremnika i dozatora goriva sa sustavom za povrat benzinskih para (VRU II). VRU II instaliran je na 100 % benzinskih postaja na kojima je postojala zakonska obveza, tj. na 205 benzinskih postaja u Hrvatskoj. U Bosni i Hercegovini VRU II instaliran je na 75 benzinskih postaja (72 %).

U Rafinerijama nafte Rijeka i Sisak implementacija Leak Detection and Repair (LDAR) programa koristeći termografsku kameru uspješno je nastavljena kako bi se detektirala i popravila propuštanja fugitivnih emisija. U Rafineriji nafte Sisak u 2017. godini broj propuštanja smanjen je za 15 % u usporedbi s 2016. godinom.

Emisije u zrak INA Grupe (u tisućama tona)

VODE

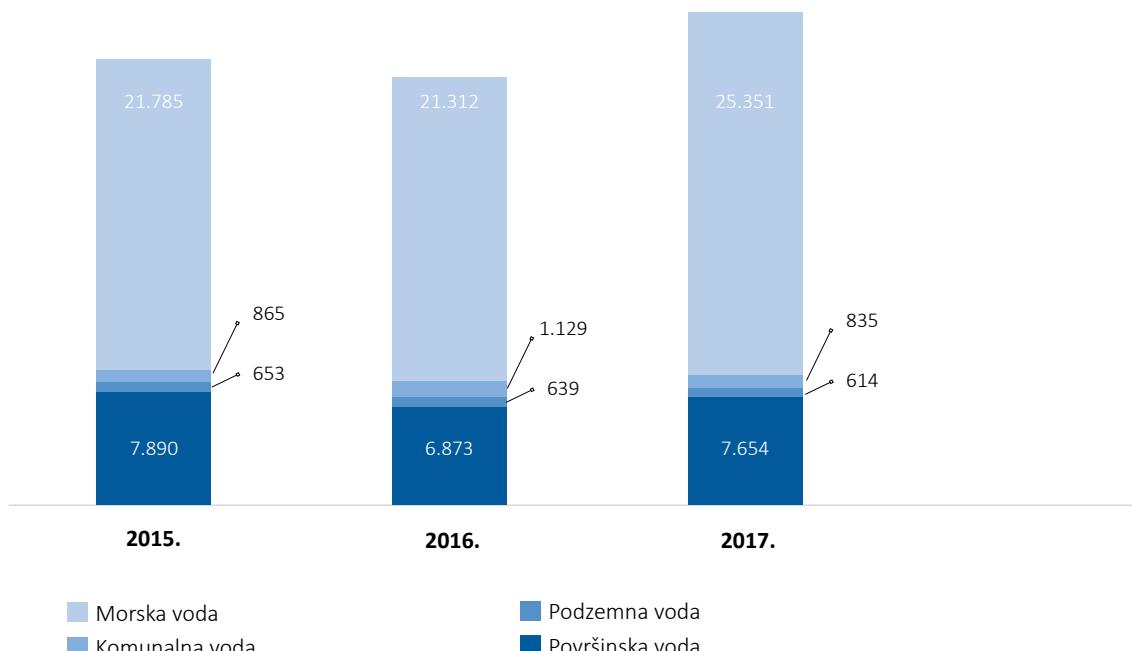
U 2017. godini na razini INA Grupe ukupna količina ispuštenih i zahvaćenih voda povećana je u odnosu na 2016. godinu. U Rafineriji nafte Rijeka do povećanja količine ispuštenih i zahvaćenih voda došlo je zbog povećane primarne prerade nafte. U svrhu poboljšanja zaštite okoliša, kvalitete ispuštenih voda, smanjenja emisija u zrak te smanjenja troškova rada, u Rafineriji nafte Rijeka provodi se projekt Revitalizacija postrojenja za obradu otpadnih voda. U 2017. godini završeni su radovi na izgradnji egalizacijskog bazena te su pokrivena dva API separatora prema prihvatljivim tehničkim rješenjima za ovu vrstu obrade otpadnih voda kako bi se smanjile emisije i neugodni mirisi koji štetno utječu na zdravlje i okoliš radnika. Rekonstrukcija retencijskih bazena je u tijeku i planira se završiti početkom 2018. godine.

Zavod za javno zdravstvo Primorsko-goranske županije kontinuirano ispituje kvalitetu mora i morskih sedimenata u zahvaćenom području Rafinerije. Rezultati ispitivanja kakvoće mora potvrđuju odličnu kvalitetu mora na svim plažama Općine Kostrena.

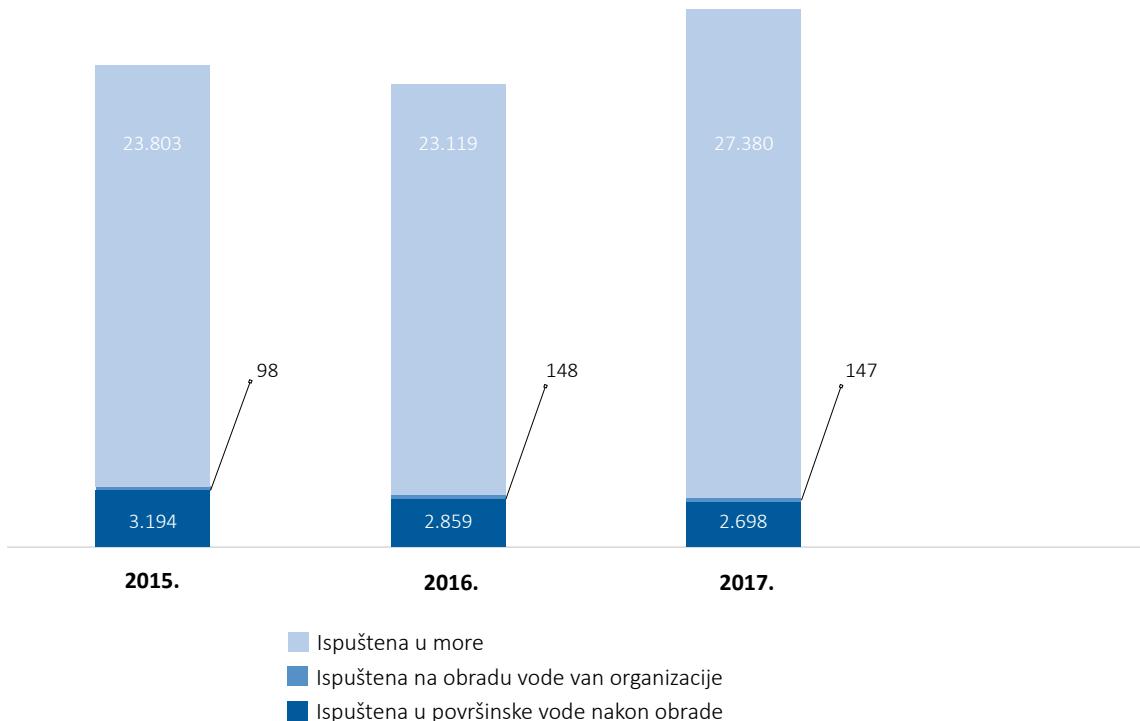
Istraživanje i proizvodnja, uz svoje osnovno poslovanje istraživanja i proizvodnje nafte i plina, proizvodi i visoko kvalitetnu tehnološku i geotermalnu vodu. U 2017. godini proizvedeno je 1.555.334 m³ vode (uključujući vodu proizvedenu iz vodnih stanica, bušotina i geotermalnu vodu), što je za 34 % manje nego u 2016. godini. Razlog smanjenja je prestanak proizvodnje vode iz vodne stanice Dubrovčak Prerovec. Količine zahvaćene vode za vlastitu potrošnju u posljednjih nekoliko godina zabilježile su negativan trend, zbog toga što se slojna voda proizvedena u okviru EOR projekta sada koristi za održavanje tlaka spremnika. Nadalje, u sklopu rudarskih radova (remontnih radova) također se upotrebljava slojna voda i na taj se način izbjegava uporaba svježe vode. Na postrojenju Objekti frakcionacije Ivanić Grad u tijeku je projekt rekonstrukcije vodenih tornjeva koji će pridonijeti smanjenju gubitaka vode.

U skladu s izdanim Rješenjima o prihvatljivosti za okoliš, aktivnosti na Jadranu obavljaju se uz poštivanje propisanih mjera zaštite okoliša i provođenje programa praćenja stanja okoliša uključivanjem vanjskih certificiranih tvrtki. Ugovorene usluge, osim fizikalno-kemijskih svojstava vode i kvalitete pročišćene slojne i kanalizacijske vode, uključuju praćenje pomorskih sedimenata vezanih za eko toksičnost, analizu sedimenta i biološko toksikološke analize uzoraka dagnji i morske vode.

Zahvaćena voda po izvoru u INA Grupi (u tisućama m³)

Ispuštena voda po izvoru ispusta u INA Grupi (u tisućama m³)

OTPAD

U gospodarenju otpadom fokus u 2017. godini bio je na poboljšanju odvojenog sakupljanja otpada, obrazovanju zaposlenika o održivom gospodarenju otpadom te nadzorima gospodarenja otpadom. Kako bismo unaprijedili sustav praćenja i izvješćivanja INA Grupe o količinama i vrstama nastalog otpada, započeli smo s implementacijom IT rješenja za gospodarenje otpadom.

Sukladno obvezama iz Okolišne dozvole za Rafineriju nafte Rijeka, u tijeku je projekt „Zatvaranje i sanacija odlagališta neopasnog otpada Šoići“ koji bi trebao biti završen početkom 2018.godine.

Ukupna količina proizvedenog otpada u INA Grupi tijekom 2017. godine iznosi 23.853 tone. Od te količine, reciklirano je 6.972 tone, a 2.700 tona opasnog otpada predano je ovlaštenoj tvrtki i izvezeno u skladu sa zakonskim zahtjevima. U 2017. godini najzastupljenije vrste proizvedenog otpada u INA Grupi bile su isplačni muljevi i drugi otpad od bušenja, zauljeni muljevi od održavanja uređaja i opreme te željezo i čelik. Ukupna količina opasnog i neopasnog otpada proizvedenog pri aktivnostima bušenja (proizvodnja, remont) u 2017. godini iznosila je 3.630 tona. Količina zbrinutog opasnog otpada u Istraživanju i proizvodnji povećana je zbog velikog izlijevanja kod mjesta Dapci u 2016. godini, uzrokovanih ilegalnim priključkom. Također, tijekom 3 kapitalne rekonstrukcije i potpuna dva uklanjanja dva maloprodajna mjesta, nastalo je gotovo 2.000 tona onečišćenog tla. Onečišćeno tlo predano je ovlaštenoj tvrtki STSI na daljnju obradu postupkom bioremedijacije. Sukladno zahtjevima i potrebama za gospodarenjem zauļjenom zemljom u INA Grupi, STSI d.o.o. proširuje postojeće kapacitete za gospodarenje otpadom u Moslavackoj Gračenici, a projekt je u završnoj fazi. U tijeku je ishodenje Okolišne dozvole za proširenje kapaciteta za obradu otpada postupkom bioremedijacije za dodatnih 10.000 tona zauļjene zemlje godišnje, a očekuje se do kraja drugog tromjesečja 2018. Tijekom 2017. INA Maziva sakupila su oko 110 tona otpadnih ulja.

U 2018. godini usredotočit ćemo se na razvoj novih ključnih ciljeva i programa gospodarenja otpadom za razdoblje 2018. - 2021., kao i na gospodarenje komunalnim otpadom, gdje vidimo prostor za poboljšanje.

Količina proizvedenog opasnog i neopasnog otpada u INA, d.d. i INA Grupi (bez komunalnog otpada)**

	2015.		2016.		2017.
	Opasni otpad (t)	Neopasni otpad (t)	Opasni otpad (t)	Neopasni otpad (t)	Opasni otpad (t)
Rafinerija nafta Rijeka	875	3.452	2.019	7.491	2.583
Rafinerija nafta Sisak	2.510	1.212	2.603	755	3.097
Istraživanje i proizvodnja nafti i plina	1.391	4.596	3.487	6.197	5.412
Maloprodaja	10.969	2.854	1.682	479	2.177
Logistika	300	551	462	212	187
Poslovni objekti*	614	1.327	116	386	23
Ukupno INA, d.d. (t)	16.660	13.993	10.369	15.520	13.479
Crosco	411	1.233	298	1.622	190
Rotary	77	436	40	158	22
INA Maziva	194	733	170	63	106
Holdina	1.003	213	1.147	106	139
Energopetrol	1.184	313	5	117	2,83
INA Slovenija	0	35	0,7	39	0,04
STSI	15	198	16	301	41
Ukupno INA Grupa (t)	19.555	17.155	12.045	17.926	13.979
					9.878

* prije Korporativni centar

** količine komunalnog otpada koje predstavljaju manji udio u ukupnoj količini otpada nisu prijavljene jer su podaci dostupni u različitim mernim jedinicama zbog različitih metoda izračuna u pojedinim hrvatskim županijama.

REMEDIJACIJA

Razumijevanje rizika i u njih uključenih obveza te način upravljanja rizicima i obvezama jedan je od važnih koraka u stvaranju učinkovite i održive remedijacije. Na razini Grupe nastavili smo sa savjetodavnim projektom u cilju razvoja Strategije upravljanja onečišćenim zemljištem i implementacijom pristupa temeljenog na rizicima u postupanju s potencijalno onečišćenim lokacijama. Inin pristup upravljanju onečišćenim zemljištem u skladu je s najboljom industrijskom praksom i prati pristup temeljen na riziku, usmjeren na smanjenje rizika za ljudsko zdravlje i okoliš uslijed ranijih aktivnosti koje su se odvijale na lokaciji. Kao pomoć pri određivanju slijeda istražnih radova, razvijen je alat za inicijalnu procjenu rizika s ciljem generiranja rangiranog popisa lokacija temeljem potencijalnog rizika za ljude ili okoliš.

Onečišćenje tla i podzemnih voda ometa održivo ponovno razvijanje prethodno industrijaliziranog urbanog zemljišta, tako da su u 2017. godini značajni napor u uloženi u lokaciju Mlaka (zatvorena mazivaška rafinerija), budući da su u razmatranju planovi za prenamjenu i ponovni razvoj lokacije u središtu grada Rijeke. S obzirom na veličinu, kompleksnost i potencijalne rizike povezane s industrijskim lokacijama, kao što je i sama lokacija Mlaka, pripremljen je dokument s ciljem utvrđivanja budućih aktivnosti koje će dovesti do sigurnosti lokacije Mlaka za namjeravano buduće korištenje. Takoder, provedeni su dodatni istražni radovi kako bi se prikupilo dovoljno podataka za adekvatnu procjenu potencijalnih rizika i, poslijedično, planiranje provedbe remedijacije. Tijekom preliminarnih istražnih radova, izvedeno je 140 istražnih bušotina, a u fazi dodatnog istraživanja izvedeno je dodatnih 14 bušotina. U području upravljanja onečišćenim zemljištem, INA, d.d. redovito komunicira s nadležnim tijelom po pitanju pripreme različite dokumentacije, izvještaja te elaborata iz navedenog područja.

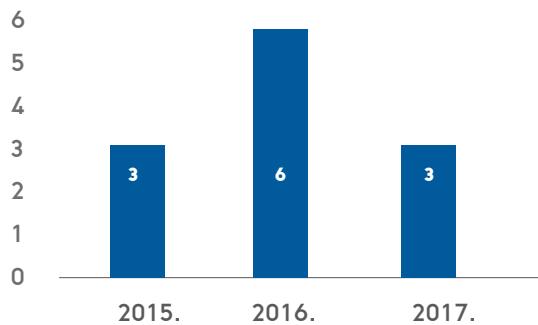
Sanacija onečišćenja iz podzemlja u Rafineriji naftе Rijeka predstavlja dugotrajni proces multidisciplinarnih aktivnosti koje se kontinuirano provode od 1993. godine. Troškovi sanacije podzemlja u 2017. godini smanjeni su za 16 % u usporedbi s 2016. i iznosili su 4.653.262 kune. Iz podzemlja je iscrpljeno ukupno 907 m³ ugljikovodika, koji su vraćeni u tehnološki proces na daljnju obradu, a navedeni volumen predstavlja smanjenje od 22 % u usporedbi s 2016.

Maloprodaja goriva i operativno poslovanje nastavila je s projektom remedijacije tla i u 2017. godini te je provedba svih remedijacijskih aktivnosti i iskopa onečišćenog tla s lokacija protekla uz angažman ovlaštenog ekološkog nadzora. Onečišćeno tlo predano je ovlaštenoj tvrtki, STSI-ju ili njegovim podizvođačima na daljnju obradu postupkom bioremedijacije. U tijeku je povećanje kapaciteta postrojenja STSI-ja za proces bioremedijacije. S obzirom na vrstu prisutnih onečišćujućih tvari u tlu, podrijetlom iz naftne industrije, postupak bioremedijacije jedan je od najboljih za korištenje u obradi onečišćenog tla. Bioremedijacija je složen proces koji ovisi o mnogim čimbenicima, uključujući postojanje mikrobne populacije, vrstu onečišćujućih tvari prisutnih u tlu, kao i uvjete okoliša. Kao takav, dio je tzv. zelenih tehnologija - tehnologija budućnosti, budući da zadovoljava koncept održivog razvoja.

IZLJEVANJA

Svjesni važnosti odziva u hitnim situacijama, u INA Grupi kontinuirano ulaze u napore u praćenje i izvješčivanje o izljevanjima ugljikovodika u skladu s najboljim industrijskim praksama. Propisane korektivne mjere i preventivne aktivnosti rezultale su u 2017. godini značajnim smanjenjem troškova sanacije i volumena izljevanja ugljikovodika u odnosu na 2016. godinu. U 2017. godini u INA Grupi registrirano je 21 izljevanje s ukupnim volumenom ugljikovodika od 112,3 m³, od čega su tri izljevanja bila veća od 1 m³ ugljikovodika. Sva tri izljevanja dogodila su se na lokacijama u Istraživanju i proizvodnji naftе i plina (Ivanić, Stružec, Žutica). Količina od 101,1 m³ ugljikovodika povezana je s izljevanjem u Rafineriji naftе Rijeka koje se dogodilo krajem 2016. godine, ali je i dalje bilo aktivno početkom 2017. godine. Ugljikovodici koji su se pojavili unutar zaštitnih brana sakupljeni su i vraćeni u slop sustav rafinerije.

Izljevanja ugljikovodika >1m³ u INA Grupi

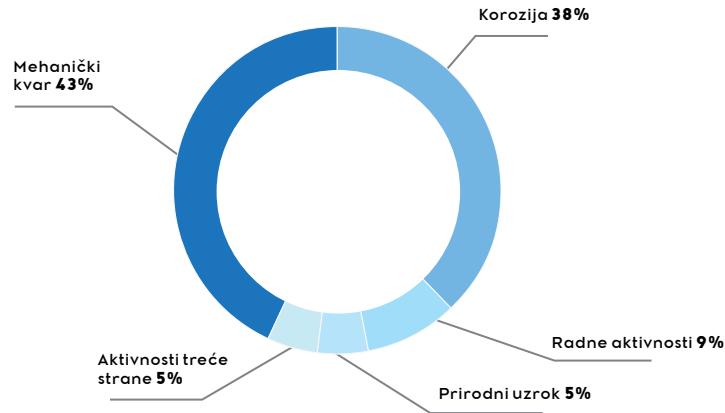
U siječnju 2017. godine na Stružecu je došlo do propuštanja zbirnog naftovoda. Uzrok propuštanja bila je korozija. 5 m³ kapljevine (2 m³ slojne vode i 3 m³ ugljikovodika) onečistilo je kanal oborinskih voda u duljini od 200 m. Zbirni naftovod je zatvoren, a sanacijske aktivnosti započele su odmah od strane ovlaštenih kompanija. Uspjeh sanacije potvrđen je agro ekološkom studijom za koju je angažirana ovlaštena kompanija.

U veljači 2017. godine došlo je do puknuća otpremnog naftovoda. 4 m³ kapljevine (2,8 m³ slojne vode i 1,2 m³ ugljikovodika) onečistilo je 1500 m² tla u Žutici. Vodotoci nisu bili ugroženi. Proizvodnja je zaustavljena, a sanacijske aktivnosti započele su odmah od strane ovlaštenih kompanija. Cijena sanacijskih aktivnosti iznosila je 1.383.352 kune.

U 2017. godini ukupan trošak svih izljevanja iznosio je 2,6 milijuna kuna. Za razliku od prethodnih godina kada su najčešći uzrok izljevanja bili ilegalni priključci i korozija, u 2017. godini glavni uzrok bili su mehanički kvarovi i korozija.

Primjenjeni projekti sanacije i zamjene kritičnih cjevovoda rezultirali su višegodišnjim trendom smanjenja ukupnog broja incidenta onečišćenja okoliša, što potvrđuje postojanje kontinuiranog i sigurnog operativnog sustava.

Raspodjela izlijevanja po uzroku

ZDRAVLJE I SIGURNOST NA RADU

„Osigurati izvrsnost operativne zaštite zdravlja, sigurnosti i okoliša.“

0 Smrtnih slučajeva

24

Certificirana interna trenera za radionice prevencije pokliznuća, spotaknuća i padova

715 Zaposlenika uključeno u program
Osnove sigurnosti vozača kamiona "TDSF"

RAR 0,7

„Iako naši rezultati pokazuju povećan broj ozljeda, neprekidno radimo na smanjenju učestalosti ozljeda te smo pokrenuli program u čijem su fokusu upravo najčešći tipovi ozljeda, kao što je Program prevencije pokliznuća, spotaknuća i padova. Ustajemo pri našem dugoročnom cilju da osiguramo sigurnost naših radnika i izvođača kako bi se svi vratili kući sigurno i neozlijedeno.“

Rikardo Ključarić – Direktor zaštite zdravlja i zaštite na radu

POSTIGNUĆA

- ▶ U 2017. godini nije bilo smrtnih slučajeva;
- ▶ Pokretanje programa prevencije pokliznuća, spoticanja i padova te kontinuirani fokus na sigurnom vodstvu putem radionica „Uključenost Vodstva“;
- ▶ Implementacija projekta elektroničke Dozvole za Rad (e-DZR) za sva društva INA Grupe.

IZAZOVI

- ▶ Visok broj ukupno prijavljenih ozljeda (TRI) te blago povećanje stope ukupno prijavljenih ozljeda (TRIR);
- ▶ Pokretanje novog programa „Pokliznuća, spoticanja i padovi“ unutar svih društava INA Grupe;
- ▶ Nadolazeći remont u Rafineriji nafte Sisak i Rafineriji nafte Rijeka.

SIGURNOST POJEDINACA (SIGURNOST NA RADU)

Dugoročni cilj INA Grupe je osigurati da svi njeni zaposlenici sigurno i neozlijedeno stignu svojim kućama nakon radnog dana te je inkorporiran u ključne ciljeve i programe Održivog razvoja i zaštite zdravlja, sigurnosti i okoliša (OR i ZZSO). Unatoč našem cilju, upravo zbog opsega poslovanja te broja zaposlenika ipak dolazi do potencijalno opasnih situacija (POS) i incidenta. Nastavljamo napore u podizanju kulture izvješćivanja osiguravajući prijavu svih POS-ova te incidenta, kao i njihovo istraživanje te distribuciju svih naučenih lekcija vlastitim zaposlenicima i izvođačima unutar INA Grupe. U tom smislu INA slijedi najviše zakonske i međunarodne standarde izvješćivanja te najbolje prakse, a svi se podaci prate i bilježe u skladu s direktivama Međunarodne organizacije rada i zakonodavstvom Republike Hrvatske, Međunarodnom udruženju proizvođača nafte i plina (IOGP) i prema metodologiji praćenja ozljeda na radu koje propisuje Europsko udruženje naftne industrije (EU – CONCAWE).

U 2017. godini, zabilježen je manji porast ozljeda na radu s izgubljenim radnim vremenom (LTI) na razini INA Grupe za vlastite zaposlenike (43 u 2017. u usporedbi s 37 u 2016.), stoga se povećala i učestalost ozljeda na radu s izgubljenim radnim vremenom (LTIF) s 1,9 u 2016. godini na 2,4 u 2017. godini. S obzirom na veliki broj izvođača unutar INA Grupe, u 2017. godini imali smo 10 LTI slučaja tijekom izvođenja velikih investicijskih projekata i redovitog održavanja.

LTIF u INA Grupi

LTIF - Učestalost ozljeda na radu s izgubljenim radnim vremenom na milijun radnih sati

v – Vlastiti zaposlenici; v+i – Vlastiti zaposlenici + izvođači.

*od 2017. godine zaposlenici maloprodajnih mjesta uključeni su u statistiku izvođača

Nažalost, stopa ukupno prijavljenih ozljeda (TRIR) pokazuje sličan trend kao i LTIF, osobito u Maloprodaji goriva i operativnom poslovanju (Maloprodaja), gdje je glavni uzrok ozljeda uglavnom povezan s pokliznućima i padovima (na istoj visini).

TRIR u INA Grupi

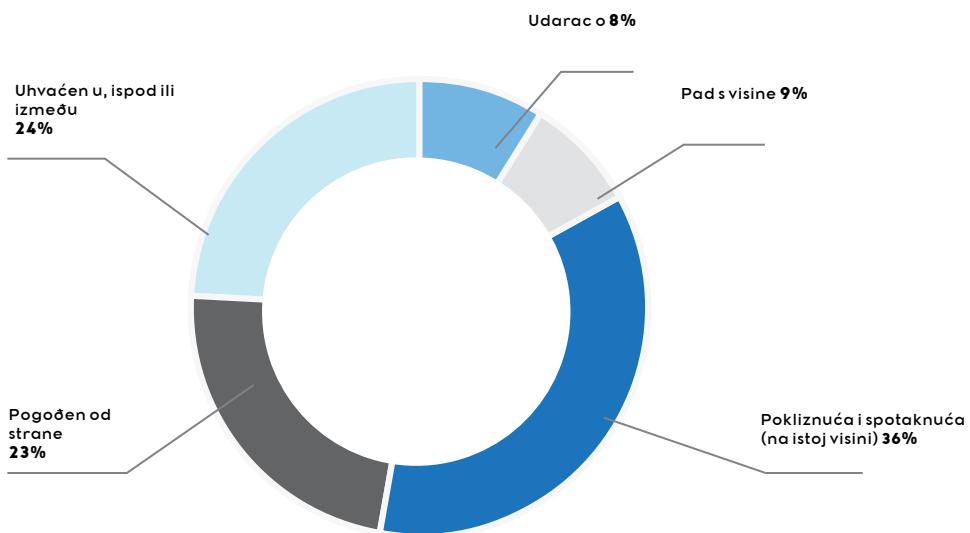
TRIR - Stopa ukupno prijavljenih ozljeda na milijun radnih sati

v – Vlastiti zaposlenici; v+i – Vlastiti zaposlenici + izvođači.

*od 2017. godine zaposlenici maloprodajnih mjesta uključeni su u statistiku izvođača

S ciljem rješavanja upravo takvih ozljeda, krajem 2017. godine INA Grupa pokreće program prevencije „Pokliznuća, spoticanja i padova“. Sam projekt izravno je povezan s realizacijom ključnih ciljeva i programa OR i ZZSO za razdoblje od 2017. do 2020. godine, a njegova glavna svrha je podizanje ORiZZSO kulture podizanjem svijesti o važnosti sigurnosti i zaštite na radu, usredotočujući se na najčešće uzroke ozljeda na radu.

Pet glavnih uzroka ukupno prijavljenih ozljeda (TRI) u INA Grupi za 2017. (vlastiti zaposlenici i izvođači)

Program prevencije „Pokliznuća, spoticanja i padovi“ (poznat i pod imenom program „Nesvesno ponašanje“) predstavlja nastavak uspješnog programa „Uključenost vodstva“ čiji je fokus podizanje svijesti menadžmentu kao glavni pokretač u oblikovanju i jačanju ORIZSSO kulture. Prevencijskim radionicama „Pokliznuća, spoticanja i padovi“ glavni je cilj smanjenje broja ozljeda povezanih s pokliznućima, spoticanjima i padovima u INA Grupi te povećanje sigurnosti i naglašavanje važnosti sigurnog ponašanja. Ukupno su 24 interna trenera aktivno i uspješno sudjelovala na „Train-the-Trainer“ (Trening trenera) radionicama prilikom čega su certificirani za pružanje jednodnevnih radionica zaposlenicima (plavi ovratnici) unutar INA Grupe. Dodatna skupina internih trenera bit će certificirana početkom 2018., nakon čega započinju edukacijske radionice za zaposlenike. Naš ambiciozan cilj je uključiti više od 3000 zaposlenika INA Grupe u razdoblju od dvije godine te uspostaviti temelj za jačanje svijesti o sigurnosti među našim zaposlenicima.

Unutar INA Grupe procjenjujemo i komuniciramo sve rizike povezane sa zaštitom na radu koji se odnose na naše zaposlenike kroz predstavnička tijela zaposlenika. Stoga smo i u 2017. godini nastavili s radom Središnjeg odbora za zdravlje i sigurnost na radu te organizacijom Operativnog odbora Zaštite zdravlja sigurnosti i okoliša (ZZSO) na čelu s operativnim direktorima INA, d.d. Kroz spomenute odbore predstavnici zaposlenika, specijalist medicine rada te stručnjaci zaštite na radu predstavljaju menadžmentu svoje programe i ideje za poboljšanje.

Program uključivanja vodstva Zaštite zdravlja i sigurnosti (ZZS) nastavlja se već treću godinu zaredom s primarnim ciljem neprekidnog rasta važnosti sigurnosti u svakodnevnim aktivnostima i sveukupne kulture sigurnosti. Nakon prethodno održanog niza dvodnevnih radionica Rukovođenja u području sigurnosti tijekom 2015. i 2016. godine, koje su bile prilagođene za visoki i srednji menadžment, u 2017. godini razvijen je novi program radionica za najnižu razinu rukovodstva. Također je trenirana i nova skupina internih trenera, koji su nominirani da održe radionice.

U programu Treninga trenera sudjelovalo je 12 internih trenera koji su dobili certifikate za pružanje jednodnevnih radionica najnižim razinama rukovodstva. Zajedno s prethodno treniranim internim trenerima za prošireni program dvodnevnih radionica u 2016. godini, koji su prisustvovali i treninzima obnavljanja vještina u 2017. godini, stvoren je respektabilan resurs od 18 internih trenera koji osiguravaju dugoročnu održivost programa.

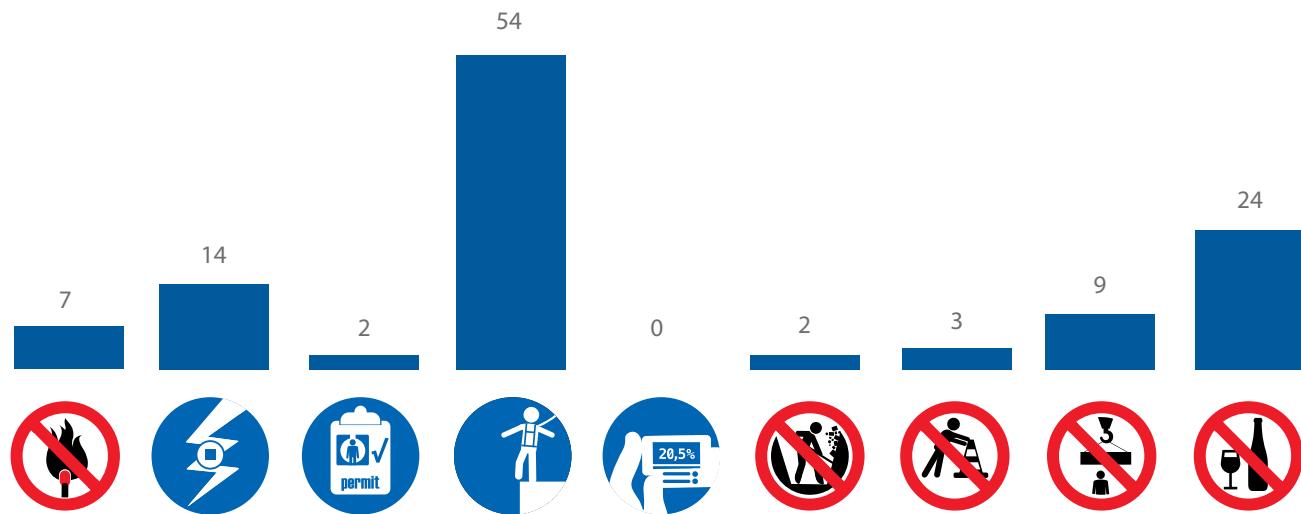
Održavanje nove serije jednodnevnih radionica započelo je u posljednjem tromjesečju 2017. godine s predviđenim nastavkom tijekom 2018. godine s ukupnim obuhvatom od približno 600 polaznika, od kojih je 30 % trenirano u 2017. godini (121 polaznik na 12 održanih radionica), a ostatak je planiran tijekom 2018. godine.

Kako bi se osigurala održivost prethodno realiziranih programa, planirano je ponavljanje dvodnevnih radionica za sve novoimenovane rukovoditelje visoke i srednje razine rukovođenja, koje će započeti u siječnju 2018. godine. Budući da je u Ključnim ZZSO ciljevima i programima INA Grupe za razdoblje 2017. - 2020. godine naznačena i orientacija INA Grupe prema podizanju razine kulture sigurnosti izvođača, predstavnici najznačajnijih izvođača INA Grupe pozvani su da se pridruže dvodnevnim radionicama rukovođenja u području sigurnosti.

U 2017. godini jedan od najvećih izazova bio je kvalitetna **implementacija elektroničke dozvole za rad (e-DZR)**. U 2016. godini uspješno je provedena harmonizacija i standardizacija sustava dozvole za rad, kao i pilot projekt e-DZR u Rafineriji naftne Rijeka (RNR), Logistici, Istraživanju i proizvodnji naftne i plina (IPNP) te Maloprodaji. U 2017. je godini INA, d.d odlučila pokrenuti e-DZR u okviru IPNP, Rafinerija i marketinga te Integriranih tehničkih servisa (STSI). Stoga je standard SAP „Work Clearance Management“ implementiran s golemlim uspjehom, kako u pogledu proračuna, tako i planiranja. Krajem 2017. godine e-DZR počela se koristiti u svim društвima INA Grupe. Osim standardizacije i harmonizacije sustava e-DZR, uspjeli smo uspostaviti bazu podataka dobavljača u SAP sustavu koja sadrži sve treninge dobavljača.

Neprestano pratimo i kršenja temeljnih pravila sigurnosti (TPS) za vlastite radnike i izvođače radova. U 2017. godini imali smo ukupno 115 prekršaja TPS-a, što je znatno manje u odnosu na 2016. godinu kada je broj kršenja TPS-a bio 176. Najčešća kršenja TPS-a povezana su s radom bez odgovarajuće osobne zaštitne opreme.

2017. - Kršenja Temeljnih pravila sigurnosti prema vrsti – vlastiti zaposlenici i izvođači radova

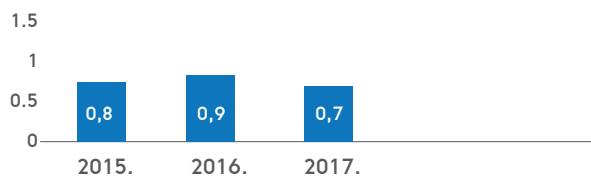
Manji broj kršenja TPS-a odraz je implementacije različitih programa koji su već nekoliko godina u tijeku. Ti programi uključuju zaštitu od pada, gdje kontinuirano osiguravamo zaštitnu opremu za rad na visini te vršimo instalaciju sigurnosnih sustava, kao i sustav kontrole energije (Zaključavanje – Označavanje), koji je u potpunosti implementiran.

SIGURNOST U PROMETU

Prema navodima Svjetske zdravstvene organizacije (WHO) uzrok 1,25 milijuna smrtnih slučajeva godišnje su prometne nesreće. Zbog te činjenice UN postavlja ambiciozni cilj u vidu smanjenja broja smrtnih slučajeva u prometnim nesrećama za 50 %, u razdoblju od 2020. do 2030. godine.

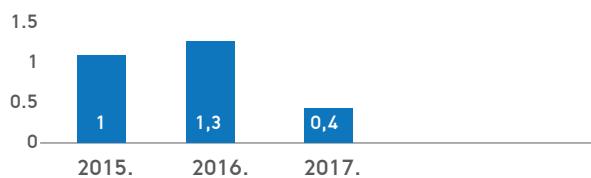
U Ini, kroz dobro priznat i uspješan **projekt Sigurne vožnje**, ospozljavamo i poboljšavamo vještine svih naših vozača. Projekt Sigurne vožnje djeluje već sedmu godinu zaredom. U 2017. godini na treningu sigurne vožnje aktivno je sudjelovalo ukupno 490 zaposlenika INA Grupe. Osim treninga, program obuhvaća različite aktivnosti i edukativne kampanje, što utječe i na rezultat stope prometnih nesreća (RAR) INA Grupe. RAR rezultati INA Grupe smanjeni su s 0,9 u 2016. godini na 0,7 u 2017., što pokazuje najbolje rezultate otkad pratimo RAR pokazatelj.

Stopa prometnih nesreća (RAR) u INA Grupi

INA Grupa nastavlja educirati zaposlenike čije dnevne aktivnosti uključuju vožnju na duge udaljenosti, s ciljem podizanja svijesti o sigurnosti na cestama u sklopu programa „**Osnove sigurnosti vozača kamiona**“ (TDSF). U 2016. i 2017. godini, u edukaciji je sudjelovalo 715 djelatnika INA Grupe. Najveći pozitivni učinak edukacije Osnova sigurnosti vozača kamiona je smanjivanje broja nesreća povezanih s prijevozom opasnih materijala (HAZMAT), koje su se u odnosu na 2016. godinu smanjile s 8 na 3 HAZMAT prometne nesreće u 2017. godini.

HAZMAT Stopa prometnih nesreća u INA Grupi

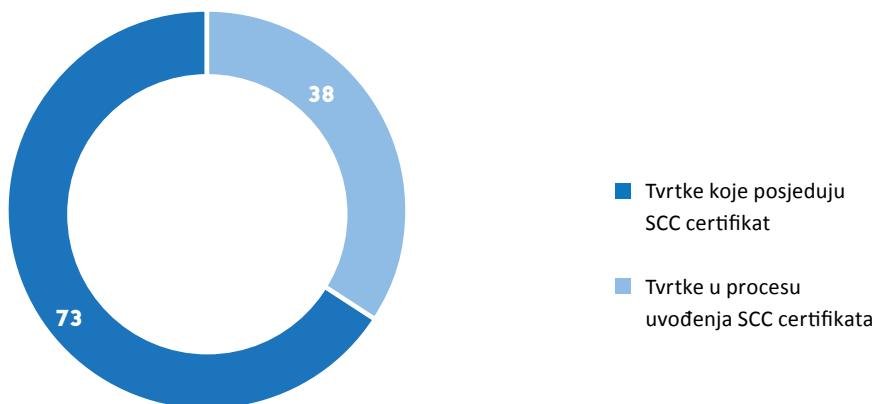
U 2017. godini postigli smo cilj obavezne provedbe projekta „**Parkiranje unatrag**“ za sve vozače na visokorizičnim operativnim mjestima, kako bismo omogućili sigurnu i brzu evakuaciju s označenih lokacija.

SIGURNOST IZVODAČA

INA Grupa usredotočena je na stalno poboljšanje sigurnosnih standarda kako bi osigurala sigurno okruženje za vlastite radnike i radnike izvođača. Uzimajući u obzir naftnu industriju kao visoko rizičnu, od 1. srpnja 2017. sigurnosno certificiranje izvođača (SCC) obvezno je za sve izvođače koji izvode radove visokog rizika u INA Grupi, kao dokaz učinkovitog upravljanja sustavom zaštite zdravlja, sigurnosti i zaštitom okoliša (ZZSO).

Ukupno 73 kompanije koje posluju u društvima INA Grupe posjeduju SCC certifikat, a 38 kompanija trenutno je u procesu uvođenja SCC certifikata.

Status SCC certificiranja u INA Grupi

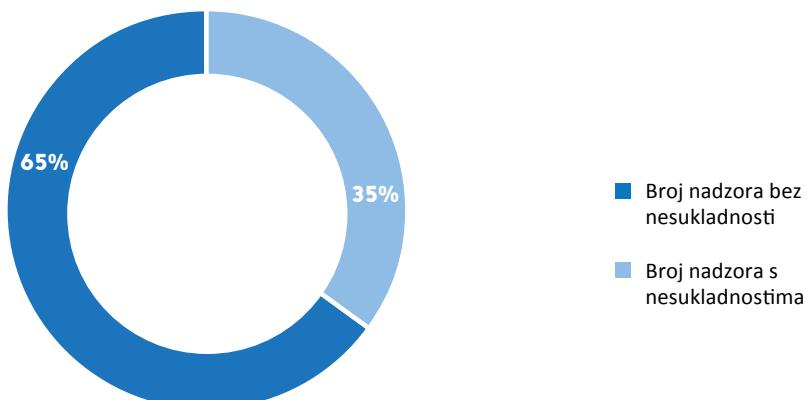

Unutar 15 kompanija koje izvode radove srednjeg rizika proveden je pretkvalifikacijski nadzor s ciljem provjere ZZSO zahtjeva.

U 2017. godini organizirano je sedam foruma s dobavljačima (jedan u INA, d.d., četiri u STSI-ju, jedan u CROSCO-u te jedan u Holdini i Energopetrolu) kako bi ih se upoznalo sa ZZSO zahtjevima INA Grupe.

INA Grupa značajno je povećala broj ZZSO nadzora nad izvođačima. U 2017. godini provedeno je 7116 nadzora u usporedbi s 2016. godinom kada su provedena 2352 nadzora. Za 65 % nadzora provedenih u 2017. godini nisu utvrđene nesukladnosti, dok je kod 35 % nadzora utvrđena nesukladnost, što je pokazatelj poboljšanja sigurnosne kulture kod izvođača.

Broj ZZSO nadzora na lokacijama unutar INA Grupe

U 2017. godini predložene su novčane kazne za utvrđene nesukladnosti u iznosu od 184.160 kuna, što je manji iznos u odnosu na 2016. godinu kada je kazna iznosila 241.395 kuna. Broj primijenjenih mjeri iznosi 211, prilikom kojih je 16 radnika udaljeno s lokacije, 7 puta ukinuta je dozvola za rad te je 188 puta izdano pisano upozorenje. U cilju daljnog poboljšanja sigurnosti izvođača, glavni izvođač radova STSI uveo je krajem 2017. godine **Sigurnosnu putovnicu za izvođače**. Oko 1500 putovnica podijeljeno je izvođačima i podizvođačima, u koje se evidentiraju svi važni podaci vezani za edukacije, certifikate i kršenja pravila ZZZO. Putovnice se čuvaju na jednom mjestu te su lako dostupne svim zainteresiranim stranama. Potpuna implementacija Sigurnosne putovnice očekuje se u prvom tromjesečju 2018. godine.

Dana 26. svibnja 2017. godine u Rafineriji nafte Sisak dvojica radnika teško su ozlijedena. Do incidenta je došlo uslijed propuštanja teškog plinskog ulja na pumpi. Oba su radnika hitno prevezena u bolnicu, dok je vatrogasna postrojba osigurala okolno područje zalijevajući pumpe pjenom. Naknadno je jedan radnik pušten na kućnu njegu, dok je drugi radnik zadržan na dalnjem liječenju zbog zadobivenih teških opeklini i još se uvijek nalazi na bolovanju. Kokina jedinica s pripadajućim odjeljnjima bila je u zastoju punih sedam dana, a oštećena pumpa otpremljena je na popravak kako bi se istražio razlog istjecanja medija.

Nakon detaljne istrage, utvrđeno je oštećenje brtve na poklopcu kućišta, gdje je došlo do curenja te je glavni uzrok incidenta pukotina na kućištu pumpe. Uvezši u obzir sve dostupne informacije, pokretanje pumpe provedeno je ispravno i ova su radnika nosila odgovarajuću osobnu zaštitnu opremu. Pumpa je popravljena unutar roka dogovorenog za remont pumpe.

Glavni zaključak istrage je potreba za zamjenom pumpe kako bi se povećala procesna sigurnost i sprječilo buduće istjecanje medija. Unutar istrage propisano je ukupno 8 korektivnih mjeri kako bi se slični incidenti sprječili u budućnosti.

Ovakvi tipovi incidenata trebaju nas podsjetiti na važnost sigurnog radnog okruženja i opreme koja mora biti dobro održavana i redovito pregledavana.

ZAŠTITA I PROMOCIJA ZDRAVLJA

Zaštita zdravlja na radnom mjestu

Aktivnosti zaštite zdravlja radnika usmjerene su na unaprjeđenje zdravlja zaposlenika kroz inicijative i aktivnosti projekta

ZDRAVLJE+ koje provodimo na području zaštite zdravlja na radu te koje nadilaze zakonsku obavezu.

Od 2013. godine INA, d.d. provodi medicinski programirani aktivni odmor (MPAO) u trajanju od deset dana, namijenjen aktivnim zaposlenicima sniženog stupnja zdravlja s ciljem medicinske rehabilitacije i poboljšanja zdravlja. Od 2016. godine ovaj program uvodi većinu društava INA Grupe. Istodobno se iste godine uvodi i nova inačica petodnevног zdravstvenog programiranog aktivnog odmora (ZPAO) koji je namijenjen svim aktivnim zaposlenicima s manjim zdravstvenim tegobama te s ciljem fizičke i mentalne relaksacije i održavanja kondicije.

Nadalje, medicina rada ima važnu ulogu u prevenciji i unaprjeđenju zdravstvenog statusa naših radnika. Šest ugovornih lječnika specijalista medicine rada koji čine veliki stručni tim osobno je dostupno svim radnicima INA Grupe putem interne aplikacije „Pitajte naše lječnike“ za sve vrste medicinskih konzultacija. Također, aktivno sudjeluju u probiru vodećih bolesti zdravstvenim pregledima (posebno za radnike koji rade na poslovima s posebnim uvjetima rada - PUR), posjetima radnih mjesta, u istraživanju ozljeda na radu, planiranju interaktivnih radionica, zdravstvenim edukacijama radnika i izvještavanju poslodavca o poduzetim aktivnostima.

Pozitivan utjecaj

MPAO/ZPAO ima pozitivan utjecaj na širu zajednicu i na članove obitelji zaposlenika.

Učinkovitost

Korištenjem MPAO/ZPAO učinkovito se upravlja zdravljem i dobrobiti zaposlenika.

Poboljšanje zdravlja zaposlenika

MPAO/ZPAO kao preventivni, ljekoviti i rehabilitacijski alat direktno utječe na poboljšanje zdravlja zaposlenika.

Smanjenje financijskog tereta

Poboljšanjem zdravlja zaposlenika i smanjenjem broja odlaska na bolovanja direktno se utječe na smanjenje financijskog tereta zaposlenika.

Promocija zdravlja na radnom mjestu

Zdravlje i dobrobit na radnom mjestu može se promatrati kroz Inin široki koncept baziran na dvogodišnjoj kampanji „Zdrava radna mjesta za sve uzraste“ **„Europske agencije za sigurnost i zdravlje na radu (EU OSHA), koja je ujedno nastavila službeno partnerstvo s INA, d.d. i u 2017.** Program zaštite i promocije zdravlja Ine za razdoblje 2016./2017. bazira se na tematskim područjima EU OSHA kampanje „Zdrava radna mjesta za sve uzraste“ i temelji je Projekta ZDRAVLJE+ te doprinosi cijelokupnom zdravlju i dobrobiti radnika.

Posebno bismo istaknuli dva tematska područja EU OSHA-e.

Prvo tematsko područje, „PROMICANJE ODRŽIVOG RADA I ZDRAVOG STARENJA OD SAMOG POČETKA RADNOG VIJEKA“, predstavlja poveznicu radionica i edukacija koje su provodili ugovorni liječnici specijalisti medicine rada i drugi stručnjaci, a vezane su za sljedeće teme: kampanja „Stres i bolest štitnjače“ usmjerenja na sprječavanje stresa i njegovih negativnih posljedica te kampanja „Tjedan zdrave hrane“ koja je ponudila niz stručnih predavanja te provela kreativni natječaj za najbolje zdrave recepte spremljene od strane zaposlenika INA Grupe. Ujedno, tijekom ove kampanje zaposlenicima Ine podijeljeno je 1000 kg besplatnih jabuka povodom Svjetskog dana jabuka. U cilju promicanja inicijativa vezanih za zdravlje, djelatnici INA Grupe aktivno sudjeluju na Festivalu sporta i rekreacije u Rijeci i B2B utrci u Zagrebu.

Dруго tematsко područje, „SUZBIJANJE ZDRAVSTVENIH PROBLEMA TIJEKOM RADNOG VIJEKA“, predstavlja izravnu vezu s djelima kampanjama. Prva od njih je kampanja „Pokreti koji čine promjenu“ (u suradnji s dr.sc. Josipom Nakić s Kineziološkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu), koju je INA Grupa nastavila i u 2017. godini snimanjem video materijala kako bismo informirali i educirali naše radnike o ispravnom izvođenju pokreta i korekciji pokreta općenito. Cilj ove kampanje bio je stvoriti naviku svakodnevne primjene naučenih pravilnih pokreta, kako na radnom mjestu, tako i u svakodnevnom životu. Osim toga, pokrenuli smo novu kampanju pod nazivom „Minuta za zdravlje – vježbanje na radnom mjestu“ kako bi se posebno istaknula važnost fizičkog zdravlja. U svrhu izbjegavanja naprezanja očiju pri radu na računalu te kako bismo potaknuli radnike na pauze tijekom radnog vremena, pokrenuli smo i dodatnu kampanju „Sat bez računala“, u okviru koje smo proveli i pregled očiju radnika uz specijalnu ponudu zdravih jelovnika tijekom ovog sata pauze.

ZAŠTITA OD POŽARA I UPRAVLJANJE PROCESNOM SIGURNOŠĆU

„Zaštita od požara, vatrogastvo i sustav upravljanja procesnom sigurnošću sastavni su dijelovi svakog tehnološkog procesa u Ini, osobito imajući u vidu da su svi proizvodi, poluproizvodi i sirovine koje koristimo zapaljive tvari. Bezuvjetna usklađenost sa zahtjevima zakonske regulative, kao i provedba dodatnih analiza i primjena najboljih industrijskih praksi u području zaštite od požara naša su stvarnost.“

Josip Vrabec, Direktor Zaštite od požara i procesne sigurnosti

POSTIGNUĆA

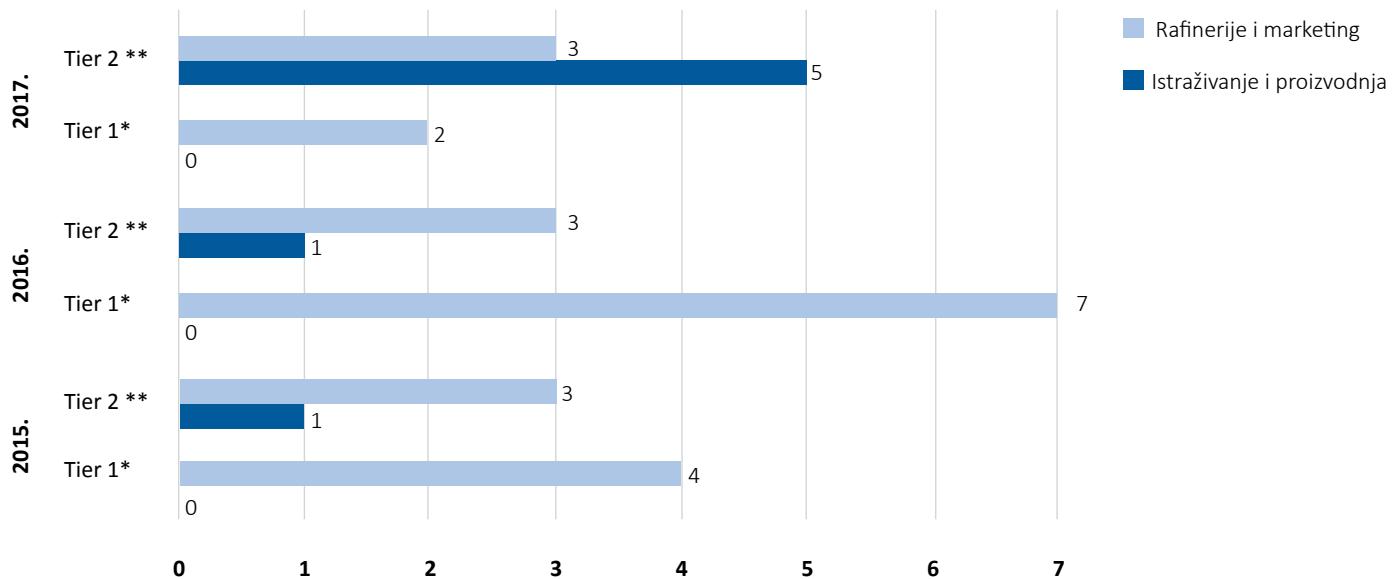
- ▶ Završena je implementacija „Lock out - Tag out“ (LOTO) procedure za sprječavanje nekontroliranog oslobođanja energije;
- ▶ Započela je implementacija „Integrity Operating Windows“ (IOW) i postupka za pritezanje prirubničkih spojeva na kritičnim pozicijama;
- ▶ Obavljeno je 20 audita samoprocjene te je napravljen plan za otklanjanje identificiranih nedostataka;
- ▶ Obavljen je sigurnosni pregled prije puštanja u rad (SPPPR) 13 završenih projekata u INA Grupi;
- ▶ U tijeku je izrada planova za preventivno održavanje kritične opreme.

IZAZOVI

- ▶ Smanjenje broja TIER 1 incidenata;
- ▶ Implementacija Sustava upravljanja sigurnošću (PSM) u INA Mazivima d.o.o., Zagreb;
- ▶ Razviti svijest o važnosti PSM-a u naftnoj industriji;
- ▶ Implementacija elementa „Osiguranje kvalitete“;
- ▶ Upoznavanje svih zaposlenika u procesu s PSM elementima.

INA Grupa usredotočena je na implementaciju Sustava upravljanja procesnom sigurnošću s ciljem sprječavanja ozbiljnih incidenta koji mogu imati utjecaja na zaposlenike, zajednicu i okoliš te dovesti do značajnih gubitaka imovine, neprekinitosti poslovanja i ugleda. To uključuje primjenu procesnih i kontrolnih sustava koji se odnose na opasnosti tvari, proizvoda i opasne aktivnosti koje su sistemski prepoznate, identificirane, jasne i pod kontrolom, kako bi se sprječili incidenti kao što su veliki požari, eksplozije i ispuštanje otrovnih tvari.

Incidenti vezani uz sigurnost procesa u INA Grupi

* Događaj procesne sigurnosti s najvećim posljedicama (TIER 1)

** Događaj procesne sigurnosti s manjim posljedicama (TIER 2)

PRIPRAVNOST I ODZIV U HITNIM SITUACIJAMA

Zaštita od požara i vatrogastvo

INA, d.d. ima šest profesionalnih vatrogasnih postrojbi (PVP) osnovanih na temelju objekata kategoriziranih u 1. kategoriju ugroženosti od požara, s ukupno 400 profesionalnih vatrogasaca, dijelom vlastitih radnika, ali dijelom i ugovorenih (vanjskih) profesionalnih vatrogasaca.

Mjesec zaštite od požara

Tradicionalno, u svibnju, mjesecu zaštite od požara, slavi se dan sv. Florijana – zaštitnika vatrogasaca te se organiziraju posebni događaji i aktivnosti. Aktivnosti uključuju provjeru sposobnosti cijelog sustava (interno i eksterno) za odziv u hitnim situacijama prije ljeta, kada je povećan rizik od nastanka požara i njegovog širenja. Svake godine, po završetku aktivnosti, analizira se njihova uspješnost, utvrđuju se aktivnosti za poboljšanje te definiraju dodatne aktivnosti.

U 2017. godini, završna vatrogasna vježba održana je u IPNP, Objektima frakcionacije Ivanić Grad (OFIG). Dani otvorenih vrata vatrogasnih postrojbi Ine održani su u svim vatrogasnim postrojbama (VP) u Sisku, Rijeci, Molvama, Solinu i Zagrebu.

130 Protupožarnih vježbi

178 Vježbi evakuacije

716 Sudionika (vlastitih i
ugovorenih vatrogasaca)

1.414 Istrajniranih izvođača radova za zaštitu
od požara i početno gašenje požara

Analiza opasnosti od požara (FHA)

Unutar INA Grupe kontinuirano izrađujemo analize opasnosti od požara (FHA) kako bismo osigurali sve mjere zaštite i dostatnost postojećih preventivnih mjera koje identificiraju sve požarne opasnosti, uvijek slijedeći najbolju praksu zaštite od požara u naftnoj i plinskoj industriji. Izrada FHA analize u skladu je s najboljom praksom INA Grupe i nadilazi minimalne zahtjeve hrvatskog zakonodavstva.

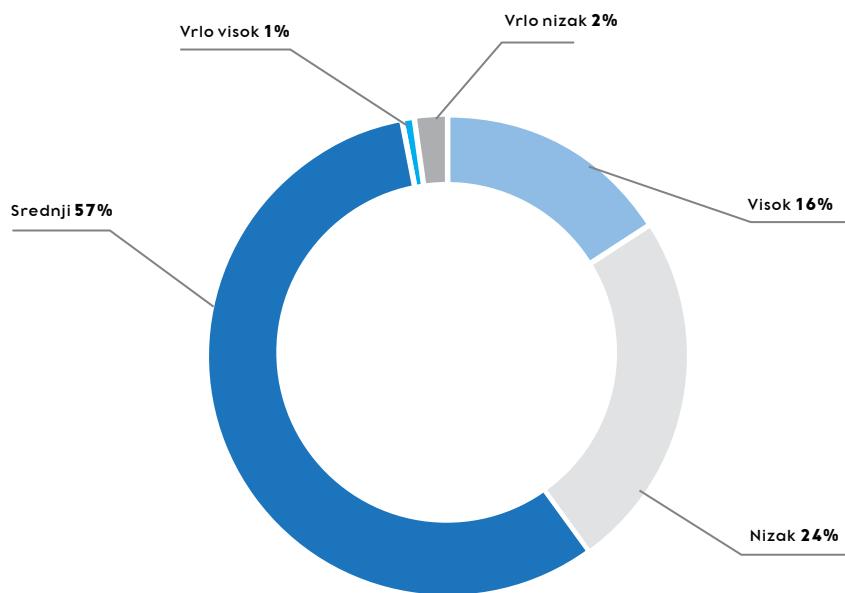
Tijekom 2016. i 2017. godine analizirano je deset lokacija te su predložene 183 preporuke. Međutim, tijekom 2017. godine, unutar INA Grupe identificirane su četiri dodatne lokacije na kojima je još potrebno provesti FHA analizu. Izradom novih FHA analiza očekujemo daljnje smanjenje svih rizika vezanih uz opasnosti od požara i osiguranje kvalitetnih mjera zaštite od požara.

UPRAVLJANJE RIZICIMA I PROMJENAMA U ZAŠTITI ZDRAVLJA, SIGURNOSTI I OKOLIŠU

Sustav upravljanja rizicima u društвima INA Grupe definiran je Ključnim ciljevima i programima OR i ZZSO INA Grupe 2017. - 2020. Cilj je omogućiti identifikaciju opasnosti i rizika zaštite zdravlja, sigurnosti i okoliša (ZZSO), koji su vezani uz sve aktivnosti društava INA Grupe, radi sprječavanja vjerojatnosti pojave incidenta i smanjenja posljedica incidenta. Ukupno je 1.287 rizika iz područja ZZSO identificirano i klasificirano u pet kategorija (vrlo nizak, nizak, srednji, visok i vrlo visok), od čega je najveći broj rizika identificiran u Logistici zbog velikog broja lokacija.

INA Grupa

Identificirani rizici u području ZZSO

Aktivnosti sustava civilne zaštite

INA, d.d. je, sa svojim resursima i iskustvom, pravna osoba od interesa, uključena u operativne snage sustava civilne zaštite. Vatrogasne postrojbe na područjima na kojima je utvrđena procjena požarne opasnosti i koje su uvrшene u Vanjske planove županija/Grada Zagreba sudjeluju u intervencijama na poziv nadležnih službi zaštite i spašavanja. INA, d.d. redovno provodi edukativne kampanje i vježbe iz područja zaštite i spašavanja te suraduje s Državnom upravom za zaštitu i spašavanje (DUZS).

2017. godinu obilježila je edukacija vezana uz postupanje u slučaju potresa, provedena kroz internu komunikaciju i letke.

Požar u Luci Bakar

U 2017. godini, jedan od najvažnijih događaja iz područja procesne sigurnosti (PSE) bio je požar u Luci Bakar, koji se dogodio 11. svibnja. Tijekom rekonstrukcije na cjevovodima P-501 i P-371 došlo je do ispушtanja ugljikovodika u otvoreni drenažni kanal, što je dovelo do početnog paljenja i širenja požara kanalom između terminala (gata) 2 i 3. Požar je zahvatio drvene elemente skele, elektro instalacije i tehnološku opremu (cjevovode, ventile), što je uzrokovalo manju materijalnu štetu. Požar su počeli gasiti radnici vanjskog izvođača, čime je daljnje širenje prema otvorenom separatoru uspješno spriječeno. Vatrogasnna postrojba Rafinerije nafte Rijeka došla je na požarište i ugасila požar u najkraćem mogućem vremenu. Na sreću, nije bilo ozlijedenih ni utjecaja na okoliš. Iznos štete procijenjen je na 18.508 kuna. Nakon istrage, utvrđen je određen broj propusta u procedurama te je ukupno utvrđeno i provedeno 17 mjera (11 korektivnih i 8 preventivnih). Naučene lekcije iskommunicirane su s kolegama s ciljem sprječavanja ponavljanja ovakvih događaja u budućnosti.

Najvažnije naučene lekcije su: imenovanje koordinatora na lokaciji koji koordinira sve strane uključene u rekonstrukcijske radove (za sve faze izvođenja), provedba testiranja radne atmosfere gdje god je potrebno te zamjena gorivih materijala (drvene fosne, elementi skele) negorivim.

LJUDSKI RESURSI

„Kapitalizirati na ljudskim resursima.“

Udio muškaraca i žena

74% 26%

12.473

Ukupan broj sati edukacije koje su zaposlenici Ine dobili u razdoblju izvještavanja

Plavi vs Bijeli ovratnici

62% 38%

„Sukladno modernim svjetskim praksama, INA Grupa proteklih je godina bila vrlo posvećena ugrađivanju načela održivog poslovanja u sve svoje prakse u područje upravljanja i razvoja ljudskih resursa te druga relevantna poslovna područja.

Jako smo ponosni što smo u poslovnoj zajednici jedna od vodećih kompanija po pitanju održivosti, promocije različitosti i uključivanja te jako puno radimo na edukaciji i omogućavanju što bolje ravnoteže između poslovnog i privatnog života naših zaposlenika, putem njih i njihovih obitelji te zajednice u kojoj djelujemo. Biti dobar korporativni građanin i susjed jedan je od naših strateških ciljeva te nešto u što zaista vjerujemo i što svaki dan živimo. Proteklih godina napravili smo i velike korake u tom smjeru. Naši su zaposlenici uključeni u poslovanje kompanije te zajedno stvaramo vrijednost za našu poslovnu zajednicu, klijente i vlasnike – upravo tu uključenost smatramo ključnim čimbenikom jer bez naših zaposlenika ne bismo imali ni rezultate. Baš zbog toga uvijek ulažemo u naše zaposlenike i njihovu cijelovitu dobrobit, uz čvrsto uvjerenje da je zadovoljan i uključen zaposlenik najveća vrijednost kompanije.“

Vladimira Senčar Perkov, Direktorica Upravljanja i razvoja ljudskih resursa

POSTIGNUĆA

- ▶ GOLDEN BARREL NAGRADA za INA Akademiju u kategoriji Uključenost (Angažiranost);
- ▶ Implementacija Prodajne akademije;
- ▶ Regrutacija i selekcija - kontinuirana digitalizacija seleksijskog procesa - E-recruitment Taleo podržava i pokriva kompletan proces regrutacije i zapošljavanja u INA, d.d.;
- ▶ Zaposleno 54 pripravnika u sklopu Growww programa;
- ▶ Kreirana strategija raznolikosti i uključivanja (RiU), a klauzula o RiU uvrštena je u sve dokumente vezane za upravljanje ljudskim resursima;
- ▶ Anketa o uključenosti uspješno je provedena s odazivom zaposlenika od 73 %.

IZAZOVI

- ▶ Akcijsko planiranje vezano za raznolikost i uključivanje;
- ▶ Distribucija rezultata Ankete o uključenosti i akcijsko planiranje;
- ▶ Technical Career Ladder (TCL) širi raspon internih treninga u skladu s novom korporativnom kulturom;
- ▶ FORa (fleksibilni oblici rada) implementirana u Holdini i Energopetrolu;
- ▶ Rotacija Growww pripravnika iz Istraživanja i proizvodnje nafte i plina unutar svojeg segmenta djelatnosti i to putem posebno prilagođenog razvojnog programa te sudjelovanje u e-learning tečajevima.

UKLJUČENOST ZAPOSLENIKA

Anketa o uključenosti zaposlenika provedena je 2015. godine te je uspostavljena mreža ambasadora uključenosti i kreiran razvojni program „Vodenje pozitivne promjene s ciljem povećanja kompetencija ambasadora“. Temeljem rezultata ankete kreirano je 135 akcijskih planova te su ambasadori uključenosti imali ključnu ulogu u njihovoj implementaciji i ojačavanju uključenosti zaposlenika. Od 135 akcija, realizirano je 87 %.

Početkom 2017. godine lansirana je intranet mikrostranica „Okrugli stol“ s ciljem informiranja, educiranja motiviranja i inspiriranja zaposlenika na aktivnu ulogu u povećanju osobne razine uključenosti. Opći sadržaj stranice između ostalog čine:

- ▶ Informacije o procesu, rezultatima i metodologiji,
- ▶ Akcijski planovi,
- ▶ Profili ambasadora,
- ▶ Smjernice za provjeru razine uključenosti ambasadora te kratke korisne informacije i savjeti o tome što mogu učiniti kako bi povećali razinu uključenosti,
- ▶ Mesta za ideje zaposlenika,
- ▶ Popis korisnih izvora o ovoj temi.

Krajem 2017. godine provedena je nova anketa o uključenosti zaposlenika. Rezultati ankete bit će komunicirani početkom 2018. godine.

PRIVLAČENJE ZAPOSLENIKA

Program privlačenja talenata

Posljednjih sedam godina INA Grupa strateški je planirala, privlačila i zapošljavala mlade talente (bijele ovratnike) zbog predviđene poslovne potrebe, uslijed starenja vrhunskih stručnjaka za naftu i plin. Naši programi za privlačenje i zapošljavanje mladih diplomata koji se kontinuirano provode:

- ▶ Growww program za pripravnike – strateško zapošljavanje diplomata;
- ▶ FRESHHH – studentsko online natjecanje, tijekom kojeg studenti kroz igru upravljaju naftnom kompanijom;
- ▶ Junior Freshhh – srednjoškolsko online natjecanje u području prirodnih znanosti;
- ▶ Female Engineers MOL ProgramMe – kreirano u svrhu potpore mladim studenticama iz STEM (Science, technology, engineering and mathematics) područja, kroz mogućnost osvajanja školarine.

Pozicioniranje poslodavca

INA, d.d. dobila je **Certifikat Poslodavac Partner** za 2016./2017. godinu. Certifikat je dodijeljen temeljem sveobuhvatnog audita sustava i procesa u ljudskim resursima. Certifikat ima snažno ime (eng. Brand) i na hrvatskom tržištu rada te predstavlja kvalitetu u upravljanju ljudskim resursima, kao i kvalitetu poslodavca općenito. INA kontinuirano popravlja svoje bodove u svim područjima audita (92/100).

Tijekom 2017. godine provedene su uspješne kampanje pozicioniranja Ine kao poslodavca (Freshhh – 87 prijavljenih timova, Junior Freshhh – 590 prijavljenih timova – povećanje od 20 %, NajProfesor/ica – 160 nominacija).

Kompanije INA Grupe privlače talente iz svih ciljanih skupina koristeći društvene mreže kao ključan komunikacijski alat u 2017. godini:

- ▶ LinkedIn – broj pratitelja INA, d.d. povećan je za 18,5 % u odnosu na 2016.;
- ▶ Facebook - broj pratitelja INA, d.d. povećan je za 10 % u odnosu na 2016.;
- ▶ Instagram - broj pratitelja INA, d.d. povećan je za 1.006 % u odnosu na 2016.

Konkurentnost u sustavu plaća

PROSJEČNA MJESECNA BRUTO PLAĆA U HRK	2015.	2016.	2017.
Republika Hrvatska*	7.610	7.752	8.023
Sektori prema nacionalnoj klasifikaciji			
Rudarstvo i vađenje	10.402	10.544	10.277
Prerađivačka industrija	6.735	6.940	7.203
Opskrba električnom energijom, plinom i vodom	10.507	10.651	10.697
Gradnja građevina niskogradnje	7.677	7.795	8.059
INA, d.d.	10.546	11.547	11.903
Udio plaća u INA, d.d. naspram Republike Hrvatske	28%	33%	33%

* Izvor: Državni zavod za statistiku

ULAGANJE U EDUKACIJE

Razvojni programi implementirani u INA oblikovani su kako bi se povećala ukupna razina razvijenosti kompetencija unutar INA Grupe u području tehničkih, stručnih ili općih poslovnih znanja i vještina. Većina razvojnih programa kombinira razne metode razvoja poput samoučenja, radionica u učionici, online učenja, obuke na poslu i profesionalne prakse, pri čemu svaki predstavlja integriranu platformu poznatu kao pristup tzv. „blended learninga“.

Programi razvoja povezani s vodstvom usmjereni su na razvijanje kompetencija vodstva i pripremanje rukovoditelja za buduće izazove. Ove je godine uključeno 111 rukovoditelja.

Razvoj rukovodstva i programi razvoja tehničke kompetencije:

- ▶ LEAD – program razvoja rukovodstva za trenutne rukovoditelje i vrhunske talente; 6 zaposlenika INA Grupe u 2017. godini nastavlja program kao treća generacija sudionika LEAD-a;
- ▶ Intensity - Modularni menadžerski razvojni program s nastavnim planom i programom koji se temelji na razvoju u četiri područja rukovodstva.

Tehnički stručni razvojni programi – svrha programa je nadograditi tehničku stručnost (kompetentnost) u skladu s najboljom industrijskom praksom, kako bi se osigurala najbolja pozicija kompanije na regionalnom tržištu nafte i plina:

- ▶ Petroskills – Istraživanje i proizvodnja nafte i plina, Rafinerije i marketing, ZZZO i Logističke stručne kompetencije, evaluacija i povezanost s razvojem,
- ▶ edukacije usmjerene povećanju energetske učinkovitosti,
- ▶ obuke vezane uz ZZZO.

Edukacije povezane s razvojem poslovnih znanja i vještina usmjerene su na razvijanje sposobnosti i vještina radi izgradnje kompetencija i vještina kroz određeno opće poslovno područje

- ▶ Upravljanje projektima,
- ▶ IT obrazovanje,
- ▶ Strani jezici,
- ▶ Financije za nefinancijske,
- ▶ Interkulturni treninzi,
- ▶ Poslovna komunikacija,
- ▶ Rukovodstvo u području ZZZO,
- ▶ Upravljanje talentima.

Nadalje, INA kontinuirano unaprjeđuje transfer internog znanja, što je osigurano kroz platformu INA Akademije, Train the Trainer trening, trening za razvoj vještina trenerstva i prijenosa znanja, poslovnih znanja i vještina, program za Growww zaposlenike/pripravnike u području soft i profesionalnih vještina. Slijedeći najbolje prakse u svijetu, INA se nastavlja oslanjati na ljudske potencijale kroz sudjelovanje u međunarodnim programima certificiranja (Chartered Institute of Personnel and Development (CIPD), CLC, Chartered Institute of Procurement & Supply (CIPS)) i drugim stručnim treninzima i konferencijama.

Partnerstvo s edukacijskim ustanovama

U području strateškog privlačenja talenata te planiranja radne snage, INA, d.d. i dalje se fokusira na stratešku suradnju sa studentskim udrugama eSTUDENT, AIESEC Croatia, BEST i portal Srednja.hr & studentski.hr kroz:

- ▶ Prisustvovanje na lokalnim sajmovima poslova i karijera s namjerom izgradnje imidža INA kao poželjnog poslodavca te prezentiranja svojih programa studentskoj populaciji: BEST Company Day, INA Spring Course, Career Day na Rudarsko-geološko-naftnom fakultetu, Dani karijere-Zagreb RIT, Sajmovi stipendija itd.;
- ▶ Redovite programe sa studentskim udrugama: AIESEC YouthSpeak konferencija, Case Study Competition (eSTUDENT) itd.;
- ▶ Sinergističke radionice: zaposlenici INA drže radionice za studente s namjerom kreiranje zajedničkih platformi za dijeljenje znanja. INA je podržala nove projekte sa studentskim udrugama (npr. Mozgalo je edukacijsko natjecanje koje uključuje duboku analizu velike količine podataka te kreiranje rješenja za baratanje velikim količinama podataka, različitim statističkim metodama, tehnike strojnog/elektronskog učenja itd.);
- ▶ Nove suradnje s hrvatskim institucijama: Hrvatska udruga poslodavaca (HUP), tri sveučilišta: Ekonomski fakultet u Zagrebu, Fakultet kemijskog inženjerstva i tehnologije u Zagrebu i Rudarsko-geološko-naftni fakultet, s namjerom ostvarivanja dugoročne suradnje.

Program za novozaposlene

Za Growww pripravnike postoji formalni program uvođenja u posao. Program se sastoji od:

- ▶ „Dan orientacije“ na prvi radni dan – kreativno predstavljanje kompanije kroz različite forme prezentacije;
- ▶ Dan orientacije u organizaciji sjedišta MOL Grupe – skup predavanja s ciljem pružanja generalne perspektive o MOL Grupi;
- ▶ Program poslovne edukacije (BEP) – traje cijelu godinu i sastoji se od različitih tema. Kao oblik učenja i motivacije, BEP uključuje natjecanje timova (eng. Team task competition) gdje Growww pripravnici trebaju smisliti inovativne ideje i prezentirati ih. Nakon lokalnog natjecanja, prva tri tima imaju se priliku natjecati i prezentirati svoje ideje na razini MOL Grupe;
- ▶ Profesionalno uvođenje u posao – svaki Growww pripravnik ima svog mentora/icu koji im prenosi profesionalna znanja i gradi njihove profesionalne kompetencije. Mentorii su prošli kroz seleksijsku proceduru i formalni trening mentorskih vještina.
- ▶ Proces uvođenja u posao za novozaposlene i minimalni standardi uključuju sljedeće korake:
 - ▶ Aktivnosti koje je potrebno poduzeti prije samog zapošljavanja;
 - ▶ Paket dobrodošlice (opis radnog mjeseta, popis važnih kontakata, najčešće postavljana pitanja, identifikacijska kartica INA Grupe i/ili njenih društava te ostali korisni dokumenti);
 - ▶ Aktivnosti tijekom prvog radnog tjedna – mjeseca – tri mjeseca - 6 mjeseci;
 - ▶ Završne aktivnosti za novozaposlenu osobu koje se odnose na upoznavanje s radom.

ZADRŽAVANJE I MOTIVIRANJE ZAPOSLENIKA

Technical Career Ladder (TCL) u Istraživanju i proizvodnji nafte i plina i u Rafineriji i marketingu

TCL program daje zaposlenicima priliku za sagledavanje mogućnosti razvoja vlastitog karijernog puta i uvjeta koje trebaju ispuniti da bi bili promovirani. Za svaku skupinu tehnoloških znanja izrađuje se procjena, nakon čega se definira individualni razvojni plan za svakog sudionika. Procjena daje uvid u rupe u znanju koje svaki sudionik može imati te informaciju o kompetencijama koje treba unaprijediti. Tako jasan i objektivan karijerni put i mogućnost promocije motiviraju zaposlenike i zadržavaju ih u kompaniji. TCL je implementiran za stručnjake iz područja Istraživanja i proizvodnje nafte i plina te Rafinerija i marketinga, uz kontinuirano unaprjedenje: u 2017. godini procjene tehničkih kompetencija napravljene su za dvije nove mape poslova (Laboratorij i Upravljanje podacima).

Dvogodišnji program rotacije započet je u području Istraživanja i proizvodnje. U iduće dvije godine Growwweri će stići znanje o poslovima unutar Istraživanja i proizvodnje kroz rotacije unutar njihovih područja rada i kroz njima prilagođen razvojni program.

Upravljanje radnim učinkom (APC, SURU, kvartalni sustavi upravljanja radnim učinkom)

Upravljanje radnim učinkom jedan je od ključnih procesa upravljanja ljudskim resursima, koji među radnicima unaprjeduje kulturu utemeljenu na učinku. Postoje tri sustava upravljanja radnim učinkom:

- ▶ Integrirani sustav godišnjeg ciklusa upravljanja radnim učinkom, razvojem kompetencija i karijera (Annual People Cycle - APC) za menadžersku populaciju;
- ▶ Sustav upravljanja radnim učinkom (SURU) za radnike;
- ▶ Kvartalni sustavi upravljanja radnim učinkom prilagođeni specifičnim grupama radnika (prodajni predstavnici u INA, d.d., Energopetrolu i Holdini; radnici u maloprodaji u IMS-u; IT radnici u Plavom timu).

APC i SURU utemeljeni su na tri ključna načela:

- ▶ Postavljanje ciljeva i ocjenjivanje učinka (ŠTO);
- ▶ Definiranje kompetencija koje podržavaju ispunjenje ciljeva (KAKO);
- ▶ Procjena potencijala i talent kategorije radnika (KOLIKO DALEKO).

APC se operativno provodi putem SuccessFactors aplikacije, dok se SURU provodi putem interno razvijene IT aplikacije. Oba sustava pružaju sveobuhvatan uvid o svakom radniku, osiguravajući da odluke vezane uz nagradjivanje te razvoj talenata budu provedene na transparentan, pravedan i dosljedan način.

Kako bi se poboljšao doživljaj radnika (engl. employee experience), u 2017. godini provedena je revizija APC i SURU procesa na temelju povratnih informacija uključenih dionika. Također, svi su ocjenjivači imali priliku sudjelovati na APC i SURU radionicama održanim s ciljem obnavljanja znanja o ključnim elementima procjene, izradi individualnog razvojnog plana te njihovoj povezanosti s ostalim alatima i procesima u području upravljanja ljudskim resursima.

Uz APC i SURU, kvartalni sustavi upravljanja radnim učinkom prate poslovne pokazatelje u stvarnom vremenu, s ciljem davanja neposredne povratne informacije, ali i povećanja motivacije radnika i poslovnih rezultata.

Isplata bonusa provodi se na godišnjoj ili kvartalnoj razini, ovisno o sustavu upravljanja radnim učinkom koji se primjenjuje na određenu skupinu radnika. Bonusi predstavljaju kratkoročne poticaje i smatraju se važnim dijelom cjelokupnog modela nagradjivanja.

DOBROBIT RADNIKA

BeneFIT platforma

S ciljem promicanja važnosti ravnoteže između privatnog i poslovnog života te skrbi o cijelovitoj dobrobiti radnika, omogućili smo brojne pogodnosti koje doprinose dobrobiti radnika INA Grupe. Dobrobit radnika ne odnosi se samo na fizičko zdravlje, već obuhvaća i emocionalne, socijalne, financijske te karijerne aspekte života radnika. Sukladno tome, beneFIT platforma adresira navedene aspekte dobrobiti radnika nudeći putem Intranet stranice više od 200 pogodnosti.

Uz brojne pogodnosti koje proizlaze iz Kolektivnog ugovora („božićnica“, „uskrsnica“, dar za djecu povodom božićnih blagdana, dodatak na plaću za korištenje godišnjeg odmora, troškovi prijevoza, dodatno zdravstveno osiguranje, jubilarna nagrada itd.), radnici na beneFIT platformi mogu pronaći niz drugih usluga, kao što su pogodnosti vezane za sport i fitness, kupovinu, putovanja, gastronomiju, osobnu njegu, kućne ljubimce i ostale kategorije. Navedene pogodnosti smatraju se važnim dijelom ukupnog modela nagrađivanja, koji osigurava konkurentnost kompanije na tržištu te doprinosi privlačenju, motivaciji i zadržavanju sadašnjih i budućih radnika.

Osim pružanja uvida u sve dostupne pogodnosti, beneFIT platforma služi aktivnom promicanju kulture cijelokupne dobrobiti radnika, koja dovodi do veće uključenosti, boljeg radnog učinka i veće odanosti radnika.

Kao jedinstveno sredstvo identifikacije radnika INA Grupe prilikom korištenja pogodnosti, u 2017. godini uvedena je beneFIT kartica. Također, na devet su lokacija postavljeni beneFIT računalni info pultovi, s ciljem omogućavanja pristupa Intranetu radnicima koji ne koriste računala u svakodnevnom radu.

Veliki naglasak u 2017. godini bio je na zdravlju i obitelji (kampanja za sistematski pregled, pripreme za certifikaciju Ine kao kompanije „priatelja bicikliranja“, Tjedan zdrave hrane, S roditeljima na poslu itd.), koje je pratilo uvođenje novih pogodnosti.

BeneFIT platforma prepoznata je kao društveno odgovorna praksa od strane Hrvatskog poslovnog savjeta za održivi razvoj.

Fleksibilni oblici rada (FORa)

Kao dio strategije dobrobiti i različitosti, INA radnicima nudi mogućnost korištenja fleksibilnih oblika rada (FORa):

- **Fleksibilno radno vrijeme (Flexitime)** – radno vrijeme s promjenjivim vremenom početka i završetka, unutar osnovnih, prethodno dogovorenih pravila;
- **Fleksibilno mjesto rada (Flexiplace)** – oblik rada u kojem radnik povremeno obavlja svoje poslovne zadatke kod kuće ili na drugom mjestu, kada okolnosti i vrsta zadatka to omogućavaju.

Navedeni fleksibilni oblici rada implementirani su sa sljedećim ciljevima:

- postizanje bolje ravnoteže između privatnog i poslovnog života te smanjivanje stresa radnika;
- povećanje zadovoljstva i motivacije radnika;
- poticanje različitosti: primjerice majke nakon povratka s rodiljnog dopusta, veće mogućnosti za osobe s invaliditetom itd.;
- povećanje efikasnosti i jačanje kreativnosti, produktivnosti i inovativnosti kod radnika;
- povećanje predanosti i učinkovitosti radnika.

Prema povratnim informacijama primljenim od radnika i menadžera, korištenjem FORe povećano je zadovoljstvo radnika, smanjeni su izostanci i kašnjenja, smanjeno je bolovanje i prekovremeni rad te je osigurana pozitivna korporativna kultura i bolji imidž kompanije.

U 2017. godini FORa je implementirana i u drugim društвima INA Grupe (Plavi tim, TRS, Crosco, STSI, INA Maziva, INAgip), a broj korisnika ove pogodnosti kontinuirano raste.

U sklopu Flexitime-a predstaviti će se nova pogodnost za radnike – korištenje slobodnog dana temeljem ostvarenog viška sati, koji će se koristiti za određene važne događaje za radnike (npr. prvi dan škole djeteta, prvi dan vrtića itd.). Takva pogodnost pridonijet će dalnjem povećanju ravnoteže između poslovnog i privatnog života radnika.

RAZVOJ LJUDSKIH RESURSA

Informacije upotrijebljene za izradu individualnih razvojnih planova dolaze iz različitih izvora. Zaposlenici na rukovodećim pozicijama svake godine prolaze kroz procjenu dvaju parametara – učinka i kompetencija. Kompetencije koje su ocijenjene nižom ocjenom i potrebno ih je unaprijediti istaknute su u individualnim razvojnim planovima, gdje se također navodi koje bi korake zaposlenik trebao poduzeti kako bi poboljšao vještine koje mora razviti (trening, trening na radu, rotacije, konferencije...) te vremenski okvir za navedena unaprjedenja.

Zaposlenici koji nisu na menadžerskim pozicijama također su uključeni u razne razvojne programe (Petroskills, TCL, Intensity i LEAD...). Također, svaka organizacijska jedinica planira edukacije za svoje zaposlenike u idućoj godini, pri čemu uzima u obzir informacije o potrebama zaposlenika te ih uskladjuje s razvojnim planovima.

U 2017. godini napravljena je procjena potencijala svih sudionika u sustavu upravljanja radnim učinkom (SURU), što je omogućeno unaprjedenjem sustava u 2016. godini. Također su napravljeni i individualni razvojni planovi, s ciljem poboljšanja budućeg razvoja zaposlenika.

PREDANOST POŠTEMENOM ZAPOŠLJAVANJU

Odnosi s radnicima

Kompanije INA Grupe isplaćuju određene naknade i financijsku potporu utvrđenu kolektivnim ugovorom ili posebnim sporazumima, usuglašenim tijekom pregovora vođenih između poslodavca i sindikata, odnosno Pravilnikom o radu ili drugim aktima poslodavca.

Socijalni dijalog kontinuirano se unaprjeduje kroz suradnju sa socijalnim partnerima (Radničko vijeće u Ini i sindikati), koja se u bitnome sastoji od održavanja redovnih sastanaka između predstavnika Ljudskih resursa i socijalnih partnera. Tijekom 2017. godine održan je 21 redovni sastanak sa socijalnim partnerima (Radničkim vijećem i sindikatima). Održano je više od pet sastanaka Ininog top menadžmenta i sindikata povodom specifičnih tema.

U skladu s Kolektivnim ugovorom, Poslodavac kvartalno izvješćuje predstavnike sindikata o prekovremenom radu, broju i vrsti zaposlenih radnika, strukturi zaposlenih i dr.

Kolektivni ugovori u INA Grupi

Pet kompanija imaju zaključene kolektivne ugovore na neodređeno vrijeme (INA, d.d., STSI, INA Maziva, TRS i Hostin), a u dvije kompanije (IMS i CROSCO) na određeno vrijeme. Društvo Plavi tim nema kolektivni ugovor, a materijalna i druga prava radnika regulirana su Pravilnikom o radu.

Radničko vijeće (RV) u INA Grupi

Poslodavac je dužan obavještavati Radničko vijeće o sljedećem: poslovnim rezultatima i stanju poslovanja, zatim o organizaciji rada, očekivanom razvoju poslovnih aktivnosti i njihovom utjecaju na gospodarski i socijalni položaj radnika, o kretanjima i promjenama u plaćama, broju i vrsti radnika i troškovima rada, razmjeru i razlozima uvođenja prekovremenog rada, broju i strukturi zaposlenih radnika (broj radnika zaposlenih na određeno vrijeme, na izdvojenom mjestu rada, putem agencije za privremeno zapošljavanje itd.), zaštiti zdravlja i sigurnosti na radu te mjerama za poboljšanje uvjeta rada, rezultatima provedenih inspekcijskih nadzora u području rada i zaštite na radu, kao i drugim pitanjima osobito važnim za gospodarski i socijalni položaj radnika.

Povjerenici zaštite na radu

Zakonom o radu redefiniran je postupak izbora povjerenika radnika za zaštitu na radu i na temelju novih odredbi sindikati su inicirali i proveli izbore povjerenika radnika za zaštitu na radu u društвima INA Grupe.

Društvo INA Grupe	INA	CROSCO	TRS	STSI	INA MAZIVA	IMS	PLAVI TIM	Ukupni broj povjerenika zaštite na radu
Broj povjerenika zaštite na radu	47	11	5	9	3	13	1	89

Skupovi radnika

Svrha skupova jest poboljšanje odnosa i neposredna komunikacija između radnika i rukovodstva te upoznavanje radnika sa strategijom društva i strategijama pojedinih organizacijskih cjelina, kao i s radnim zadacima i ciljevima koji su pred njima.

Razmjena informacija između poslovodstva i radnika provodi se internim glasilom „Glasnik“, intranetom, vijestima, internim propisima, odlukama, uputama, radnim sastancima, forumima/skupovima radnika, pojedinačnim razgovorima direktora s radnicima, priručnicima i katalozima za radnike, sastancima s pojedinim interesnim skupinama radnika, sastancima s članovima Uprave i Vijeća direktora, sastancima s direktorima 3. razine, uslugom „Pitaj ljudske resurse“ te sastancima poslovodstva sa sindikatima.

Tijekom 2017. godine Radnička vijeća u INA Grupi održala su ukupno deset skupova radnika (INA, d.d. – 2; CROSCO – 2; STSI – 1; TRS – 1; INA MAZIVA – 1; PLAVI TIM – 1; IMS – 2).

Povjerenstva za mirno rješavanje sporova

Povjerenstvo za mirno rješavanje sporova propisano je Kolektivnim ugovorom. Povjerenstvo se sastoji od dvaju predstavnika poslodavca i triju predstavnika sindikata.

JEDNAKE MOGUĆNOSTI I RAZNOLIKOSTI

Jedan od ključnih pokretača angažiranosti zaposlenika Ine su raznolikost i uključivanje (D&I). INA, d.d. uspješno je implementirala projekte kao što su Femme, D&I Champions, Lean in Circles participation i sl., ali je razvila i lokalne inicijative.

Aktivnosti koje su dio D&I politika

HR regulative

- Svi globalni operativni dokumenti INA Grupe iz područja upravljanja ljudskim resursima imaju D&I klauzulu koja osnažuje D&I kao dio svih HR procesa;
- INA, d.d. kreirala je D&I politiku koja će biti potpuno implementirana početkom 2018. godine.

Kampanja za osvještavanje i zaustavljanje predrasuda – INA, d.d. redovito provodi radionice koje promoviraju D&I:

- **Strength Deployment Inventory (SDI)** – koristi se za razumijevanje motiva i vrijednosti koje pokreću ponašanja, s ciljem razvijanja i poticanja timskog rada i suradnje među zaposlenima. SDI uspješno prezentira osnovnu potrebu čovjeka da bolje razumije sebe i druge, da vodi jasno i s empatijom, da osnažuje timove i efikasnije upravlja konfliktima;
- **#svismook radionica** – osmišljena kako bi podigla svijest o međusobnim razlikama i njihovom prihvaćanju (dob, rod, osobnost i sl.).

D&I metrika – INA, d.d. ima lokalne D&I pokazatelje koji će se kvartalno izvještavati.

#svismoOK (D&I DAN) - u ožujku 2017. organiziran je prvi dan otvorenih vrata za sve zaposlene s ciljem podizanja svijesti o raznolikosti i uključivanju među zaposlenima i pokretanja konstruktivnog dijaloga o toj temi. Prisustvovalo je 500 sudionika.

Događaj se sastojao od nekoliko dijelova, uključujući:

- GLAVNA SVEČANOSTI: DODJELJIVANJE MAMFORCE STANDARDA, D&I panel;
- GLOBAL VILLAGE OKUPLJANJE: Predstavljanje raznih zemalja i kultura naših zaposlenih;
- 6 THINKING HATS RADIONICA: sudionici su osvijestili međusobno različite perspektive na kompleksne situacije i izazove;
- SDI RADIONICA: sudionici su imali priliku međusobno osvijestiti različite motivatore i snage;
- ŠTANDOVI: prezentiranje programa koji demonstriraju raznolikost i uključivanje u našoj kompaniji

Mamforce recertifikacija

INA, d.d. potvrdila je svoj status 'Mamforce kompanije' u 2017. i primila Puni standard, što potvrđuje Inu kao kompaniju koja je ostvarila specifične ciljeve u području obiteljski odgovornih politika i rodne ravnopravnosti.

Razvijeni su specifični programi usmjereni na podizanje svijesti o obiteljski odgovornim inicijativama (fleksibilni radni aranžmani, druge pogodnosti usmjerene na obitelj).

Ovo vrijedno priznanje potvrđuje posvećenost obiteljski odgovornom upravljanju ljudskim resursima, a temelji se na istraživanju među zaposlenima o fleksibilnim radnim aranžmanima, radnim uvjetima roditelja s malom djecom, o promociji i reprezentaciji rodne ravnopravnosti na najvišim pozicijama itd.

INA, d.d. potpisala je **Povelju o raznolikosti** u listopadu 2017. Potpisivanjem Povelje, koja je posebno osmišljena u svakoj zemlji, brojne velike, male i srednje tvrtke, nevladine udruge, javne institucije, poslovna udruženja, akademske institucije i slično, obvezale su se poticati, štititi i razvijati raznolikost kao vrijednost svoje kompanije.

Seleksijski proces

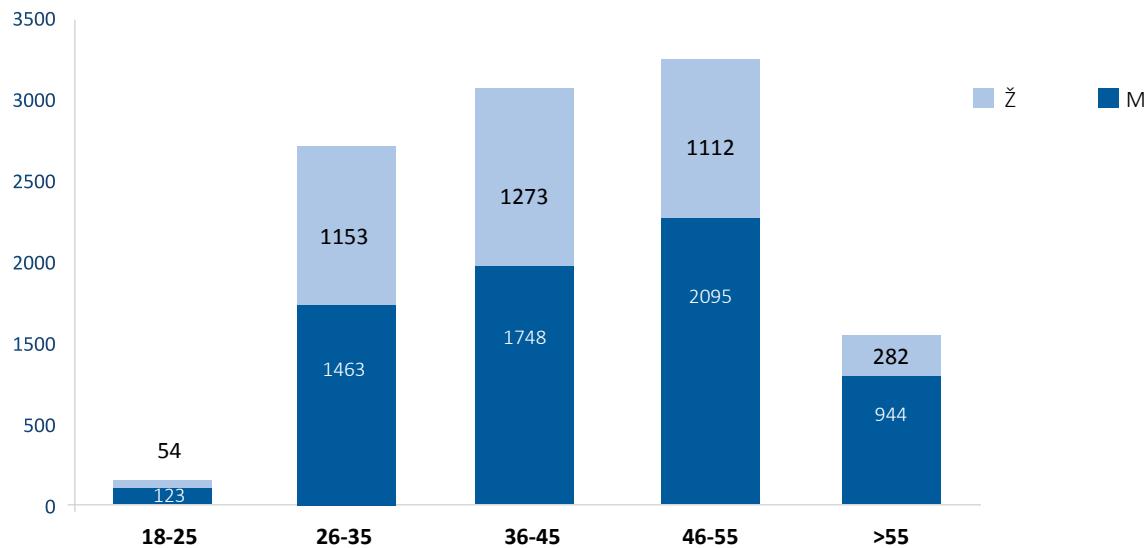
INA je učinila iskorak kroz implementaciju D&I klauzula u politiku o regrutaciji i selekciji pokazujući time svijest da ravnopravnost počinje od samih početaka nečijeg zapošljavanja u kompaniji. Izniman trud je uložen kroz naš strateški projekt za zapošljavanje mladih pripravnika Growww, koji pokazuje sjajne rezultate u vidu rodne raznolikosti.

INA Growww 2017. povećava rodni balans među zaposlenima

Kroz Growww program 2017. INA Grupa povećala je broj zaposlenica (kao rezultat fokusa na rodno ravnopravne mogućnosti u seleksijskom procesu, odnosno kroz povećanje aktivne ženske radne snage u naftnoj industriji) – 56 % M (male/muškarci), 44 % F (female/žene).

Podatak o broju treninga koje su počinjali zaposleni s obzirom na rod i dob, na razini INA Grupe

U 2017., educirano je 286 zaposlenih iz HoldINA-e i Energopetrola (337 dana edukacije, što je razmijerno 2.694 sati, u iznosu od 250.000 HRK).

Sloboda udruživanja

Sindikati aktivni u INA Grupi

U INA, d.d. djeluje pet sindikata (tablica u nastavku), ~ 67 % radnika INA Grupe učlanjeno je u sindikat, dok je 11 % njih učlanjeno u dva, tri ili četiri sindikata.

Broj radnika INA Grupe u sindikatima na dan 31. prosinca 2017.

SING	INAŠ	EKN	SNS	SHV	UKUPNO
3.936	2.305	511	225	10	6.987

Pogodnosti za radnike

Pomoć radnicima i njihovim obiteljima u slučaju ozbiljnih bolesti

Povjerenstvo za provedbu postupka utvrđivanja prava na pomoć radnicima INA, d.d. u slučajevima bolesti radno je tijelo direktora Upravljanja i razvoja ljudskih resursa. Povjerenstvo razmatra pojedinačne zamolbe radnika, pribavlja stručno mišljenje ugovornog liječnika o osnovanosti zahtjeva i iznosu potrebnih sredstava te priprema prijedloge odluka o dodjeli pomoći u okviru planiranih troškova.

Tijekom 2017. godine zaprimljeno je i obrađeno 12 zamolbi za pomoć, za koje je Povjerenstvo utvrdilo opravdanost pružanja finansijske pomoći te je dodijeljeno ukupno oko 200.000 kuna.

Drugi oblici potpore radnicima

INA, d.d. i društva INA Grupe podržavaju rad udruga radnika Ine, udruga radnika sa statusom branitelja te udruga umirovljenika donirajući određene iznose za njihove aktivnosti. Posebnim sporazumom regulirane su potpore udrugama radnika sa statusom branitelja, a među važnijima su one za zdravstveno programirani aktivni odmor (ZPAO), medicinski programirani aktivni odmor (MPAO), organiziranje događanja značajnih za braniteljske udruge te za školovanje i razne oblike edukacija branitelja i djece branitelja. U društvima INA Grupe s posebnom se pažnjom njeguje i potiče volonterski rad, humanitarni rad, kultura i sport za koje radnici Ine ostvaruju pravo na tri dana plaćenog dopusta godišnje.

INA Grupa pruža svojim radnicima raznolike pogodnosti. Neke od njih proizlaze iz Kolektivnog ugovora i uključuju pogodnosti za trudnice i majke, putno osiguranje, plaćeni dopust za različite svrhe, kao što su obrazovanje ili važni životni događaji, novčane potpore u teškim životnim situacijama itd.

Osim jasno definiranog sustava plaća i pogodnosti, INA Grupa uspostavila je sveobuhvatan sustav priznavanja radnika povezan s korporativnom kulturom. Sustavi priznavanja i nagrađivanja radnika implementirani su s ciljem promicanja i nagrađivanja željenih vrijednosti i ponašanja, postignuća, kao i unaprjeđenja timskog rada. Neki od programa priznavanja i nagrađivanja su:

- ▶ Predsjednička nagrada;
- ▶ Nagrada za iznimam i dugogodišnji doprinos;
- ▶ Eiffel program;
- ▶ Nagradivanje i prepoznavanje internih trenera INA Akademije;
- ▶ Nagradi kolegu (NajKolega/ica, NajMentor/ica, NajMenadžer/ica, Mislim zeleno, Veliko srce, Srdačan osmijeh);
- ▶ Nagrada za primjereno ponašanje i iznimam doprinos u području zaštite zdravlja, sigurnosti i okoliša;
- ▶ Priznanja i nagrade za projekte.

Holdina i Energopetrol imaju jednak sustav priznavanja radnika, uz dodatnu nagradu Radnik kvartala.

ZAJEDNICE

„Poboljšati povjerenje i kredibilitet među dionicima.“

17 Projekata Zelenog pojasa

Istraživanje i
proizvodnja **82** Podržana
projekta

INA Klub volontera

Rafinerije i
marketing **100** Podržanih
projekata

50 Akcija Sudjelovalo **867** članova

POSTIGNUĆA

- 17 projekata odabrano je na natječaju Zeleni pojasi;
- Događanje „S roditeljima na poslu“ organizirano na 7 lokacija;
- Interni natječaj za donacije i humanitarni koncert za Zakladu Viktorija;
- Lansiranje spajaLICA HUB-a;
- 613 prikupljenih darova za djecu bez odgovarajuće roditeljske skrbi.

IZAZOVI

- Projekti koji uključuju zaposlenike i potrebe lokalne zajednice;
- Mogućnost dijeljenja znanja u okviru spajaLICA HUB-a.

Odnosi s lokalnim zajednicama definirani su Priručnikom za upravljanje aktivnostima vezanim za društvenu angažiranost. Članovi lokalne zajednice (pojedinci, lokalna vlast, NPO, općine, udruge itd.) uključeni su u poslovne aktivnosti koje imaju utjecaj na zajednice u kojima se odvijaju.

INA, d.d. nastavlja pružati podršku projektima u zajednicama na područjima u kojima posluje, a posebno u područjima u kojima posluju Inine rafinerije i Istraživanje i proizvodnja. Usmjereni smo ponajprije na podršku zdravstvenim ustanovama, dječjim vrtićima, školama, fakultetima, institucijama lokalne samouprave, izgradnjii i obnovi dječjih igrališta, udrugama za osobe s posebnim potrebama, sportskim klubovima, kulturnim institucijama, udrugama koje brinu o baštini, edukativnim projektima, ekološkim projektima koji se bave obnovljivim izvorima energije i ostalim projektima koji pridonose kvaliteti života lokalnih zajednica. U 2017., INA, d.d. podržala je 82 projekta u područjima u kojima posluje Istraživanje i proizvodnja te 100 projekata u područjima u kojima posluju Rafinerije i marketing.

DRUŠTVENA ULAGANJA

Projekt „Zeleni pojasi“

INA, d.d. ponovno je objavila natječaj za organizacije civilnog društva i javne obrazovne ustanove za razvoj ideja i projekata s ciljem zaštite okoliša i prirode te provedbu njihovih ideja uz finansijsku pomoć Ine i sudjelovanje INA Kluba volontera.

U sklopu projekta „Zeleni pojasi“ INA, d.d. pruža podršku projektima kao što su pošumljavanje, obrazovanje o ekologiji, uređenje okoliša, čišćenje voda, čišćenje obalnih područja, jezera i rijeka te druge slične aktivnosti.

U 2017. godini projekt je imao nekoliko poboljšanja: uveden je online obrazac za prijave projekata, ostvarena je suradnja sa Školom primijenjene umjetnosti u Zagrebu, organiziran je događaj za medije na kojem je predstavljen natječaj „Zeleni pojasi“ za 2017. te su nagrađeni najbolji projekti iz proteklih godina. Zaprimljeno je 99 prijava te je stručna komisija odabrala 16 najboljih, dok su dodatni projekt odabrali posjetitelji Inine službene Facebook stranice.

Projekt „SpajaLICA“

Tijekom prve dvije godine trajanja projekta SpajaLICA, INA, d.d. se u hrvatskoj poslovnoj i široj javnosti pozicionirala kao pionir društveno odgovornog upravljanja nekretninama na korist šire zajednice. Takav model partnerstva i suradnje između kompanije i neprofitnog sektora (šest nevladinih udruga koje su se uselile u dvije Inine lokacije) kreirao je jedinstvenu platformu koja je uspješno lansirala i implementirala projekte za dobrobit zajednice. 2017. pokrenuta je spajaLICA HUB – platforma za dijeljenje besplatnog znanja koje, zahvaljujući Ini, postaje dostupno i svim ostalim nevladnim udrugama.

INA je nastavila pružati podršku kroz razne projekte i inicijative (povezane s 20. obljetnicom SOS sela) te godišnjim donacijama.

Donacije bolnicama

INA, d.d. donirala je više od 750.000 kuna hrvatskim bolnicama u Gornjoj Bistri, Osijeku, Rijeci, Sisku, Slavonskom Brodu i Zagrebu. Također smo potaknuli svoje zaposlenike da se uključe u humanitarnu akciju za pedijatrijske odjele bolnica u Osijeku i Slavonskom Brodu tako što je kompanija donirala 15 kuna za svaku ispunjenu Anketu o uključenosti zaposlenika.

Stavimo poklon pod bor za svako dijete

Zahvaljujući iznimnom odazivu zaposlenika, ova akcija kojom zaposlenici sami kupuju poklone koje su zaželjela djeca bez odgovarajuće roditeljske skrbi diljem Hrvatske, nastavila se i u 2017. Prikupljeno je 613 poklona za djecu iz različitih domova u Hrvatskoj.

Humanitarni božićni sajam

2017. smo po prvi put organizirali humanitarni božićni sajam za zaposlenike koji se sastojao od sajma darova, kreativne radionice i donatorske izložbe božićnih ukrasa, a sve u suradnji s Udrugom Ozana koja brine o osobama s invaliditetom.

#MismoINA

2017. pokrenuta je interna kampanja za povećavanje motivacije radnika INA Grupe koja je uključivala:

- ▶ „S roditeljima na poslu“ - po prvi put roditelji su mogli dovesti svoju djecu na posao. Događanje, koje je okupilo više od 1.500 sudionika, održano je na sedam lokacija u Hrvatskoj, gdje je za djecu radnika bio organiziran poseban program.
- ▶ Malonogometni turnir - sudjelovalo je 25 ekipa iz INA Grupe i više od 250 sudionika;
- ▶ Interni natječaj za donacije – 885 zaposlenika biralo je između 83 prijave i kao dobitnika donacije odabralo udrugu Viktorija iz Siska, koja brine o djeci s malignim oboljenjima;
- ▶ Humanitarni koncert Gibonnijski - sav prihod od ulaznica doniran je udruzi što je, uz Ininu donaciju, iznosilo više od 300.000 kuna.

KORPORATIVNO VOLONTIRANJE

- ▶ U 2017. godini INA Klub volontera proveo je 50 akcija u kojima je sudjelovalo 867 članova, što iznosi ukupno 6.936 volonterskih sati. Fokus Kluba bio je na ekološkim i humanitarnim projektima te projektima za djecu i mlade.
- ▶ Klub trenutno ima 1.316 članova, što je povećanje od 26 % u odnosu na 2016. godinu.
- ▶ Volonterski centar Osijek nagradio je Inin Klub volontera „Priznanjem za doprinos poslovnom sektoru razvoju volonterstva“ u Slavoniji i Baranji 2012., 2014., 2015., 2016. i 2017. godine.
- ▶ U 2017. godini INA Klub volontera ostvario je suradnju s Volonterskim centrom Zagreb te je u suradnji s nekolicinom drugih kompanija oformio Mrežu za razvoj korporativnoga volontiranja s ciljem promoviranja korporativnog volontiranja.

Zeleni pojas u brojevima*

Posađeno drveće, bilje i cvijeće (kom.)	Broj volontera / sudionika na projektu	Inina ulaganja (u kn)	Ukupan broj projekata u Zelenom pojasu
UKUPNO	5.722	1.231	1.365.558

* konačni broj očekuje se po završetku projekata Zelenog pojasa 2017. (30.6.2018.)

INA, d.d. sponzorirala je Prvu konferenciju o korporativnom volontiranju i Sajam volontiranja (u Zagrebu), kao kompanija s najvećim brojem volonterskih akcija i primjer dobre prakse u području korporativnog volontiranja.

DOBRA HRVATSKA, poslovna inicijativa za afirmaciju društveno odgovornog poslovanja i održivog razvoja, i Hrvatska udruga poslodavaca proveli su tijekom srpnja i kolovoza istraživanje na 203 kompanije, kojem je cilj bio ispitati koliko hrvatskih privatnih poduzeća komunicira svoju praksu društvene odgovornosti digitalnim putem, odnosno putem službenih internetskih stranica tvrtke te koliko ulažu u vidljivost društveno odgovornog poslovanja. Na temelju rezultata istraživanja, INA, d.d. primila je nagradu **SJAJ 2017.** - za vidljivost i afirmaciju društveno odgovorne komunikacije u digitalnim medijima.

PRILOZI

ČLANSTVA, VANJSKE INSTITUCIJE I JAVNE POLITIKE

Udruženje	Status članstva
European Petroleum Refiners Association (zajedničko članstvo INA-MOL)	član Znanstvenog vijeća
Europski ekonomski senat (European Economic Senate)	Ekonomski senator
UN Global Compact	član
Institut za projektni menadžment (Project Management Institute)	član
Europska udruga direktora komunikacija (European Association of Communication Directors)	član
Međunarodna udruga za upravljanje rizikom u industriji (International Organisation for Industrial Hazard Management)	član
Hrvatski ogranak udruge naftnih inženjera (SPE – Society of Petroleum Engineers)	član Predsjedništva
Lower Olefins and Aromatics Consortium (LOA)	član
Hrvatska gospodarska komora (HGK)	član Nadzornog odbora, Upravnog odbora i Skupštine
Hrvatska udruga poslodavaca (HUP)	član Skupštine i Izvršnog odbora, član Gospodarsko-socijalnog vijeća (GSV), predstavnik Ine je Predsjednik HUP-Udruge energetike
Hrvatska stručna udruga za plin (HSUP)	glavni pokrovitelj, član Upravnog odbora, predstavnik Ine je Dopredsjednik
Hrvatska udruga naftnih inženjera i geologa (HUNIG)	glavni osnivač
Hrvatski nacionalni komitet Svjetskog vijeća za naftu i plin (HNK)	član Predsjedništva
Hrvatsko energetsko društvo (HED)	član Uprave
Hrvatski poslovni savjet za održiv razvoj (HR PSOR)	član Upravnog vijeća
Hrvatski zavod za norme (HZN)	član
Hrvatski izvoznici (HI)	član
Hrvatsko geološko društvo (HGD)	predstavnik Ine je Predsjednik Upravnog odbora, član Nadzornog odbora
Akademija tehničkih znanosti (HATZ)	član
Hrvatsko društvo za kvalitetu (HDK)	član
Hrvatsko mjeriteljsko društvo (HMD)	član
Hrvatski savjet za zelenu gradnju	član
Hrvatski laboratoriјi (CROLAB)	član
Hrvatska udružba korporativnih rizničara (HUKR)	član
Međunarodna trgovačka komora (ICC-International Chamber of Commerce)	član
Hrvatsko udruženje menadžera i poduzetnika (CROMA)	član
Hrvatski ogranak međunarodnog vijeća za velike elektroenergetske sustave (CIGRE - Comité Croate Conseil International des Grands Réseaux Électriques)	član

Udruženje	Status članstva
HND - Hrvatsko novinarsko društvo	član
Hrvatska udruga SAP korisnika	član
Hrvatska udruga za odnose s javnošću (HUOJ)	član
Elektrotehničko društvo Zagreb (EDZ)	član
Hrvatsko društvo za zaštitu voda	član
Hrvatska udruga za zdravo radno mjesto	član
Hrvatska udruga za zaštitu zdravlja i sigurnosti na radu	član
Udruga za promicanje zaštite	član
Udruga profesionalnih vatrogasaca i zaposlenika na poslovima zaštite od požara u gospodarstvu Hrvatske	član
Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti (HAZU)	član
Hrvatski institut internih revizora (HIIR)	član
Hrvatsko društvo održavatelja (HDO)	član
Hrvatska udruga za zaštitu od požara	član
Hrvatsko društvo za goriva i maziva	član
Grupacija za odgovorno poslovanje s kemikalijama	član

ODRŽIVOST U BROJEVIMA**Podaci povezani s ekonomskom održivošću****Izravna stvorena i distribuirana ekomska vrijednost**

Indikator / mil kn	2015.	2016.	2017.
Ostvareni prihodi	18.861	15.575	18.582
Finansijska pomoć primljena od vlade	0	0	0
Operativni troškovi	21.113	15.519	17.617
Dodata novčana vrijednost (kompanijska gotovina)	275	611	428
Plaće zaposlenika i naknade	2.422	2.083	1.803
Isplaćene dividende	150	0	152
Uplate u proračun	8.542	8.132	0
Zadržana dobit	(602)	(233)	827

Ostvareni prihodi INA Grupe po regijama (mil kn)	2015.	2016.	2017.
Hrvatska	11.116	9.355	10.352
Bosna i Hercegovina	2.098	1.784	2.238
Europske zemlje	4.544	3.894	4.755
Ostale zemlje	1.103	542	1.237
Ukupno	18.861	15.575	18.582

Troškovi nabavljenih materijala, roba i usluga (mil. kn)		
2015.	2016.	2017.
14.451	12.193	14.291
Ostvarena dobit INA Grupe (EBIT) (mil. kn)		
2015.	2016.	2017.
(1.338)	607	1.418

Prinos od imovine INA Grupe (ROA) u 2017.

$$\text{ROA (\%)} = \frac{\text{Dobit}}{\text{Ukupna imovina}} \times 100 = \frac{1.220}{19.263} \times 100 = 6,33\%$$

Troškovi plaća INA Grupe (mil. kn)	2015.	2016.	2017.
Neto	1.191	1.012	956
Porezi i doprinosi	824	771	614
Ostali troškovi plaća	407	362	223
Ukupno	2.422	2.085	1.802

Ukupno plaćeni porezi INA, d.d. (mil. kn)	2015.	2016.	2017.
Hrvatska	8.519	8.105	8.406
Angola	23	27	55
Ukupno	8.542	8.132	8.461

Napomena: Plaćeni porezi u Hrvatskoj uključuju porez i prirez na dohodak, PDV, poseban porez na naftne derivate, naknade za autoceste na naftne derivate i naknade za ceste na naftne derivate

Plaćeni PDV, trošarine, naknade za biogorivo, porez na dobit, porez i prirez na dohodak i HANDA (mil. kn)	2015.	2016.	2017.
Porez na dodanu vrijednost	1.602	1.237	947
Porez na dodanu vrijednost - UVOZ	1.769	1.568	2.075
Porez na dobit	17.40	7.80	0.83
Trošarina	4.983	5.305	5.382
Ukupno	8.371	8.177	8.404

Udio višeg menadžmenta angažiranog iz lokalnih* zajednica u društvima INA Grupe

Društvo	LOKALNI/VANJSKI
Croscos d.o.o.	100 %
ED-INA d.o.o.	50 %
Holdina d.o.o. Sarajevo	0 %
Energopetrol d.d. Sarajevo	0 %
Hostin d.o.o.	100 %
INA Crna Gora d.o.o.	100 %
INA Kosovo d.o.o.	0 %
INA Maziva d.o.o.	100 %
INA, d.d.	66 %
INAgip d.o.o.	100 %
INA Slovenija d.o.o. Ljubljana	100 %
Plaviti tim d.o.o.	100 %
Rotary Drilling Co. Ltd	100 %
STSI d.o.o.	100 %
TRS d.o.o.	100 %
Total	74 %

*Lokalno znači iz zemlje u kojoj se društvo nalazi

Podaci o drušvenim ulaganjima

Kategorija	KOLIČINA/LJUDI/SATI
Novac (kn)	267.579
Vrijeme (sati)	61.370
Darovi u naravi (kn)	45.220
Dobrotvorni darovi(mil kn)	353.702 (94,5%)
Ulaganja u zajednicu (mil kn)	17.933 (4,8%)

Podaci o okolišu

	2015.	2016.	2017.
Ukupne izravne emisije stakleničkih plinova INA Grupa (Područje 1 + Područje 2 – lokacijski pristup) (milijuni tona)	1,72	1,79	1,91
Emisije od spaljivanja na baklji (tisuće tona CO ₂ ekvivalent) INA Grupa	102,83	142,30	112,02
Ukupna izravna potrošnja energije ⁽¹⁾ (milijuni GJ) INA Grupa	21,55	20,14	22,2
Ukupna neizravna potrošnja energije ⁽²⁾ (milijuni GJ) INA Grupa	1,04	1,13	1,16
Energetski intenzitet (ukupna potrošnja energije (GJ) / proizvodnja (t)) Rafinerija nafte Rijeka	4,72	4,08	4,17
Energetski intenzitet (ukupna potrošnja energije (GJ) / proizvodnja (t)) Rafinerija nafte Sisak	7,08	6,64	7,29
Energetski intenzitet (ukupna potrošnja energije (GJ) / proizvodnja (tOE)) Istraživanje i proizvodnja nafte i plina	1,45	1,71	1,96
Ukupne izravne emisije stakleničkih plinova INA Grupa - Područje 1 (milijuni tona)	1,33	1,68	1,83
Ukupne neizravne emisije stakleničkih plinova INA Grupa - Područje 2 (milijuni tona) ⁽³⁾ lokacijski pristup	0,09	0,11	0,08
Ukupne neizravne emisije stakleničkih plinova INA Grupa - Područje 2 (milijuni tona) ⁽⁴⁾ tržišni pristup	N.P.	N.P.	0,14
Emisijski intenzitet IPNP (t CO ₂ ekv / mboe)	24	30	38
Emisijski intenzitet Rafinerija nafte Rijeka (t CO ₂ / kt CWT) ⁽⁵⁾	48	42,14	40,47
Emisijski intenzitet Rafinerija nafte Sisak (t CO ₂ / kt CWT)	79,15	77,72	80,44
Sumporovi oksidi (SOx) (tisuće tona) INA Grupa	3,77	4,28	5,00
Dušikovi oksidi (NOx) (tisuće tona) INA Grupa	2,53	2,81	3,60
Ukupno zahvaćena voda (milijuni m ³) INA Grupa	31,20	29,9	34,4
Ukupno ispuštena voda (milijuni m ³) INA Grupa	27,10	26,03	30,2
Kemijska potrošnja kisika (KPK) (tone) INA Grupa	333,40	278,86	232,56
Biološka potrošnja kisika (BOD5) (tone) INA Grupa	54,21	59,25	48,24
Ukupna suspendirana tvar (tone) INA Grupa	106,44	85,5	81,44
Ukupna ulja i masti (tone) INA Grupa	9,41	11,17	10,17
Ukupni opasni otpad (tisuće tona) INA Grupa	13,91	12,05	13,97
Ukupni neopasni otpad (tisuće tona) INA Grupa	19,82	17,93	9,90
Izvezeni otpad (tisuće tona) INA Grupa	N.P	1,08	2,66
Reciklirani otpad (tisuće tona) INA Grupa	10,36	15,32	6,97
Odloženi otpad (tisuće tona) INA Grupa ⁽⁶⁾	23,38	14,88	16,95
Izljevanja ugljikovodika veće od 1m ³ INA Grupa	3	6	3

(1) Ukupna izravna potrošnja energije = ukupna potrošnja prirodnog plina (kao izvora energije) + ukupna potrošnja ostalih ugljikovodika (kao izvora energije)

(2) Ukupna neizravna potrošnja energije = ukupna potrošnja električne energije + ukupna potrošnja ostalih neizravnih izvora energije (para, toplina)

(3) Pretvorbeni faktor za električnu energiju – International Energy Agency „CO₂ Emissions from Fuel Combustion 2017 publication“

(4) Izvor pretvorbenog faktora - Defra Deca Conversion factors, Annex 3 Electricity, Heat, Steam

(5) CWT - Complexity Weighted Tonne, referentna vrijednost za rafinerije nafte u okviru EU ETS-a, koja definira osnovu na kojoj se dodjeljuju besplatne kvote rafinerijama između 2013. i 2020. godine (treće trgovinsko razdoblje)

(6) Odložene količine otpada koje uključuju opasni i neopasni otpad odložen metodama s kodom „D“, na temelju Direktive EU o otpadu (i nacionalnog zakonodavstva).

Podaci o potrošnji energije

Ukupna izravna i neizravna potrošnja energije u INA, d.d. organizacijskim jedinicama i društvima INA Grupe

	2015.	2016.		2017.		
	Ukupna izravna potrošnja energije (GJ)	Ukupna neizravna potrošnja energije (GJ)	Ukupna izravna potrošnja energije (GJ)	Ukupna neizravna potrošnja energije (GJ)	Ukupna izravna potrošnja energije (GJ)	Ukupna neizravna potrošnja energije (GJ)
Rafinerija nafte Rijeka	13.243.367	316.115	12.408.234	322.306	13.680.357	361.157
Rafinerija nafte Sisak	4.843.555	290.738	4.466.501	332.402	4.882.143	339.349
Istraživanje i proizvodnja nafte i plina	2.681.013	214.418	2.797.525	271.509	3.155.562	244.356
Maloprodaja	4.178	76.352	3.767	78.240	3.300	71.550
Logistika	84.943	16.450	83.231	15.317	92.621	22.846
Poslovni objekti*	44.396	65.999	56.802	69.474	52.315	61.683
Ukupno INA, d.d.	20.901.452	980.072	19.816.060	1.089.248	21.866.298	1.100.941
Cresco	392.775	7.564	130.909	7.625	144.554	7.594
Rotary	95.602	2.025	41.578	1.918	45.302	2.188
INA Maziva	54.823	7.472	58.335	7.583	49.411	19.852
Holdina Sarajevo	13.108	20.805	2.338	8.935	2.032	11.623
Energopetrol	11.538	12.681	4.729	12.482	4.430	12.337
INA Slovenija	4.376	1.596	4.711	1.495	4.777	1.837
STSI	79.561	7.420	86.005	7.414	91.315	9.560
Hostin	-**	-**	1.097	1.720	1.132	1.595
Ukupno INA Grupa	21.553.235	1.039.635	20.145.762	1.138.420	22.209.251	1.167.572

* Prije Korporativni centar

** Izvještavano unutar Korporativnog centra

Podaci o zaštiti zdravlja i sigurnosti na radu u INA Grupi

	2015.	2016.	2017.
Broj ozljeda na radu s izgubljenim vremenom (LTI) (br.)	50	37	43
Učestalost izgubljenog radnog vremena zbog ozljede (LTIF)	2,30	1,87	2,4
Učestalost ukupno prijavljenih profesionalnih oboljenja (TROIF)	0	0	0
Stopa odsutnosti (AR) (%)	4,53*	4,48	4,15
Stopa izgubljenih radnih dana (LDR) (%)	0,12**	0,11	0,14
Broj smrtnih slučajeva zaposlenika (br.)	1	0	0
Broj smrtnih slučajeva izvođača radova (br.)	0	0	0
Broj smrtnih slučajeva za treće strane (br.)***	2	0	2
Procesni događaji (Tier 1+Tier 2)	4+4	7+4	2+8

LTI i LTIF izračunati samo za zaposlenike INA Grupe

* različita metodologija izračuna

** različita metodologija izračuna - LDR = ukupni izgubljeni radni dani / ukupni broj radnih dana prema rasporedu

*** treća strana nema ugovornu obvezu s Inom, INA Grupom ni njihovim izvođačima. U ovom izvješću, dva smrtna slučaja treće strane povezana su s prometnim nesrećama u kojima su bili uključeni radnici INA Grupe ili izvođači radova s trećom stranom.

Podaci o ljudskim resursima

INA Grupa	2015.	2016.	2017.
Broj radnika	11.127	10.861	10.884
Broj radnika sa skraćenim radnim vremenom	131	207	47
Broj novozaposlenih radnika	354	1.514*	771
Broj radnika koji su otišli iz kompanije	1.449	1.126	822
Broj radnika zaposlenih u inozemstvu	287	117	107
% žena u ukupnom broju radnika	30	21	24
% osoba s invaliditetom u ukupnom broju radnika	3	2,8	2,5

*uključuje radnike koji su bili zaposleni u INA Maloprodajnim servisima

Podaci o ljudskim resursima, društva INA Grupe

	INA, D.D.	CROSCO	ROTARY	STSI	INA MAZIVA	HOSTIN
Broj radnika	4.303	968	347	859	161	14
Broj radnika sa skraćenim radnim vremenom	22	4	7	1	2	0
Broj novozaposlenih radnika	84	59	8	58	6	41
Broj radnika koji su otišli iz kompanije	263	54	57	41	12	36
Broj radnika zaposlenih u inozemstvu	11	63	20	12	0	0
% žena u ukupnom broju radnika	26	4	7	9	31	7
% žena na upravljačkim pozicijama	35	17	30	33	38	100
% osoba s invaliditetom u ukupnom broju radnika	2	2,6	1,7	2,5	3,7	0
Stupanj obrazovanja						
Broj nekvalificiranih radnika	28	4	0	6	0	0
Broj polukvalificiranih radnika	11	0	0	13	0	0
Broj radnika sa završenom osnovnom školom	14	11	3	6	15	0
Broj kvalificiranih radnika	211	119	142	91	11	0
Broj radnika sa završenom srednjom školom	2.129	615	18	353	70	10
Broj visokokvalificiranih radnika	200	24	107	133	1	0
Broj radnika sa završenim prediplomskim sveučilišnim studijem	326	27	45	74	12	2
Broj radnika sa završenim diplomskim studijem	1.188	160	20	171	45	2
Broj radnika sa završenim poslijediplomskim specijalističkim studijem	92	8	12	6	6	0
Broj radnika sa završenim poslijediplomskim znanstvenim studijem	104	0	0	6	1	0
Struktura radnika po godinama						
Manje od 30 godina	276	66	14	54	3	1
31-40 godina	899	315	103	170	21	4
41-50 godina	1.348	224	92	237	49	4
51-60 godina	1.668	348	128	354	86	5
preko 61 godinu	112	15	10	44	2	0
Obrazovanje						
Prosječan broj sati treninga po radniku	26	19.3	35,54	9,89	15,11	0
Prosječan trošak treninga po radniku (kn)	1.980	284	1.874	796	1.048	0
Sloboda udruživanja						
% radnika u radničkim sindikatima	65	65	79	48	80	36
% radnika zaštićenih kolektivnim ugovorom	100	100	98	99	95	93
Podaci vezani za rodiljni dopust u INA Grupi, po spolu						
	Ž/M	Ž/M	Ž/M	Ž/M	Ž M	Ž/M
Broj radnika koji ostvaruju pravo na rodiljni dopust	25/52	2/36	3/0	0	0	0
Broj radnika po spolu koji su koristili rodiljni dopust	74/1	2/0	3/0	2/0	0	0
Broj radnika koji su se vratili na posao nakon rodiljnog dopusta	31/1	2/1	2/0	3/0	1/0	0
Broj radnika koji su se vratili na posao nakon završenog rodiljnog dopusta i koji su bili zaposleni 12 mjeseci nakon povratka na posao	35/0	1/1	2/0	3/0	0	0
Povratak na posao i stopa zadržavanja radnika koji su se vratili na posao nakon završenog rodiljnog dopusta (%)	100%	50%	100%	100%	100%	0

*Zajednička ulaganja

* Podaci u tablici odnose se samo na subjekte nad kojima INA ima potpunu kontrolu

**Broj radnika koji su se vratili nakon završenog rodiljnog dopusta uključujući i prethodno razdoblje

INA MS	INA PLAVI TIM	TRS	ED INA*	INAGIP*	INA SLOVENIJA	HOLDINA SARAJEVO	INA CRNA GORA	ENERGOPETROL
2.451	148	334	13	42	79	530	33	602
3	1	4	0	0	3	0	0	0
341	12	15	0	3	5	87	0	52
328	4	18	0	3	6	0	0	0
0	0	0	0	0	0	1	0	0
24	32	91	54	36	34	26	30	18
0	30	86	25	0	25	17	0	23
1	1	1	0	2	6	2	0	5
2	0	0	0	0	0	0		4
2	0	0	0	0	0	1		0
2	0	1	0	0	0	0		0
84	0	1	0	0	31	172		239
2.179	54	187	5	10	31	234	13	254
18	1	0	0	3	4	5	1	7
122	12	50	0	3	12	23	3	18
37	64	84	6	26	1	86	15	65
4	10	7	2	0	0	0	1	0
1	7	4		1	0	0		5
649	18	17	0	0	4	112	8	92
826	31	68	5	14	20	185	16	161
648	43	63	5	15	30	141	6	196
320	52	181	3	13	22	83	3	141
8	4	5	0	0	3	7		17
16.9	21	13	26	27	7	13	0	3
602	2.707	567	2.113	7.209	63	1.270	0	118
65	47	53	23	0	29	49	0	55
100	100	100	0	0	99	100	0	100
Ž/M	Ž/M	Ž/M	Ž/M	Ž/M	Ž/M	Ž/M	Ž/M	Ž/M
36/12	1/4	15/0	0	1/0	0	2/0	1/0	5/0
25/8	1/0	15/0	0	1/0	0	2/0	1/0	5/0
11/4	0/0	4/0	0	1/0	0	1/0	0	0
5/2	1/0	3/0	0	1/0	0	1/0	0	0
100%	100%	47%	0	0	0	100%	0	100%

Podaci o zajedničkim ulaganjima**Odabrani pokazatelji uspješnosti**

Pokazatelj	2015.		2016.		2017.	
	EDINA	INAGIP	EDINA	INAGIP	EDINA	INAGIP
Izravne emisije stakleničkih plinova (Područje 1) tCO ₂ ekv.	342	56.681	352	41.673	323	30.296
Total Water Withdrawal (m ³)	35	0	30	0	32	0
Broj izljevanja >1m ³	0	0	0	0	0	0
Smrtni slučajevi – vlastiti radnici	0	0	0	0	0	0
Učestalost izgubljenog vremena zbog ozljeda (LTIF) – vlastiti radnici	0	0	0	0	0	0
Ukupan broj radnika	16+14*	619	16+14*	601	16+14*	580
Donacije	0	0	0	0	0	0

*13 vlastitih radnika, 3 radnika iz EDISON-a, 14 iz INA, d.d.

Ispravci Izvješća o održivosti 2016.

Emisije nastale putovanjima avionom zaposlenika INA Grupe u 2016. godini iznosile su 575 tona CO₂ekv, a ne 358.000 tona CO₂ekv kako je bilo prikazano u Izvješću o održivosti za 2016.

U tablici s podacima o zajedničkim ulaganjima dodano je objašnjenje o ukupnom broju zaposlenika u kompaniji EDIna.

Korigirani su podaci za 2016. godinu u tablici Plaćeni PDV, trošarine, naknada za biogorivo, porez na dobit, porez i prirez na dohodak i HANDA.

NEZAVISNA OCJENA I

MIŠLJENJE KOMISIJE UPRAVNOG VIJEĆA HRVATSKOG POSLOVNOG SAVJETA ZA ODRŽIVI RAZVOJ NA IZVJEŠTAJ O ODRŽIVOSTI INA GRUPE ZA 2017 GODINU

Uvidom u strukturu i sadržaj izvještaja, Komisija UV-a HR PSOR-a konstatirala je da se radi o vrlo kompleksnom integriranom izvještaju INE, u kojem je sadržan i dio koji govori o nefinancijskim utjecajima kompanije koji je rađen prema GRI Standardima za izvještavanje o održivosti. Komisija potvrđuje da izvještaj o održivosti sadrži sve potrebne elemente sržne opcije izvještavanja o održivosti GRI-a. Dodatno, Komisija je zaključila da su i finansijske i poslovne informacije sadržane u drugom dijelu izvještaja vrlo korisne za razumijevanje održivosti ukupnog poslovanja i utjecaja INE. Stoga pozdravlja napore INE uložene u razvoj integriranih izvještaja koji daju cjelokupnu i kvalitetnu sliku poslovanja i utjecaja kompanije te njeno strateško opredjeljenje.

Prije svega, Komisija pozdravlja odlične poslovne rezultate Grupe koji su iskazani za proteklu godinu. Smatramo da su uspješni poslovni rezultati preduvjet za odgovorno poslovanje, integraciju tema održivosti u strategiju poslovanja te ulaganje u inovacije i razvoj naprednih i za održivost i okoliš važnih rješenja.

Izvještaj obiluje prikazom dobre prakse povezane s odabranim materijalnim temama kompanije. Prije svega su to teme povezane s pogodnostima za zaposlenike INE. Iskazana je velika briga za zdravlje i sigurnost na radnom mjestu te je prikazana velika količina programa namijenjenih razvoju kompetencija zaposlenika, povećanja zadovoljstva zaposlenika, kao i aktivnog program zadržavanja i privlačenja kvalitetne radne snage. Prikazan je program za novozaposlene, fleksibilno radno vrijeme te razne mogućnosti treninga i obrazovanja za povećanje kompetencija, ali i dijeljenje znanja. Prosječna plaća u INI značajno je viša od prosjeka RH za istu djelatnost, što također dodatno doprinosi zadovoljstvu zaposlenika i njihovoj motivaciji.

INA je među prvim kompanijama u Hrvatskoj koje su potpisale Povelju o raznolikosti. Kako se radi o relativno novoj inicijativi, velika većina potpisnika u začetnoj fazi pripreme sustava mjerjenja, analize i provedbe projekata s ciljem razvoja politike raznolikosti. INA se ovdje iskazuje kao lider budući da provodi edukacije o nesvesnoj pristranosti, što predstavlja naprednu praksu u RH.

INA ulaže i u zajednicu, a tu se posebno ističe program donacija Zeleni pojas koji nagrađuje napore lokalnih inicijativa, udruga i javnih ustanova u aktivnostima zaštite okoliša diljem Hrvatske. Upravo je geografska rasprostranjenost projekata koje INA podupire najvrjedniji dio projekta te iskazuje razumijevanje odgovornosti za regionalni razvoj RH. Dodatno treba spomenuti projekt SpajaLICA kojim je zgrada u centru Zagreba donirana na korištenje većem broju udruga te je važno istaknuti klub volontera INE koji je narastao u značajnu pokretačku snagu koja se može pohvaliti velikim brojem doniranih sati u različitim inicijativama i projektima, također diljem Hrvatske. Podrška zajednicu iskazana je i kroz prodaju voća iz malih OPG-ova na benzinskim postajama čime se osnažuje ruralni razvoj i ostanak obitelji na zemlji i u poljoprivredi, što je jedna od ključnih razvojnih tema u Hrvatskoj.

Kada govorimo o zaštiti okoliša, INA je u protekloj godini pokrenula prikupljanje otpadnog jestivog ulja na benzinskim postajama kao pilot projekt kojim želi doprinijeti odvojenom sakupljanju opasnog otpada i promijeniti u ovom trenutku prilično lošu statistiku u gospodarenju otpadom u RH, što je također jedan od važnih doprinosa lokalnoj zajednici. Bilo bi dobro u izvještaju vidjeti više o strategiji upravljanja temama važnim za okoliš, kao što je upravljanje utjecajima vezanim za osnovnu djelatnost INE. U tom kontekstu pozitivna informacija je podatak o pripremi infrastrukture potrebne za uvođenje udjela biokomponente u fosilna goriva koja se priprema u Rafineriji Rijeka, što je i zakonska obveza s obzirom na standarde koje uvodi Europska unija.

Komisija bi voljela vidjeti jasnije prikazan postupak uključivanja dionika jer iz opisanog postupka nije dovoljno jasno na koji su način i koje skupine dionika sudjelovale u kreiranju sadržaja izvještaja, koje su teme na taj način otvorene te koje su materijalne teme uvrštene u sadržaj izvještaja kao posljedicu ovih konzultacija.

Preporučamo da se u skladu sa zahtjevima GRI Standarda sistematicno prikaže pristup upravljanju svakom pojedinom temom te rezultate upravljanja kroz objave. Prikaz objava povezanih s pojedinom materijalnom temom na različitim mjestima u izvještaju otežava razumijevanje utjecaja na svaku temu te pristup upravljanju povezan s istom. Također preporučamo objavljivanje objava samo za odabране materijalne teme koje su onda povezane s pristupom upravljanju kao cjelovitom slikom utjecaja i upravljanja utjecajem. Objave o temama koje nisu materijalne ne daju važne informacije, a opterećuju izvještaj.

Zaključno, ovo je prvi izvještaj INA Grupe objavljen prema novim GRI Standardima. Iako u narednim izvještajima očekujemo napredak u primjeni Standarda, informacije koje su objavljene u izvještaju daju iznimno mnogo podataka o pozitivnom doprinosu INE zajednici i društvu u kojem posluje te izražavamo zadovoljstvo pročitanim.

NEZAVISNA OCJENA II

Koncept nefinancijskog izvještavanja je još uvjek prilično širok i ima mnoštvo pojavnih oblika, obuhvata i načina implementacije. Od početka do samoga kraja jasno je zašto INA d.d. ima dugogodišnju tradiciju izvještavanja o nefinancijskim utjecajima svojih poslovnih procesa koji sežu davno u 1997. godinu kada su izdali svoj prvi izvještaj o okolišnom utjecaju. Slaveći 20 godina prakse nefinancijskog izvještavanja, ove godine izvješće je pripremljeno u skladu s novim, konsolidiranim standardima GRI-a, dodatkom za sektor nafte i plina, sržna opcija. Ovogodišnje izvješće je bolje uravnoteženo između finansijskih i nefinansijskih informacija, što znači da ima odgovarajuću razinu detalja kako bi razumjela što se događa u svakom dijelu. To također znači da se Izvješće ne temelji samo na prikupljanju i analizi povijesnih podataka, već pruža holističko razmišljanje kako bi se razumjele strateške aktivnosti koje INA-inu uprava treba kako bi ostala globalno konkurentna. Izvještaj se usredotočuje na materijalne okolišne, društvene i ekonomski učinke tvrtki INA Grupa na njihove ključne dionike, a prezentirane informacije odnose se na poslovne aktivnosti INA d.d. tijekom razdoblja od 1. siječnja do 31. prosinca 2017. godine.

Nefinansijske informacije u ovom izvješću uključuju pitanja povezana s: konstruktivnom ulogom kompanije u društvu; INA-inu društvenu odgovornost; pitanja okoliša, socijalnog utjecaja i sustava upravljanja; poslovne etike; ljudskog i intelektualnog kapitala; izvedbe poduzeća i te utjecaj na okoliš, zdravlje i sigurnost. U Izvješću se jasno mogu prepoznati četiri osnovna smjera procjene odgovornosti: (1) napredni pristup materijalnosti i snažna orijentacija prema njihovim dionicima gdje se razne održive inicijative prepoznaju kao odgovor na specifične potrebe i želje ključnih dionika. Kao što je navedeno u Izvješću, povratne informacije koriste se za stvaranje strateške platforme povezane s utjecajem kompanije na tri ključne dimenzije djelovanja - ekonomsku, okolišnu i društvenu. Ove impute menadžment percipira kao osnovu za definiranje materijalnih tema, a time i planiranje aktivnosti održivog razvoja. (2) Usmjereno na utjecaj te promjenjivu ulogu iz perspektive obveza i odgovornosti. Jasno je da INA ima vodeću ulogu kao jednu od najvećih hrvatskih kompanija pa je tako ona stvorila svoj poslovni model na sjećuštu konkurenčke prednosti i održivog razvoja, kombinirajući ekonomsku, etičku, društvenu i okolišnu očekivanja poslovnog konteksta. U ovom izvješću INA je pokazala jasniju vezu između vanjskih očekivanja svojih dionika i održivih aktivnosti tvrtke, s usmjeranjem ka kvantifikaciji utjecaja takvih aktivnosti u budućnosti.

(3) Važno je kako su u samoj kompaniji prepoznali uskladivanje izvještavanja s integriranim okvirom izvještavanja kao jedan od ključnih izazova. Ovdje vidim ključan prostor za poboljšanje s implementacijom tehnoloških rješenja, posebice onih povezanih s prezentacijom i prikupljanjem ključnih informacija. Prava prednost on-line sustava jest analiza podataka i identifikacija područja poboljšanja kojim se onda može mnogo lakše upravlja. S jedne strane, to podrazumijeva mogućnost brže reakcije i poduzimanja potrebnih aktivnosti kako bi se prevenirali rizični događaji i kako bi se resursi alocirali tamu gdje su najpotrebniji. S druge strane, ovakav pristup će omogućiti svim ključnim dionicima lakši pristup informacijama, što će osigurati veću transparentnost INA-inih inicijativa povezanih s društveno odgovornim poslovanjem. (4) Nefinansijsko izvješćivanje bilo je opcionalno te je ovisilo o savjeti menadžmenta i njihovoj percepciji odgovornosti, sve do prošle godine kada je postalo obavezno za velike poslovne organizacije u EU sukladno s Direktivom 2014/95/EU. U INA-i se nefinansijsko izvještavanje doživljava kao kontinuirani proces gdje je stalno potrebno ulagati kako bi se unaprijedile aktivnosti. Kako su se teme održivosti kretale u zadnjih 20 godina od inovativnog trenda do temeljne kompetencije, ohrabruje da INA-in menadžment razumije i koristi učinke izvješća u svim aspektima svog poslovanja. Vidljivo je kako su nastavak unaprijeđenja izvješća kao i učenje iz istih u središtu pa su pružene informacije dovoljne, jasne, sažete i transparentne, a također su prikazane na način da ih čitatelji mogu lako i jasno protumačiti. Uočio je jasniju vezu između vanjskih očekivanja svojih dionika i održivih aktivnosti tvrtka, s odlučnošću o mjerenu učinkovitosti takvih aktivnosti u budućnosti.

Angažman zaposlenika jedan je od najvećih problema u modernom menadžmentu te stoga ohrabruje da je 83% srednjeg menadžmenta sudjelovalo u radionicama održivog razvoja od 2016. godine. Srednji menadžeri je abrazivno sredstvo moderne organizacije koje povezuje organizacijsku strategiju s kulturom jer su bitno više uskladeni s onim što će zaposlenici kao cjelina prihvati ili čemu će se oduprijeti.

Ovogodišnje izvješće prikazuje sve relevantne aspekte poslovnog modela INA-e i opet se unaprijedilo u odnosu na prošlu godinu. To osnažuje moje uvjerenje da u INA-i želete ozbiljno i sustavno poboljšati njihov nefinansijski utjecaj, jer je jasno određen prioritet, fokus i slijed svih pruženih informacija. Dodatno, svaka važna tema osnažena je relevantnim podacima i dokazima. Način na koji se teme prezentiraju u Izvještaju, njihova logika i činjenica da su detaljno pokriveni svi ključni aspekti, ukazuju na razvoj, uključenost i predanost ljudi koji su radili na ovom Izvještaju. Sadržaj izvješća je točan, jasan, usporediv s malim prostorom za poboljšanje kada je riječ o ravnoteži ponuđenih finansijskih i nefinansijskih informacija. Može se zaključiti kako ovo Izvješće sadrži najnovije dostupne informacije i stoga je pouzdano. Kvaliteta i količina informacija je takva da omogućuje zainteresiranim stranama da procjene dobivene rezultate, održivost poslovnog modela te poduzmu odgovarajuće mjeru tijekom svoje interakcije i poslovanja s kompanijom.

Mislav Ante Omazić
Katedra za organizaciju i menadžment
Ekonomski fakultet
Sveučilište u Zagrebu

Ernst & Young d.o.o.
Radnička cesta 50
10 000 Zagreb
Hrvatska / Croatia
MBS: 080435407
OIB: 58960122779
PDV br. / VAT no.:
HR58960122779

Tel: +385 1 5800 800
Fax: +385 1 5800 888
www.ey.com/hr

Banka / Bank:
Erste & Steiermärkische Bank d.d.
Jadranski trg 3A, 51000 Rijeka, Hrvatska /
Croatia
IBAN: HR3324020061100280716
SWIFT: ESBCHR22

Izvješće s neovisnim izražavanjem uvjerenja na Izvješće o održivosti - ograničeno uvjerenje o predmetu ispitivanja i primjenjivim kriterijima.

Upravi društva INA-INDUSTRIJA NAFTE, d.d.:

Ovo izvješće je namijenjeno isključivo Upravi društva INA-INDUSTRIJA NAFTE, d.d. (dalje „Društvo“) u svrhe izvještavanja o 6 pokazatelja (302-1, 303-1, 305-1, 305-2, 306-2 i 403-2) sadržanih u Izvješću o održivosti („Izvješće o održivosti“) koje je Društvo pripremilo za godinu koja završava 31. prosinca 2017. u skladu s GRI standardima za izvještavanje o održivosti („Standardi“).

Predmet ispitivanja i primjenjivi kriteriji

Angažman o uvjerenju se odnosi na sljedeće predmete ispitivanja na koje se primjenjuju sljedeći primjenjivi kriteriji:

- 6 pokazatelja (302-1, 303-1, 305-1, 305-2, 306-2 i 403-2) sadržanih u Izvješću o održivosti („Izvješće o održivosti“) koje je Društvo pripremilo za godinu koja završava 31. prosinca 2017. u skladu s GRI standardima za izvještavanje o održivosti („Standardi“).

6 pokazatelja su:

- Potrošnja energije unutar organizacije (302-1)
- Ukupno crpljenje vode po izvoru (303-1)
- Izravne emisije stakleničkih plinova (GHG) (Područje 1) (305-1)
- Neizravne energetske emisije stakleničkih plinova (GHG) (Područje 2) (305-2)
- Proizvedeni i zbrinuti opasni i neopasni otpad (306-2)
- Vrste i stope ozljeda, profesionalnih bolesti, izgubljenih dana i izostanaka te ukupan broj smrtnih slučajeva povezanih s nesrećama na radu (403-2)

Posebna namjena

Ovaj izvještaj je namijenjen isključivo u svrhu navedenu u prvom odjeljku i za Vašu informaciju te se ne smije koristiti u druge svrhe ili distribuirati drugim primateljima. Izvještaj se poziva isključivo na Izvješće o održivosti te se ne smije asocirati s financijskim izvještajima Društva u cjelini.

Odgovornosti odgovorne strane

Uprava Društva je odgovorna za pripremu Izvješća o održivosti u skladu sa Standardima. Posebice, Uprava Društva je odgovorna dizajnirati i implementirati interne kontrole kako bi spriječila da Izvješće o održivosti bude materijalno pogrešno prikazano.

Dodatno, Uprava Društva je odgovorna osigurati da je dokumentacija pružena praktikantu potpuna i točna. Uprava Društva je također odgovorna održavati sustav internih kontrola koji u razumnoj mjeri osigurava da prethodno opisana dokumentacija ne sadrži materijalne greške, bilo zbog prijevare ili pogreške.

Odgovornosti praktikanta

Proveli smo angažman s izražavanjem uvjerenja prema Međunarodnom standardu za angažmane s izražavanjem uvjerenja MSIU 3000 (izmijenjen). Ovi standardi zahtijevaju da zadovoljavamo etičke standarde te planiramo i izvršimo angažman kako bismo pribavili ograničeno uvjerenje o Izvješću o održivosti.

Primjenjujemo Međunarodni standard kontrole kvalitete (ISQC 1) te sukladno navedenom, održavamo snažan sustav kontrole kvalitete, uključujući politike i procedure koje dokumentiraju sukladnost s relevantnim etičkim i profesionalnim standardima te zakonskim i regulativnim zahtjevima.

Usklađeni smo sa zahtjevima o neovisnosti i ostalim etičkim zahtjevima utvrđenim IESBA etičkim kodeksom profesionalnog ponašanja, koji postavlja temeljna načela integriteta, objektivnosti, stručnosti i dužne brige, povjerljivosti te profesionalnog ponašanja.

Odabrane procedure ovise o procjeni praktikanta. Procedure posebice uključuju upite odgovornom osoblju za finansijsko izvještavanje i upravljanje rizicima te dodatne procedure s ciljem stjecanje dokaza o Izvješću o održivosti. Obavljeni angažman s izražavanjem uvjerenja je angažman s ograničenim uvjerenjem. Priroda, vrijeme i opseg provedenih procedura tijekom angažmana s ograničenim uvjerenjem su ograničeni u usporedbi s onima potrebnim prilikom angažmana s izražavanjem razumnog uvjerenja. Posljedično, postignuta razina uvjerenja angažmana s izražavanjem ograničenog uvjerenja je niža.

U vezi predmeta ispitivanja proveli smo sljedeće procedure:

1. Razumijevanje postojećih internih kontrola Društva, procesa i sistema za potrebe pripreme Izvješća o održivosti
2. Uskladu uzorka ulaznih podataka za 6 pokazatelja dostavljenih od strane Društva s popratnom dokumentacijom dostavljenom od strane Društva
3. Posjet dvjema lokacijama, INA Maziva d.o.o. i INA d.d., lokacija Molve, kako bismo razumjeli kako se prikupljuju ulazni podaci za Izvješće o održivosti
4. Pregledali smo Izvješće o održivosti i potvrdili prezentaciju 6 pokazatelja u skladu sa Standardima.

Zaključak praktikanta

Na temelju provedenih procedura i pribavljenih dokaza, nismo naišli na ništa što bi nas uvjerilo da 6 pokazatelja (302-1, 303-1, 305-1, 305-2, 306-2 i 403-2) sadržanih u Izvješću o održivosti nisu pripremljeni, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa Standardima.

ERNST & YOUNG
d.o.o.
Zagreb, Radnička cesta 50

Slaven Đuroković

Ernst & Young d.o.o.
Radnička cesta 50
10000 Zagreb
Republika Hrvatska

30. travnja 2018. godine

Prilog

1. Izvješće o održivosti

KAZALO SADRŽAJA GRI

Izvješće je pripremljeno u skladu s GRI Standardima: sržna opcija.

Izvješće je uspješno prošlo provjeru Usluge izvještavanja o materijalnosti (Materiality Disclosures Service) GRI-ja.

GRI i O&GSS kazalo sadržaja i odnos s UN Global Compact načelima.

Broj objave	Naziv objave	Broj stranice	Načelo GC	Uvjerenje
GRI 101 Osnove 2016				
GRI 102 Opće objave				
102-1	Ime organizacije	4		
102-2	Aktivnosti, tržišne marke, proizvodi i usluge	4		
102-3	Lokacija sjedišta organizacije	168		
102-4	Lokacija poslovnih aktivnosti	4		
102-5	Vlasništvo i pravni oblik	22		
102-6	Tržišta na kojima organizacija djeluje	45		
102-7	Veličina organizacije	4		
102-8	Informacije o zaposlenicima i drugim radnicima	150	6	
102-9	Dobavljački lanac	83		
102-10	Značajne promjene u organizaciji i njenom dobavljačkom lancu	38		
102-11	Pristup predostrožnosti	42,48,86,105		
102-12	Vanjske inicijative	144-145	1-10	
102-13	Članstvo u udruženjima	144-145		
102-14	Izjava najviše rangirane osobe za donošenje odluka	10-11		
102-16	Vrijednosti, načela, standardi i norme ponašanja	94	10	
102-17	Mehanizmi za traženje savjeta o etičkom i zakonitom ponašanju	94	10	
102-18	Upravljačka struktura	14		
102-40	Popis uključenih skupina dionika	79-80		
102-41	Kolektivni ugovori	152-153	3	
102-42	Prepoznavanje i odabir uključenih dionika	79-80		
102-43	Pristup uključivanju dionika	79-81,101-102		
102-44	Ključne teme i otvorena pitanja	79, 84-85, 89-90, 101-102		
102-45	Popis svih subjekata koji su uključeni u konsolidirane finansijske izvještaje	233		
102-46	Definiranje sadržaja izvještaja i granica tema	76,79,82-85		
102-47	Popis materijalnih tema	82		
102-48	Izmjene u informacijama	154		
102-49	Promjene u izvještavanju	76,82		
102-50	Izvještajno razdoblje	76		
102-51	Datum posljednjeg izvještaja	76		
102-52	Izvještajni ciklus	76		
102-53	Kontakt za pitanja vezana uz izvještaj	76		
102-54	Tvrđnja organizacije o tome je li izvještaj pripremljen u sukladnosti s GRI Standardima	76,160		
102-55	Kazalo sadržaja GRI-a	160-163		
102-56	Vanjska verifikacija	158-159		

Broj objave	Naziv objave	Broj stranice	Načelo GC	Uvjerenje
GRI 201 Ekonomski učinak 2016.				
GRI 103 GRI 103 Pristup upravljanju 2016.				
103-1	Objašnjenje materijalne teme i njene granice	82, 84-85		
103-2	Pristup upravljanju i njegove sastavnice	64-67, 270-273		
103-3	Ocjena pristupa upravljanju	64-67, 270-273		
201-1	Izravna stvorena i distribuirana ekonomska vrijednost	64, 66, 93, 146, 148, 270		
201-2	Financijske posljedice i drugi rizici i prilike vezani uz klimatske promjene	93, 105		
201-4	Financijska pomoć primljena od vlade	146		
GRI 202 Prisutnost na tržištu 2016.				
202-1	Omjeri standardne početne plaće po spolu i lokalne minimalne plaće	132, 146	6	
202-2	Udio višeg menadžmenta zaposlenog iz lokalne zajednice	147	6	
GRI 203 Neizravni ekonomski utjecaji 2016.				
203-1	Potpomognuta ulaganja u infrastrukturu i usluge	6, 148		
203-2	Značajni neizravni ekonomski utjecaji	141, 148		
OG1	Količina i vrsta procijenjenih dokazanih rezervi i proizvodnje	4		
GRI 204 Praksa nabave 2016.				
204-1	Udio izdataka na lokalne dobavljače	104		
GRI 205 Anti-korupcija 2016.				
205-2	Komunikacija i obuka o anti-korupcijskim politikama i postupcima	95	10	
205-3	Potvrđeni slučajevi korupcije i poduzete mjere	94	10	
GRI 206: Ponašanje protivno načelu slobodnog tržišnog natjecanja 2016.				
206-1	Ukupan broj pravnih postupaka pokrenutih zbog ponašanja u suprotnosti s načelom slobode tržišnog natjecanja, antitrustovske i monopolističke prakse	96		
GRI 301:Materijali 2016.				
301-3	Preuzeti prodani proizvodi i njihovi ambalažni materijali	115		
OG8	Udio benzena, olova i sumpora u gorivima	4		
GRI 302: Energija 2016.				
GRI 103: Pristup upravljanju 2016.				
103-1	Objašnjenje materijalne teme i njene granice	82, 84-85		
103-2	Pristup upravljanju i njegove sastavnice	89-90, 105, 110, 112, 115-117		
103-3	Ocjena pristupa upravljanju	89-90, 105, 110, 112, 115-117		
302-1	Potrošnja energije unutar organizacije	106, 148-149	7, 8	DA
302-3	Energetski intenzitet	148	8	
302-4	Smanjenje potrošnje energije	107-108	8, 9	
GRI 303 Voda 2016.				
303-1	Crpljenje vode po izvoru	114, 148	7, 8	
GRI 304 Biološka raznolikost 2016.				
304-1	Lokacije poslovanja u vlasništvu, zakupu, pod upravom ili u neposrednoj blizini zaštićenih područja te područja visoke vrijednosti u pogledu biološke raznolikosti izvan zaštićenih područja	55, 101		
OG4	Broj i postotak značajnih operativnih mjestu u kojima je procijenjen i praćen rizik biološke raznolikosti	55, 101		

Broj objave	Naziv objave	Broj stranice	Načelo GC	Uvjerenje
GRI 305 Emisije 2016.				
305-1	Izravne emisije stakleničkih plinova (GHG) (Područje 1)	108-111, 148	7,8	DA
305-2	Neizravne energetske emisije stakleničkih plinova (GHG) (Područje 2)	148	7,8	DA
305-4	Intenzitet emisija stakleničkih plinova (GHG)	148	8	
305-5	Smanjenje emisija stakleničkih plinova (GHG)	105, 107-108		
305-7	Dušikovi oksidi (NOX), sulfatni oksidi (SOX) i ostale značajne emisije u zrak	112-113, 148	7	
OG6	Količina spaljenih na baklji i odzraženih ugljikovodika	110-111, 148		
GRI 306 Otpadne vode i otpad 2016.				
306-1	Ispuštanje vode prema kvaliteti i odredištu	114-115, 148	8	
OG5	Količina slojne ili proizvedene vode.	114		
306-2	Otpad prema vrsti i metodi odlaganja	115-116, 148	8	DA
OG7	Količina bušećeg otpada (bušeća isplaka i mulj) i strategije za obradu i zbrinjavanje.	115		
306-3	Značajni izljevi	117-118, 148	8	
306-4	Prijevoz opasnog otpada	148		
GRI 307: Pridržavanje propisa zaštite okoliša 2016.				
307-1	Nepridržavanje zakona i propisa iz područja zaštite okoliša	96		
GRI 308: Procjena dobavljača u pogledu utjecaja na okoliš 2016.				
308-1	Novi dobavljači koji su provjereni pomoću kriterija utjecaja na okoliš	104		
GRI 401: Zapošljavanje 2016.				
GRI 103: Pristup upravljanju 2016.				
103-1	Objašnjenje materijalne teme i njene granice	82, 84-85		
103-2	Pristup upravljanju i njegove sastavnice	89-90, 96, 119, 121, 124-125, 132-140		
103-3	Ocjena pristupa upravljanju	89-90, 96, 119, 121, 124-125, 132-140		
401-1	Stope novog zapošljavanja i fluktuacije zaposlenika	150	6	
401-2	Povlastice osigurane zaposlenicima koji rade na puno radno vrijeme, a koje nisu osigurane zaposlenicima zaposlenima privremeno ili na nepuno radno vrijeme	139-140		
401-3	Roditeljski dopust	152-153	6	
GRI 402: Odnosi zaposlenika i menadžmenta 2016.				
402-1	Najkraće razdoblje u kojem se unaprijed obavještava o značajnim promjenama u radu	137	3	
GRI 403: Zdravstvo i sigurnost na radnom mjestu 2016.				
403-1	Zastupljenost radne snage u formalnim zajedničkim odborima za zdravstvena i sigurnosna pitanja, koji se sastoje od predstavnika uprave i radnika	137		
403-2	Vrste i stope ozljeda, profesionalnih bolesti, izgubljenih dana i izostanaka te ukupan broj smrtnih slučajeva povezanih s nesrećama na radu	119-122, 150	1	
403-4	Zdravstvena i sigurnosna pitanja obuhvaćena formalnim sporazumima sa sindikatima	137		
OG13	Broj procesnih incidenta po djelatnosti	128		

Broj objave	Naziv objave	Broj stranice	Načelo GC	Uvjerenje
GRI 404: Obuka i obrazovanje 2016.				
404-1	Prosječan godišnji broj sati obuke po zaposleniku	139,152-153	6	
404-2	Programi za stjecanje vještina i programi koji podupiru stalnu mogućnost zapošljavanja zaposlenika	133-134		
404-3	Postotak zaposlenika koji dobivaju redovitu ocjenu radnog učinka i individualnog razvoja	134	6	
GRI 406: Nediskriminacija 2016.				
406-1	Slučajevi diskriminacije i poduzete korektivne mjere	94-96		
GRI 407: Sloboda udruživanja i kolektivnog pregovaranja 2016.				
407-1	Djelatnosti i dobavljači prepoznati kao oni kod kojih bi ostvarivanje prava na slobodu udruživanja i kolektivnog pregovaranja moglo biti ugroženo	94	1,2,3	
GRI 408: Dječji rad				
408-1	Djelatnosti i dobavljači prepoznati kao oni kod kojih u značajnoj mjeri postoji opasnost od slučajeva dječjeg rada	94		
GRI 409 Prisilni ili obvezni rad 2016.				
409-1	Djelatnosti i dobavljači prepoznati kao oni kod kojih u značajnoj mjeri postoji opasnost od slučajeva prisilnog ili obveznog rada	94		
GRI 411: Prava domicilnog stanovništva 2016.				
411-1	Slučajevi kršenja prava domicilnog stanovništva	94		
GRI 412: Procjena ljudskih prava 2016.				
412-2	Obuka zaposlenika o politikama ili postupcima zaštite ljudskih prava	95,138		
GRI 413: Lokalne zajednice 2016.				
413-1	Djelatnosti u kojima su provedeni uključivanje lokalne zajednice, procjene utjecaja i razvojni programi	6,79-80,101,137,141	1	
GRI 415: Javne politike 2016.				
415-1	Politički prilozi	146		
GRI 416: Zdravlje i sigurnost kupaca 2016.				
416-2	Slučajevi nepridržavanja propisa u vezi s utjecajima proizvoda i usluga na zdravlje i sigurnost	96		
GRI 417: Marketing i označavanje 2016.				
417-1	Vrsta podataka o proizvodu i usluzi i označavanje	104		
417-2	Slučajevi nepridržavanja propisa i dobrovoljnih kodeksa u vezi s podacima o proizvodu i usluzi te označavanju	96		
417-3	Slučajevi nepridržavanja propisa i dobrovoljnih kodeksa u vezi s marketinškim komunikacijama	96		
GRI 418: Privatnost kupaca 2016.				
418-1	Opravdane pritužbe u vezi s povredama privatnosti kupaca i gubicima osobnih podataka o kupcu	96		
GRI 419 Pridržavanje socio-ekonomskih propisa 2016.				
419-1	Nepridržavanje propisa i zakona koji se tiču socijalnog i ekonomskog područja	96		

RJEČNIK POJMOVA I KRATICA

FINANCIJSKI POJMOVI I KRATICE

CAPEX

Investicijsko ulaganje

Čisti CCS EBITDA / Dobit iz osnovne djelatnosti

Metodologija CCS-a uklanja iz inventara EBITDA / dobiti iz osnovne djelatnosti vlasničke dobitke / gubitke (odnosno odražava stvarni trošak isporuke sirove nafte i drugih važnih sirovina); umanjenje vrijednosti zaliha; dobitke/gubitke od tečajnih razlika dužnika i vjerovnika te prilagođava EBITDA / dobit iz osnovnih djelatnosti uračunavajući rezultate temeljnih transakcija zaštite od rizika. Čisti CCS podaci temeljnih razdoblja također su prilagođeni u skladu s poboljšanom metodologijom

EBITDA (dabit prije kamata, poreza, deprecijacije i amortizacije)

Dobit iz osnovne djelatnosti uvećana za deprecijaciju i amortizaciju

EPS

Dobit po dionici temelji se na dobiti koja se može pripisati običnim dioničarima koristeći se ponderiranim prosječnim brojem dionica u opticaju tijekom godine nakon oduzimanja prosječnog broja rezervi za otkup vlastitih dionica koje su se čuvale tijekom razdoblja

Financijski omjeri

Stopa obračunata za određene uvjete računa dobiti i gubitka, završnog računa i novčanog toka (npr. neto dugovanje po EBITDA-i, EBITDA po ukupnom rashodu od kamata). Financijski omjeri ponajprije se primjenjuju u ugovorima o kreditnoj liniji kako bi se umanjio kreditni rizik zajimadavca.

Omjer između tuđeg i ukupnog kapitala

Omjer neto duga i neto kapitalne dobiti

IFRS

Međunarodni standardi financijskog izvještavanja, prethodno Međunarodni računovodstveni standardi (IAS)

Neto dug

Neto dug = dugoročni dug, neto iznos trenutačnog dijela + kratkoročni dug + trenutni dio dugoročnog duga – kratkoročna ulaganja – novac i novčani ekvivalenti

Neto dohodak

Može se dodjeliti imateljima kapitala matične dobiti nakon oporezivanja dionica Grupe i povezanih društava i smanjenja dobiti zbog minimalnih kamata.

Operativni novčani tok

Neto gotovina koju proizvode operativne aktivnosti i koja se upotrebljava za investicijske aktivnosti, plaćanje kamata i isplatu dividende dioničarima

Maloprodajne lokacije

Maloprodajna mjesta i ostale maloprodajne lokacije (autobar/ autorestoran, autopraonice, dućane, prodajno mjesto za lož ulja, prodajno mjesto UNP-a)

ROACE (povrat na uloženi kapital)

Dobit od poslovanja nakon oporezivanja / uloženi kapital

Dobit od poslovanja nakon oporezivanja = dobit od poslovanja x (100 % – izračunata stopa poreza na dobit)

Uloženi kapital = početni angažirani kapital/2 + završni angažirani kapital/2

Angažirani kapital = ukupna imovina – dugoročne financijske investicije – rad u tijeku – novac i novčani ekvivalenti – kratkoročne obvezne + kratkoročni zajmovi i krediti

ROE (Povrat na kapital)

Neto dobit podijeljena kapitalom dioničara

MPM

Maloprodajno mjesto

ODRŽIVOST – POJMOVI I KRATICE**BAT**

Najbolja dostupna tehnologija

BREF

Referentni dokumenti za izbor najboljih raspoloživih tehnika

CLP

Uredba o klasifikaciji, označavanju i pakiranju tvari i smjesa

COMPASS

Sveobuhvatna procjena rizika

CPS

Centralna plinska stanica

d.d.

Dioničko društvo

DJSI

Dow Jones indeks održivosti

DOP

Društveno odgovorno poslovanje

ER

Hitne intervencije (Emergency response)

EU ETS

Europska shema trgovanja emisijama

GHG

Staklenički plinovi

GRI

Globalna inicijativa za izvještavanje

GV

Granična vrijednost

HiPo

Incident s visokim potencijalom

HR

Ljudski resursi (Human resources)

HSE

Zaštita zdravlja, sigurnosti i okoliša

IIR

Stopa istraživanja incidenata

IPNP

Istraživanje i proizvodnja nafte i plina

IPPC

Integrirana prevencija i kontrola onečišćenja

IRIS

Sustav istraživanja i izvješćivanja o incidentima

LDR

Stopa izgubljenih radnih dana

LTI

Ozljeda s izgubljenim radnim vremenom

LTIF

Frekvencija ozljeda s izgubljenim radnim vremenom

OGSS

Sektorski dodatak za naftu i plin (Oil & Gas Sector Supplement)

OHS

Zdravlje i sigurnost na radnom mjestu

OR

Održivi razvoj

ORIZZSO

Održivi razvoj i zaštita zdravlja, sigurnosti i okoliša

OZO

Osobna zaštitna oprema

PSM

Upravljanje sigurnošću procesa (Process safety management)

RAR

Stopa prometnih nezgoda (broj prometnih nezgoda na milijun prevezenih kilometara)

REACH

Registracija, evaluacija, autorizacija i ograničavanje kemikalija

RiM

Rafinerije i marketing

RNS

Rafinerija Sisak

RNR

Rafinerija Rijeka

STL

Sigurnosno-tehnički list

TROIF

Učestalost ukupno prijavljenih profesionalnih oboljenja

UNGC

Globalni ugovor Ujedinjenih naroda (UN Global Compact)

VOC

Hlapivi organski spojevi

INFORMACIJE ZA DIONIČARE

Adresa društva

INA-Industrija nafta,d.d.
Av. Većeslava Holjevca 10
10 000 Zagreb
Telefon: +385 1 645 0000
Web: www.ina.hr

Središnje klirinško depozitarno društvo

Heinzelova 62a
10 000 Zagreb
Telefon: +385 1 4607 300
Web: www.skdd.hr

Zagrebačka burza

Ivana Lučića 2a
10 000 Zagreb
Telefon: +385 1 4686 800
Web: www.zse.hr

Objave

Društvo objavljuje svoje objave na internetskim stranicama društva: www.ina.hr, na internetskim stranicama Zagrebačke burze: <http://www.zse.hr> i internetskim stranicama Hrvatske izvještajne novinarske agencije: www.hina.hr

Poslovne procjene i odnosi s investitorima

Av. Većeslava Holjevca 10
10 000 Zagreb
Telefon: +385 1 459 2718
Fax: +385 1 645 2444
E-mail: investitori@ina.hr

Održivi razvoj i zaštita zdravlja, sigurnosti i okoliša

Av. Većeslava Holjevca 10
10 000 Zagreb
Telefon: +385 1 6450 71
E-mail: Odrzivi_Razvoj@ina.hr

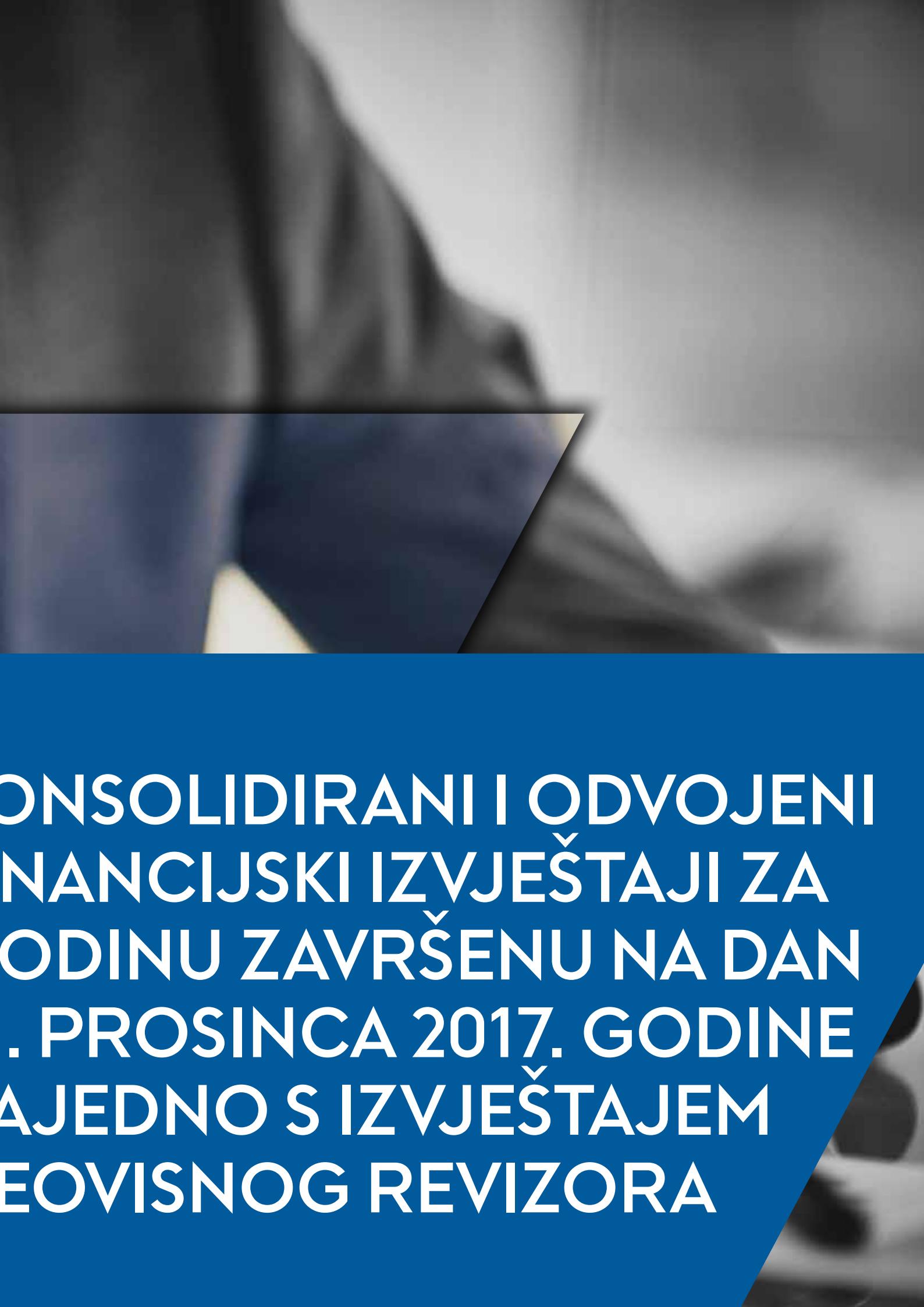
Korporativne komunikacije

Av. Većeslava Holjevca 10
10 000 Zagreb
Telefon: +385 1 6450 552
Fax.: +385 1 6452 406
E-mail: PR@ina.hr

KO
FI
G
31
ZA
NI

**CONSOLIDIRANI I ODVOJENI
NANCIJSKI IZVJEŠTAJI ZA
ODINU ZAVRŠENU NA DAN
. PROSINCA 2017. GODINE
AJEDNO S IZVJEŠTAJEM
EOVISNOG REVIZORA**

SADRŽAJ

Odgovornost za finansijske izvještaje	173
Izvještaj neovisnog revizora	174
Konsolidirani račun dobiti i gubitka INA Grupe	180
Konsolidirani izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti INA Grupe	181
Odvojeni račun dobiti i gubitka INA, d.d.	182
Odvojeni izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti INA, d.d.	183
Konsolidirani izvještaj o finansijskom položaju INA Grupe	184
Odvojeni izvještaj o finansijskom položaju INA, d.d.	186
Konsolidirani izvještaj o promjenama kapitala INA Grupe	188
Odvojeni izvještaj o promjenama kapitala INA, d.d.	189
Konsolidirani izvještaj o novčanom toku INA Grupe	190
Odvojeni izvještaj o novčanom toku INA, d.d.	192
Bilješke uz finansijske izvještaje	194

Temeljem Zakona o računovodstvu Republike Hrvatske, Uprava je dužna osigurati da finansijski izvještaji za svaku finansijsku godinu budu pripremljeni u skladu s Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja („MSFI“), koje je usvojila Europska unija, tako da daju istinitu i objektivnu sliku finansijskog stanja i rezultata poslovanja društva INA-Industrija nafte, d.d. (u nastavku „Društvo“) i njegovih ovisnih društava (u nastavku „Grupa“) za to razdoblje.

Nakon provedenih istraživanja, Uprava razumno očekuje da Društvo i Grupa imaju odgovarajuća sredstva za nastavak poslovanja u doglednoj budućnosti. Iz navedenog razloga, Uprava i dalje prihvata načelo nastavka poslovanja pri izradi finansijskih izvještaja.

Pri izradi konsolidiranih i odvojenih finansijskih izvještaja Uprava je odgovorna za:

- ▶ odabir i potom dosljednu primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika;
- ▶ razumnu i razboritu prosudbu i procjenu;
- ▶ primjenu važećih računovodstvenih standarda te
- ▶ pripremu finansijskih izvještaja po načelu nastavka poslovanja, osim ako je neprimjereno pretpostaviti da će Društvo nastaviti svoje poslovne aktivnosti.

Uprava je odgovorna za vođenje ispravnih računovodstvenih evidencija, koje će u bilo koje doba s prihvatljivom točnošću odražavati finansijski položaj Društva i Grupe, kao i njihovu usklađenost s hrvatskim Zakonom o računovodstvu. Uprava je, također, odgovorna za čuvanje imovine Društva i Grupe, pa stoga i za poduzimanje razumnih mjera da bi se sprječile i otkrile pronevjere i ostale nezakonitosti.

Potpisao u ime Grupe:

Zoltán Sándor Áldott,
predsjednik Uprave INA, d.d.

Niko Dalić, član Uprave

Gábor Horváth, član Uprave

Ivan Krešić, član Uprave

Davor Mayer, član Uprave

Péter Ratatics, član Uprave

INA - Industrija nafte, d.d.
Avenija Većeslava Holjevca 10
10000 Zagreb
Republika Hrvatska

7. ožujka 2018. godine

Ernst & Young d.o.o.
Radnička cesta 50
10 000 Zagreb
Hrvatska / Croatia
MBS: 080435407
OIB: 58960122779
PDV br. / VAT no.:
HR58960122779

Tel: +385 1 5800 800
Fax: +385 1 5800 888
www.ey.com/hr

Banka / Bank:
Erste & Steiermärkische Bank d.d.
Jadranski trg 3A, 51000 Rijeka, Hrvatska /
Croatia
IBAN: HR3324020061100280716
SWIFT: ESBCHR22

IZVJEŠĆE NEOVISNOG REVIZORA

Dioničarima društva INA - Industrija nafte, d.d.

Izvješće o reviziji godišnjih konsolidiranih i zasebnih finansijskih izvještaja

Mišljenje

Obavili smo reviziju godišnjih finansijskih izvještaja društva INA - Industrija nafte, d.d. (Društvo) i njemu ovisnih društava (Grupa), koji obuhvaćaju konsolidirani i zasebni izvještaj o finansijskom položaju (bilancu) na 31. prosinca 2017., konsolidirani i zasebni račun dobiti i gubitka, konsolidirani i zasebni izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, konsolidirani i zasebni izvještaj o novčanim tokovima, konsolidirani i zasebni izvještaj o promjenama kapitala za tada završenu godinu te konsolidirane i zasebne bilješke uz finansijske izvještaje, uključujući i sažetak značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, priloženi konsolidirani i zasebni godišnji finansijski izvještaji istinito i fer prikazuju finansijski položaj Grupe i Društva na 31. prosinca 2017., njegovu konsolidiranu i zasebnu finansijsku uspješnost i konsolidirane i zasebne novčane tokove za tada završenu godinu u skladu s Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja, kako su usvojeni od strane EU („MSFI-ima, kako su usvojeni od strane EU“).

Osnova za mišljenje

Obavili smo našu reviziju u skladu s Međunarodnim revizijskim standardima (MRevS-ima). Naše odgovornosti prema tim standardima su podrobnije opisane u našem izvješću neovisnog revizora *u odjeljku o revizorovim odgovornostima* za reviziju konsolidiranih i zasebnih godišnjih finansijskih izvještaja. Neovisni smo od Grupe i Društva u skladu s Kodeksom etike za profesionalne računovođe (IESBA Kodeks) i ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti u skladu s IESBA Kodeksom.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo dobili dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Ključna revizijska pitanja

Ključna revizijska pitanja su ona pitanja koja su bila, po našoj profesionalnoj prosudbi, od najveće važnosti za našu reviziju konsolidiranih i zasebnih godišnjih finansijskih izvještaja tekućeg razdoblja. Tim pitanjima smo se bavili u kontekstu naše revizije konsolidiranih i zasebnih godišnjih finansijskih izvještaja kao cjeline i pri formiranju našeg mišljenja o njima, i mi ne dajemo zasebno mišljenje o tim pitanjima.

Za svako pitanje u nastavku, opis o tome kako se naša revizija bavila tim pitanjima, pripremljen je u tom kontekstu. Ispunili smo obveze opisane u *Odgovornosti revizora za reviziju konsolidiranih i zasebnih finansijskih izvještaja*, uključujući i povezana pitanja. Sukladno tome, naša revizija uključuje obavljanje postupaka dizajniranih da odgovore na naše procjenu rizika pogrešnog prikaza u konsolidiranim i zasebnim finansijskim izvještajima. Rezultati naših revizijskih postupaka, uključujući postupke koji se obavljaju za rješavanje pitanja u nastavku, daju osnovu za izražavanje našeg mišljenja o ovim konsolidiranim i zasebnim finansijskim izvještajima.

Ključno revizijsko pitanje	Kako smo adresirali ključno revizijsko pitanje
Procjena rezervi ugljikovodika <p>Opis ključnih prosudbi i procjena u vezi s procjenom rezervi ugljikovodika je uključen u Bilješci 3 konsolidiranih i zasebnih finansijskih izvještaja.</p> <p>Procjena rezervi ugljikovodika uključuje značajnu razinu prosudbe zbog tehničke neizvjesnosti u procjeni količine rezervi i složenih ugovornih odnosa koji određuju udio Grupe i Društva u utvrđenim količinama. Rezerve ugljikovodika su ključni pokazatelj budućeg potencijala uspješnosti poslovanja Grupe i Društva koje utječu na značajne iznose u izvještaju o finansijskom položaju i računu dobiti i gubitka. Stoga vjerujemo da je procjena rezervi ugljikovodika ključno revizijsko pitanje.</p>	<p>Revizorski postupci su uključivali razumijevanje procesa određivanja rezervi ugljikovodika te razumijevanje kontrola implementiranih u procesu. Također smo ocijenili sposobnost i objektivnost tehničkih stručnjaka kako bi procijenili da li posjeduju odgovarajuće kvalifikacije potrebne za procjenu rezervi ugljikovodika. Postavili smo specifičan upit menadžmentu Društva u odnosu na usklađenost korištene metodologije procjene rezervi ugljikovodika u skladu s metodologijom korištenom prethodne godine.</p> <p>Proveli smo testove detalja te smo za značajne promjene u volumenu rezervi testirali da li je korištena odgovarajuća metodologija, da li su korištene prepostavke razumne i podržane odgovarajućim informacijama prikupljenim od menadžmenta. Također smo proveli analitičke postupke kretanja rezervi ugljikovodika tijekom godine te smo potvrdili da su sve značajne promjene odobrene od strane „Odbora za rezerve i resurse“ te u skladu s našim očekivanjem.</p> <p>Također, procijenili smo adekvatnost objava u konsolidiranim i zasebnim finansijskim izvještajima i da li su u skladu sa zahtjevima MSFI-ja, kako su usvojeni od strane EU.</p>
Umanjenje vrijednosti dugotrajne imovine Grupe i Društva <p>Umanjenje vrijednosti dugotrajne imovine Grupe i Društva objavljeno je u Bilješci 8 te u odgovarajućim bilješkama u konsolidiranim i zasebnim finansijskim izvještajima; opis računovodstvenih politika i ključnih prosudbi i procjena su uključeni u Bilješci 2 i Bilješci 3.</p> <p>Kretanje cijena nafte i plina može značajno utjecati na knjigovodstvenu vrijednost dugotrajne imovine uključujući imovinu segmenta istraživanja nafte i plina na kopnu i moru, imovinu rafinerijske prerade te segmenta maloprodaje kao i <i>goodwill</i>. Značajan i brzi pad cijena također u kratkom roku utječe na poslovanje Grupe i Društva i novčane tokove.</p>	<p>Revizorski postupci su uključivali razumijevanje procesa ocjenjivanja knjigovodstvene vrijednosti dugotrajne imovine grupe i društva kao i razumijevanje postavljenih kontrola i njihovu učinkovitost unutar procesa. Pregledali smo metodologiju korištenu od strane menadžmenta prilikom procjene knjigovodstvene vrijednosti dugotrajne imovine kako bi potvrdili da je u skladu s računovodstvenim standardima te da se dosljedno primjenjuje. Za imovinu segmenta istraživanja nafte i plina, rafinerijske prerade te imovinu segmenta maloprodaje, gdje nisu identificirani pokazatelji umanjenja vrijednosti od strane Grupe i Društva, ocijenili smo sposobnost menadžmenta vezano uz procjenu umanjenja imovine uspoređujući korištene prepostavke u prošloj godini s ostvarenim rezultatima u tekućoj godini.</p>

Ključno revizijsko pitanje	Kako smo adresirali ključno revizijsko pitanje
<p>Umanjenje vrijednosti dugotrajne imovine Grupe i Društva (nastavak)</p> <p>Procijenili smo primarni rizik povezan s konsolidiranim i zasebnim financijskim izvještajima, koji se odnosi na knjigovodstvenu vrijednost dugotrajne imovine, a koja je podržana procjenom budućih novčanih tokova. Procjena umanjenja knjigovodstvene vrijednosti imovine je složen, podložan prosudbi postupak budući da podaci s tržišta koji se odnose na tržišne transakcije postaju manje pouzdani u razdobljima značajnih promjena cijena koje mogu utjecati na buduće novčane tokove koje generira dugotrajna imovina. Sukladno navedenom, zbog složenosti i korištenja prosudbe u ocjenjivanju pokazatelja umanjenja vrijednosti te složenosti modela, smatramo kako je umanjenje vrijednosti dugotrajne imovine Grupe i Društva ključno revizijsko pitanje.</p>	<p>Nadalje, ocijenili smo korištene pretpostavke prilikom ocjene pokazatelja umanjenja vrijednosti i testirali da li su korištene pretpostavke u skladu s ostvarenim rezultatima u tekućoj godini, ostvarenim rezultatima u industriji i u skladu s očekivanjima Grupe i Društva za ključne pretpostavke korištene u modelima umanjenja vrijednosti.</p> <p>Vezano uz provedene testove umanjenja vrijednosti, koristili smo vanjske podatke u ocjeni i potvrdi korištenih pretpostavki prilikom analize umanjenja vrijednosti od kojih se najvažniji odnose na buduće cijene nafte, količine rezervi i resursa i diskontnu stopu. Proveli smo revizorske postupke koji se odnose na provjeru matematičke točnosti modela umanjenja vrijednosti, analizu osjetljivosti, ocijenili smo primjereno korištene diskontne stope u kalkulaciji uz pomoć stručnjaka te postupke koji se odnose na ocjenu cjelovitosti troškova umanjenja vrijednosti.</p> <p>Također, procijenili smo adekvatnost objava u konsolidiranim i zasebnim financijskim izvještajima te njihovu usklađenost s MSFI-ima, kako su usvojeni od strane EU.</p>
<p>Procjena rezerviranja za napuštanje polja (dekomisija)</p> <p>Rezerviranja koja se odnose na obvezu za napuštanje polja objavljena su u Bilješci 29 konsolidiranih i zasebnih financijskih izvještaja; opis računovodstvenih politika te ključnih prosudbi i procjena su uključeni u Bilješci 2 i Bilješci 3.</p> <p>Menadžment razmatra iznose rezerviranja za napuštanje polja na godišnjoj razini. Razmatranje uključuje pregled utjecaja promjena u propisima, očekivani pristup menadžmenta glede obveza za napuštanje polja, procjenu troškova i diskontnu stopu. Imovina dekomisije se knjiži u iznosu koji odgovara procijenjenom iznosu rezerviranja koji se također amortizira kao dio troška imovine. Svaka promjena sadašnje vrijednosti procijenjenih troškova napuštanja polja se odražava na iznos rezerviranja i na iznos imovine dekomisije. Izračun iznosa rezerviranja za napuštanje polja zahtjeva značajnu prosudbu menadžmenta zbog inherentne složenosti procjene budućih troškova i stoga se smatra ključnim revizijskim pitanjem.</p>	<p>Revizorski postupci su uključivali razumijevanje zakonske ili izvedene obveze u vezi s napuštanjem polja na temelju ugovornog odnosa i relevantnih pravnih odredbi kako bi potvrdili prikladnost procijenjenih troškova. Prikupili smo kalkulaciju izračuna rezerviranja za napuštanje polja od Grupe i Društva i testirali da su uključena sva polja, provjerili smo prikladnost korištene diskontne stope, testirali smo stvarno nastale troškove tijekom tekućeg obračunskog razdoblja, potvrdili smo da su iznosi rezerviranja u skladu sa stvarno nastalim troškovima za pojedinu grupu imovine te smo provjerili da je procijenjena godina napuštanja polja usklađena s procjenom rezervi ugljikovodika. Kao dio provedenih revizorskih postupaka, ocijenili smo sposobnost i objektivnost stručnjaka Društva koji sudjeluju pri izradi procjene troškova napuštanja polja.</p> <p>Također, procijenili smo adekvatnost objava u konsolidiranim i zasebnim financijskim izvještajima te njihovu usklađenost s MSFI-ja, kako su usvojeni od strane EU.</p>

Ostale informacije u godišnjem izvješću Grupe i Društva

Uprava je odgovorna za ostale informacije. *Ostale informacije* sadrže informacije uključene u godišnje izvješće osim konsolidiranih i zasebnih godišnjih finansijskih izvještaja i našeg revizorskog mišljenja o njima. Naše mišljenje o konsolidiranim i zasebnim godišnjim finansijskim izvještajima ne obuhvaća Ostale informacije. Očekujemo da će nam Godišnje izvješće Grupe i Društva za 2017. godinu biti dostavljeno nakon datuma ovog revizorskog mišljenja.

Naše mišljenje o konsolidiranim i zasebnim godišnjim finansijskim izvještajima ne obuhvaća ostale informacije te o njima nećemo izraziti nikakav oblik izražavanja uvjerenja.

U vezi s našom revizijom konsolidiranih i zasebnih godišnjih finansijskih izvještaja, naša je odgovornost pročitati ostale informacije kad postanu dostupne i, u provođenju toga, razmotriti jesu li ostale informacije značajno proturječne konsolidiranim i zasebnim godišnjim finansijskim izvještajima ili našim saznanjima stečenih u reviziji ili se drugačije čini da su značajno pogrešno prikazane.

Odgovornosti uprave i Revizorskog odbora za konsolidirane i zasebne godišnje finansijske izvještaje

Uprava je odgovorna za sastavljanje konsolidiranih i zasebnih godišnjih finansijskih izvještaja koji daju istinit i fer prikaz u skladu s MSFI-ima kako su usvojeni od strane EU i za one interne kontrole za koje uprava odredi da su potrebne za omogućavanje sastavljanja godišnjih finansijskih izvještaja koji su bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prijevare ili pogreške.

U sastavljanju konsolidiranih i zasebnih godišnjih finansijskih izvještaja, uprava je odgovorna za procjenjivanje sposobnosti Grupe i Društva da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem, objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja, osim ako uprava ili namjerava likvidirati Grupu i Društvo ili prekinuti poslovanje ili nema realne alternative nego da to učini.

Revizorski odbor je odgovoran za nadziranje procesa finansijskog izvještavanja kojeg su ustanovili Grupa i Društvo.

Odgovornosti revizora za reviziju konsolidiranih i zasebnih godišnjih finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li konsolidirani i zasebni godišnji finansijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prijevare ili pogreške i izdati izvješće neovisnog revizora koje uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visoka razina uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu s MRevS-ima uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prijevare ili pogreške i smatraju se značajni ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili u zbroju, utječu na ekonomski odluke korisnika donijete na osnovi tih konsolidiranih i zasebnih godišnjih finansijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu s MRevS-ima, stvaramo profesionalne prosudbe i održavamo profesionalni skepticizam tijekom revizije. Mi također:

- Prepoznajemo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikaza konsolidiranih i zasebnih godišnjih finansijskih izvještaja, zbog prijevare ili pogreške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostačni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikaza nastalog uslijed prijevare je veći od rizika nastalog uslijed pogreške, jer prijevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorene, namjerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaznje internih kontrola.
- Stječemo razumijevanje internih kontrol relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u danim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola Grupe i Društva.

- Ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorila uprava.
- Zaključujemo o primjerenosti korištene računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja koju koristi uprava i, temeljeno na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Grupe i Društva da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtjeva da skrenemo pozornost u našem izvješću neovisnog revizora na povezane objave u konsolidiranim i zasebnim godišnjim financijskim izvještajima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modificiramo naše mišljenje. Naši zaključci se temelje na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma našeg izvješća neovisnog revizora. Međutim, budući događaji ili uvjeti mogu uzrokovati da Grupa i Društvo ne bude u mogućnosti nastaviti s vremenski neograničenim poslovanjem.
- Ocjenjujemo cijelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj konsolidiranih i zasebnih godišnjih financijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li konsolidirani i zasebni godišnji financijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.
- Pribavljamo dovoljno odgovarajućih revizijskih dokaza u vezi financijskih informacija od osoba ili poslovnih aktivnosti unutar grupe za izražavanje mišljenja o konsolidiranim financijskim izvještajima. Mi smo odgovorni za usmjeravanje, nadzor i izvedbu grupne revizije. Jedini smo odgovorni za izražavanje našeg mišljenja.

Mi komuniciramo s Revizorskim odborom u vezi s, između ostalih pitanja, planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama koji su otkriveni tijekom naše revizije.

Mi također dajemo izjavu Revizorskemu odboru da smo postupili u skladu s relevantnim etičkim zahtjevima u vezi s neovisnošću i da ćemo komunicirati s njima o svim odnosima i drugim pitanjima za koja se može razumno smatrati da utječu na našu neovisnost, kao i, gdje je primjenjivo, o povezanim zaštitama.

Između pitanja o kojima se komunicira s Revizorskim odborom, mi određujemo ona pitanja koja su od najveće važnosti u reviziji konsolidiranih i zasebnih godišnjih financijskih izvještaj tekućeg razdoblja i stoga su ključna revizijska pitanja. Mi opisujemo ta pitanja u našem izvješću neovisnog revizora, osim ako zakon ili regulativa sprječava javno objavljivanje pitanja ili kada odlučimo, u iznimno rijetkim okolnostima, da pitanje ne treba objaviti u našem izvješću neovisnog revizora jer se razumno može očekivati da bi negativne posljedice objave nadmašile dobrobiti javnog interesa od takve objave.

Izvješće o ostalim pravnim i regulatornim zahtjevima

U skladu s člankom 10. stavka 2. Uredbe (EU) br. 537/2014 Europskog parlamenta i Vijeća, u našem Izvješću neovisnog revizora dajemo sljedeće informacije koje su potrebne nastavno na zahtjeve MRevS-eva:

Imenovanje revizora i razdoblje angažmana

Prvi put smo imenovani revizorom za zakonsku reviziju od strane Glavne skupštine dioničara 24. lipnja 2014. te je naš neprekidan angažman trajao 4 godine.

Dosljednost s Dodatnim izvještajem Revizorskog odbora

Potvrđujemo da je naše revizorsko mišljenje o konsolidiranim i zasebnim financijskim izvještajima u skladu s dodatnim izvješćem Revizorskog odbora Društva koji smo izdali 7. ožujka 2018. u skladu s člankom 11. Uredbe (EU) br. 537/2014 Europskog Parlamenta i Vijeća.

Pružanje nerevizijskih usluga

Izjavljujemo da Društvu, njegovom matičnom društvu ili njegovim društvima koja su pod njegovom kontrolom u Uniji nismo pružali zabranjene nerevizijske usluge navedene u članku 5. stavka 1. Uredbe (EU) br. 537/2014 Europskog parlamenta i Vijeća. Nadalje, nismo pružili ni ostale nerevizijske usluge Društvu i njenim kontroliranim tvrtkama koje nisu objavljene u konsolidiranim i zasebnim finansijskim izvještajima.

Angažirani partner u reviziji koja ima za poslijedicu ovo izvješće neovisnog revizora je Slaven Đuroković.

ERNST & YOUNG
d.o.o.

Zagreb, Radnička cesta 50

Slaven Đuroković, Član Uprave i ovlašteni revizor

Ernst & Young d.o.o.
Radnička cesta 50
10000 Zagreb
Republika Hrvatska

7. ožujka 2018. godine

KONSOLIDIRANI RAČUN DOBITI I GUBITKA INA GRUPE

Za godinu završenu na dan 31. prosinca 2017. godine (svi iznosi su prikazani u milijunima kuna)

	BILJEŠKA	ZA GODINU ZAVRŠENU 31. PROSINCA 2017.	ZA GODINU ZAVRŠENU 31. PROSINCA 2016.
Prihodi od prodaje	4	18.582	15.535
Kapitalizirana vrijednost vlastitih aktivnosti		327	365
Ostali poslovni prihodi	5	126	186
Prihodi iz osnovne djelatnosti		19.035	16.086
 Promjene stanja zaliha gotovih proizvoda i nedovršene proizvodnje		274	264
Troškovi sirovina, materijala i energije		(9.061)	(7.448)
Amortizacija	6	(1.804)	(1.677)
Ostali materijalni troškovi		(1.823)	(2.000)
Nematerijalni troškovi		(466)	(623)
Troškovi osoblja	7	(1.803)	(2.083)
Nabavna vrijednost prodane robe		(2.942)	(2.084)
Vrijednosno usklađenje kratkotrajne i dugotrajne imovine (neto)	8	(143)	(272)
Rezerviranja za troškove i rizike (neto)	9	151	444
Rashodi iz osnovne djelatnosti		(17.617)	(15.479)
Dobit iz osnovne djelatnosti		1.418	607
 Finansijski prihodi	10	452	106
Finansijski rashodi	10	(306)	(252)
Neto dobitak/(gubitak) iz finansijskih aktivnosti		146	(146)
 Dobit prije oporezivanja		1.564	461
Trošak poreza na dobit	11	(342)	(366)
Dobit tekuće godine		1.222	95
 Pripisivo:			
Vlasnicima Društva		1.220	101
Vlasnicima nekontrolirajućih udjela		2	(6)
		1.222	95
 Dobitak po dionici			
Osnovna i razrijeđena dobit po dionici (kuna po dionici)	12	121,99	10,08

Priložene računovodstvene politike i bilješke sastavni su dio ovog konsolidiranog računa dobiti i gubitka.

KONSOLIDIRANI IZVJEŠTAJ O OSTALOJ SVEOBUVATNOJ DOBITI INA GRUPE

Za godinu završenu na dan 31. prosinca 2017. godine (svi iznosi su prikazani u milijunima kuna)

Bilješka	ZA GODINU ZAVRŠENU 31. PROSINCA 2017.	ZA GODINU ZAVRŠENU 31. PROSINCA 2016.
----------	--	--

Dobit tekuće godine	1.222	95
<hr/>		
Ostala sveobuhvatna dobit umanjena za porez na dobit:		
Stavke koje se kasnije ne prenose u dobit ili gubitak:		
Sadašnja vrijednost obveza po definiranim naknadama	33	12
Stavke koje se kasnije mogu prenijeti u dobit ili gubitak:		
Tečajne razlike iz preračunavanja inozemnih dijelova poslovanja	33	(143)
(Gubitak)/dobit od finansijske imovine raspoložive za prodaju	32	(10)
Ostali sveobuhvatni (gubitak)/dobit tekuće godine umanjen za porez na dobit	(141)	89
Ukupna sveobuhvatna dobit tekuće godine	1.081	184
<hr/>		
Pripisivo:		
Vlasnicima Društva	1.079	190
Vlasnicima nekontrolirajućih udjela	2	(6)

Priložene računovodstvene politike i bilješke sastavni su dio ovog konsolidiranog izvještaja o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti.

ODVOJENI RAČUN DOBITI I GUBITKA INA, D.D.

Za godinu završenu na dan 31. prosinca 2017. godine (svi iznosi su prikazani u milijunima kuna)

	BILJEŠKA	ZA GODINU ZAVRŠENU 31. PROSINCA 2017.	ZA GODINU ZAVRŠENU 31. PROSINCA 2016.
Prihodi od prodaje	4	17.578	14.602
Kapitalizirana vrijednost vlastitih aktivnosti		10	6
Ostali poslovni prihodi	5	365	296
Prihodi iz osnovne djelatnosti		17.953	14.904
 Promjene stanja zaliha gotovih proizvoda i nedovršene proizvodnje		288	256
Troškovi sirovina, materijala i energije		(8.816)	(7.230)
Amortizacija	6	(1.733)	(1.600)
Ostali materijalni troškovi		(1.833)	(1.833)
Nematerijalni troškovi		(700)	(764)
Troškovi osoblja	7	(909)	(1.175)
Nabavna vrijednost prodane robe		(2.666)	(1.889)
Vrijednosno usklađenje kratkotrajne i dugotrajne imovine (neto)	8	(30)	(108)
Rezerviranja za troškove i rizike (neto)	9	146	346
Rashodi iz osnovne djelatnosti		(16.253)	(13.997)
Dobit iz osnovne djelatnosti		1.700	907
 Financijski prihodi	10	384	155
Financijski rashodi		10	(310)
Neto dobitak/(gubitak) iz financijskih aktivnosti		74	(405)
 Dobit prije oporezivanja		1.774	502
Trošak poreza na dobit	11	(348)	(342)
Dobit tekuće godine		1.426	160

Priložene računovodstvene politike i bilješke sastavni su dio ovog odvojenog računa dobiti i gubitka.

ODVOJENI IZVJEŠTAJ O OSTALOJ SVEOBUHVATNOJ DOBITI INA, D.D.

Za godinu završenu na dan 31. prosinca 2017. godine (svi iznosi su prikazani u milijunima kuna)

BILJEŠKA	ZA GODINU ZAVRŠENU 31. PROSINCA 2017.	ZA GODINU ZAVRŠENU 31. PROSINCA 2016.
Dobit tekuće godine	1.426	160
<hr/>		
Ostala sveobuhvatna dobit umanjena za porez na dobit:		
<hr/>		
Stavke koje se kasnije ne prenose u dobit ili gubitak:		
Sadašnja vrijednost obveza po definiranim naknadama	33	11
<hr/>		
Stavke koje se kasnije mogu prenijeti u dobit ili gubitak:		
Tečajne razlike iz preračunavanja inozemnih dijelova poslovanja	33	(161)
(Gubitak)/dobit od finansijske imovine raspoložive za prodaju	32	(10)
Ostali sveobuhvatni (gubitak)/dobit tekuće godine umanjena za porez na dobit	(160)	98
Ukupna sveobuhvatna dobit tekuće godine	1.266	258

Priložene računovodstvene politike i bilješke sastavni su dio ovog odvojenog izvještaja o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti.

KONSOLIDIRANI IZVJEŠTAJ O FINANCIJSKOM POLOŽAJU INA GRUPE

Na dan 31. prosinca 2017. godine (svi iznosi su prikazani u milijunima kuna)

AKTIVA	BILJEŠKA	31. PROSINCA 2017.	31. PROSINCA 2016.
Dugotrajna imovina			
Nematerijalna imovina	13	570	536
Nekretnine, postrojenja i oprema	14	12.016	12.573
Ulaganja u pridružena društva	16	-	22
Ostala ulaganja	17	13	13
Dugoročna potraživanja	18	96	128
Odgođena porezna imovina	11	1.451	1.769
Imovina i ulozi raspoloživi za prodaju	19	665	676
Ukupno dugotrajna imovina		14.811	15.717
 Kratkotrajna imovina			
Zalihe	20	2.264	2.050
Potraživanja od kupaca, neto	21,36	1.393	1.591
Ostala potraživanja	22	210	184
Potraživanja za preplaćeni porez na dobit		10	11
Ostala kratkotrajna imovina	23	139	120
Novac i novčani ekvivalenti	24	428	611
		4.444	4.567
Imovina namijenjena prodaji		8	8
Ukupno kratkotrajna imovina		4.452	4.575
 UKUPNA IMOVINA		19.263	20.292

Priložene računovodstvene politike i bilješke sastavni su dio ovog konsolidiranog izvještaja o finansijskom položaju.

KONSOLIDIRANI IZVJEŠTAJ O FINANCIJSKOM POLOŽAJU INA GRUPE (NASTAVAK)

Na dan 31. prosinca 2017. godine (svi iznosi su prikazani u milijunima kuna)

PASIVA	BILJEŠKA	31. PROSINCA 2017.	31. PROSINCA 2016.
Kapital i rezerve			
Upisani kapital	31	9.000	9.000
Zakonske rezerve		28	20
Rezerve fer vrijednosti	32	289	299
Ostale rezerve	33	1.516	1.647
Zadržana dobit/(akumulirani gubitak)	34	827	(233)
Udjeli vlasnika matičnog društva		11.660	10.733
Vlasnicima nekontrolirajućih udjela	35	(134)	(136)
UKUPNO KAPITAL		11.526	10.597
Dugoročne obveze			
Obveze po dugoročnim kreditima	27	122	271
Ostale dugoročne obveze	28	52	60
Otpremnine i jubilarne nagrade	30	73	85
Dugoročna rezerviranja	29	3.119	3.224
Odgođena porezna obveza	11	14	13
Ukupno dugoročne obveze		3.380	3.653
Kratkoročne obveze			
Obveze po bankovnim kreditima	25	1.581	2.706
Tekući dio obveza po dugoročnim kreditima	25	122	135
Obveze prema dobavljačima	26,36	1.171	1.857
Porezi i doprinosi	26	626	637
Ostale kratkoročne obveze	26	540	503
Otpremnine i jubilarne nagrade	30	5	10
Kratkoročna rezerviranja	29	312	194
Ukupno kratkoročne obveze		4.357	6.042
Ukupne obveze		7.737	9.695
UKUPNA PASIVA		19.263	20.292

Priložene računovodstvene politike i bilješke sastavni su dio ovog konsolidiranog izvještaja o finansijskom položaju.

ODVOJENI IZVJEŠTAJ O FINANCIJSKOM POLOŽAJU INA, D.D.

Na dan 31. prosinca 2017. godine (svi iznosi su prikazani u milijunima kuna)

AKTIVA	BILJEŠKA	31. PROSINCA 2017.	31. PROSINCA 2016.
Dugotrajna imovina			
Nematerijalna imovina	13	408	380
Nekretnine, postrojenja i oprema	14	10.578	11.169
Ulaganja u ovisna društva	15	1.079	805
Ulaganja u pridružena društva	16	-	22
Ostala ulaganja	17	669	809
Dugoročna potraživanja	18	105	137
Odgođena poreza imovina	11	1.343	1.684
Imovina i ulozi raspoloživi za prodaju	19	665	676
Ukupno dugotrajna imovina		14.847	15.682
 Kratkotrajna imovina			
Zalihe	20	2.021	1.802
Interkompanijska potraživanja	36	225	258
Potraživanja od kupaca, neto	21,36	1.118	1.315
Ostala potraživanja	22	144	153
Potraživanja za preplaćeni porez na dobit		1	1
Ostala kratkotrajna imovina	23	494	434
Novac i novčani ekvivalenti	24	364	500
Ukupno kratkotrajna imovina		4.367	4.463
 UKUPNA IMOVINA		19.214	20.145

Priložene računovodstvene politike i bilješke sastavni su dio ovog odvojenog izvještaja o finansijskom položaju.

ODVOJENI IZVJEŠTAJ O FINANCIJSKOM POLOŽAJU INA, D.D. (NASTAVAK)

Na dan 31. prosinca 2017. godine (svi iznosi su prikazani u milijunima kuna)

PASIVA	BILJEŠKA	31. PROSINCA 2017.	31. PROSINCA 2016.
Kapital i rezerve			
Upisani kapital	31	9.000	9.000
Zakonske rezerve		28	20
Rezerve za vrijednosti	32	289	299
Ostale rezerve	33	1.138	1.288
Zadržana dobit	34	1.426	160
UKUPNI KAPITAL		11.881	10.767
Dugoročne obveze			
Obveze po dugoročnim kreditima	27	122	271
Ostale dugoročne obveze	28	51	60
Otpremnine i jubilarne nagrade	30	31	46
Dugoročna rezerviranja	29	3.241	3.314
Ukupno dugoročne obveze		3.445	3.691
Kratkoročne obveze			
Obveze po bankovnim kreditima	25	1.359	2.482
Tekući dio obveza po dugoročnim kreditima	25	122	135
Obveze prema povezanim poduzećima	36	495	560
Obveze prema dobavljačima	26,36	787	1.498
Porezi i doprinosi	26	527	552
Ostale kratkoročne obveze	26	374	341
Otpremnine i jubilarne nagrade	30	3	2
Kratkoročna rezerviranja	29	221	117
Ukupno kratkoročne obveze		3.888	5.687
Ukupne obveze		7.333	9.378
UKUPNA PASIVA		19.214	20.145

Priložene računovodstvene politike i bilješke sastavni su dio ovog odvojenog izvještaja o finansijskom položaju.

KONSOLIDIRANI IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA KAPITALA INA GRUPE

Za godinu završenu na dan 31. prosinca 2017. godine (svi iznosi su prikazani u milijunima kuna)

	UPISANI KAPITAL	ZAKONSKA REZERVE REZERVE VRIJEDNOSTI	OSTALE REZERVE	(AKUMULIRANI GUBITAK)/ ZADRŽANA DOBIT	UDJELI VLASNIKA MATICE	NEKONTRO- LIRAJUĆI UDJELI	UKUPNO	
Stanje 1. siječnja 2016. godine	9.000	330	216	1.641	(602)	10.585	-	10.585
Prijenos sa zakonskih rezervi u zadržanu dobit	-	(310)	-	-	310	-	-	-
Stjecanje ovisnog društva	-	-	-	-	(42)	(42)	(130)	(172)
Podzbroj	9.000	20	216	1.641	(334)	10.543	(130)	10.413
Dobitak tekuće godine	-	-	-	-	101	101	(6)	95
Ostala sveobuhvatna dobit, neto	-	-	83	6	-	89	-	89
Ukupni sveobuhvatni dobitak/ (gubitak)	-	-	83	6	101	190	(6)	184
Stanje 31. prosinca 2016. godine	9.000	20	299	1.647	(233)	10.733	(136)	10.597
Prijenos sa zadržane dobiti na zakonske rezerve	-	8	-	-	(8)	-	-	-
Ispłata dividendi	-	-	-	-	(152)	(152)	-	(152)
Podzbroj	9.000	28	299	1.647	(393)	10.581	(136)	10.445
Dobitak tekuće godine	-	-	-	-	1.220	1.220	2	1.222
Ostali sveobuhvatni gubitak, neto	-	-	(10)	(131)	-	(141)	-	(141)
Ukupni sveobuhvatni (gubitak)/dobitak	-	-	(10)	(131)	1.220	1.079	2	1.081
Stanje 31. prosinca 2017. godine	9.000	28	289	1.516	827	11.660	(134)	11.526

Priložene računovodstvene politike i bilješke sastavni su dio ovog konsolidiranog izvještaja o promjenama kapitala.

ODVOJENI IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA KAPITALA INA, D.D.

Za godinu završenu na dan 31. prosinca 2017. godine (svi iznosi su prikazani u milijunima kuna)

	UPISANI KAPITAL	ZAKONSKE REZERVE	FER VRIJEDNOSTI	OSTALE REZERVE	ZADRŽANA DOBIT	UKUPNO
Stanje 1. siječnja 2016. godine	9.000	330	216	1.273	(310)	10.509
Prijenos sa zakonskih rezervi u zadržanu dobit	-	(310)	-	-	310	-
Podzbroj	9.000	20	216	1.273	-	10.509
Dobitak tekuće godine	-	-	-	-	160	160
Ostala sveobuhvatna dobit, neto	-	-	83	15	-	98
Ukupni sveobuhvatni dobitak	-	-	83	15	160	258
Stanje 31. prosinca 2016. godine	9.000	20	299	1.288	160	10.767
Prijenos sa zadržane dobiti na zakonske rezerve	-	8	-	-	(8)	-
Isplata dividendi	-	-	-	-	(152)	(152)
Podzbroj	9.000	28	299	1.288	-	10.615
Dobitak tekuće godine	-	-	-	-	1.426	1.426
Ostala sveobuhvatna gubitak, neto	-	-	(10)	(150)	-	(160)
Ukupni sveobuhvatni (gubitak)/ dobitak	-	-	(10)	(150)	1.426	1.266
Stanje 31. prosinca 2017. godine	9.000	28	289	1.138	1.426	11.881

Priložene računovodstvene politike i bilješke sastavni su dio ovog odvojenog izvještaja o promjenama kapitala.

KONSOLIDIRANI IZVJEŠTAJ O NOVČANOM TOKU INA GRUPE

Za godinu završenu na dan 31. prosinca 2017. godine (svi iznosi su prikazani u milijunima kuna)

BILJEŠKA	ZA GODINU ZAVRŠENU 31. PROSINCA 2017.	ZA GODINU ZAVRŠENU 31. PROSINCA 2016.
----------	--	--

Dobit tekuće godine	1.222	95
Korigirano za:		
Amortizaciju	1.804	1.677
Trošak poreza na dobit priznat u računu dobiti i gubitka	342	366
Vrijednosna usklađenja kratkotrajne i dugotrajne imovine (neto)	143	272
Dobit od prodaje nekretnina, postrojenja i opreme	(16)	(17)
Gubitak od prodaje udjela i dionica	-	2
(Dobit)/gubitak od tečajnih razlika	(223)	49
Rashodi od kamata (neto)	45	38
Ostali finansijski rashodi priznati u računu dobiti i gubitka	11	10
Smanjenje rezerviranja	(155)	(469)
Kamate za napuštanje proizvodnih polja i ostalih rezerviranja	21	50
Neto gubitak od derivativnih finansijskih instrumenata i transakcija zaštite	48	44
Ostale negotovinske stavke	11	5
	3.253	2.122
Kretanje obrtnog kapitala		
Povećanje zaliha	(327)	(248)
(Povećanje)/smanjenje potraživanja i predujmova	(76)	37
Povećanje/(smanjenje) obveza prema dobavljačima i ostalih obveza	(333)	333
Novac iz operativnih aktivnosti	2.517	2.244
Plaćeni porezi	(33)	(43)
Neto novčani tijek iz poslovnih aktivnosti	2.484	2.201
Novčani tijek iz investicijskih aktivnosti		
Plaćena kapitalna ulaganja te troškovi istraživanja i razvoja	(1.277)	(1.337)
Plaćena nematerijalna imovina	(114)	(38)
Primici od prodaje dugotrajne imovine	26	30
Prodaja ovisnog društva i pridruženog društva (neto)	23	1
Primljene dividende od društava svrstanih kao raspoloživih za prodaju i ostalih društava	20	18
Primljene kamate i ostali finansijski prihodi	11	13
Udjeli i krediti nepovezanim poduzećima (neto)	11	(185)
Neto novčani odljev iz investicijskih aktivnosti	(1.300)	(1.498)

KONSOLIDIRANI IZVJEŠTAJ O NOVČANOM TOKU INA GRUPE (NASTAVAK)

Za godinu završenu na dan 31. prosinca 2017. godine (svi iznosi su prikazani u milijunima kuna)

	BILJEŠKA	ZA GODINU ZAVRŠENU 31. PROSINCA 2017.	ZA GODINU ZAVRŠENU 31. PROSINCA 2016.
Novčani tijek iz finansijskih aktivnosti			
Povećanje dugoročnih kredita		-	1.192
Otplata dugoročnih kredita		(129)	(1.316)
Povećanje kratkoročnih kredita		10.103	10.416
Otplata kratkoročnih kredita		(11.103)	(10.506)
Isplaćene dividende vlasnicima		(152)	-
Otplata kamata po dugoročnim kreditima		(8)	(12)
Otplata kamata po kratkoročnim kreditima i ostali troškovi kamata		(78)	(124)
Neto novčani odljev iz finansijskih aktivnosti		(1.367)	(350)
 Neto (smanjenje)/povećanje novca i novčanih ekvivalenta			
Na dan 1. siječnja		611	275
Promjene tečajnih razlika		-	(17)
Na dan 31. prosinca	24	428	611

Priložene računovodstvene politike i bilješke sastavni su dio ovog konsolidiranog izvještaja o novčanom toku.

ODVOJENI IZVJEŠTAJ O NOVČANOM TOKU INA, D.D.

Za godinu završenu na dan 31. prosinca 2017. godine (svi iznosi su prikazani u milijunima kuna)

BILJEŠKA	ZA GODINU ZAVRŠENU 31. PROSINCA 2017.	ZA GODINU ZAVRŠENU 31. PROSINCA 2016.
----------	--	--

Dobit tekuće godine	1.426	160
Korigirano za:		
Amortizaciju	1.733	1.600
Trošak poreza na dobit priznat u računu dobiti i gubitka	348	342
Vrijednosna usklađenja kratkotrajne i dugotrajne imovine (neto)	30	108
Dobit od prodaje nekretnina, postrojenja i opreme	(268)	(21)
Prihod od povećanja kapitala ovisnog društva	-	(135)
(Dobit)/gubitak od tečajnih razlika	(159)	23
Rashodi od kamata (neto)	(3)	(11)
Ostali finansijski rashodi priznati u računu dobiti i gubitka	67	342
Smanjenje rezerviranja	(150)	(366)
Kamate za napuštanje proizvodnih polja i ostalih rezerviranja	21	51
Neto gubitak od derivativnih finansijskih instrumenata i transakcija zaštite	48	44
Ostale negotovinske stavke	-	(1)
	3.093	2.136
Kretanje obrtnog kapitala		
Povećanje zaliha	(314)	(227)
Povećanje potraživanja i predujmove	(121)	(256)
Povećanje obveza prema dobavljačima i ostalih tekućih obveza	6	441
Novac iz operativnih aktivnosti	2.664	2.094
Plaćeni porez	(13)	(37)
Neto novčani tijek iz poslovnih aktivnosti	2.651	2.057
Novčani tijek iz investicijskih aktivnosti		
Plaćena kapitalna ulaganja te troškovi istraživanja i razvoja	(1.241)	(1.260)
Plaćena nematerijalna imovina	(107)	(34)
Primici od prodaje dugotrajne imovine	14	37
Prodaja ovisnog društva i pridruženog društva (neto)	23	1
Primljene dividende od društava svrstanih kao raspoloživih za prodaju i ostalih društava	20	16
Primici od raspodjele dobiti ovisnih društava	-	15
Primljene kamate i ostali finansijski prihodi	13	8
Ulaganja i krediti (neto)	(186)	(260)
Neto novčani odljev iz investicijskih aktivnosti	(1.464)	(1.477)

ODVOJENI IZVJEŠTAJ O NOVČANOM TOKU INA, D.D. (NASTAVAK)

Za godinu završenu na dan 31. prosinca 2017. godine (svi iznosi su prikazani u milijunima kuna)

BILJEŠKA	ZA GODINU ZAVRŠENU 31. PROSINCA 2017.	ZA GODINU ZAVRŠENU 31. PROSINCA 2016.
----------	--	--

Novčani tijek iz finansijskih aktivnosti

Povećanje dugoročnih kredita	-	1.192
Otplata dugoročnih kredita	(129)	(1.309)
Povećanje kratkoročnih kredita	10.389	10.538
Otplata kratkoročnih kredita	(11.328)	(10.557)
Isplaćene dividende vlasnicima	(152)	-
Otplata kamata po dugoročnim kreditima	(8)	(12)
Otplata kamata po kratkoročnim kreditima i ostali troškovi kamata	(75)	(120)
Neto novčani odljev iz finansijskih aktivnosti	(1.303)	(268)
 Neto (smanjenje)/povećanje novca i novčanih ekvivalenta	(116)	312
Na dan 1. siječnja	500	195
Promjene tečajnih razlika	(20)	(7)
Na dan 31. prosinca	24	364
		500

Priložene računovodstvene politike i bilješke sastavni su dio ovog odvojenog izvještaja o novčanom toku.

BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU NA DAN 31. PROSINCA 2017. GODINE (SVI IZNOSI SU PRIKAZANI U MILIJUNIMA KUNA)

1. OPĆENITO

OSNUTAK I RAZVOJ

INA-Industrija nafte, d.d. osnovana je 1. siječnja 1964. godine spajanjem Naftaplina Zagreb (društvo za istraživanje i proizvodnju nafte i plina) s rafinerijama u Rijeci i Sisku. Danas je INA, d.d. srednje velika europska naftna kompanija s vodećom ulogom u naftnom poslovanju u Hrvatskoj te značajnom ulogom u regiji u istraživanju i proizvodnji nafte i plina, preradi i distribuciji nafte i naftnih derivata.

INA-Industrija nafte, d.d. dioničko je društvo u vlasništvu mađarske naftne kompanije MOL Nyrt (49,08%), Republike Hrvatske (44,84%) i institucionalnih i privatnih investitora (6,08%). MOL Nyrt i Vlada Republike Hrvatske potpisali su 30. siječnja 2009. godine Dodatak dioničarskom ugovoru. Prema tom Dodatku MOL Nyrt delegira pet od devet članova Nadzornog odbora te tri od šest članova Uprave, uključujući predsjednika Uprave.

Struktura vlasništva* INA Grupe na dan 31. prosinca 2017. godine i 2016. godine je sljedeća:

	31. prosinca 2017.	31. prosinca 2016.		
	Broj dionica	% udjela u vlasništvu	Broj dionica	% udjela u vlasništvu
Zagrebačka banka d.d./Unicredit bank Hungary Zrt, za račun MOL Nyrt, Hungary	4.908.207	49,08	4.908.207	49,08
Vlada Republike Hrvatske	4.483.552	44,84	4.483.552	44,84
Privatni i institucionalni investitori	608.241	6,08	608.241	6,08
	10.000.000	100	10.000.000	100

*Izvor: Središnje klirinško depozitarno društvo d.d.

GLAVNE DJELATNOSTI

Glavne djelatnosti INA, d.d. i njenih ovisnih društava (Grupe) su:

- (i) istraživanje i proizvodnja nafte i plina, prvenstveno u Hrvatskoj, u kopnenom dijelu i u podmorju; osim toga INA, d.d. ima koncesije i u inozemstvu, u Angoli i Egiptu;
- (ii) uvoz prirodnog plina i prodaja uvoznog i domaćeg prirodnog plina do industrijskih potrošača i gradskih plinara;
- (iii) prerada nafte i proizvodnja derivata u rafinerijama u Rijeci (Urinj) i Sisku, te u Zagrebu, gdje je proizvodnja maziva;
- (iv) prodaja goriva i popratnih proizvoda preko maloprodajnog lanca s 494 maloprodajna mjesta na dan 31. prosinca 2017. godine (384 diljem Hrvatske te 110 izvan Hrvatske);
- (v) trgovina naftnim derivatima preko mreže inozemnih ovisnih društava i predstavništava, uglavnom u Ljubljani i Sarajevu; i
- (vi) pružanje usluga povezanih s vađenjem nafte iz kopnenog dijela i podmorja preko ovisnog društva za tehnološke usluge i usluge bušenja Crosco d.o.o.

Grupa ima dominantan položaj u Hrvatskoj u istraživanju i proizvodnji nafte i plina, preradi nafte te prodaji plina i naftnih proizvoda. INA, d.d. također posjeduje 11,795% udjela u JANAF-u d.d., društvu koje posjeduje i upravlja jadranskim sustavom naftovoda.

Glavno sjedište Grupe nalazi se u Zagrebu, Avenija V. Holjevca 10, Hrvatska. Na dan 31. prosinca 2017. godine broj zaposlenih u Grupi iznosio je 10.782 (31. prosinca 2016. godine broj zaposlenih u Grupi je iznosio 10.861). Na dan 31. prosinca 2017. godine broj zaposlenih u INA, d.d. iznosio je 4.292 (31. prosinca 2016. godine broj zaposlenih u INA, d.d. je iznosio 4.387).

Grupu čini više ovisnih društava u potpunom ili djelomičnom vlasništvu, te zajednički upravljana društava, koja uglavnom djeluju u Republici Hrvatskoj. Strana ovisna društva uključuju brojna trgovačka društva koja uglavnom djeluju kao distributeri proizvoda INA Grupe, kao i predstavnosti na dotičnim tržištima.

DIREKTORI, UPRAVA I NADZORNI ODBOR

NADZORNI ODBOR

Nadzorni odbor od 14. lipnja 2017. do 18. prosinca 2020. godine

Damir Vandelić	Predsjednik
József Molnár	Zamjenik predsjednika
Szabolcs I. Ferencz	Član Nadzornog odbora
Luka Burilović	Član Nadzornog odbora
Damir Mikuljan	Član Nadzornog odbora
Dr. László Uzsoki	Član Nadzornog odbora
József Simola	Član Nadzornog odbora
Ferenc Horváth	Član Nadzornog odbora
Jasna Pipunić	Predstavnik radnika u Nadzornom odboru

UPRAVA

Uprava od 1. travnja 2017. godine do 31. ožujka 2018. godine

Zoltán Sándor Áldott	Predsjednik Uprave
Gábor Horváth	Član Uprave
Péter Ratatic	Član Uprave
Niko Dalić	Član Uprave
Davor Mayer	Član Uprave
Ivan Krešić	Član Uprave

VIJEĆE OPERATIVNIH DIREKTORA

Vijeće operativnih direktora je imenovano odlukom Uprave od 1. prosinca 2017. godine na neodređeno vrijeme

Gábor Horváth	Glavni finansijski direktor
Darko Markotić	Operativni direktor, Usluge kupcima i maloprodaja
Bengt Viktor Oldsberg	Operativni direktor, Rafinerije i marketing
Tvrtko Perković	Operativni direktor, Istraživanje i proizvodnja nafte i plina
Tomislav Thür	Operativni direktor, Korporativni poslovi

2. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE

Osnovne računovodstvene politike primijenjene u pripremi ovih konsolidiranih i odvojenih finansijskih izvještaja prikazane su u nastavku. Ove računovodstvene politike dosljedno su primjenjivane za sva prikazana razdoblja, osim ako drugačije nije naznačeno.

PREZENTACIJA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA

Konsolidirani i odvojeni finansijski izvještaji izrađuju se na temelju dosljednog prikazivanja i klasifikacije. Kad se prikaz ili klasifikacija stavki u konsolidiranim i odvojenim finansijskim izvještajima dopunjaju ili mijenjaju, usporedivo iznosi se prepravljuju osim ako prepravljanje nije provedivo.

Finansijski izvještaji Društva i Grupe pripremljeni su u milijunima kuna, što je i funkcionalna valuta Društva.

OSNOVE RAČUNOVODSTVA

Društvo vodi računovodstvene evidencije na hrvatskom jeziku, u kunama i u skladu s hrvatskim zakonskim propisima i računovodstvenim načelima te praksom koje se pridržavaju poduzeća u Hrvatskoj. Računovodstvene evidencije ovisnih društava u Hrvatskoj i u inozemstvu vode se sukladno važećim propisima dotičnih zemalja.

Finansijski izvještaji Društva i Grupe pripremljeni su na načelu nabavne vrijednosti, prepravljeni revalorizacijom određene imovine i obveza u uvjetima hiperinflacije koja je prevladavala do 1993. godine i osim za određene finansijske instrumente koji su mjereni po fer vrijednosti na kraju svakog izvještajnog razdoblja, i u skladu s Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja kako su usvojeni od strane Europske unije (EU).

Povjesni trošak temelji se uglavnom na fer vrijednosti uzimajući u obzir dano za zamjenu robe ili usluga.

Fer vrijednost je cijena koja bi bila postignuta na datum mjerjenja prodajom neke stavke imovine ili plaćena za prijenos obveze u uobičajenoj transakciji između sudionika na tržištu pod postojećim tržišnim uvjetima, neovisno o tome je li ona neposredno mjerljiva ili procijenjena nekom drugom metodom vrednovanja. Grupa u procjeni fer vrijednosti neke stavke imovine ili obveza razmatra obilježja te stavke imovine ili obveze koje bi pri utvrđivanju njene cijene na datum mjerjenja razmatrali i tržišni sudionici. Radi mjerjenja i/ili objavljivanja fer vrijednosti u ovim konsolidiranim finansijskim izvještajima, mjera fer vrijednost utvrđuje se na gore navedeni način, izuzev kod plaćanja za najmove iz djelokruga MRS-a 17 i mjera koje su donekle slične fer vrijednosti, ali nisu fer vrijednost, kao što su neto prodajna/ostvariva vrijednost iz MRS-a 2 ili vrijednost u uporabi iz MRS-a 36.

USVAJANJE NOVIH I IZMIJENJENIH MEĐUNARODNIH STANDARDA FINANCIJSKOG IZVJEŠTAVANJA

Standardi i tumačenja na snazi u tekućem periodu

Sljedeći novi standardi i izmijenjeni i dopunjeni postojeći standardi izdani od strane Odbora za Međunarodne računovodstvene standarde i tumačenja koje izdaje Odbor za tumačenje međunarodnog finansijskog izvještavanja i koji su usvojeni u EU na snazi su u tekućem razdoblju:

- ▶ **Godišnja poboljšanja MSFI-a (cikličko poboljšanje 2014.-2016.),** izdana u prosincu 2016. godine i usvojena u EU 7. veljače 2018. godine.
- ▶ **Izmjene i dopune MRS-a 7:** Zahtjevi za objavama iz siječnja 2016. godine, usvojen u EU 6. studenog 2017. godine.
- ▶ **Izmjene i dopune MRS-a 12:** Priznavanje odgodene porezne imovine za nerealizirane gubitke iz siječnja 2016. godine, usvojen u EU 6. studenog 2017. godine.

Usvajanje spomenutih standarda i tumačenja nije imalo materijalno značajan utjecaj na finansijske izvještaje Društva i Grupe.

Standardi i tumačenja koje je izdao Odbor za Međunarodne računovodstvene standarde koji su usvojeni u EU, ali još nisu na snazi

Na datum odobrenja finansijskih izvještaja bili su objavljeni sljedeći standardi, prerade i tumačenja usvojeni u Europskoj uniji koji još nisu na snazi:

- ▶ **Izmjene i dopune MSFI 4:** Primjena MSFI 9 Finansijski instrumenti zajedno s MSFI 4 Ugovori o osiguranju, izdane u rujnu 2016. godine i usvojene u EU 3. studenoga 2017. godine (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2018. godine). Izmjene i dopune standarda nisu primjenjive na Grupu budući da Grupa ne izdaje ugovore o osiguranju.

- ▶ **MSFI 15 Prihodi od ugovora s kupcima**, iz svibnja 2014. godine, sa uključenim izmjenama i dopunama MSFI 15. Datum stupanja na snagu MSFI 15, usvojen u EU 22. rujna 2016. godine i Pojašnjenja MSFI 15 Prihodi iz ugovora s kupcima iz travnja 2016. godine i usvojeni u EU 31. listopada 2017. godine (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2018. godine). Novi standard MSFI 15 Prihodi od ugovora s kupcima utjecat će na priznavanje prihoda Grupe i Društva. MSFI 15 će zamijeniti MRS 18 koji obuhvaća ugovore za dobra i usluge i MRS 11 koji obuhvaća ugovore o izgradnji. Standard se temelji na načelu da se prihod priznaje kada se kontrola dobra ili usluge prenese na kupca. Grupa je izradila preliminarnu procjenu utjecaja primjene MSFI 15. Osim što će osigurati opsežnije informacije o naravi prihoda Grupe, Grupa ne predviđa da će MSFI 15 imati značajan utjecaj na finansijske rezultate Grupe.
 - ▶ **MSFI 16 Najmovi**, izdan u siječnju 2016. godine, zamjenjuje računovodstveni tretman za najmove i glavna je promjena način na koji društva obračunavaju najam, usvojen u EU 31. listopada 2017. godine (na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2019. godine). Standard će prvenstveno utjecati na računovodstvo poslovnih najmova u Grupi. Grupa još nije procijenila utjecaj MSFI 16. Tijekom 2018. godine Grupa će procijeniti mogući učinak MSFI 16 na svoje finansijske izvještaje.
 - ▶ **MSFI 9 Financijski instrumenti** u srpnju 2014. godine izdano je konačno izdanie koje će zamijeniti MRS 39 Financijski instrumenti: Priznavanje i mjerjenje, usvojen u EU 22. studenog 2016. godine. (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2018. godine). Tijekom 2017. godine Grupa je izradila procjenu utjecaja svih aspekata MSFI-ja 9. Procjena se temelji na trenutačno dostupnim informacijama i može biti podložna promjenama koje proizlaze iz dalnjih razumnih i prihvatljivih informacija koje mogu biti dostupne Grupi 2018. godine kada će usvojiti MSFI 9. Ne očekuje se materijalni utjecaj na sumnjiva i sporna potraživanja na Grupnoj razini tijekom prijelaza na MSFI 9.
 - ▶ **Izmjene i dopune MSFI 2:** Klasifikacije i mjerjenja transakcija plaćanja temeljenih na dionicama, izdane 20 lipnja 2016. godine, usvojene u EU 26. veljače 2018. godine (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2018.). Izmjene i dopune standarda nisu primjenjive na Grupu budući da Grupa nema transakcija plaćanja temeljenih na dionicama.
- Standardi i tumačenja koje je izdao Odbor za Međunarodne računovodstvene standarde i koji još nisu usvojeni u EU**
- Na dan izdavanja ovih finansijskih izvještaja, sljedeći standardi, prerade i tumačenja koje je donio Odbor za Međunarodne računovodstvene standarde nisu usvojeni u Europskoj uniji. Implementiranje se očekuje u 2018. godini.
- ▶ **MSFI 17:** Ugovori o osiguranju, izdani 18. svibnja 2017. godine kako bi se postigao cilj dosljednog računovodstva temeljem ugovora o osiguranju (datum stupanja na snagu za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2021. godine).
 - ▶ **Tumačenje IFRIC 22:** Transakcije u stranoj valuti i predujmovi izdan 8. prosinca 2016. godine (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2018. godine).
 - ▶ **Tumačenje IFRIC 23:** Neizvjesnost u vezi s iskazivanjem poreza na dobit od 7. lipnja 2017. godine (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2019. godine).
 - ▶ **Izmjene i dopune MRS 40:** Prijenos ulaganja u nekretnine izdan 8. prosinca 2016. godine (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2018. godine).
 - ▶ **Izmjene i dopune MSFI 9:** Karakteristike pretplata s negativnom naknadom, izdane 12. listopada 2017. godine (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2019. godine).
 - ▶ **Izmjene i dopune MRS 28:** Ulaganja u pridružene subjekte i zajedničke poduhvate, izdane 12. listopada 2017. godine (datum stupanja na snagu za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2019. godine).
 - ▶ **Godišnja poboljšanja MSFI (cikličko poboljšanje 2015.-2017.)**, izdana 12. prosinca 2017. godine (datum stupanja na snagu za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2019. godine).
 - ▶ **Izmjene i dopune MRS 19:** Planirane izmjene i dopune, skraćivanje ili nagodba, izdana 7. veljače 2018. godine (datum stupanja na snagu za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2019. godine).

ULAGANJA U OVISNA DRUŠTVA U FINANCIJSKIM IZVJEŠTAJIMA DRUŠTVA (INA, D.D.)

U finansijskim izvještajima Društva, ulaganja u ovisna društva iskazana su po metodi troška nabave, ispravljeno za umanjenje vrijednosti.

OSNOVA KONSOLIDIRANIH FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA (INA GRUPE)

Konsolidirani finansijski izvještaji Grupe uključuju finansijske izvještaje INA, d.d. (društvo) i subjekata nad kojima INA, d.d. ima kontrolu, tj. ovisnih društava, koji se sastavljaju svake godine na dan 31. prosinca. Kontrola je prisutna ako je Grupa izložena ili ima prava u odnosu na varijabilni prinos temeljem svog sudjelovanja u subjektu i sposobna je utjecati na svoj prinos temeljem svoje prevlasti nad subjektom. Grupa kontrolira subjekt samo ako:

- ▶ ima prevlast u subjektu;
- ▶ je izložena ili ima prava u odnosu na varijabilni prinos temeljem svog sudjelovanja u tom subjektu i
- ▶ sposobna je temeljem svoje prevlasti utjecati na svoj prinos.

Kad Društvo u nekom subjektu ima manje od većine glasačkih prava, ima prevlast u njemu ako su njegova glasačka prava dostatna jer mu u praksi omogućuju jednoglasno usmjeravanje bitnih aktivnosti subjekta. Društvo u procjenjivanju jesu li njegova glasačka prava u subjektu dostatna da bi imalo prevlast razmatra sve bitne činjenice i okolnosti, uključujući:

- ▶ udjel glasačkih prava u odnosu na veličinu i podjelu glasačkih prava drugih osoba s pravom glasa;
- ▶ potencijalna glasačka prava ulagatelja, drugih osoba s pravom glasa ili drugih osoba;
- ▶ prava iz drugih ugovornih odnosa i
- ▶ sve dodatne činjenice i okolnosti koje ukazuju na to da Društvo ima ili nema sadašnju mogućnost voditi relevantne poslove u vrijeme u koje je potrebno donijeti takve odluke, uključujući modele glasovanja na prethodnim skupštinama dioničara.

Grupa ponovo procjenjuje kontrolira li ili ne subjekt ako činjenice i okolnosti ukazuju na promjene jednog ili više od triju elemenata kontrole. Ovisno društvo konsolidira se, odnosno prestaje se konsolidirati od trenutka u kojem Društvo stekne, odnosno izgubi kontrolu nad njim. Imovina, obveze, prihodi i rashodi ovisnih društava stečenih ili otuđenih tijekom godine uključuju se u konsolidirane finansijske izvještaje od datuma na koji je Društvo steklo kontrolu do datuma na koji Društvo izgubi kontrolu nad ovisnim društвом.

Dobit ili gubitak te svaka komponenta ostale sveobuhvatne dobiti razdvajaju se na dio koji pripada vlasnicima Društva i dio koji pripada vlasnicima nekontrolirajućih udjela, čak i ako to rezultira gubitkom u nekontrolirajućim udjelima. Kada je potrebno, finansijski izvještaji ovisnih društava se prilagođavaju kako bi se njihove računovodstvene politike uskladile s računovodstvenim politikama Grupe.

Prilikom konsolidacije imovina, obveze, kapital, prihodi i rashodi te novčani tokovi iz transakcija među članovima Grupe eliminiraju se u cijelosti.

Promjene udjela Grupe u ovisnom društvu koje nemaju za posljedicu gubitak kontrole nad ovisnim društvom se obračunavaju kao transakcije vlasničkim kapitalom. Ako Grupa izgubi kontrolu nad ovisnim društvom, prestaje s priznavanjem imovine (uključujući goodwill), obveza, nekontrolirajućeg udjela i ostalih stavki kapitala, dok se svaka ostvarena dobit ili gubitak priznaje u računu dobiti i gubitka. Bilo koji zadržani udjel priznaje se po fer vrijednosti. Knjigovodstvene vrijednosti udjela Grupe i nekontrolirajućih udjela se uskladjuju kako bi se iskazala promjena u njihovim relativnim udjelima u ovisnom društvu. Svaka razlika između iznosa uskladjenja nekontrolirajućih udjela i fer vrijednosti plaćene ili primljene naknade za stjecanje priznaje se izravno u kapital i pripisuje vlasnicima matičnog društva.

Kada Grupa izgubi kontrolu nad ovisnim društvom, dobit ili gubitak od prodaje se utvrđuje kao razlika između (i) ukupne fer vrijednosti primljene naknade za stjecanje i fer vrijednosti eventualnog zadržanog udjela i (ii) prethodne knjigovodstvene vrijednosti imovine (uključujući goodwill) i obveza ovisnoga društva te svakog nekontrolirajućeg udjela.

Svi iznosi koji su po osnovi ovisnog društva prethodno bili iskazani u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti obračunavaju se kao da je Grupa izravno prodala imovinu ili obveze toga društva. Fer vrijednost zadržanog udjela u bivšem ovisnom društvu na datum gubitka kontrole se, kod kasnijeg obračunavanja sukladno MRS-u 39 Finansijski instrumenti: priznavanje i mjerjenje, promatra kao fer vrijednost prilikom prvog priznavanja ili, ako je primjenjivo, trošak prilikom prvog priznavanja ulaganja u pridruženo društvo.

PRAVNA PRIPAJANJA

U slučaju pravnih pripajanja društava u Grupi, primjenjuje se metoda udruživanja interesa, stanja društva koje se pripaja se prenosi po neto knjigovodstvenim vrijednostima u društvo koje je zakonski sljedbenik te prema tome nije potrebno provoditi usklade prijašnjih razdoblja.

POSLOVNA SPAJANJA

Poslovna spajanja se obračunavaju metodom stjecanja.

Trošak stjecanja mjeri se kao zbroj prenesene naknade, koja se mjeri kao ukupna fer vrijednosti na datum stjecanja i kao iznos od bilo kojeg nekontrolirajućeg udjela u stečenom društvu. Za svaku poslovnu kombinaciju, Grupa odabire hoće li mjeriti nekontrolirajući udio u stečenom društvu po fer vrijednosti ili kao razmerni udio identificirane neto imovine stečenika. Troškovi povezani sa stjecanjem priznaju se kao rashod kad su nastali uključujući i administrativne troškove.

Kada Grupa stječe udio u društvu, procjenjuje finansijsku imovinu i preuzete obveze s određenim pretpostavkama za prikladnu klasifikaciju i razvrstavanje u skladu s ugovorenim uvjetima, ekonomskim okolnostima i relevantnim uvjetima na datum stjecanja. Svaka nepredviđena naknada koju treba prenijeti od strane stjecatelja priznaje se po fer vrijednosti na datum stjecanja.

Nepredviđena naknada klasificirana kao imovina ili obveza koja je finansijski instrument i u djelokrugu MRS-a 39 Finansijski instrumenti: priznavanje i mjerjenje, mjeri se po fer vrijednosti, a promjene fer vrijednosti se priznaju u računu dobiti i gubitka.

Goodwill se početno mjeri kao trošak (kao razlika zbroja prenesene naknade za stjecanje, iznosa nekontrolirajućeg udjela, ako postoji, i fer vrijednosti prethodnog vlasničkog udjela stjecatelja u subjektu iznad neto iznosa na datum stjecanja utvrđive stečene imovine i utvrdivih preuzetih obveza). Ako je fer vrijednost stečene neto imovine veća od sveukupne prenesene naknade, Grupa ponovno procjenjuje jesu li sva stečena imovina i sve preuzete obveze ispravno identificirane i preispituje postupke korištene za mjerjenje vrijednosti priznate na datum stjecanja. Ako ponovnom procjenom utvrdi da je udio Grupe u fer vrijednosti utvrđive neto imovine stečenika veći od zbroja prenesene naknade, tada se dobitak priznaje u računu dobiti i gubitka.

Nakon početnog priznavanja, goodwill se mjeri po trošku umanjenom za eventualne gubitke zbog umanjenja vrijednosti. Za potrebe testiranja umanjenja vrijednosti, goodwill stečen u poslovnom spajanju se, od datuma stjecanja, rasporeduje na svaku jedinicu Grupe koja stvara novac, za koju se očekuje da će imati koristi od poslovnog spajanja, bez obzira jesu li ostala imovina i obveze stečenika dodijeljene tim jedinicama.

Jedinica koja stvara novac na koju je goodwill raspoređen podvrgava se provjeri umanjenja vrijednosti jednom godišnje ili češće ako postoje naznake o mogućem umanjenju njene vrijednosti. Ako je nadoknadivi iznos jedinice koja stvara novac niži od njezinog knjigovodstvenog iznosa, gubitak nastao umanjenjem prvo se raspoređuje tako da se umanji knjigovodstveni iznos goodwilla rasporedenog na jedinicu i zatim razmerno na ostalu imovinu jedinice koja stvara novac na temelju knjigovodstvenog iznosa svakog sredstva u jedinici koja stvara novac.

Gubitak uslijed umanjenja vrijednosti goodwilla izravno se knjiži na teret dobiti ili gubitka. Jednom priznati gubitak od umanjenja goodwilla ne poništava se u idućim razdobljima.

Prilikom otuđenja jedinice koja stvara novac, pripadajući iznos goodwilla ulazi u utvrđivanje dobiti ili gubitka od prodaje.

Stjecanje subjekata pod zajedničkom kontrolom

Poslovna spajanja proizašla iz prijenosa udjela u subjektima koji su pod zajedničkom kontrolom dioničara koji u konačnici kontrolira Grupu priznaju se primjenom metode udruživanja interesa na datum stjecanja. Stečena imovina i obveze priznaju se po knjigovodstvenoj vrijednosti prethodno priznatoj u konsolidiranim finansijskim izvještajima matičnog društva. Dijelovi kapitala stečenih društava dodaju se istim dijelovima kapitala unutar Grupnog kapitala osim izdanog kapitala. Konsolidirani finansijski izvještaji prikazuju rezultate sadržanih društava od datuma stjecanja.

Poslovne kombinacije pod zajedničkom kontrolom priznaju se po knjigovodstvenim vrijednostima, a razlike se priznaju direktno u kapitalu.

ULAGANJA U PRIDRUŽENA DRUŠTVA I ZAJEDNIČKA ULAGANJA

Pridruženo društvo je subjekt u kojem Grupa ima značajan utjecaj. Značajan utjecaj znači sudjelovanje u donošenju finansijskih i operativnih odluka u pridruženom društvu, ali ne znači kontrolu ili zajedničku kontrolu nad tim odlukama.

Zajednički pothvat je zajednički posao u kojem strane koje imaju zajedničku kontrolu nad poslom imaju prava na neto imovinu iz predmetnog posla. Zajednička kontrola je ugovorena podjela kontrole nad nekim poslom, koja postoji samo kad je za odlučivanje o relevantnim poslovima potrebna jednoglasna suglasnost strana koje dijele kontrolu. Čimbenici određivanja značajnog utjecaja ili zajedničke kontrole slični su čimbenicima za određivanje kontrole nad ovisnim društvima.

Ulaganja u pridružena društva ili zajedničke pothvate obračunavaju se metodom udjela od datuma od kada je društvo u koje se investiralo postalo pridruženi subjekt ili zajednički pothvat. Grupa prestaje koristiti metodu udjela od datuma na koji je neki udjel prestao biti pridruženi subjekt ili zajednički pothvat ili od kada je udjel razvrstan u imovinu namijenjenu prodaji.

UDJELI U ZAJEDNIČKOM UPRAVLJANJU

Zajedničko upravljanje je zajednički posao u kojem strane koje imaju zajedničku kontrolu nad poslom imaju prava na imovinu i odgovaraju za obveze iz predmetnog posla. Zajednička kontrola je ugovorena podjela kontrole nad nekim poslom, koja postoji samo kad je za odlučivanje o relevantnim poslovima potrebna jednoglasna suglasnost strana koje dijele kontrolu.

Grupa obračunava imovinu, obveze, prihode i rashode koji se odnose na njen udjel u zajedničkom upravljanju sukladno MSFI-jevima koji se primjenjuju na određenu imovinu, određene obveze, prihode i rashode.

Kod transakcija između društva unutar Grupe sa zajedničkim upravljanjem u kojem je neko društvo unutar Grupe zajednički upravitelj (kao što je prodaja ili unos imovine), smatra se da je riječ o transakciji Grupe s drugim stranama u zajedničkom upravljanju te se dobici i gubici iz transakcija ove vrste priznaju u konsolidiranim finansijskim izvještajima Grupe samo do visine udjela drugih strana u zajedničkom upravljanju.

Kad neki subjekt unutar Grupe sa zajedničkim upravljanjem u kojem je neki drugi subjekt član Grupe zajednički upravitelj zaključi transakciju kao što je kupnja imovine, Grupa ne iskazuje svoj dio dobiti i gubitka od kupoprodaje sve dok imovinu ne proda trećim stranama.

NAFTNA I PLINSKA POLJA

Troškovi istraživanja i procjene

Troškovi istraživanja i procjene evidentiraju se po metodi uspješnosti. Troškovi istraživanja i potvrDNA bušenja prvotno se kapitaliziraju kao nematerijalna naftna i plinska imovina do potvrde ekonomske isplativosti pripadajućih naftnih i plinskih polja.

Troškovi licenci i pribavljanja podataka te troškovi geoloških i geofizičkih radova terete račun dobiti i gubitka za razdoblje u kojemu su nastali.

Utvrdi li se po završetku procjene da je bušotina neisplativa, svi troškovi vezani uz nju knjiže se na teret razdoblja. Smatraju li se nalazišta komercijalno izglednjima, ti se troškovi prenose na materijalnu naftnu i plinsku imovinu. Status takvih nalazišta redovno procjenjuje Uprava Društva.

Polja u razradi

Troškovi razrade naftnih i plinskih polja se kapitaliziraju kao materijalna naftna i plinska imovina.

Amortizacija

Kapitalizirani troškovi istraživanja i razvoja domaćih i inozemnih naftnih i plinskih polja u fazi proizvodnje amortiziraju se primjenom funkcionalne metode, u razmjeru stvarne proizvodnje u tom razdoblju u odnosu na ukupne procijenjene preostale komercijalne rezerve tog polja.

Komercijalne rezerve

Komercijalne rezerve su dokazane razrađene naftne i plinske rezerve. Promjene komercijalnih rezervi po poljima koje utječu na izračun po jedinici proizvoda obrađene su sukladno provjeri preostalih rezervi. Grupa utvrđuje rezerve prema smjernicama SPE PRMS (Society of Petroleum Engineers Petroleum Resources Management System).

NEMATERIJALNA IMOVINA

Zasebno stečena nematerijalna imovina iskazuje se po trošku nabave, a od poslovnih spajanja iskazuje se po fer vrijednosti na datum stjecanja. Nematerijalna imovina se priznaje ako je vjerojatno da će buduće ekonomske koristi koje se mogu pripisati imovini pritjecati u društvo, a trošak imovine se može pouzdano mjeriti. Amortizacija se obračunava na imovinu s ograničenim vijekom trajanja tijekom procijenjenog korisnog vijeka imovine primjenom linearne metode, osim za nematerijalnu imovinu na naftnim i plinskim poljima koja se obračunava temeljem funkcionalne metode. Razdoblje i metoda amortizacije se preispituju na kraju svake poslovne godine.

Nematerijalna imovina testira se na umanjenje jednom godišnje ili pojedinačno ili na razini generiranja novca. Troškovi istraživanja priznaju se kao trošak kad su nastali. Troškovima razrade koji nastaju na individualnom projektu se prenose u buduća razdoblja kada je njihova buduća povrativost opravdana.

Nakon početnog priznavanja troškova razvoja troškovni model se primjenjuje zahtijevajući da imovina bude iskazana po trošku umanjenom za akumulirane gubitke od umanjenja vrijednosti. Troškovi u fazi razvoja se ne amortiziraju. Knjigovodstvena vrijed-

nost troškova razvoja testira se na umanjenje jednom godišnje, kada imovina još nije u uporabi, ili češće ako pokazatelj umanjenja tijekom godine pokazuje da knjigovodstvena vrijednost možda nije nadoknadiva.

NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

Nekretnine, postrojenja i oprema iskazani su po povjesnom trošku ili procjeni umanjenju za ispravak vrijednosti i bilo koji gubitak nastao umanjenjem vrijednosti imovine, osim zemljišta koja se iskazuju po nabavnoj vrijednosti umanjeno za akumulirani gubitak od umanjenja vrijednosti. Početni troškovi nekretnina, postrojenja i opreme sadrže nabavnu cijenu imovine, uključujući carinu i nepovratne poreze i sve izravne troškove dovođenja imovine u uporabno stanje i na mjesto uporabe.

Troškovi nastali nakon stavljanja nekretnina, postrojenja i opreme u uporabu terete troškove razdoblja u kojem su nastali, priznaju se na teret računa dobiti i gubitka.

U situacijama gdje je jasno vidljivo da su troškovi rezultirali povećanjem budućih očekivanih ekonomskih koristi koje će se ostvariti uporabom nekretnina, postrojenja i opreme iznad njenih početno procijenjenih mogućnosti, oni se kapitaliziraju kao dodatni trošak nekretnina, postrojenja i opreme. Kapitaliziraju se troškovi periodičnih, unaprijed planiranih većih, značajnijih remonta nužnih za daljnje poslovanje.

Dobit ili gubitak koji proizlazi iz raspolažanja ili povlačenja neke imovine, postrojenja i opreme određuje se kao razlika između prihoda od prodaje i glavnice imovine te se priznaje u računu dobiti ili gubitka.

Amortizacija

Osnovna sredstva u uporabi (isključujući naftna i plinska polja) amortiziraju se primjenom linearne metode na sljedećoj osnovi:

Softveri	5 godina
Građevinski objekti	5 - 50 godina
Rafinerije i kemijska postrojenja	3 - 15 godina
Maloprodajna mjesta	30 godina
Telekomunikacijska i uredska oprema	2 - 10 godina

Procijenjeni vijek uporabe, ostatak vrijednosti i metode amortizacije pregledavaju se najmanje jednom godišnje.

UMANJENJE VRJEDNOSTI MATERIJALNE I NEMATERIJALNE IMOVINE OSIM GOODWILLA

Na kraju svakog izvještajnog razdoblja, Grupa provjerava knjigovodstvene vrijednosti svoje dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine kako bi utvrdila postoje li naznake o gubicima uslijed umanjenja vrijednosti. Ako takve naznake postoje, procjenjuje se nadoknadi iznos sredstva da bi se mogli odrediti eventualni gubici nastali zbog umanjenja. Ako nadoknadi iznos nekog sredstva nije moguće procijeniti, Grupa procjenjuje nadoknadi iznos jedinice koja stvara novac kojoj to sredstvo pripada.

Ako je moguće odrediti razumnu i dosljednu osnovu za raspoređivanje, imovina društava se također raspoređuje na pojedinačne jedinice koje stvaraju novac ili, ako to nije moguće, na najmanju skupinu jedinica koje stvaraju novac za koju je moguće odrediti razumnu i konzistentnu osnovu raspoređivanja.

Nematerijalna imovina neodređenog vijeka uporabe i ona koja još nije raspoloživa za uporabu podvrgava se provjeri umanjenja vrijednosti najmanje jednom godišnje te svaki puta kad postoji naznaka o mogućem umanjenju.

Nadoknadi iznos je veći iznos uspoređujući fer vrijednost umanjenu za troškove prodaje i vrijednost imovine u uporabi. Za potrebe procjene vrijednosti u uporabi, procijenjeni budući novčani tokovi svode se na sadašnju vrijednost primjenom procjene diskontne stope prije oporezivanja koja odražava tekuću tržišnu procjenu vremenske vrijednosti novca i rizike specifične za sredstvo za koje budući novčani tokovi nisu bili uskladeni.

Ako je nadoknadi iznos nekog sredstva (ili jedinice koja stvara novac) procijenjen na iznos niži od knjigovodstvenog, knjigovodstveni iznos toga sredstva (ili jedinice koja stvara novac) umanjuje se do nadoknadičnog iznosa. Gubici od umanjenja vrijednosti priznaju se odmah kao rashod, osim kod sredstva iskazanog u revaloriziranom iznosu kada se gubitak od umanjenja iskazuje kao smanjenje vrijednosti nastalo iz revalorizacije.

Kod naknadnog poništenja gubitka od umanjenja vrijednosti, knjigovodstvena vrijednost sredstva (jedinice koja stvara novac) povećava se do njegovog revidiranog procijenjenog nadoknadičnog iznosa na način da uvećana knjigovodstvena vrijednost ne premašuje knjigovodstvenu vrijednost koja bi bila utvrđena da u prethodnim godinama po tom sredstvu (ili jedinici koja stvara novac) nisu bili priznati gubici od umanjenja. Poništenje gubitka od umanjenja vrijednosti odmah se priznaje u račun dobiti i gubitka, osim kod sredstva iskazanog u revaloriziranom iznosu, kod kojeg se poništenje gubitka od umanjenja vrijednosti iskazuje kao povećanje uslijed revalorizacije.

FIANCIJSKI I OPERATIVNI NAJMOVI

Ako ispunjenje ugovora ovisi o korištenju određene imovine ili se prenosi pravo korištenja imovine, smatra se da ugovor sadrži elemente najma i događaj se evidentira sukladno tome.

Financijski najmovi, koji prenose na Grupu sve rizike i koristi povezane s vlasništvom nad zakupljenom stavkom, kapitaliziraju se na početku najma po fer vrijednosti unajmljene imovine ili, ako je niža, po sadašnjoj vrijednosti minimalnih plaćanja najma. Nastali početni izravni troškovi se dodaju ili oduzimaju od fer vrijednosti. Plaćanje najma se raspoređuje između troškova financiranja i smanjenja obveze za najam. Financijske naknade izravno terete financijske troškove.

Najam u kojem davatelj najma zadržava sve rizike i koristi vlasništva nad imovinom klasificira se kao operativni najam. Plaćanja operativnih najmova priznaju se kao trošak u računu dobiti i gubitka po linearnoj metodi tijekom razdoblja najma.

POTRAŽIVANJA OD KUPACA

Potraživanja od kupaca iskazuju se po amortiziranom trošku umanjenom za ispravak vrijednosti. Potraživanja od kupaca iskazuju se u iznosima utvrđenima u računima ispostavljenima kupcima u skladu s ugovorom, narudžbom, otpremnicom i drugim dokumentima koji su služili kao temelj za ispostavljanje računa, umanjena za ispravak vrijednosti potraživanja.

Ukalkulirani prihodi bilježe se na kraju izvještajnog razdoblja za isporučeno dobro ili uslugu ako za isto do tada nije ispostavljen račun.

Usvojenom računovodstvenom politikom Društva, utvrđivanje i evidentiranje umanjenja kratkoročnih potraživanja za koja postoji neizvjesnost da će biti naplaćena u skladu s prвobitno ugovorenim uvjetima, temelji se na sljedećim postupcima:

- ▶ procjena naplativosti dospjelih potraživanja individualnim pristupom za strateške kupce Društva;
- ▶ umanjenje vrijednosti ostalih kratkoročnih potraživanja koja prelaze 60 dana od dana dospjeća.

Prema politici umanjenja vrijednosti, sva potraživanja od strateških kupaca INA, d.d. se individualno procjenjuju. Sva ostala nenaplaćena potraživanja koja su dospjela preko 60 dana se umanjuju.

Društvo provodi ispravak sumnjivih i spornih potraživanja temeljeno na procjeni naplativosti potraživanja individualnim pristupom za strateške kupce Društva i umanjenjem svih kratkoročnih potraživanja koja nisu obuhvaćena individualnom procjenom, bez obzira na njihov financijski iznos, a u iznosu dospjelog nenaplaćenog potraživanja koje prelazi 60 dana od dana dospjeća potraživanja.

Adekvatni ispravci vrijednosti za procijenjene nepovratne iznose priznaju se u dobitku ili gubitku kad postoji objektivni dokaz da imovina treba biti umanjena.

ZALIHE

Zalihe sirove nafte, gotovih proizvoda, poluproizvoda i prirodnog plina vrednovane su kako slijedi:

- ▶ Sirova nafta iskazana je po prosječnoj ponderiranoj nabavnoj vrijednosti ili po cijeni proizvodnje. Ako se umanjuju gotovi tj. preradeni proizvodi dobiveni iz preradene nafte izračunom se umanjuje i zaliha sirove nafte za alikvotni dio do neto ostvarive vrijednosti.
- ▶ Gotovi proizvodi procjenjuju se po nižoj vrijednosti usporedbom između troškova proizvodnje i oko 96,4% prosječne buduće prodajne cijene, što približno odgovara neto ostvarivoj vrijednosti.
- ▶ Za poluproizvode primjenjuje se metodologija izračuna, odnosno procjene, da ako se umanjuju gotovi proizvodi na temelju ukupno zatečenih zaliha na kraju razdoblja, tj. izračun pokazuje da se ne može realizirati neto utrživa vrijednost, onda se primjenjuje i postotak umanjenja na svaki pojedinačni poluproizvod koji se nalazi na zalihama na kraju obračunskog razdoblja.
- ▶ Uvozni prirodni plin uskladišten ispod razine zemlje procijenjen je po nižoj vrijednosti usporedbom između troška nabave, temeljeno na cijeni uvoznog plina na kraju godine, uvećanog za troškove prijevoza i prosječne ponderirane prodajne cijene, temeljene na zadnjim cijenama na kraju godine.
- ▶ Domaći prirodni plin uskladišten ispod razine zemlje procijenjen je po nižoj vrijednosti koja je dobivena usporedbom ponderirane prodajne cijene i troškova.
- ▶ Ostale zalihe, koje se sastoje uglavnom od rezervnih dijelova i proizvodnih materijala, iskazane su po nižoj cijeni, usporedbom nabavne cijene i neto ostvarive vrijednosti.

NOVAC I NOVČANI EKVIVALENTI

Novac i novčani ekvivalenti obuhvaćaju novac u blagajni i banci i depozite po viđenju te druga kratkoročna likvidna ulaganja koja se mogu brzo konvertirati u poznate iznose novca i kod kojih je rizik promjene vrijednosti beznačajan.

TROŠKOVI POSUDBE

Troškovi posudbe koji se mogu izravno povezati sa stjecanjem, izgradnjom ili izradom kvalificiranog sredstva, a to je sredstvo koje nužno zahtijeva znatno vrijeme kako bi bilo spremno za namjeravanu uporabu ili prodaju, kapitaliziraju se kao trošak nabave tog sredstva sve dok sredstvo većim dijelom ne bude spremno za namjeravanu upotrebu ili prodaju.

Prihodi od ulaganja zarađeni privremenim ulaganjem namjenskih kreditnih sredstava do početka njihovog trošenja na kvalificirano sredstvo oduzimaju se od troškova posudbe čija kapitalizacija je prihvatljiva. Korištena stopa kapitalizacije za 2017. godinu je 1,41%, dok je za 2016. godinu 1,87%.

Svi drugi troškovi posudbe uključuju se u dobit ili gubitak razdoblja u kojem su nastali. Troškovi posudbe sastoje se od kamata i drugih troškova koji nastaju u vezi s posuđenim sredstvima.

STRANE VALUTE

Odvjeni finansijski izvještaji svakog subjekta Društva i Grupe pripremljeni su u valuti primarnog gospodarskog okružja u kojem subjekt posluje (tzv. u njegovoj funkcionalnoj valuti). Rezultati i finansijski položaj svakog subjekta unutar Grupe iskazani su u konsolidiranim finansijskim izvještajima u hrvatskim kunama (HRK), koja je funkcionalna valuta Društva i prezentacijska valuta konsolidiranih finansijskih izvještaja.

U finansijskim izvještajima pojedinih društava Grupe poslovne promjene izražene u stranim sredstvima plaćanja preračunate su u funkcionalnu valutu subjekta po tečaju važećem na dan transakcije.

Na svaki datum izvještaja o finansijskom položaju monetarna aktiva i pasiva izražene u stranoj valuti preračunate su u funkcionalnu valutu subjekta po tečaju važećem na datum izvještaja. Nemonetarne stavke iskazane po fer vrijednosti u stranoj valuti preračunavaju se primjenom tečajeva važećih na dan procjene fer vrijednosti. Nemonetarne stavke iskazane u stranoj valuti u visini povjesnog troška se ne preračunavaju.

Tečajne razlike se priznaju u dobit ili gubitak razdoblja u kojem nastaju, osim:

- ▶ tečajnih razlika po primljenim zajmovima i kreditima u stranoj valuti koji se odnose na imovinu u izgradnji namijenjenu budućoj proizvodnji, koje su uključene u trošak imovine ako se promatraju kao usklađenje troškova kamata na obveze po tim zajmovima i kreditima;
- ▶ tečajnih razlika po transakcijama koje su zaključene radi zaštite od određenih valutnih rizika;
- ▶ tečajnih razlika s naslova monetarnih potraživanja ili obveza iz odnosa s inozemnim poslovanjem, čije namirenje nije planirano ni izgledno (koje stoga sačinjavaju dio neto ulaganja u inozemno poslovanje) te koje se prvo priznaju u sklopu ostale sveobuhvatne dobiti i prilikom prodaje cijelog ili dijela neto ulaganja prenose s kapitala na teret dobiti ili gubitaka.

Kod prikaza konsolidiranih finansijskih izvještaja, aktiva i pasiva inozemnih dijelova Grupe (zajedno s usporednim iznosima) preračunavaju se u kune po tečaju važećem na dan u izvještaju o finansijskom položaju. Stavke prihoda i rashoda (zajedno s usporednim podacima) preračunavaju se po prosječnom tečaju razdoblja, osim u slučaju značajnih fluktuacija tečaja tijekom razdoblja, kad se primjenjuje tečaj na dan transakcije. Tečajne razlike proizašle iz preračunavanja na kraju godine iskazuju se u okviru Grupe pod ostalim rezervama iz preračuna i priznaju se kao dobit, odnosno gubitak razdoblju prodaje stranog subjekta.

Inozemne koncesije INA, d.d. usklađene su s definicijom inozemnog poslovanja i tretirane su kao takve.

Poslovne aktivnosti INA, d.d. u Egiptu, Angoli kao i u međunarodnim vodama sjevernog Jadrana (nekoliko blokova) obavljaju se sa značajnim stupnjem autonomije, stoga je funkcionalna valuta američki dolar osim na plinskom polju Izabela gdje je funkcionalna valuta euro. Ukupni prihodi inozemnog poslovanja (od prodaje sirove nafte i prirodnog plina) su denominirani u toj valuti (američki dolar ili euro), kao i većina troškova. Kapitalni troškovi su planirani i prikazani u dolarima ili eurima. Iako se ne radi o zasebnim pravnim subjektima, oni zadovoljavaju definiciju inozemnog poslovanja prema zahtjevima MRS-a 21.

Kod djelomične prodaje ovisnog društva u čijem sastavu je inozemno poslovanje, ali kod koje Grupa ne gubi kontrolu, razmjeran udjel u kumulativnim tečajnim razlikama se ponovno pripisuje nekontrolirajućim udjelima i ne knjiži u dobit i gubitak. Kod svih drugih djelomičnih prodaja, razmjeran udjel u kumulativnim tečajnim razlikama se prenosi u dobit i gubitak.

BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE

Usklađenje goodwilla i fer vrijednosti utvrđive imovine i utvrđivih obveza stečenih prilikom stjecanja inozemnog dijela poslovanja obračunavaju se kao imovina i obveze inozemnog poslovanja i preračunavaju po zaključnom tečaju na kraju svakog izvještajnog razdoblja. Pri tom nastale tečajne razlike se iskazuju u kapitalu.

OTPREMNINE I JUBILARNE NAGRADA

Kod planova definiranih primanja za otpremnine i jubilarne nagrade, troškovi primanja odreduju se metodom projicirane kreditne jedinice na temelju aktuarske procjene koja se obavlja na kraju godišnjeg izvještajnog razdoblja.

Svako ponovno mjerjenje, koje obuhvaća aktuarske dobitke i gubitke, utjecaj promjene gornje granične vrijednosti imovine (ako postoji) i povrata na imovinu plana (isključujući kamate), tj. fonda, odmah se iskazuje u izvještaju o finansijskom položaju, uz iskazivanje zaduženja ili odobrenja u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti razdoblja u kojem su isti nastali. Ponovno mjerjenje iskazano u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti odmah se knjiži na zadržanu dobit i ne prenosi se u dobit ili gubitak. Trošak minulog rada ulazi u dobit ili gubitak razdoblja u kojem je došlo do izmjene plana. Neto kamata izračunava se primjenom diskontne stope na početku razdoblja na neto obvezu ili imovinu po osnovi definiranih naknada. Troškovi definiranih naknada razvrstavaju se kako slijedi:

- ▶ trošak rada, (uključuje trošak tekućeg rada, trošak minulog rada, kao i dobitke i gubitke po osnovi smanjenja prava i izmirenja);
- ▶ kamatne prihode ili rashode i
- ▶ ponovno mjerjenje.

Grupa prikazuje prve dvije stavke troškova definiranih naknada u sklopu dobiti i gubitka. Dobici i gubici od smanjenja prava obračunavaju se kao troškovi minulog rada.

Obveza temeljem definiranih mirovinskih naknada iskazana u konsolidiranom izvještaju o finansijskom položaju predstavlja stvarni manjak ili višak u Grupnim fondovima definiranih naknada. Svaki višak utvrđen, kako je prethodno navedeno, ograničen je na sadašnju vrijednost ekonomskih koristi dostupnih u vidu povrata iz fondova ili smanjenja budućih doprinosa koji se uplaćuju u fond. Obveza po osnovi otpremnina kod prestanka ugovora o radu iskazuje se kad subjekt više nije u mogućnosti povući svoju ponuđenu otpremninu ili kad subjekt prizna eventualne s tim povezane troškove restrukturiranja, ovisno što stupi ranije.

OPOREZIVANJE

Porezni rashod s temelja poreza na dobit jest zbirni iznos tekuće porezne obveze i odgođenih poreza.

Tekući porez

Tekuća porezna obveza temelji se na oporezivoj dobiti tekuće godine. Oporeziva dobit razlikuje se od neto dobiti razdoblja iskazanoj u konsolidiranom računu dobiti i gubitka jer ne uključuje stavke prihoda i rashoda koje su oporezive ili odbitne u drugim godinama, kao i stavke koje nikada nisu oporezive ni odbitne. Tekuća porezna obveza Društva i Grupe izračunava se primjenom poreznih stopa koje su na snazi, odnosno u postupku donošenja na datum izvještaja o finansijskom položaju.

Odgođeni porez

Odgođeni porez jest iznos za koji se očekuje da će po njemu nastati obveza ili povrat temeljem razlike između knjigovodstvene vrijednosti imovine i obveza u finansijskim izvještajima i pripadajuće porezne osnove koja se koristi za izračunavanje oporezive dobiti, a obračunava se metodom obveze izvještaja o finansijskom položaju.

Odgođeni porez izračunava se primjenom poreznih stopa koje su na snazi ili su u suštini donesene do kraja izvještajne godine, a očekuje se da će se primjenjivati na oporezivu dobit u godinama u kojima se očekuje da će se te privremene razlike povratiti ili namiriti.

Odgođena porezna imovina priznaje se kada je vjerojatnije da će imovina biti realizirana u budućnosti. Na svaki datum, Društvo je procijenilo nepriznatu odgođenu poreznu imovinu i knjigovodstvenu vrijednost odgođene porezne imovine. Ne postoji odgođena porezna obveza u vezi s bilo kakvom budućom doznakom zarade inozemnih ovisnih društava u kojima Grupa kontrolira doznačenu zaradu i vjerojatno je da takva zarada neće biti doznačena u doglednoj budućnosti ili obveza neće nastati u slučaju takve dozname.

Odgođena porezna imovina i obveze se prebijaju ako postoji zakonsko pravo da se tekućom poreznom imovinom pokriju tekuće porezne obveze te kada se odnose na porezne prihode koje utvrđuje ista porezna uprava, a Društvo i Grupa namjeravaju srovnati svoju tekuću poreznu imovinu s poreznim obvezama.

Odgođene porezne obveze priznaju se na temelju oporezivih privremenih razlika koje nastaju po osnovi ulaganja u ovisna i

pridružena društva, osim u slučaju kad je Grupa u mogućnosti utjecati na poništenje privremene razlike i kad je vjerojatno da se privremena razlika neće poništiti u doglednoj budućnosti.

Tekući i odgođeni porez za razdoblje

Tekući i odgođeni porez priznaje se na teret ili u korist računa dobiti i gubitka, osim poreza koji se odnosi na stavke koje se iskazuju u sklopu ostale sveobuhvatne dobiti ili izravno u kapitalu, u tom slučaju se i porez također iskazuje u sklopu ostale sveobuhvatne dobiti, odnosno izravno u kapitalu. Kod tekućih i odgođenih poreza koji proizlaze iz priznavanja poslovog pripajanja, porezni učinak uključuje se u obračun poslovog spajanja.

FINANCIJSKA IMOVINA

Sva financijska imovina se priznaje ili prestaje priznavati na datum transakcije kada se kupovina ili prodaja financijske imovine odvija prema ugovoru. Uvjeti ugovora zahtijevaju da se isporuka izvrši u vremenskim okvirima određenog tržišta, a početno se utvrđuje prema fer vrijednosti, dodajući transakcijske troškove, osim za onu financijsku imovinu klasificiranu kao fer vrijednost kroz izračun dobiti ili gubitka, koja se početno mjeri prema fer vrijednosti.

Financijska imovina klasificira se u kategorije imovine raspoložive za prodaju, financijske imovine po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka te zajmove i potraživanja. Klasifikacija ovisi o vrsti i namjeni financijske imovine, a utvrđuje se u vrijeme početnog prepoznavanja.

Metoda efektivne kamatne stope

Metoda efektivne kamate je način izračunavanja amortiziranog troška dužničkih instrumenata i raspodjele prihoda od kamata kroz odgovarajuće razdoblje. Stopa efektivne kamate je stopa kojom se diskontiraju budući novčani priljevi kroz očekivano razdoblje trajanja dužničkih instrumenata, ili kraće razdoblje do početno priznatog neto knjigovodstvenog iznosa.

Prihod priznaje se na temelju efektivne kamate stope za dužničke instrumente.

Financijska imovina raspoloživa za prodaju

Dionice koje drži Društvo i Grupa, a kojima se trguje na aktivnom tržištu, klasificiraju se kao financijska imovina raspoloživa za prodaju i evidentiraju se prema fer vrijednosti. Način utvrđivanja fer vrijednosti opisan je u bilješci 39. Pozitivne ili negativne razlike koje nastaju promjenom fer vrijednosti prepoznaju se u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti i u rezervama fer vrijednosti akumuliranih ulaganja, osim kamata izračunatih prema efektivnoj kamatnoj stopi te pozitivnih i negativnih tečajnih razlika od monetarne imovine, koji se izravno knjiže kao dobit ili gubitak.

Ako dode do prodaje ulaganja ili se provede uskladivanje, kumulativna dobit ili gubitak koji se ranije priznao kao rezerviranje za ponovnu procjenu vrijednosti ulazi u dobit ili gubitak za to razdoblje.

Kada se utvrdi da Grupa ima pravo primiti te uplate, dividende od prodaje imovine priznaju se kao dobit ili gubitak.

Fer vrijednost financijske imovine raspoložive za prodaju izražene u stranoj valuti određuje se u toj stranoj valuti i preračunava po tečaju na datum izvještaja o financijskom položaju. Tečajne razlike nastale preračunavanjem priznaju se u računu dobiti i gubitka na temelju amortiziranog troška monetarne imovine. Ostale pozitivne i negativne tečajne razlike priznaju se u sklopu ostale sveobuhvatne dobiti.

Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka

Financijska imovina klasificira se po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka ako je klasificirana kao namijenjena trgovanim ili je tako određena prilikom prvog priznavanja.

Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka iskazuje se u izvještaju o financijskom položaju po fer vrijednosti s neto promjenama u fer vrijednosti što predstavlja financijski trošak (negativna neto promjena u fer vrijednosti) ili financijskih prihoda (pozitivna neto promjena u fer vrijednosti) u računu dobiti i gubitka.

Zajmovi i potraživanja

Potraživanja prema kupcima, zajmovi i druga potraživanja s fiksnom ili redovitom otplatom i koja ne kotiraju na aktivnom tržištu klasificiraju se kao 'zajmovi i potraživanja'. Zajmovi i potraživanja priznaju se prema amortiziranom trošku primjenom metode efektivne kamate, umanjeni za eventualne gubitke zbog umanjenja. Prihod od kamata priznaje se primjenom efektivne kamatne stope, osim za kratkoročna potraživanja kod kojih priznavanje kamata nije materijalno značajno.

Umanjenje vrijednosti financijske imovine

Pokazatelji umanjenja vrijednosti financijske imovine preispituju se na kraju svakog izvještajnog razdoblja. Umanjenje vrijednosti

BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE

financijske imovine provodi se kad god postoje objektivni dokazi da će jedan ili više događaja nakon početnog knjiženja financijske imovine dovesti do promjene očekivanog budućeg novčanog toka ulaganja. Kod financijske imovine koja se prikazuje prema amortiziranom trošku iznos umanjenja vrijednosti predstavlja razliku između knjigovodstvene vrijednosti i sadašnje vrijednosti procijenjenih budućih novčanih tokova diskontiran primjenom izvorne efektivne kamatne stope. Knjigovodstvena vrijednost financijske imovine umanjuje se za gubitak uslijed umanjenja vrijednosti izravno za svu financijsku imovinu osim za potraživanja od kupaca, za koje se knjigovodstvena vrijednost umanjuje preko konta za ispravak vrijednosti.

Kada potraživanje od kupca nije moguće naplatiti, potraživanje se otpisuje preko konta ispravka vrijednosti potraživanja. Ako dođe do naplate prethodno otpisanih potraživanja ona se evidentiraju u korist konta ispravka vrijednosti. Promjene iznosa iskazanog na kontu ispravka vrijednosti priznaju se u računu dobiti ili gubitka.

Uz iznimku financijskih instrumenata raspoloživih za prodaju, ako se u narednim razdobljima umanji iznos gubitka zbog smanjenja vrijednosti, a to se smanjenje može objektivno povezati s događajem nakon priznavanja umanjenja, gubici koji su temeljem umanjenja te imovine priznati u račun dobiti ili gubitka poništavaju se do iznosa knjigovodstvene vrijednosti ulaganja s datumom na koji je utvrđeno smanjenje gubitka, a koji nije veći od amortiziranog troška koji bi bio utvrđen da umanjenje nije bilo priznato. Glede imovine raspoložive za prodaju, bilo koje povećanje fer vrijednosti koje uslijedi nakon utvrđenih i evidentiranih gubitaka zbog umanjenja vrijednosti priznaje se izravno u ostalu sveobuhvatnu dobit i akumulira u rezervama fer vrijednosti.

Ulaganja

Ulaganja u društva koja nisu materijalno značajna te se ne konsolidiraju, općenito se iskazuju po trošku ulaganja ispravljenom za umanjenje vrijednosti.

FINANCIJSKE OBVEZE I VLASNIČKI INSTRUMENTI

Razvrstavanje u obveze ili glavnici

Dužnički i vlasnički instrumenti koje Grupa izdaje se razvrstavaju ili u financijske obveze, ili u kapital, u skladu sa suštinom ugovornog odnosa te definicijama financijske obveze i vlasničkog instrumenta.

Vlasnički instrumenti

Vlasnički instrument je ugovor koji pruža dokaz o ostatku udjela u imovini subjekta nakon oduzimanja svih njegovih obveza. Vlasnički instrumenti koje je izdala Grupa evidentiraju se u iznosu ostvarenih priljeva, umanjenom za direktne troškove izdavanja. Otkup vlastitih vlasničkih instrumenata se iskazuje izravno kao odbitak od vlasničke glavnice. Kod kupnje, prodaje, izdavanja ili otakzivanja vlastitih vlasničkih instrumenata Grupe u dobit i gubitak se ne priznaju nikakvi dobici ili gubici.

Financijske obveze

Financijske obveze se klasificiraju ili kao financijske obveze po fer vrijednosti kroz dobit i gubitak ili kao ostale financijske obveze.

Financijske obveze po fer vrijednosti kroz prikaz promjena fer vrijednosti u dobiti i gubitku

Financijske obveze se razvrstavaju u kategoriju imovine koja se vodi po fer vrijednosti kroz prikaz promjena fer vrijednosti u dobiti i gubitku ako se drže radi trgovanja ili su predodredena za iskazivanje na taj način.

Ostale financijske obveze

Ostale financijske obveze (uključujući obveze po kreditima te obveze prema dobavljačima) naknadno se iskazuju po amortiziranom trošku primjenom metode efektivne kamate.

Metoda efektivne kamate je metoda kojom se izračunava amortizirani trošak financijske obveze i kamatni trošak raspoređuje kroz relevantno razdoblje. Efektivna kamatna stopa je stopa kojom se procijenjeni budući novčani odljevi, (uključujući sve naknade po plaćenim ili primljenim bodovima koje su sastavni dio efektivne kamatne stope, zatim troškove transakcije i druge premije i diskonte), svode (gdje je prikladno) na prvobitno priznatu neto knjigovodstvenu vrijednost kroz očekivani vijek financijske obveze ili neko drugo razdoblje ako je kraće.

Prestanak priznavanja financijskih obveza

Grupa prestaje priznavati financijske obveze samo i isključivo onda kada su obveze plaćene, poništene ili istekle. Razlika između knjigovodstvene vrijednosti isknjižene financijske obveze i plaćene naknade te obveze za naknadu se priznaje u dobit i gubitak.

IZVEDENI FINANCIJSKI INSTRUMENTI

Grupa ugovara razne izvedene financijske instrumente kako bi upravljala svojom izloženošću robnim rizicima.

Izvedenice se prvi puta priznaju po fer vrijednosti na datum zaključenja ugovora i nakon toga se na kraju svakog izvještajnog razdoblja ponovno svode na fer vrijednost. Dobit, odnosno gubitak proizašao iz svođenja na fer vrijednost se priznaje u dobit i gubitak, osim ako izvedenica nije predodređena i učinkovita kao zaštitni instrument, te u tom slučaju vrijeme priznavanja u dobit i gubitak ovisi o vrsti zaštitnog odnosa.

ZAŠTITNI ODNOS

Grupa priznaje određene instrumente zaštite kao zaštitu fer vrijednosti.

Na početku zaštitnog odnosa Grupa službeno definira i dokumentira odnos zaštite na koji želi primijeniti računovodstvo zaštite, zajedno s ciljem u smislu upravljanja rizikom te strategijom zaštite. Dokumentacija se sastoji od utvrđivanja instrumenta zaštite, zaštićene stavke ili transakcije, vrste rizika koji je predmetom zaštite te opisa načina na koji će se ocjenjivati efektivnost zaštitnog instrumenta u neutralizaciji promjena fer vrijednosti zaštićene stavke koje predstavljaju rizik od kojeg se provodi zaštita.

Od zaštite se očekuje visok stupanj efektivnosti u neutralizaciji promjena fer vrijednosti, koji se stalno prati da bi se utvrdilo je li zaštita visoko učinkovita kroz cijelo finansijsko izvještajno razdoblje za koje je predviđena. Odnosi zaštite koji ispunjavaju stroge kriterije računovodstva zaštite su kako slijedi:

Zaštita fer vrijednosti

Zaštita fer vrijednosti odnosi se na zaštitu Grupe od izloženosti promjenama fer vrijednosti po osnovi priznatih stavki imovine ili obveza Grupe ili njenih nepriznatih čvrsto preuzetih obveza ili njihovog dijela i mogu se povezati s određenim rizikom koji bi mogao utjecati na račun dobiti i gubitka.

Kod zaštite fer vrijednosti stavki koje se vode po amortiziranom trošku, usklađenje knjigovodstvene vrijednosti amortizira se kroz račun dobiti i gubitka tijekom preostalog razdoblja do dospijeća. Svako usklađenje knjigovodstvene vrijednosti zaštićenog finansijskog instrumenta na koji se primjenjuje metoda efektivne kamate, amortizira se kroz račun dobiti i gubitka.

Amortizacija se može početi primjenjivati čim dode do usklađenja, a najkasnije kad se usklađenje zaštićene stavke po osnovi promjena njene fer vrijednosti povezanih s rizikom koji je predmetom zaštite prestane provoditi.

Kod zaštite fer vrijednosti knjigovodstvena vrijednost zaštićene stavke usklađuje se za dobitke i gubitke povezane s rizikom koji je predmet zaštite, dok se predmetna izvedenica ponovno vrednuje po fer vrijednosti, a dobici i gubici po obje komponente se priznaju u računu dobiti i gubitka.

Kad se kao zaštićena stavka odredi nepriznata čvrsto preuzeta obveza, kumulativne kasnije nastale promjene fer vrijednosti te obveze koje se mogu povezati s rizikom koji je predmet zaštite iskazuju se u sklopu imovine, odnosno obveza, a pripadajući dobitak ili gubitak u računu dobiti i gubitka. Također, u računu dobiti i gubitka se iskazuju promjene fer vrijednosti zaštitnog instrumenta.

Grupa prestaje primjenjivati računovodstvo zaštite istekom, raskidom, prodajom ili izvršenjem zaštitnog instrumenta, kad odnos zaštite više ne udovoljava kriterijima računovodstva zaštite ili odlukom Grupe o ukidanju zaštitnog odnosa.

POSLOVNI SEGMENTI

MSFI 8 Poslovni segmenti nalaže da se poslovni segmenti odrede prema internim izvještajima o sastavnim dijelovima Grupe koje redovito pregledavaju glavni izvršni donositelji poslovnih odluka kako bi se na segmente rasporedili resursi i ocijenila uspješnost njihova poslovanja.

REZERVIRANJA ZA NAPUŠTANJE PROIZVODNIH POLJA I OSTALE OBVEZE

Rezerviranje je priznato kad Grupa ima sadašnju obvezu (zakonsku ili izvedenu) koja je nastala kao rezultat prošlih događaja, te je vjerojatno (više da nego ne), da će odljev sredstava biti potreban da se podmiri ta obveza, a pouzdano se može procijeniti iznos obvezе. Iskazani iznos rezerviranja odražava najbolju moguću procjenu naknade koju će biti potrebno isplatiti radi podmirenja sadašnje obveze na kraju izvještajnog razdoblja uzimajući u obzir rizike i neizvjesnosti povezane s obvezom. Kad je značajan iznos smanjenja vrijednosti novca, iznos rezerviranja je sadašnja vrijednost troškova za koje se očekuje da će nastati kako bi se podmirila obveza, utvrđenih korištenjem diskontnog faktora koji je izračunat kao Indeks potrošačkih cijena i realne kamatne stope. Kad se koristi diskontiranje, svake se godine utjecaj diskontiranja knjiži kao finansijski trošak te je iskazana vrijednost rezerviranja povećana svake godine za proteklo vrijeme.

Rezerviranja za troškove zatvaranja pogona odnose se na napuštanje proizvodnih naftnih i plinskih polja i početno se priznaje kao trošak nekretnina, postrojenja i opreme. Naknadne promjene u iznosima rezerviranja koje nastaju zbog promjena u procjeni

BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE

troškova napuštanja, rezervi i proizvodnje nafte i plina, nerizične kamatne stope kao diskontne stope i stope inflacije, također se smatraju promjenama u troškovima nekretnina, postrojenja i opreme te se reflektiraju na račun dobiti i gubitka kroz buduću amortizaciju.

REZERVIRANJA ZA EMISIJSKE KVOTE

Obveza za emisiju se ne priznaje sve dok iznos stvarnih emisija ne dosegne iznos besplatno dodijeljenih jedinica. Ovaj pristup potkrepljuje činjenicu da se dodijeljene emisijske jedinice ne priznaju kao nematerijalna imovina, odnosno njihova vrijednost u imovini je nula. Kad stvarna emisija prelazi iznos dodijeljene emisijske kvote, rezerviranje treba, za emisije veće od besplatno dodijeljenih emisijskih jedinica, priznati temeljem stvarne tržišne cijene. Navedeno također znači da nije moguće evidentirati rezerviranje ranije od mjeseca kada iznos emisija prekorači iznos dodijeljenih emisijskih jedinica, niti je moguće očekivani nedostatak raspoređiti tijekom kalendarske godine.

Namirenje s državom provodi se umanjenjem kupljenih emisijskih jedinica sa rezerviranjem za obvezu emisijskih jedinica koje prelaze broj besplatno dodijeljenih emisijskih jedinica. Kazna će se obračunati ako manjak nije pokriven s kupljenim kvotama.

Rezerviranje se obračunava za svako postrojenje zasebno i evidentira na segmentu gdje emisija nastaje.

PRIZNAVANJE PRIHODA

Prihodi se mjere po fer vrijednosti primljene naknade ili potraživanja za naknadu. Prihodi se umanjuju za povrate od kupaca, rabate i slične popuste.

Prihodi od prodaje robe

Prihodi od prodaje robe se priznaju kad su ispunjeni svi sljedeći uvjeti:

- ▶ Grupa je na kupca prenijela sve značajne rizike i nagrade povezane s vlasništvom nad robom;
- ▶ Grupa ne zadržava niti stalno upravljačko pravo u mjeri koja se obično povezuje s vlasništvom niti efektivnu kontrolu nad prodanom robom;
- ▶ iznos prihoda je moguće pouzdano izmjeriti;
- ▶ vjerojatan je priljev ekonomskih koristi u Grupi povezanih s transakcijom i
- ▶ troškovi koji su nastali ili koji trebaju nastati temeljem transakcije se mogu pouzdano izmjeriti.

Pružanje usluga

Prihodi temeljem ugovora o pružanju usluga se priznaju prema stupnju dovršenosti ugovora. Stupanj dovršenosti ugovora se određuje kako slijedi:

- ▶ naknade za ugradnju se priznaju prema stupnju dovršenosti instalacija, koji se određuje kao razmjerni dio ukupnog očekivanog proteklog vremena za instaliranje na datum izvještavanja;
- ▶ naknade za servisiranje uključene u cijenu prodanih proizvoda se priznaju prema udjelu ukupnih troškova servisiranja prodanog proizvoda;
- ▶ prihodi temeljem ugovora o utrošenom vremenu i materijalu se priznaju po ugovorenim jediničnim cijenama za sat rada na temelju utrošenih sati, odnosno nastalim direktnim troškovima.

Prihodi od dividendi i kamata

- ▶ Prihodi od dividendi, tj. udjela po osnovi ulaganja priznaju se kad je utvrđeno pravo dioničara na primitak dividende.
- ▶ Prihodi od kamata priznaju se kad je vjerojatno da će ekonomski koristi pritjecati u Grupu te se iznos prihoda može pouzdano izmjeriti.
- ▶ Prihodi od kamata priznaju se po načelu nastanka događaja na temelju nepodmirene glavnice i po primjenjivoj efektivnoj kamatnoj stopi, a to je stopa kojom se procijenjeni budući novčani primici diskontiraju tijekom očekivanog vijeka finansijskog sredstva do njegovog neto knjigovodstvenog iznosa utvrđenog prilikom početnog priznavanja.

Ugovori o izgradnji

Grupa primjenjuje MRS 11 Ugovori o izgradnji na ugovore o izgradnji koji zadovoljavaju sljedeće kriterije:

- ▶ vrijednost pojedinačnog ugovora prelazi vrijednost od 0,5 milijuna kuna,
- ▶ vrijeme izvođenja ugovora o izgradnji duže je od tri mjeseca.

Grupa primjenjuje metodu praćenja ugovora o izgradnji po stupnju dovršenosti, odnosno po metodi postotka dovršenosti, koji se utvrđuje kao udio troškova ugovora nastalih do datuma izvještavanja u odnosu na procijenjene ukupne troškove ugovora.

Utvrđivanje računovodstvenog postupka priznavanja prihoda i troškova povezanih s ugovorima o izgradnji:

- ▶ troškovi projekta se iskazuju kao nastali troškovi;
- ▶ prihodi se priznaju u omjeru prema nastalim troškovima za vrijeme razdoblja u odnosu prema procijenjenim ukupnim troškovima projekta;
- ▶ procijenjeni gubici se iskazuju u cijelosti čim se gubitak procjeni i može se pouzdano izmjeriti.

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE PROSUDBE I PROCJENE

KRITIČKE PROSUDBE I PROCJENE KOD PRIMJENE RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Kod primjene računovodstvenih politika opisanih u bilješci 2., Uprava je utvrdila određene prosudbe i procjene koje su imale značajan efekt na iznose u finansijskim izvještajima (neovisno od onih koje uključuju procjene).

Sastavljanje finansijskih izvještaja u skladu s Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja koji su usvojeni u EU zahtjeva od Uprave da napravi procjene i pretpostavke koje utječu na iskazane iznose imovine, obveza, prihoda i rashoda te objavu nepredviđenih obveza. Značajne procjene korištene pri izradi ovih finansijskih izvještaja odnose se na primanja zaposlenih, iznose vrijednosnih usklađenja imovine, utvrđivanja fer vrijednosti imovine i obveza i procijenjenih troškova uklanjanja imovine kao i rezerviranja za zaštitu okoliša i rezerviranja za sudske sporove. Mogući su događaji u budućnosti koji će uzrokovati promjene u pretpostavkama na temelju kojih su napravljene procjene, a time i promjene u samim procjenama. Učinak bilo koje promjene u procjeni iskazat će se u finansijskim izvještajima kad će ga biti moguće utvrditi.

Prosudbe i procjene su detaljno prikazane u pripadajućim bilješkama, međutim najznačajnije prosudbe i procjene se odnose kako slijedi:

Posljedice određenih sudskih sporova

Društva INA Grupe su strane u brojnim sudskim sporovima proizašlim iz redovnog poslovanja. Rezerviranja se evidentiraju ako postoji sadašnja obveza kao rezultat prošlog događaja (uzimajući u obzir sve raspoložive dokaze uključujući mišljenja pravnih stručnjaka) gdje je vjerojatno da će podmirenje obveze zahtijevati odljev resursa i ako se iznos obveze može pouzdano procijeniti (vidi bilješku 29).

Knjigovodstvena vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme

Kalkulacija umanjenja vrijednosti imovine zahtijeva procjenu vrijednosti imovine u uporabi jedinica koje stvaraju novac. Ta vrijednost je mjerena temeljem projekcije diskontiranog novčanog toka. Najznačajnije varijable za utvrđivanje novčanog toka su proizvodni volumen, operativni i kapitalni izdaci, diskontirane stope, vrijeme za koje se rade projekcije novčanog toka, kao i pretpostavke i prosudbe korištene za utvrđivanje novčanih primitaka i izdataka. Umanjenje imovine priznato u konsolidiranom računu dobiti i gubitka iznosi 145 milijuna kuna u 2017. godini (2016. godine: 28 milijuna kuna).

Knjigovodstvena vrijednost goodwilla

U 2017. godini kao niti u 2016. godini nije bilo umanjenja goodwilla, (vidi bilješku 13). Knjigovodstveni iznos goodwilla na dan 31. prosinca 2017. godine i 2016. godine iznosi 152 milijuna kuna (vidi bilješku 13).

Knjigovodstvena vrijednost nematerijalne istražne imovine na naftnim i plinskim poljima

Knjigovodstveni iznos nematerijalne istražne imovine na naftnim i plinskim poljima iznosi 201 milijun kuna na dan 31. prosinca 2017. godine i 197 milijuna kuna na dan 31. prosinca 2016. godine (vidi bilješku 13). Tijekom 2017. i 2016. godine nije bilo umanjenja nematerijalne istražne imovine na naftnim i plinskim poljima u INA Grupi (vidi bilješku 13).

Knjigovodstvena vrijednost proizvodne imovine na naftnim i plinskim poljima

Knjigovodstveni iznos proizvodne imovine na naftnim i plinskim poljima iznosi 3.794 milijuna kuna na dan 31. prosinca 2017. godine i 4.069 milijuna kuna na dan 31. prosinca 2016. godine (vidi bilješku 14). U INA Grupi umanjenje imovine na naftnim i plinski poljima iznosi 45 milijuna kuna za 2017. godinu dok je u 2016. godini evidentirano umanjenje u iznosu od 26 milijuna kuna (vidi bilješku 14).

KORIŠTENE KLJUČNE PREPOSTAVKE

Rafinerije i marketing

Uprava INA, d.d. je provela analizu indikatora umanjenja vrijednosti, odnosno jesu li ključne vrijednosti aktivnosti poslovanja (potražnja na tržištu, rafinerijske marže, cijene nafte) značajno pogorsane. Analizom je zaključeno da za Rafinerije i marketing ne postoji događaj koji ukazuje na umanjenje, stoga test umanjenja vrijednosti nije proveden.

Istraživanje i proizvodnja

Procjena buduće cijene ugljikovodika, kao ključnog pokazatelja vrijednosti za imovinu Istraživanja i proizvodnje nafte i plina, znatno je poboljšana u odnosu na izvještajno razdoblje prošle godine, što u kombinaciji s činjenicom da nije bilo značajnijih revizija koje se odnose na rezerve ugljikovodika INA, d.d. ili vrste troškova, dovodi do zaključka kako nema potrebe za testom umanjenja za bilo koju imovinu u INA, d.d. u Istraživanju i proizvodnji.

Ulaganje u Siriju

INA, d.d. od 1998. do danas ima šest (6) komercijalno uspješnih polja u Bloku Hayan (Jihar, Al Mahr, Jazal, Palmyra, Mustadira i Mazrur) sa znatnim količinama nafte, plina i kondenzata. INA, d.d. je privremeno obustavila sve poslovne aktivnosti u Siriji od 26. veljače 2012. godine objavivši višu silu u skladu s važećim sankcijama SAD-a i Europske unije.

Trenutačni status

Glavne proizvodne aktivnosti preuzele su lokalni radnici Hayan Petroleum Company, što INA, d.d. smatra nezakonitim.

Društvo je procijenilo situaciju u Siriji i nije identificiralo nikakve materijalne promjene u odnosu na 2016. godinu. Sankcije EU ostaju na snazi, a politička situacija nije se značajno promijenila ni na bolje ni na lošije s investicijske pozicije INA, d.d. INA, d.d. očekuje slične troškove i koristi u slučaju povratka aktivnostima na sirijskim poljima. Stoga nije identificiran događaj koji bi pokrenuo postupak umanjenja vrijednosti imovine u 2017. godini.

Neovisno o tome, u skladu s pravilima Petroleum Resources Management System (PRMS) i činjenicom da je imovina u Siriji pod „višom silom“ te INA, d.d. nema kontrolu nad istom u razdoblju od gotovo 6 godina, rezerve su promijenjene iz kategorije 2P u 2C.

Politički razvoj u Egiptu

Vezano za poslove INA, d.d. u Egiptu ključ poslovne nesigurnosti je vrijeme naplate. Na dan 31. prosinca 2017. godine bruto knjigovodstvena vrijednost potraživanja od Egyptian General Petroleum Corporation iznosi 393 milijuna kuna, od čega je 371 milijun kuna vrijednosno uskladeno. Tijekom 2017. godine INA, d.d. je vrijednosno uskladila 187 milijuna kuna potraživanja i naplatila prethodno vrijednosno uskladena potraživanja u iznosu od 264 milijuna kuna. Poboljšanje naplate potraživanja je zbog boljeg tržišnog okruženja u Egiptu.

Kvantificiranje i izračun obveza za napuštanje polja

Troškovi dekomisije su neizvjesni i procjene troškova mogu varirati zbog mnogobrojnih čimbenika, uključujući i promjene u zakonskim i regulatornim zahtjevima, novim dostupnim tehnologijama i iskustvu pri napuštanju druge imovine. Također se mogu promijeniti očekivano vrijeme, prostor, troškovi i rizik. Stoga su napravljene značajne procjene i prepostavke prilikom izračuna obveza za napuštanje polja.

Uprava procjenjuje buduće novčane izdatke u vezi obveza dekomisije koristeći cijene, analogno prethodnim sličnim radovima kao i ostale prepostavke. Nadalje, izračun vremena tih novčanih tokova reflektira trenutnu procjenu prioriteta, tehničke opremljenosti i hitnosti tih obveza. Vrijednost tih obveza za INA, d.d. vezano za rezerviranja za napuštanje polja iznosi 2.701 milijuna kuna na dan 31. prosinca 2017. godine (31. prosinca 2016. godine: 2.475 milijuna kuna) (vidi bilješku 29).

Opseg rezerviranja za zaštitu okoliša

Primjenjivi propisi, a posebice zakonodavstvo zaštite okoliša ne specificiraju točno opseg aktivnosti ili tehnologiju koja se primjenjuje za rezerviranja za zaštitu okoliša. Rezerviranja se priznaju ako Grupa ima sadašnju obvezu (zakonsku ili izvedenu) kao rezultat prošlog događaja i ako je vjerojatno da će odljev sredstava biti potreban da se podmiri ta obveza (tj. više vjerojatno nego da neće), a pouzdana procjena se može utvrditi u vrijednosti obveze.

Općenito, vremensko razdoblje rezerviranja podudara se s obvezama prema službenom planu aktivnosti, ili ako nastupi prije, s isknjiženjem ili zatvaranjem neaktivnih lokacija. Uprava koristi prethodno iskustvo i vlastitu interpretaciju predmetnog zakono-

davstva kada se određuje opseg rezerviranja za zaštitu okoliša. Kada obveza neće biti utvrđena kroz više godina, iznos koji se priznaje je sadašnja vrijednost procijenjenih budućih troškova. Na dan 31. prosinca 2017. godine INA Grupa priznala je rezerviranje za zaštitu okoliša u iznosu od 335 milijuna kuna (2016. godine: 308 milijuna kuna) (vidi bilješku 29), koje se odnosi na utvrđivanje količine i opsega onečišćenja lokacije, zbrinjavanje otpada nastalog uslijed prethodnih aktivnosti te provedbu preliminarnih istražnih radova uz pripadajuće laboratorijske analize, iskop tla i zamjenu materijala tijekom rekonstrukcije maloprodajnog mjesto. Isto ne pokriva troškove sanacije zbog nedostatka nacionalnih propisa.

Raspoloživost oporezujuće dobiti na koju imovina odgođenog poreza može biti priznata

Odgodenia porezna imovina priznaje se za neiskorištene porezne gubitke u onoj mjeri u kojoj je vjerojatno da će biti raspoloživa oporeziva dobit na koju se gubici mogu iskoristiti. Značajna prosudba menadžmenta nužna je da bi se utvrdio iznos odgođene porezne imovine koji se može priznati, na temelju vjerojatnih vremena i razini buduće oporezive dobiti zajedno s budućim uštedama planiranja poreza. Određivanje iznosa odgođene porezne imovine koji se može priznati zahtjeva sveobuhvatnu prosudbu, temeljenu na vjerojatnom izračunu vremenskog razdoblja u kojem se ista može iskoristiti i razini buduće oporezive dobiti, uz uvažavanje planirane strategije poreza. Uprava vjeruje da je priznata odgođena porezna imovina povrativa. Odgođena porezna imovina za INA Grupu iznosi 1.451 milijuna kuna na dan 31. prosinca 2017. godine (u 2016. godini iznosila je 1.769 milijuna kuna), dok iznos odgođene porezne obvezne za INA Grupu iznosi 14 milijuna kuna na dan 31. prosinca 2017. godine (u 2016. godini iznosio je 13 milijuna kuna). Knjigovodstveni iznos odgođene porezne imovine u INA, d.d. iznosi 1.343 milijuna kuna na dan 31. prosinca 2017. godine, odnosno 1.684 milijuna kuna na dan 31. prosinca 2016. godine (vidi bilješku 11).

Da je Grupa mogla priznati cijelokupnu nepriznatu poreznu imovinu, dobit i kapital povećali bi se za 62 milijuna kuna na dan 31. prosinca 2017. godine, (31. prosinca 2016. godine: 97 milijuna kuna).

Aktuarske procjene korištene za izračun naknada za odlazak u mirovinu

Troškovi definiranih planiranih naknada su utvrđeni koristeći aktuarske procjene. Aktuarske procjene uključuju utvrđivanje pretpostavki o diskontiranim stopama, iznosima naknada, smrtnosti i stopi fluktuacije. Zbog dugoročne prirode tih planova, te procjene su predmet nesigurnosti. Rezerviranja za naknade za mirovine i jubilarne nagrade za INA Grupu iznose 78 milijuna kuna na 31. prosinca 2017. godine (31. prosinca 2016. godine: 95 milijuna kuna), dok u INA, d.d. iznose 34 milijuna kuna na dan 31. prosinca 2017. godine, (31. prosinca 2016. godine: 48 milijuna kuna) (vidi bilješku 30).

Korisni vijek upotrebe imovine

INA Grupa i INA, d.d. preispituju procijenjeni vijek trajanja nekretnina, postrojenja i opreme na kraju svakog izvještajnog razdoblja. Procjena korisnog vijeka upotrebe smatra se značajnom računovodstvenom procjenom koja utječe na promjenu stopa amortizacije. Nova procjena korisnog vijeka upotrebe imovine na kraju 2017. godine nije se značajnije mijenjala u odnosu na prethodnu procjenu.

Rezerve ugljikovodika

Projekti istraživanja i razrade ležišta uključuju brojne neizvjesnosti i rizike poslovanja koji mogu uzrokovati znatne izdatke. Istražni i razradni projekti INA Grupe mogu kasniti ili biti neuspješni iz mnogo razloga, uključujući prekoračenja troškova, geološka pitanja, poteškoće u udovoljavanju zahtjevima nadležnih tijela, nedostatak opreme i mehaničke poteškoće. Ovi projekti, naročito oni koji se odnose na polja u odobalnim područjima ili drugim zahtjevnim terenima, također često zahtijevaju upotrebu novih i naprednih tehnologija, čiji razvoj, nabava i instalacija mogu biti skupi, a koji možda neće funkcionirati kako se to očekivalo. Istraživanje nafte i prirodnog plina te bušenje podložno je velikom rasponu rizika koji su specifični za takve projekte, uključujući erupciju, oštećenje ležišta, gubitak kontrole nad buštinom, probijanja, kratera, požare i prirodne katastrofe.

INA Grupa procjenjuje i izvještava rezerve ugljikovodika sukladno načelima sadržanim u smjernicama SPE Petroleum Resources Management Reporting System (PRMS). S obzirom na mogućnost promjena korištenih ekonomskih pretpostavki i pribavljanje dodatnih geoloških podataka tijekom radova na poljima, procjena obnovljivih rezervi se može promijeniti. Takve promjene mogu imati efekta na financijski položaj i rezultat INA Grupe koji uključuju sljedeće:

- ▶ utjecaj na knjigovodstvenu vrijednost imovine za istraživanje i procjenu, naftne i plinske nekretnine, postrojenja i opremu i goodwill zbog promjena u procijenjenim budućim novčanim tokovima;
- ▶ promjena amortizacije u računu dobiti i gubitka i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti uslijed korištenja metode proizvodnih jedinica (UOP) ili promjene korisnog vijeka trajanja imovine;
- ▶ rezerviranje za dekomisiju može zahtijevati reviziju gdje promjene u procijenjenim rezervama utječu na očekivanja o nastanku takvih aktivnosti i povezanih troškova tih aktivnosti;
- ▶ priznavanje i knjigovodstvena vrijednost odgođene porezne imovine se može promijeniti uslijed promjene u prosudbi o postojanju takve imovine ili promjene procjene o mogućoj povrativosti takve imovine.

BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE

REKLASIFIKACIJA POZICIJA IZVJEŠTAJA O FINANCIJSKOM POLOŽAJU

Kako bi osigurali konzistentnost u prezentiranju s tekućom godinom Društvo i Grupa su u 2017. godini reklassificirali obveze za primljene depozite s pozicije obveze po bankovnim kreditima na ostale kratkoročne obveze. Efekt reklassifikacije izvještaja o finansijskom položaju je kako slijedi:

INA GRUPA

	2016. PRIJE REKLASIFIKACIJE	OBVEZE ZA DEPOZITE KAUCIJE	2016. NAKON REKLASIFIKACIJE
Obveze po bankovnim kreditima	2.711	(5)	2.706
Ostale kratkoročne obveze	498	5	503
Ukupno	3.209	-	3.209

INA, d.d.

	2016. PRIJE REKLASIFIKACIJE	OBVEZE ZA DEPOZITE KAUCIJE	2016. NAKON REKLASIFIKACIJE
Obveze po bankovnim kreditima	2.487	(5)	2.482
Ostale kratkoročne obveze	336	5	341
Ukupno	2.823	-	2.823

REKLASIFIKACIJA POZICIJA RAČUNA DOBITI I GUBITKA

Kako bi osigurali dosljednost u prezentiranju s tekućom godinom, Društvo i Grupa su tijekom 2017. godine reklassificirali dodatno odobrene popuste i rabate s nematerijalnih troškova na prihod od prodaje roba i usluga. Efekt reklassifikacije stavaka u računu dobiti i gubitka je kako slijedi:

INA GRUPA

	2016. PRIJE REKLASIFIKACIJE	DODATNO ODOBRENI POPUSTI I RABATI	2016. NAKON REKLASIFIKACIJE
Nematerijalni troškovi	(663)	40	(623)
Prihodi od prodaje	15.575	(40)	15.535
Ukupno	14.912	-	14.912

INA, d.d.

	2016. PRIJE REKLASIFIKACIJE	DODATNO ODOBRENI POPUSTI I RABATI	2016. NAKON REKLASIFIKACIJE
Nematerijalni troškovi	(804)	40	(764)
Prihodi od prodaje	14.642	(40)	14.602
Ukupno	13.838	-	13.838

4. INFORMACIJE O SEGMENTIMA

INA Grupa posluje kroz tri osnovna poslovna segmenta. Strateški poslovni segmenti nude različite proizvode i usluge.

Izvještajni subjekti, u INA Grupi predstavljaju osnovne poslovne djelatnosti koje su definirane prema standardnom lancu vrijednosti naftnih kompanija:

- Istraživanje i proizvodnja - istraživanje, proizvodnja i prodaja sirove nafte i prirodnog plina;
- Rafinerije i marketing - prerada sirove nafte, veleprodaja naftnih derivata, maloprodaja naftnih derivata i robe široke potrošnje, logistika; i
- Korporativno i ostalo - pored gore navedenih poslovnih segmenata, poslovanje INA Grupe uključuje pružatelje usluga temeljnim djelatnostima.

Informacije koje opisuju poslovanje svih izvještajnih segmenata su prikazane u nastavku. Dobit iz osnovne djelatnosti se koristi pri mjerjenju poslovanja izvještajnog segmenta iz razloga što Uprava vjeruje da informacija o dobiti iz osnovne djelatnosti predstavlja relevantnu informaciju prilikom ocjenjivanja rezultata određenog segmenta. Međutim, financiranje Grupe (koje uključuje finansijske troškove i finansijske prihode) i porez na dobit se iskazuju na razini Grupe i nisu relevantni za donošenje poslovnih odluka na razini segmenata djelatnosti.

Intersegmentalni transfer predstavlja efekt nerealizirane dobiti nastale prijenosom zaliha iz Istraživanja i proizvodnje na Rafinerije i marketing. Vrednovanje zaliha domaće nafte, gotovih i polugotovih proizvoda u Rafinerijama i marketingu temelji se na transfernoj cijeni između Istraživanja i proizvodnje i Rafinerija i marketinga. Preko intersegmentalnih transfera provodi se eliminacija nerealizirane dobiti (razlika između transferne cijene i cijene domaće nafte). Za svrhe izvještavanja o segmentima, segment koji prodaje zalihe transakciju evidentira kao dobit odmah po transferu. Ipak, na razini Društva dobit se evidentira samo kada je treća strana kupila robu.

Sljedeća tablica prikazuje informacije o prihodima i rashodima djelatnosti INA Grupe za 2017. godinu:

2017.	ISTRAŽIVANJEI PROIZVODNJA	RAFINERIJEI MARKETING	KORPORATIV- NO I OSTALO	INTERSEG- MEN- TALNI TRANSFERI IKONSOLIDACI- JSKE USKLADE	UKUPNO
Prihodi od prodaje eksternim kupcima	2.169	16.027	386	-	18.582
Intersegmentalna prodaja	2.279	111	1.065	(3.455)	-
Prihodi ukupno	4.448	16.138	1.451	(3.455)	18.582
Rashodi osnovne djelatnosti, neto ostalih prihoda iz osnovne djelatnosti	(2.782)	(15.875)	(1.879)	3.372	(17.164)
Dobit/(gubitak) osnovne djelatnosti	1.666	263	(428)	(83)	1.418
Dobit iz finansijskih aktivnosti					146
Dobit iz redovnih aktivnosti prije oporezivanja					1.564
Trošak poreza na dobit					(342)
Dobit tekućeg razdoblja					1.222

Sljedeća tablica prikazuje informacije o prihodima i rashodima djelatnosti INA Grupe za 2016. godinu:

2016.	ISTRAŽIVANJEI PROIZVODNJA	RAFINERIJEI MARKETING	KORPORATIV- NO I OSTALO	INTERSEG- MEN- TALNI TRANSFERI IKONSOLIDACI- JSKE USKLADE	UKUPNO
Prihodi od prodaje eksternim kupcima	2.023	13.022	490	-	15.535
Intersegmentalna prodaja	1.867	32	1.120	(3.019)	-
Prihodi ukupno	3.890	13.054	1.610	(3.019)	15.535
Rashodi osnovne djelatnosti, neto ostalih prihoda iz osnovne djelatnosti	(2.718)	(12.980)	(2.106)	2.876	(14.928)
Dobit/(gubitak) osnovne djelatnosti	1.172	74	(496)	(143)	607
Gubitak iz finansijskih aktivnosti					(146)
Dobit iz redovnih aktivnosti prije oporezivanja					461
Trošak poreza na dobit					(366)
Dobit tekućeg razdoblja					95

Sljedeća tablica prikazuje informacije o finansijskom položaju djelatnosti INA Grupe za 2017. godinu:

31. PROSINCA 2017. GODINE	ISTRAŽIVANJEI PROIZVODNJA	RAFINERIJEI MARKETING	KORPORATIV- NO I OSTALO	INTERSEGMENTALNI TRANSFERII KONSOLIDACIJSKE USKLADE	UKUPNO
Imovina i obveze					
Nematerijalna imovina	238	59	273	-	570
Nekretnine, postrojenja i oprema	5.329	5.582	1.418	(313)	12.016
Ulaganja u pridružena društva	-	-	-	-	-
Zalihe	178	2.118	205	(237)	2.264
Potraživanja od kupaca, neto	253	1.028	375	(263)	1.393
Neraspoređena imovina					3.020
Ukupna aktiva					19.263
Obveze prema dobavljačima	406	659	369	(263)	1.171
Neraspoređene obveze					6.566
Ukupne obveze					7.737
Ostale segmentalne informacije					
Nekretnine, postrojenja i oprema	584	698	68	(47)	1.303
Nematerijalna imovina	34	15	41	-	90
Kapitalni izdaci:	618	713	109	(47)	1.393
Amortizacija	1.072	561	171	-	1.804
Ukupno gubici od umanjenja,neto *	(20)	51	109	3	143

* Vidi bilješku 8

Sljedeća tablica prikazuje informacije o finansijskom položaju djelatnosti INA Grupe za 2016. godinu:

31. PROSINCA 2016. GODINE	ISTRAŽIVANJEI PROIZVODNJA	RAFINERIJEI MARKETING	KORPORATIV- NO I OSTALO	INTERSEGMENTALNI TRANSFERII KONSOLIDACIJSKE USKLADE	UKUPNO
Imovina i obveze					
Nematerijalna imovina	228	42	266	-	536
Nekretnine, postrojenja i oprema	5.787	5.472	1.502	(188)	12.573
Ulaganja u pridružena društva	22	-	-	-	22
Zalihe	151	1.957	220	(278)	2.050
Potraživanja od kupaca, neto	456	1.006	392	(263)	1.591
Neraspoređena imovina					3.520
Ukupna aktiva					20.292
Obveze prema dobavljačima	410	1.358	351	(262)	1.857
Neraspoređene obveze					7.838
Ukupne obveze					9.695
Ostale segmentalne informacije					
Nekretnine, postrojenja i oprema	701	603	73	(35)	1.342
Nematerijalna imovina	13	5	25	-	43
Kapitalni izdaci:	714	608	98	(35)	1.385
Amortizacija	972	538	167	-	1.677
Ukupno gubici od umanjenja, neto *	67	31	167	7	272

* Vidi bilješku 8

BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE

PO ZEMLJOPISnim PODRUČJIMA

INA Grupa

31. prosinca 2017. godine	Republika Hrvatska	Egipat	Angola	Sirija	Ostale zemlje	Ukupno
Nematerijalna imovina	389	-	-	-	181	570
Nekretnine, postrojenja i oprema	10.750	94	87	248	837	12.016
Ulaganja u pridružena društva	-	-	-	-	-	-
Zalihe	2.135	8	-	-	121	2.264
Potraživanja od kupaca, neto	884	52	-	-	457	1.393
Neraspoređena imovina						3.020
Ukupna aktiva						19.263

Ostale segmentalne informacije

Nekretnine, postrojenja i oprema	1.178	18	3	-	104	1.303
Nematerijalna imovina	84	-	-	-	6	90
Kapitalni izdaci:	1.262	18	3	-	110	1.393

INA Grupa

31. prosinca 2016. godine	Republika Hrvatska	Egipat	Angola	Sirija	Ostale zemlje	Ukupno
Nematerijalna imovina	361	-	-	-	175	536
Nekretnine, postrojenja i oprema	11.221	160	117	283	792	12.573
Ulaganja u pridružena društva	22	-	-	-	-	22
Zalihe	1.909	26	-	-	115	2.050
Potraživanja od kupaca, neto	995	27	-	-	569	1.591
Neraspoređena imovina						3.520
Ukupna aktiva						20.292

Ostale segmentalne informacije

Nekretnine, postrojenja i oprema	1.170	72	33	-	67	1.342
Nematerijalna imovina	43	-	-	-	-	43
Kapitalni izdaci:	1.213	72	33	-	67	1.385

INA Grupa	Prihodi od eksternih kupaca	
	2017.	2016.
Republika Hrvatska	10.352	9.315
Bosna i Hercegovina	2.238	1.784
Velika Britanija	1.676	108
Američki kontinent	788	35
Švicarska	700	1.497
Ostale zemlje	2.828	2.796
	18.582	15.535

INA, d.d.	Prihodi od eksternih kupaca	
	2017.	2016.
Republika Hrvatska	10.257	9.140
Bosna i Hercegovina	1.845	1.557
Velika Britanija	1.669	100
Američki kontinent	787	35
Švicarska	698	1.496
Ostale zemlje	2.322	2.274
	17.578	14.602

Informacije o glavnim kupcima

U 2017. godini, kao ni u 2016. godini, prihod ni po jednom pojedinačnom kupcu nije bio veći od 10% ukupnih prihoda Grupe.

5. OSTALI POSLOVNI PRIHODI

	INA Grupa		INA, d.d.	
	2017.	2016.	2017.	2016.
Prihod od zakupa	40	40	43	52
Dobit od prodaje imovine	21	22	11	26
Viškovi	16	11	19	15
Provizija od komisione prodaje i naknada	14	12	13	11
Prihodi od povratne poreza	13	31	13	25
Prihod od kamata, kupci	11	28	10	26
Dar u naravi	8	9	8	8
Dodata na dobit od prodaje imovine	7	21	9	8
Prihod od naplaćenih šteta	3	7	3	3
Robne nezaštićene derivativne transakcije	(48)	(44)	(48)	(44)
Prihod od prodaje imovine ovisnom društvu	-	-	261	-
Prihod od povećanja imovine ovisnog društva	-	-	-	135
Ostalo	41	49	23	31
Ukupno	126	186	365	296

BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE

6. AMORTIZACIJA

	INA Grupa	INA, d.d.	
	2017.	2016.	2017.
	2016.		2016.
Amortizacija nekretnina, postrojenja i oprema (bilješka 14 b)	1.753	1.624	1.683
Amortizacija dugotrajne nematerijalne imovine (bilješka 13)	46	42	45
Retranslacija inozemnog poslovanja	5	11	5
	1.804	1.677	1.733
			1.600

7. TROŠKOVI OSOBLJA

	INA Grupa	INA, d.d.	
	2017.	2016.	2017.
	2016.		2016.
Neto plaće	965	1.012	476
Porez i doprinosi za mirovinsko i zdravstveno osiguranje	615	710	334
Ostali troškovi vezani uz plaće	223	361	99
	1.803	2.083	909
			1.175

Broj zaposlenih u INA Grupi i INA, d.d., od kojih je većina zaposlena u Republici Hrvatskoj prikazan je u nastavku:

	INA Grupa	INA, d.d.	
	2017.	2016.	2017.
	2016.		2016.
Rafinerije i marketing	6.132	6.090	2.445
Korporativno i ostalo	3.438	3.548	636
Istraživanje i proizvodnja	1.212	1.223	1.211
	10.782	10.861	4.292
			4.387

8. VRIJEDNOSNO USKLAĐENJE KRATKOTRAJNE I DUGOTRAJNE IMOVINE (NETO)

	INA Group	INA, d.d.	
	2017.	2016.	2017.
	2016.		2016.
Umanjenje materijalne imovine, neto*	145	26	45
Vrijednosno usklađenje i umanjenje zaliha, neto	60	52	52
Otpis materijalne imovine, neto	6	24	3
Vrijednosno osklađenje potraživanja od kupaca, neto	(77)	33	(77)
Vrijednosno osklađenje imovine namijenjene prodaji, neto	-	139	-
Ostalo vrijednosno usklađenje i umanjenja, neto	9	(2)	7
	143	272	30
			108

* Vidi bilješku 14

9. REZERVIRANJE ZA TROŠKOVE I RIZIKE (NETO)

	INA Grupa	INA, d.d.	
	2017.	2016.	2017.
Rezerviranje za obnovljive izvore	115	-	115
Rezerviranje/(prihod od ukidanja rezerviranja) za zaštitu okoliša	13	(23)	12
Rezerviranje/(prihod od ukidanja rezerviranja) za emisijske jedinice	11	(8)	11
Prihod od ukidanja rezerviranja za poticajne mjere	(2)	(236)	(10)
Prihod od ukidanja rezerviranja za otpremnine i jubilarne nagrade	(5)	(17)	(2)
Prihod od ukidanja rezerviranja za sudske sporove	(22)	(45)	(29)
Ukidanje rezerviranja za porez u Angoli	(249)	(28)	(249)
Prihod od ukidanja rezerviranja za potencijalnu obvezu po porezu	-	(51)	-
Ostala rezerviranja	(12)	(36)	6
	(151)	(444)	(146)
	(346)		

10. FINANCIJSKI PRIHODI I FINANCIJSKI TROŠKOVI

	INA Grupa	INA, d.d.	
	2017.	2016.	2017.
Pozitivne tečajne razlike od zajmova i novca	247	49	160
Pozitivne tečajne razlike od kupaca i dobavljača	179	23	130
Primljene dividende	20	16	20
Primljene kamate i ostali finansijski prihodi	6	16	54
Primici od rasporeda dobiti ovisnih društava	-	-	20
Ostali finansijski prihodi	-	2	-
Finansijski prihodi	452	106	384
	155		
Negativne tečajne razlike od zajmova i novca	115	87	113
Negativne tečajne razlike od kupaca i dobavljača	88	29	18
Rashodi od kamata	46	93	46
Naknade za bankovne kredite	25	20	24
Trošak kamata po poreznim rješenjima	21	9	21
Kamate na dugoročne kredite	8	12	8
Negativne tečajne razlike od rezerviranja	4	11	5
Kapitalizirani troškovi posudbe	(3)	(12)	(3)
Umanjenje ulaganja u ovisna društva i kamate od ovisnih društava	-	-	77
Ostali finansijski rashodi	2	3	1
Finansijski rashodi	306	252	310
	560		
Ukupni finansijski prihodi/(rashodi), neto	146	(146)	74
	(405)		

BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE

11. OPOREZIVANJE

	INA Grupa	INA, d.d.	
	2017.	2016.	2017.
			2016.
Odgođeni trošak poreza koji se odnose na stvaranje i uklanjanje privremenih razlika	319	297	341
Troškovi poreza tekuće godine	23	69	7
Trošak poreza na dobit	342	366	348

Porez na dobit ostvaren u tuzemstvu obračunava se primjenom stope od 18% u 2017. i 20% u 2016. godini na dobit finansijske godine prije poreza.

Porezi na dobit su evidentirani na temelju izračunatog oporezivog dobitka u skladu s poreznim propisima koji su na snazi u zemlji u kojoj su nastali. INA, d.d. je obveznik plaćanja poreza na dobit u Republici Hrvatskoj.

Usklađivanje poreza na dobit, polazeći od računovodstvene dobiti, izgleda kako slijedi:

	INA Grupa	INA, d.d.	
	2017.	2016.	2017.
			2016.
Dobit prije oporezivanja	1.564	461	1.774
Izračun poreza na temelju porezne stope (18%) (20% u 2016.)	281	92	319
Učinak poreznih gubitaka koji prethodno nisu priznati i priznavanje porezne imovine koja prethodno nije bila priznata	32	(4)	15
Učinak na odgođene poreze zbog promjene porezne stope sa 20% na 18% (primjenjivo do 1.1.2017.)	-	204	-
Učinak primjene različitih stopa poreza na dobit za društva koja posluju u drugim državama	13	7	13
Porezni utjecaj stalnih razlika	22	39	7
Porezni efekt prijašnjih godina	(6)	28	(6)
Trošak poreza na dobit	342	366	348

Odgođena porezna imovina i obveze mjere se uz primjenu poreznih stopa čija se primjena očekuje u razdoblju kad je imovina ostvarena ili obveza podmirena, i to na temelju poreznih stopa (i poreznih zakona) koje su bile na snazi ili stupile na snagu na kraju izvještajnog razdoblja.

Smanjenje stope poreza na dobit s 20% na 18% (primjenjivo od 1. siječnja 2017. godine) utjecala je na smanjenje odgođene porezne imovine zbog potrebe usklađenja odgođenog poreza prema poreznoj stopi čija se primjena očekuje u razdoblju realizacije odgođene porezne imovine. Negativan utjecaj smanjenja odgođene porezne imovine na račun dobiti i gubitka kao rezultat smanjenja stope na razini INA Grupe iznosi 204 milijuna kuna, a na razini INA, d.d. 194 milijuna kuna u 2016. godini.

Promjene u odgođenoj poreznoj imovini iskazane su u sljedećoj tablici:

INA Grupa	Ispravak vrijednos- ti kratkotra- jne imovine	Ispravak vrijednosti materijalne i nemateri- jalne imov- ine	Obračun amortizaci- je prethod- no vrijed- nosno usklađene imovine	Ostala rezervi- ranja	Ispravak vrijednosti financijskih ulaganja	Porezni gubici	Odgodeni porezna fer rijednost	Ukupno
Stanje 1. siječnja 2016. godine	78	1.368	(348)	200	125	649	-	2.072
Knjiženo u glavnici za tekuću godinu	-	-	-	-	(19)	-	-	(19)
Ukidanje privremenih razlika	(24)	(4)	(143)	(66)	-	(8)	-	(245)
Stvaranje privremenih razlika	3	13	-	59	76	1	-	152
Utjecaj promjene stope	(5)	(139)	50	(19)	(18)	(65)	-	(196)
Odgođena porezna obveza na fer vrijednost novo stečenog društva na datum pripajanja	-	-	-	-	-	-	(8)	(8)
Stanje 31. prosinca 2016. godine	52	1.238	(441)	174	164	577	(8)	1.756
Knjiženo u glavnici za tekuću godinu	-	-	-	(3)	2	-	-	(1)
Ukidanje privremenih razlika	(7)	(22)	(97)	(72)	(10)	(245)	-	(453)
Stvaranje privremenih razlika	2	31	-	57	26	19	-	135
Stanje 31. prosinca 2017. godine	47	1.247	(538)	156	182	351	(8)	1.437
<hr/>								
INA, d.d.	Ispravak vrijednos- ti kratkotra- jne imovine	Ispravak vrijednosti materijalne i nemateri- jalne imovine	Obračun amortizaci- je prethod- no vrijed- nosno usklađene imovine	Ostala rezervi- ranja	Ispravak vrijednosti financijskih ulaganja	Porezni gubici	Ukupno	
Stanje 1. siječnja 2016. godine	63	1.363	(349)	199	75	644	1.995	
Knjiženo u glavnici za tekuću godinu	-	-	-	-	(19)	-	(19)	
Ukidanje privremenih razlika	(19)	(2)	(143)	(66)	-	(7)	(237)	
Stvaranje privremenih razlika	3	6	-	47	76	1	133	
Utjecaj promjene stope	(5)	(137)	50	(18)	(14)	(64)	(188)	
Stanje 31. prosinca 2016. godine	42	1.230	(442)	162	118	574	1.684	
Knjiženo u glavnici za tekuću godinu	-	-	-	(3)	2	-	(1)	
Ukidanje privremenih razlika	(2)	(17)	(96)	(66)	(6)	(245)	(432)	
Stvaranje privremenih razlika	1	31	-	48	12	-	92	
Stanje 31. prosinca 2017. godine	41	1.244	(538)	141	126	329	1.343	

BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE

12. ZARADA PO DIONICI

	INA Grupa	31. prosinca 2017.	31. prosinca 2016.
Osnovna i razrijeđena dobit po dionici (kune po dionici)	121,99	10,08	
Zarada	INA Grupa		
		31. prosinca 2017.	31. prosinca 2016.
Zarada za izračun osnovne zarade po dionici		1.220	101
		1.220	101
Broj dionica	INA Grupa		
		31. prosinca 2017.	31. prosinca 2016.
Ponderirani prosječni broj običnih dionica za izračun osnovne zarade po dionici (u milijunima)		10	10

Dana 14. lipnja 2017. godine održana je Redovna godišnja skupština INA, d.d. te je donesena odluka o isplati dividende u iznosu od 152 milijuna kuna (15,20 kuna po dionici).

U 2016. godini odluka o isplati dividende nije donesena.

13. NEMATERIJALNA IMOVINA

INA Grupa	Naftna i plinska polja	Softveri	Patenti, licence i ostala prava	Nematerijalna imovina u pripremi	Goodwill	Ukupno
Stanje na dan 1. siječnja 2016. godine	196	128	36	28	152	540
Povećanja	2	-	-	41	-	43
Amortizacija	-	(37)	(5)	-	-	(42)
Preračun koncesija naftnih i plinskih polja	4	-	-	-	-	4
Stjecanje ovisnog društva	-	1	-	-	-	1
Emisijske jedinice (neto)	-	-	(2)	-	-	(2)
Prijenos	(5)	35	1	(31)	-	-
Prijenos na dugotrajnu materijalnu imovinu	-	1	2	(11)	-	(8)
Stanje na dan 31. prosinca 2016. godine	197	128	32	27	152	536
Povećanja	22	-	-	68	-	90
Amortizacija	-	(42)	(4)	-	-	(46)
Preračun koncesija naftnih i plinskih polja	(18)	-	-	-	-	(18)
Emisijske jedinice (neto)	-	-	8	-	-	8
Prijenos	-	42	-	(42)	-	-
Prijenos na dugotrajnu materijalnu imovinu	-	3	-	(3)	-	-
Stanje na dan 31. prosinca 2017. godine	201	131	36	50	152	570

INA, d.d.	Naftna i plinska polja	Softveri	Patenti, licence i ostala prava	Nematerijalna imovina u pripremi	Ukupno
Stanje na dan 1. siječnja 2016. godine	196	128	33	28	385
Povećanja	2	-	-	38	40
Amortizacija	-	(36)	(4)	-	(40)
Preračun koncesija naftnih i plinskih polja	4	-	-	-	4
Prijenos	(5)	33	2	(30)	-
Donos sa dugotrajne materijalne imovine	-	1	2	(10)	(7)
Emisijske jedinice (neto)	-	-	(2)	-	(2)
Stanje na dan 31. prosinca 2016. godine	197	126	31	26	380
Povećanja	22	-	-	61	83
Amortizacija	-	(42)	(3)	-	(45)
Preračun koncesija naftnih i plinskih polja	(18)	-	-	-	(18)
Prijenos	-	45	-	(45)	-
Emisijske jedinice (neto)	-	-	8	-	8
Stanje na dan 31. prosinca 2017. godine	201	129	36	42	408

Na dan 31. prosinca 2017. i 2016. godine nije zabilježeno umanjenje nematerijalne imovine na razini INA Grupe.

Goodwill

Ulaganje Crosca, d.o.o. u Rotary Zrt. Mađarska	INA Grupa	
	2017.	2016.
Nabavna vrijednost	296	296
Akumulirani gubici zbog umanjene vrijednosti	(144)	(144)
Neto knjigovodstvena vrijednost	152	152

Tijekom 2017. i 2016. godine napravljen je test na umanjenje goodwilla koji se odnosi na društvo Rotary Zrt. pri čemu je test pokazao da nije potrebno umanjenje vrijednosti.

Nadoknadići iznos poslovanja društva Rotary Zrt. na dan 31. prosinca 2017. godine određen je na temelju izračuna vrijednosti u upotrebi korištenjem projekcija novčanog toka temeljenog na financijskim planovima odobrenim od strane Uprave društva za razdoblje od pet godina. Ponderirani prosječni trošak kapitala primijenjen na projekcije novčanog toka iznosi 7,6%, (2016.: 9,5%), a novčani tokovi nakon razdoblja od pet godina uzimaju u obzir iskorištene dane imovine društva Rotary Zrt., prosječne dnevne cijene temeljene na dosadašnjim iskustvima i budućim predviđanjima u projekcijskom razdoblju. Također, troškovi su definirani u skladu s korištenjem imovine.

Grupa je zaključila da je fer vrijednost dosegnula neto knjigovodstvenu vrijednost goodwilla, priznatu u poslovnim knjigama te da nije potrebno dodatno umanjenje vrijednosti goodwilla.

Izračun neto sadašnje vrijednosti društva Rotary Zrt. je najosjetljiviji na sljedeće prepostavke:

- ▶ Dnevne cijene
- ▶ Iskorištenje
- ▶ Diskontne stope
- ▶ Trošak zaposlenika.

Promjene procjena ovih prepostavki utjecale bi na neto sadašnju vrijednost (NSV) jedinica koje generiraju novac kroz utjecaj na vrijednost umanjenja priznatih u vezi s neto utrživom vrijednosti društva Rotary Zrt.

Predviđene dnevne cijene i iskorišteni dati temelje se na procjenama Uprave i dostupnim tržišnim podatcima. Diskontne stope predstavljaju trenutnu tržišnu procjenu rizika specifičnih za društvo Rotary Zrt., uzimajući u obzir vremensku vrijednost novca i pojedinačne rizike predmetne imovine koji nisu uključeni u procjene novčanog toka.

BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE

14. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

A) PO POSLOVNIM DJELATNOSTIMA

INA Grupa	Istraživanje i proizvodnja	Rafinerije i marketing	Korporativno i ostalo	Ukupno
Stanje 31. prosinca 2016. godine				
Nabavna vrijednost	38.684	21.405	6.160	66.249
Ispravak vrijednosti	33.042	15.971	4.663	53.676
Neto knjigovodstvena vrijednost	5.642	5.434	1.497	12.573
Stanje 31. prosinca 2017. godine				
Nabavna vrijednost	38.522	21.775	5.897	66.194
Ispravak vrijednosti	33.371	16.242	4.565	54.178
Neto knjigovodstvena vrijednost	5.151	5.533	1.332	12.016
INA, d.d.				
Stanje 31. prosinca 2016. godine				
Nabavna vrijednost	38.915	20.338	1.921	61.174
Ispravak vrijednosti	33.117	15.340	1.548	50.005
Neto knjigovodstvena vrijednost	5.798	4.998	373	11.169
Stanje 31. prosinca 2017. godine				
Nabavna vrijednost	38.791	20.586	1.610	60.987
Ispravak vrijednosti	33.473	15.578	1.358	50.409
Neto knjigovodstvena vrijednost	5.318	5.008	252	10.578

B) PO VRSTI IMOVINE

INA Grupa	Naftna i plinska polja	Zemljište i građevinski objekti	Postrojenja i oprema	Vozila i uredska oprema	Sredstva zajedničke potrošnje	Investicije u tijeku	Ukupno
Nabavna vrijednost							
Stanje 1. siječnja 2016. godine	33.303	12.112	14.698	2.351	38	2.722	65.224
Povećanja	-	-	-	-	-	1.342	1.342
Promjene u kapitaliziranim troškovima dekomisije	(1)	-	-	-	-	-	(1)
Retranslacija inozemnog poslovanja	7	-	-	-	-	-	7
Aktiviranje	1.139	198	485	47	-	(1.869)	-
Prijenos	(10)	10	-	-	-	-	-
Donos sa dugotrajne nematerijalne imovine	-	7	7	-	-	(3)	11
Viškovi	-	17	-	1	-	-	18
Stjecanje ovisnog društva	-	431	61	29	-	2	523
Otuđenja	(41)	(289)	(1.131)	(125)	-	-	(1.586)
Korekcije prethodnih razdoblja		(1)	(6)	-	-	-	(7)
Tečajne razlike	-	4	(5)	-	-	(1)	(2)
Ostalo	-	-	(1)	-	-	-	(1)
Stanje 31. prosinca 2016. godine	34.397	12.489	14.108	2.303	38	2.193	65.528
Povećanja	-	-	-	-	-	1.303	1.303
Promjene u kapitaliziranim troškovima dekomisije	199	-	-	-	-	-	199
Retranslacija inozemnog poslovanja	(141)	-	-	-	-	-	(141)
Aktiviranje, prijenos	708	161	251	45	5	(1.170)	-
Prijenos na dugotrajanu nematerijalnu imovinu	-	-	2	-	-	(3)	(1)
Donos sa imovine namijenjene prodaji	-	-	8	-	-	-	8
Viškovi	-	-	5	5	-	-	10
Otuđenja	(23)	(367)	(188)	(61)	-	(62)	(701)
Reklasifikacije između kategorija	(1)	(40)	(44)	85	4	(4)	-
Tečajne razlike	-	(3)	(5)	(1)	-	-	(9)
Ostalo	-	(1)	-	(1)	-	-	(2)
Stanje 31. prosinca 2017. godine	35.139	12.239	14.137	2.375	47	2.257	66.194

BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE

B) PO VRSTI IMOVINE

INA Grupa	Naftna i plinska polja	Zemljište i građevinski objekti	Postrojenja i oprema	Vozila i uredska oprema	Sredstva zajedničke potrošnje	Investicije u tijeku	Ukupno
Ispравak vrijednosti							
Stanje 1. siječnja 2016. godine	29.430	8.771	11.754	2.229	25	285	52.494
Amortizacija tekuće godine	934	238	388	75	-	-	1.635
Umanjenja (neto)	24	-	2	-	-	-	26
Vrijednosno usklađenje imovine u pripremi	2	-	-	-	-	-	2
Retranslacija inozemnog poslovanja	(11)	-	-	-	-	-	(11)
Prijenos	(10)	15	75	1	-	(81)	-
Donos sa dugotrajne nematerijalne imovine	-	4	-	-	-	-	4
Viškovi	-	17	-	1	-	-	18
Stjecanje ovisnog društva	-	147	36	17	-	2	202
Otuđenja	(41)	(292)	(950)	(122)	-	-	(1.405)
Korekcije prethodnih razdoblja	-	-	(6)	-	-	-	(6)
Tečajne razlike	-	3	(5)	-	-	-	(2)
Ostalo	-	-	(1)	(1)	-	-	(2)
Stanje 31. prosinca 2016. godine	30.328	8.903	11.293	2.200	25	206	52.955
Amortizacija tekuće godine	1.022	248	414	69	-	-	1.753
Umanjenja (neto)	(3)	-	98	2	-	-	97
Vrijednosno usklađenje imovine u pripremi	48	-	-	-	-	-	48
Prijenos	(22)	12	14	(1)	5	(8)	-
Prijenos na dugotrajanu nematerijalnu imovinu	-	-	-	-	-	(1)	(1)
Donos sa imovine namijenjene prodaji	-	-	8	-	-	-	8
Viškovi	-	-	5	5	-	-	10
Otuđenja	(23)	(359)	(184)	(58)	-	(61)	(685)
Reklasifikacije između kategorija	(5)	57	(126)	(65)	13	126	-
Tečajne razlike	-	(1)	(3)	-	-	(1)	(5)
Ostalo	-	-	(1)	(1)	-	-	(2)
Stanje 31. prosinca 2017. godine	31.345	8.860	11.518	2.151	43	261	54.178
Neto knjigovodstvena vrijednost							
Stanje 31. prosinca 2017. godine	3.794	3.379	2.619	224	4	1.996	12.016
Stanje 31. prosinca 2016. godine	4.069	3.586	2.815	103	13	1.987	12.573

INA, d.d.	Naftna i plinska polja	Zemljište i građevinski objekti	Postrojenja i oprema	Vozila i uredska oprema	Sredstva zajedničke potrošnje	Investicije u tijeku	Ukupno
Nabavna vrijednost							
Stanje 1. siječnja 2016. godine	33.412	10.697	10.931	1.939	38	2.792	59.809
Povećanja	-	-	-	-	-	1.269	1.269
Promjene u kapitaliziranim troškovima dekomisije	(7)	-	-	-	-	-	(7)
Retranslacija inozemnog poslovanja	7	-	-	-	-	-	7
Donos sa dugotrajne nematerijalne imovine	-	4	6	-	-	(3)	7
Povećanje kapitala od transfera imovine u ovisno društvo	-	(119)	(6)	(7)	-	-	(132)
Viškovi	-	17	-	1	-	-	18
Aktiviranje	1.138	142	382	47	-	(1.709)	-
Prijenosi	(10)	10	-	-	-	-	-
Smanjenja	(41)	(217)	(167)	(103)	-	-	(528)
Ostalo	-	-	(3)	2	-	-	(1)
Stanje 31. prosinca 2016. godine	34.499	10.534	11.143	1.879	38	2.349	60.442
Povećanja	-	-	-	-	-	1.269	1.269
Promjene u kapitaliziranim troškovima dekomisije	214	-	-	-	-	-	214
Retranslacija inozemnog poslovanja	(141)	-	-	-	-	-	(141)
Prijenos na dugotrajanu nematerijalnu imovinu	-	-	1	-	-	(2)	(1)
Viškovi	-	1	4	3	-	-	8
Aktiviranje	728	177	210	42	-	(1.157)	-
Prijenosi	(22)	5	12	-	5	-	-
Smanjenja	(23)	(530)	(147)	(41)	-	(62)	(803)
Ostalo	-	-	-	(1)	-	-	(1)
Stanje 31. prosinca 2017. godine	35.255	10.187	11.223	1.882	43	2.397	60.987

BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE

INA, d.d.	Naftna i plinska polja	Zemljište i građevinski objekti	Postrojenja i oprema	Vozila i uredska oprema	Sredstva zajedničke potrošnje	Investicije u tijeku	Ukupno
Ispravak vrijednosti							
Stanje 1. siječnja 2016. godine	29.433	7.624	9.082	1.681	34	413	48.267
Amortizacija tekuće godine	949	207	339	65	-	-	1.560
Umanjenje (neto)	24	-	-	-	-	-	24
Vrijednosno usklađenje imovine u pripremi	2	-	-	-	-	-	2
Retranslacija inozemnog poslovanja	(11)	-	-	-	-	-	(11)
Povećanje kapitala od transfera imovine u ovisno društvo	-	(89)	(3)	(5)	-	-	(97)
Viškovi	-	17	-	1	-	-	18
Prijenosi	(10)	16	75	-	1	(82)	-
Otuđenja	(41)	(188)	(161)	(100)	-	-	(490)
Ostalo	-	-	(1)	1	-	-	-
Stanje 31. prosinca 2016. godine	30.346	7.587	9.331	1.643	35	331	49.273
Amortizacija tekuće godine	1.045	203	375	60	-	-	1.683
Umanjenje (neto)	(3)	-	-	-	-	-	(3)
Vrijednosno usklađenje imovine u pripremi	48	-	-	-	-	-	48
Prijenos na dugotrajnu nematerijalnu imovinu	-	-	-	-	-	(1)	(1)
Povećanje kapitala od transfera imovine u ovisno društvo	-	-	-	-	-	-	-
Viškovi	-	1	4	3	-	-	8
Prijenosi	(22)	11	12	2	5	(8)	-
Otuđenja	(22)	(335)	(141)	(38)	-	(62)	(598)
Ostalo	-	-	-	(1)	-	-	(1)
Stanje 31. prosinca 2017. godine	31.392	7.467	9.581	1.669	40	260	50.409
Neto knjigovodstvena vrijednost							
Stanje 31. prosinca 2017. godine	3.863	2.720	1.642	213	3	2.137	10.578
Stanje 31. prosinca 2016. godine	4.153	2.947	1.812	236	3	2.018	11.169

I) Rezerve nafte i plina

Sposobnost Društva i Grupe ostvarivati neto knjigovodstvenu vrijednost imovine vezane uz naftu i plin u budućnosti (vidi gore točku b) ovisi o preostalim komercijalnim rezervama nafte i plina. Tijekom 2017. godine, u Istraživanju i proizvodnji izradili su procjenu preostalih količina dokazanih razrađenih rezervi nafte i plina Društva koje su komercijalno povratne.

II) Vlasništvo nad zemljištem i građevinskim objektima

Zbog razvoja političkih događaja u Hrvatskoj od 1990. godine, pojedine općinske zemljišne knjige nisu u potpunosti sređene. Društvo je u tijeku postupka uknjižbe, putem mjesnih sudova u Hrvatskoj. Do datuma izdavanja ovih financijskih izvještaja Društvu nije postavljen nikakav zahtjev glede dokaza prava vlasništva nad tom imovinom.

III) Sredstva zajedničke potrošnje

Sredstva zajedničke potrošnje odnose se na stanove za zaposlene u Društvu i u nekim ovisnim društvima.

IV) Iskazana vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme

U okviru preispitivanja, Uprava je identificirala i ocijenila pokazatelje umanjenja u skladu s MRS-om 36. Test umanjenja proveden je na imovini na kojoj su identificirani indikatori umanjenja vrijednosti. Ukupno priznato umanjenje za INA Grupu iznosi 145 milijuna kuna u 2017. godini (2016. godine: 28 milijuna kuna).

- ▶ Istraživanje i proizvodnja bilježi umanjenje vrijednosti imovine u iznosu od 45 milijuna kuna (zbog negativne bušotine) u 2017. godini, u usporedbi s umanjenjem vrijednosti imovine u iznosu 26 milijuna kuna u 2016. godini. Očekivane cijene ugljikovodika temelje se na stabilnom izgledu cijena iznad 50 USD/bbl u srednjoročnom razdoblju (nakon 2021. godine). Sukladno tome nije proveden test umanjenja na kraju godine. Tijekom 2017. godine provedena su sljedeća umanjenja vrijednosti imovine:
 - ▶ Negativne bušotine – umanjenje u iznosu od 48 milijuna kuna (Iva Duboka);
 - ▶ Ukidanje umanjenja vrijednosti imovine dekomisije u iznosu 3 milijuna kuna.
 - ▶ Budući da nisu identificirani indikatori umanjenja, test umanjenja za djelatnost Rafineriju i marketing nije proveden i nije evidentirano umanjenje imovine niti ukidanje umanjenja imovine u 2017. godini, kao niti u 2016. godini.
 - ▶ Korporativno i ostalo bilježi umanjenje vrijednosti imovine u iznosu 100 milijuna kuna u 2017. godini, za razliku od 139 milijuna kuna u 2016. godini. U 2017. godini, gubitak od umanjenja vrijednosti priznat u računu dobiti i gubitka u iznosu od 100 milijuna kuna odnosi se na platformu Labin. Test umanjenja za platformu Labin potaknut je niskom iskoristivosti imovine te je temeljen na planiranom korištenju platforme u nadolazećim godinama.
- Nije bilo ukidanja umanjenja vrijednosti imovine u 2017. godini kao ni u 2016. godini.

Diskontne stope korištene u tekućoj procjeni 2017. godine i procjeni 2016. godine su specifične za imovinu i iznose kako slijedi:

Istraživanje i proizvodnja	2017.	2016.
Hrvatska	9,1%	9,2%
Sirija	17,6%	17,7%
Egipat	13,6%	13,7%
Angola	13,6%	13,7%

Rafinerije i marketing

Hrvatska	9,1%	9,2%
Bosna i Hercegovina	11,6%	11,7%

Pri određivanju diskontne stope uključeni su rizični faktori za svaku zemlju (vidi bilješku 3).

V) Provjera ostatka vrijednosti

Grupa je provjerila ostatak vrijednosti za potrebe obračuna amortizacije imajući u vidu izmijenjenu definiciju ostatka vrijednosti koju donosi MRS 16 i nije bilo potrebe za prilagodavanjem ostatka vrijednosti za tekuću i prethodnu godinu. Korisni vijek za obračun dekomisije je ažuriran kako bi se uskladio sa ekonomskim vijekom polja.

VI) Imovina namijenjena prodaji

U 2016. godini započeo je proces prodaje platforme Zagreb 1 čime je platforma klasificirana kao imovina namijenjena prodaji. Tijekom 2016. godine priznato je umanjenje vrijednosti platforme Zagreb 1 u iznosu od 139 milijuna kuna (vidi bilješku 8), što je u konačnici i gubitak od prodaje dijela platforme.

Uprava očekuje da će transakcija prodaje završiti unutar sljedećih dvanaest mjeseci.

	INA Grupa	
	31. prosinca 2017.	31. prosinca 2016.
Imovina namijenjena prodaji		
Nekretnine, postrojenja i oprema	8	8
Imovina klasificirana kao namijenjena prodaji	8	8

15. ULAGANJA U OVISNA DRUŠTVA (U ODVOJENIM FINANCIJSKIM IZVJEŠTAJIMA INA, D.D.)

	INA, d.d.	31. prosinca 2017.	31. prosinca 2016.
Ulaganja u ovisna društava	1.079	805	
<hr/>			
	INA, d.d.		
	2017.	2016.	
Ulaganja u ovisna društava na dan 1. siječnja	805	1.000	
CROSCO, naftni servisi d.o.o. - dokapitalizacija	433	-	
CROSCO, naftni servisi d.o.o. - ispravak vrijednosti	(34)	(347)	
STSI, Integrirani tehnički servisi d.o.o. - smanjenje temeljnog kapitala	(40)	-	
Hostin d.o.o. - smanjenje temeljnog kapitala	(15)	-	
INA MAZIVA d.o.o. - smanjenje temeljnog kapitala	(70)	-	
Holdina d.o.o. Sarajevo - dokapitalizacija	-	170	
CROPLIN d.o.o. - smanjenje temeljnog kapitala	-	(17)	
INA Maloprodajni servisi d.o.o. - ispravak vrijednosti	-	(1)	
Ukupno na dan 31. prosinca	1.079	805	

Sljedeće promjene na ulaganjima u ovisna društva evidentirane su u 2017. godini:

Rješenjem Trgovačkog suda u Zagrebu u sudski registar dana 20. siječnja 2017. godine provedeno je smanjenje temeljnog kapitala u društvu STSI d.o.o. u iznosu 40 milijuna kuna.

Rješenjem Trgovačkog suda u Zagrebu u sudski registar dana 23. siječnja 2017. godine provedeno je smanjenje temeljnog kapitala u društvu HOSTIN d.o.o. u iznosu 15 milijuna kuna.

Rješenjem Trgovačkog suda u Zagrebu u sudski registar dana 6. veljače 2017. godine provedeno je smanjenje temeljnog kapitala u društvu INA MAZIVA d.o.o. u iznosu 70 milijuna kuna.

Temeljem rješenja Trgovačkog suda u Zagrebu u sudski registar dana 20. srpnja 2017. godine provedeno je povećanje temeljnog kapitala u društvu CROSCO, d.o.o. u iznosu od 433 milijuna kuna.

INA, d.d. je kupnjom dionica Energopetrola u 2017. godini povećala svoj udio u Energopetrolu za 0,0179%.

Na dan 31. prosinca 2017. godini evidentirano je vrijednosno usklađenje udjela u društvu Croesco d.o.o. u iznosu od 34 milijuna kuna, temeljem usporedbe udjela i neto imovine Croesco Grupe.

Na dan 07. srpnja 2017. godine Croesco d.o.o. likvidirao je društvo CROSCO International d.o.o. Slovenia. Prije likvidacije CROSCO International d.o.o. bio je u 100% vlasništvu Croasca d.o.o.

Tijekom 2017. godine Croesco d.o.o. osnovao je novo društvo Croesco Ukraine LLC u kojem ima 100 % vlasništvo.

U usporednoj 2016. godini evidentirane su na ulaganjima u ovisna društva sljedeće promjene:

INA, d.d. je 12. srpnja 2016. godine preuzeila 1.840.128 ili 33,50% dionica Energoptrola koje su bile u vlasništvu MOL-a. Ovom je transakcijom INA, d.d. uvećala ulaganje u Energopetrolu na 67% i postala većinskim vlasnikom društva čiji se financijski rezultati konsolidiraju u rezultat INA Grupe (vidi bilješku 40).

28. listopada 2016. godine Holdina Sarajevo je predala zahtjev Trgovačkom sudu za povećanje temeljnog kapitala u knjižbom vlasništva na 19 nekretnina. U knjigama INA, d.d. isknjižena je imovina po knjigovodstvenoj vrijednosti u iznosu od 35 milijuna kuna, dok je udjel u Holdini Sarajevo povećan za procijenjenu vrijednost u iznosu od 170 milijuna kuna. Razlika od 135 milijuna kuna je priznata unutar ostalih poslovnih prihoda.

Na dan 31. prosinca 2016. godine Društvo je priznalo umanjenje ulaganja u Croesco d.o.o. u iznosu od 347 milijuna kuna.

Na dan 26. kolovoza 2016. godine na Trgovačkom sudu u Zagrebu provedeno je pojednostavljeno smanjenje kapitala u društvu Croplin d.o.o. u vrijednosti od 17 milijuna kuna.

Croesco d.o.o. je lipnju 2016. godine prodao udio u društvu CorteCros d.o.o. Prije prodaje Croesco d.o.o. je imao 60% vlasništva u društvu CorteCros d.o.o.

U nastavku su navedena ovisna društva u kojima Društvo ima udjel (*ovisno društvo u izravnom vlasništvu Društva):

Struktura Grupe				
Naziv ovisnog društva	Osnovna djelatnost	Mjesto osnutka i poslovanja	Udjel Grupe u vlasništvu i glasačkim pravima	
			31. prosinca 2017.	31. prosinca 2016.
Tehnološki servisi				
*CROSCO, naftni servisi d.o.o.	Naftni servisi	Hrvatska	100%	100%
Crosco B.V.	Naftni servisi	Nizozemska	100%	100%
NORDIC SHIPPING LIMITED	Iznajmljivanje platformi	Maršalovi otoci	100%	100%
SEA HORSE SHIPPING Inc	Iznajmljivanje platformi	Maršalovi otoci	100%	100%
CROSCO INTERNATIONAL d.o.o. (do srpnja 2017.)	Naftni servisi	Slovenija	-	100%
Rotary Zrt.	Naftni servisi	Mađarska	100%	100%
CROSCO UKRAINE LLC.	Naftni servisi	Ukrajina	100%	-
CROSCO International d.o.o.	Naftni servisi	Bosna i Hercegovina	100%	100%
Crosco S.A. DE C.V.	Naftni servisi	Meksiko	99,90%	99,90%
Istraživanje i proizvodnja nafte				
*INA Naftaplin International Exploration and Production Ltd	Istraživanje i proizvodnja nafte	Guernsey	100%	100%
Turizam				
*Hostin d.o.o.	Turizam	Hrvatska	100%	100%
Pomoćne usluge				
*STSI Integrirani tehnički servisi d.o.o.	Tehnički servisi	Hrvatska	100%	100%
*Top Računovodstvo Servisi d.o.o.	Računovodstvene usluge	Hrvatska	100%	100%
*Plavi tim d.o.o.	Informatičke usluge	Hrvatska	100%	100%
Proizvodnja i trgovina				
*INA MAZIVA d.o.o.	Proizvodnja i trgovina mazivima	Hrvatska	100%	100%
Trgovina				
*INA Slovenija d.o.o. Ljubljana	Vanjska trgovina	Slovenija	100%	100%
*INA BH d.d. Sarajevo	Vanjska trgovina	Bosna i Hercegovina	100%	100%
*Holdina d.o.o. Sarajevo	Vanjska trgovina	Bosna i Hercegovina	100%	100%
*INA d.o.o. Beograd	Vanjska trgovina	Srbija	100%	100%
*INA Kosovo d.o.o.	Vanjska trgovina	Kosovo	100%	100%
*Adrigas S.r.l. Milano	Projektiranje plinovoda	Italija	100%	100%
*INA Crna Gora d.o.o. Podgorica	Vanjska trgovina	Crna Gora	100%	100%
*PETROL d.d.	Trgovina	Hrvatska	100%	100%
*CROPLIN d.o.o.	Proizv. plina, distribucija plinovitih goriva	Hrvatska	100%	100%
*INA Maloprodajni servisi d.o.o.	Obavljanje trgovачkog posredovanja na domaćem i inozemnom tržištu	Hrvatska	100%	100%
*ENERGOPETROL d.d.	Trgovina na malo gorivima i mazivima	Bosna i Hercegovina	67%	67%
*INA BL d.o.o. Banja Luka	Trgovina	Bosna i Hercegovina	100%	100%

BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE

Na dan 31. prosinca 2016. i 2017. godine Croplin d.o.o. ima vlasnički udjel od 9,1% u Energo d.o.o. Rijeka i od 40% u Plinara Istočne Slavonije d.o.o. Vinkovci.

16. ULAGANJA U PRIDRUŽENA DRUŠTVA

Naziv društva	Djelatnost	% udjela u vlasništvu	INA Grupa		INA, d.d.	
			31. prosinca 2017.	31. prosinca 2016.	31. prosinca 2017.	31. prosinca 2016.
SOL-INA d.o.o. (do listopada 2017.)	Proizvodnja i prodaja tehnološkog plina	37,21%	-	22	-	22
			-	22	-	22

Temeljem Ugovora o kupoprodaji poslovnog udjela, koji su dana 9. listopada 2017. godine potpisali INA, d.d. i SOL S.p.A. Monza, prodan je cjelokupan udio (37,21%) INA, d.d. u SOL-INA za 24 milijuna kuna.

Osim ulaganja navedenih iznad, Društvo ima udjele u drugim društvima, kako slijedi:

Naziv društva	Djelatnost	Mjesto osnutka i zemlja posovanja	INA Grupa i INA, d.d.	
			31. prosinca 2017.	31. prosinca 2016.
Hayan Petroleum Company*	Operativna kompanija (istraživanje, razvoj i proizvodnja nafte)	Damask, Sirija	50%	50%
TERME Zagreb d.o.o.	Rekreacija i zdravstveni turizam	Zagreb, Hrvatska	50%	50%
INAgip d.o.o. Zagreb*	Istraživanje i proizvodnja plina	Zagreb, Hrvatska	50%	50%
ED INA d.o.o. Zagreb*	Istraživanje, razrada i proizvodnja ugljikovodika	Zagreb, Hrvatska	50%	50%
Marina Petroleum Company*	Istraživanje i proizvodnja nafte	Kairo, Egipat	50%	50%
Belvedere d.d.	Hotelijerstvo	Dubrovnik, Hrvatska	31,80%	31,80%
ELEKTROMETAL d.d.	Instalacija i montaža, proizvodnja vatrootpornih elemenata, distribucija plina	Bjelovar, Hrvatska	30,75%	-

*ulaganja koja su zajednička upravljanja u INA, d.d. i INA Grupa

Dana 17. ožujka 2017. godine, evidentirano je stjecanje udjela INA, d.d. od 30,75% u Elektrometalu d.d. u iznosu od 8,2 milijuna kuna temeljem predstečajne nagodbe. Istodobno je provedeno i vrijednosno usklađenje udjela u Elektrometalu u cjelokupnom iznosu.

	Elektrometal d.d.
Mjesto osnutka i sjedište poslovanja	Bjelovar; Hrvatska
Udjel u vlasništvu	30,75%
	18. rujna 2017.*
Kratkotrajna imovina	28
Dugotrajna imovina	39
Kratkoročne obveze	147
Dugoročne obveze	-
Prihodi iz osnovne djelatnosti	87
Dobitak tekuće godine	16
Ukupni sveobuhvatni dobitak tekuće godine	16
Udio Grupe u dobiti	31. prosinca 2017.
Udio Grupe u neto imovini	8
Ulaganje u pridruženo društvo	(8)
Ispravak vrijednosti	-
Neto knjigovodstvena vrijednost udjela Grupe	-

*zadnji dostupni podaci su iz rujna 2017. godine

Sljedeća tablica u ukupnom iznosu prikazuje finansijske podatke o svim pojedinačno nematerijalnim pridruženim društvima u kojima Grupa ima udjele:

	INA Grupa i INA, d.d.	31. prosinca 2017.	31. prosinca 2016.
Ukupna knjigovodstvena vrijednost udjela u pojedinačno pridruženim društvima	-	22	-
Udjel Grupe u dobiti nematerijalno pridruženih društava	-	-	-
Udjel Grupe u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti	-	-	-
Udjel Grupe u ukupnoj sveobuhvatnoj dobiti	-	-	-

17. OSTALA ULAGANJA

	INA Grupa		INA, d.d.	
	31. prosinca 2017.	31. prosinca 2016.	31. prosinca 2017.	31. prosinca 2016.
Depoziti	7	7	7	7
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	6	6	6	6
Dani dugoročni krediti	-	-	656	796
	13	13	669	809

Ukupni iznos danih dugoročnih kredita je plasiran ovisnim društvima (vidi bilješku 36).

18. DUGOROČNA POTRAŽIVANJA I OSTALA IMOVINA

INA Grupa	31. prosinca 2017.	31. prosinca 2016.
Potraživanja po stambenim kreditima	60	71
Predujmovi za nematerijalnu imovinu	21	19
Predujmovi za nekretnine, postrojenja i opremu	15	38
	96	128
<hr/>		
INA, d.d.	31. prosinca 2017.	31. prosinca 2016.
Potraživanja po stambenim kreditima	60	71
Predujmovi za nematerijalnu imovinu	21	19
Predujmovi za nekretnine, postrojenja i opremu	13	36
Dugoročna potraživanja od ovisnih društava	11	11
	105	137

Prije 1996. godine Društvo je prodalo vlastite stanove svojim zaposlenicima u skladu sa zakonima Republike Hrvatske. Prodaja ove imovine uglavnom je bila na kredit i potraživanja od prodaje otplaćuju se mjesečno u razdoblju od 20 do 35 godina. Obveza prema državi koja predstavlja 65% vrijednosti prodanih stanova iskazana je u ostalim dugoročnim obvezama (vidi bilješku 28). Potraživanja su osigurana hipotekama na prodane stanove. Glavnica je iskazana u iznosu potraživanja, bez kamate.

19. IMOVINA I ULOZI RASPOLOŽIVI ZA PRODAJU

Vlasnički instrumenti raspoloživi za prodaju			INA Grupa i INA, d.d.	
Ime društva	% udjela u kapitalu u vlasništvu INA, d.d.	Djelatnost	31. prosinca 2017.	31. prosinca 2016.
Jadranski Naftovod d.d.	11,795%	Posjedovanje i upravljanje naftovodom	321	321
OMV Slovenija d.o.o. Koper	7,75%	Trgovina naftom i naftnim derivatima	31	31
Plinara d.o.o. Pula	49,00%	Distribucija i trgovanje plinovitim gorivima	17	17
BINA-FINCOM d.d. Zagreb	5,00%	Izgradnja autocesta i drugih cesta, uzletišta u zračnim lukama	12	12
HOC Bjelolasica d.o.o. Ogulin	7,17%	Rad sportskih objekata	5	5
Ukupni trošak			386	386
Fer vrijednosno usklađenje Jadranski Naftovod d.d.			298	309
Vrijednosno usklađenje Plinara d.o.o. Pula			(2)	(2)
Vrijednosno usklađenje HOC Bjelolasica d.o.o. Ogulin			(5)	(5)
Vrijednosno usklađenje BINA-FINCOM d.d. Zagreb			(12)	(12)
Ukupno vrijednosno usklađenje			279	290
			665	676

Kao što je objašnjeno u bilješci 36, značajan dio poslovnih prihoda JANAFA d.d. ostvaren je poslovanjem s INA, d.d.

Vrijednost udjela u JANAFA-u iskazana je prema tržišnoj vrijednosti dionica na Zagrebačkoj burzi na dan 31. prosinca 2017. godine. Neto knjigovodstvena vrijednost udjela u JANAFA-u smanjila se u odnosu na stanje 31. prosinca 2016. godine u iznosu od 11 milijuna kuna, temeljem smanjenja tržišne vrijednosti dionica JANAFA-a na Zagrebačkoj burzi. Tržišna vrijednost dionica (118.855) na dan 31. prosinca 2017. godine iznosila je 5.200 kuna (31. prosinca 2016. godine iznosila je 5.300 kuna po dionicima).

20. ZALIHE

	INA Grupa	INA, d.d.		
	31. prosinca 2017.	31. prosinca 2016.	31. prosinca 2017.	31. prosinca 2016.
Gotovi rafinerijski proizvodi	693	625	646	564
Sirova nafta	580	478	579	478
Nedovršena proizvodnja	549	436	548	435
Rezervni dijelovi i sitan inventar	173	184	78	80
Sirovine	152	228	104	178
Roba	117	99	66	67
	2.264	2.050	2.021	1.802

Na dan 31. prosinca 2017. godine i 2016. godine zalihe su bile iskazane niže od troška nabave i neto utržive vrijednosti.

21. POTRAŽIVANJA OD KUPACA, NETO

	INA Grupa	INA, d.d.		
	31. prosinca 2017.	31. prosinca 2016.	31. prosinca 2017.	31. prosinca 2016.
Potraživanja od kupaca	2.238	2.676	1.791	2.158
Ispravak vrijednosti za sumnjiva potraživanja	(845)	(1.085)	(673)	(843)
	1.393	1.591	1.118	1.315

Starosna struktura neispravljenih potraživanja od kupaca:

	INA Grupa	INA, d.d.		
	31. prosinca 2017.	31. prosinca 2016.	31. prosinca 2017.	31. prosinca 2016.
nedospjelo	1.218	1.267	981	1.035
manje od 30 dana	77	55	47	35
31 - 60 dana	18	22	17	21
preko 61 dana	80	247	73	224
	1.393	1.591	1.118	1.315

BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE

Ispравак sumnjivih i spornih potraživanja:

	INA Grupa		INA, d.d.	
	31. prosinca 2017.	31. prosinca 2016.	31. prosinca 2017.	31. prosinca 2016.
Stanje na početku godine	1.085	1.040	843	818
Dodatno povećanje ispravka vrijednosti	192	222	190	203
Stjecanje ovisnih društava	-	7	-	-
Otpisano u toku godine	(92)	(9)	(39)	(6)
Naplaćena otpisana potraživanja	(340)	(175)	(321)	(172)
Stanje na kraju godine	845	1.085	673	843

Starosna struktura ispravljenih potraživanja od kupaca:

	INA Grupa		INA, d.d.	
	31. prosinca 2017.	31. prosinca 2016.	31. prosinca 2017.	31. prosinca 2016.
manje od 60 dana	-	-	-	-
61-120 dana	31	35	30	35
121-180 dana	29	39	28	39
181-365 dana	105	102	105	102
preko 366 dana	680	909	510	667
	845	1.085	673	843

Potraživanja od kupaca, neto u tablici iznad za INA Grupu također uključuju potraživanja od povezanih strana INA Grupe u iznosu od 167 milijuna kuna na dan 31. prosinca 2017. godine, a na dan 31. prosinca 2016. godine u iznosu od 154 milijuna kuna (vidi bilješku 36).

22. OSTALA POTRAŽIVANJA

	INA Grupa		INA, d.d.	
	31. prosinca 2017.	31. prosinca 2016.	31. prosinca 2017.	31. prosinca 2016.
Više plaćeni porezi	115	109	63	89
Potraživanja od radilišta u inozemstvu	60	42	60	42
Potraživanja od radnika	3	3	2	3
Potraživanja za predujmove	1	3	1	1
Potraživanje za kamate	-	5	-	5
Ostala potraživanja	31	22	18	13
	210	184	144	153

23. OSTALA KRATKOTRAJNA IMOVINA

	INA Grupa	INA, d.d.		
	31. prosinca 2017.	31. prosinca 2016.	31. prosinca 2017.	31. prosinca 2016.
Pozitivna fer vrijednost derivativa	62	38	62	38
Predujmovi za carine, pristojbe i druge troškove	46	28	31	20
Dani kratkoročni krediti i depoziti	6	18	3	14
Nedospjela naplata prihoda	5	-	5	-
Pozitivna fer vrijednost zaštićenih transakcija	-	17	-	17
Kratkoročni dio dugoročnih danih kredita	-	-	598	553
Ispravak vrijednosti kredita	-	-	(223)	(224)
Ostalo	20	19	18	16
	139	120	494	434

24. NOVAC I NOVČANI EKVIVALENTI

Novac obuhvaća novac u blagajni i depozite po viđenju.

Novčani ekvivalenti jesu kratkotrajna, visoko likvidna ulaganja koja se mogu brzo konvertirati u poznate iznose novca i podložna su beznačajnom riziku promjena vrijednosti. Depoziti po viđenju su uplaćeni u finansijskim institucijama te se mogu povući na zahtjev, bez prethodne obvezne najave te bez naplate naknade.

	INA Grupa	INA, d.d.		
	31. prosinca 2017.	31. prosinca 2016.	31. prosinca 2017.	31. prosinca 2016.
Depoziti po viđenju	312	425	257	324
Depoziti do tri mjeseca	60	140	59	136
Novac u blagajni	56	46	48	40
Novac i novčani ekvivalenti u izvještaju o finansijskom položaju	428	611	364	500
Novac i novčani ekvivalenti u izvještaju o novčanom toku	428	611	364	500

25. OBVEZE PO BANKOVnim KREDITIMA I TEKUĆI DIO OBVEZA PO DUGOROČnim KREDITIMA

	INA Grupa	INA, d.d.		
	31. prosinca 2017.	31. prosinca 2016.	31. prosinca 2017.	31. prosinca 2016.
Obveze po bankovnim kreditima	1.581	2.706	1.359	2.482
Tekući dio obveza po dugoročnim kreditima	122	135	122	135
	1.703	2.841	1.481	2.617

BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE

	INA Grupa	INA, d.d.		
	31. prosinca 2017.	31. prosinca 2016.	31. prosinca 2017.	31. prosinca 2016.
Neosigurani bankovni krediti u EUR	923	1.701	882	1.662
Neosigurani bankovni krediti u USD	489	860	477	820
Neosigurani bankovni krediti u HRK	143	145	-	-
Neosigurani bankovni krediti u HUF	26	-	-	-
	1.581	2.706	1.359	2.482

Najznačajniji kratkoročni krediti na dan 31. prosinca 2017. godine su ugovori o kreditnim linijama s prvaklasm svjetskim bankama za financiranje kupovine nafte i naftnih derivata (trade finance), ugovori o okvirnim linijama s bankama u zemlji namijenjeni odobravanju kredita, te izdavanju bankovnih garancija i akreditiva, te kratkoročne kreditne linije s inozemnim kreditorima.

Kratkoročni krediti su ugovoreni kao viševalutne linije uz varijabilne kamatne stope. Krediti INA, d.d. su neosigurani i većina ih ne sadrži ugovorene finansijske klauzule.

Za osiguranje kratkoročnih kreditnih linija ovisnih društava INA Grupe su izdane korporativne garancije INA, d.d.

26. OBVEZE PREMA DOBAVLJAČIMA, POREZI I DOPRINOSI I DRUGE KRATKOROČNE OBVEZE

	INA Grupa	INA, d.d.		
	31. prosinca 2017.	31. prosinca 2016.	31. prosinca 2017.	31. prosinca 2016.
Obveze prema dobavljačima	1.171	1.857	787	1.498
Porez na dodanu vrijednost, trošarine i ostali porezi	573	581	499	523
Obveze za plaće	131	140	83	92
Ukalkulirane naknade za bonuse	114	100	70	62
Obveze za predujmove	66	43	62	36
Negativna fer vrijednost derivativa	65	45	65	45
Doprinosi, porez iz i na plaće i prirezi	53	56	28	29
Ukalkulirani troškovi neiskorištenog godišnjeg odmora	44	48	24	26
Naknada za rudnu rentu	43	31	43	31
Obračunati troškovi	29	33	-	-
Ukalkulirane kamate na dugoročne kredite	5	8	4	9
Negativna fer vrijednost zaštićenih transakcija	-	19	-	19
Ostalo	43	36	23	21
	2.337	2.997	1.688	2.391

Po mišljenju Uprave, iskazani iznosi kratkoročnih obveza približni su njihovim fer vrijednostima.

Neto obveze prema dobavljačima također uključuju obveze prema povezanim stranama INA Grupe u iznosu od 149 milijuna kuna na dan 31. prosinca 2017. godine (2016.: 113 milijuna kuna) (vidi bilješku 36).

Ukalkulirani trošak neiskorištenog godišnjeg odmora određen je na temelju stvarnih podataka (broj radnika, neiskorišteni dani, plaće) koji se uzimaju u izračun.

27. OBVEZE PO DUGOROČNIM KREDITIMA

Dugoročni krediti su ugovoreni u više stranih valuta i podliježu različitim kamatnim stopama. Krediti INA, d.d. su neosigurani i većina sadrži ugovorene finansijske klauzule koje su ispunjene.

Neotplaćeni krediti Grupe su kako slijedi:

Svrha kredita	Valuta kredita	31. prosinca 2017.	31. prosinca 2016.
Projektno financiranje	USD, EUR	244	406
		244	406
Dio koji dospijeva u roku od jedne godine		(122)	(135)
Ukupni dugoročni krediti INA, d.d.		122	271
Ostali dugoročni krediti INA Grupe	EUR, USD, HUF, HRK	-	-
		-	-
Dio koji dospijeva u roku od jedne godine		-	-
Ukupni dugoročni krediti INA Grupe		122	271

INA, Grupa	Prosječna ponderirana kamatna stopa 31. prosinca 2017.	Prosječna ponderirana kamatna stopa 31. prosinca 2016.	31. prosinca 2017.	31. prosinca 2016.
	%	%		
Bankovni krediti u američkim dolarima	2,95	3,15	190	325
Bankovni krediti u eurima	1,23	1,76	54	81
Ukupno			244	406
Dio koji dospijeva u roku jedne godine			(122)	(135)
Ukupni dugoročni krediti			122	271

INA, d.d.	Prosječna ponderirana kamatna stopa 31. prosinca 2017.	Prosječna ponderirana kamatna stopa 31. prosinca 2016.	31. prosinca 2017.	31. prosinca 2016.
	%	%		
Bankovni krediti u američkim dolarima	2,95	3,15	190	325
Bankovni krediti u eurima	1,23	1,76	54	81
Ukupno			244	406
Dio koji dospijeva u roku jedne godine			(122)	(135)
Ukupni dugoročni krediti			122	271

BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE

Ovi krediti dospijevat će na otplatu kako slijedi:

	INA Grupa	INA, d.d.	
	31. prosinca 2017.	31. prosinca 2016.	31. prosinca 2017.
	2017.	2016.	2016.
Kratkoročni dio dugoročnih kredita	122	135	122
Dospijeće od jedne do dvije godine	122	135	122
Dospijeće od dvije do tri godine	-	136	-
Ukupno	244	406	244
			406

Promjene dugoročnih kredita tijekom godine mogu se svesti na sljedeće:

	INA Grupa	INA, d.d.
Stanje 1. siječnja 2016. godine	539	533
Novi krediti	1.192	1.192
Otplate	(1.316)	(1.310)
Negativne tečajne razlike	(9)	(9)
Stanje 31. prosinca 2016. godine	406	406
Plaćanje unutar jedne godine (uključivo bankovni krediti - bilješka 25)	135	135
Plaćanje nakon više od jedne godine	271	271
Stanje 1. siječnja 2017. godine	406	406
Novi krediti	-	-
Otplate	(129)	(129)
Negativne tečajne razlike	(33)	(33)
Stanje 31. prosinca 2017. godine	244	244
Plaćanje unutar jedne godine (uključivo bankovni krediti - bilješka 25)	122	122
Plaćanje nakon više od jedne godine	122	122

Neotplaćeni dugoročni krediti na dan 31. prosinca 2017. godine, te ugovoreni krediti tijekom 2017. godine sažeti su kako slijedi:

EBRD

U 2010. godini INA, d.d. je zaključila ugovor o dugoročnom kreditu s EBRD-om u iznosu od 160 milijuna EUR uz alternativno povlačenje i u USD. Kredit je namijenjen za financiranje završetka prve faze modernizacije rafinerija Rijeka i Sisak. U 2014. godini potpisana je dodatak ugovoru o kreditu kojim su poboljšani uvjeti preostalog iznosa kredita u korištenju i kojim je dospijeće prolungirano do 2019. godine. U 2016. godini potpisana je novi dodatak ugovoru o kreditu kojim su poboljšani uvjeti preostalog iznosa kredita u korištenju.

ING BANK N.V., LONDON BRANCH

U 2015. godini INA, d.d. je potpisala ugovor o dugoročnom viševalutnom revolving kreditu za opće svrhe financiranja u iznosu od 300 milijuna USD. Kreditor su bankovne grupacije koje zastupaju i međunarodne i domaće banke. Zastupnik je ING Bank N.V., London Branch. Dospijeće kredita je tri godine, s opcijom produženja za 1+1 godinu. U 2017. godini izvršena je opcija produženja dospijeća za dodatnu godinu.

MOL GRUPA

U 2015. godini INA, d.d. je potpisala dodatak ugovoru o dugoročnom interkompanijskom viševalutnom revolving zajmu za opće svrhe financiranja koji je dan na raspolaganje od strane MOL Grupe te kojim je interkompanijsko financiranje smanjeno s 300 milijuna USD na 100 milijuna USD s dospijećem u 2018. godini.

Usklađa obveza nastalih iz finansijske aktivnosti

Tablica u nastavku navodi pojedinosti o promjenama u obvezama koje proizlaze iz finansijskih aktivnosti, uključujući i novčane i nenovčane promjene, a za koje INA Grupa i INA, d.d. smatraju da su materijalno značajni. Obveze koje proizlaze iz finansijskih aktivnosti su one za koje su novčani tokovi ili budući novčani tokovi klasificirani u konsolidirane i odvojene izvještaje o novčanim tokovima kao novčani tokovi iz finansijskih aktivnosti.

INA Grupa	1. siječnja 2017.	Novčani tok	Tečajne razlike	Promjena fer vrijednosti	Ostalo	31 prosinca 2017.
Kratkoročni krediti	2.841	(1.002)	(136)	-	-	1.703
Dugoročni krediti	271	(129)	(20)	-	-	122
Obveze za dividendu		(152)	-	-	152	-
Derivativi	64	(19)	-	20	-	65
Ukupna obveza	3.176	(1.302)	(156)	20	152	1.890

INA, d.d.	1. siječnja 2017.	Novčani tok	Tečajne razlike	Promjena fer vrijednosti	Ostalo	31 prosinca 2017.
Kratkoročni krediti	2.618	(1.004)	(133)	-	-	1.481
Kratkoročni krediti od povezanih strana	250	64	-	-	(130)	184
Dugoročni krediti	271	(129)	(20)	-	-	122
Obveze za dividendu	-	(152)	-	-	152	-
Derivativi	64	(19)	-	20	-	65
Ukupna obveza	3.203	(1.240)	(153)	20	22	1.852

Nepoštivanje kreditnog aranžmana

Tijekom 2017. godine ovisna društva INA Grupe i INA, d.d. su na vrijeme platili sve obveze po osnovi primljenih kredita (glavnici, kamate, naknade) te po toj osnovi nije bilo nikakvih zakašnjenja niti neispunjena.

BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE

28. OSTALE DUGOROČNE OBVEZE

	INA Grupa		INA, d.d.	
	31. prosinca 2017.	31. prosinca 2016.	31. prosinca 2017.	31. prosinca 2016.
Obveze prema državi za prodane stanove	33	39	33	39
Ukalkulirani prihod za prodane stanove	4	5	4	5
Ostale dugoročne obveze	15	16	14	16
	52	60	51	60

Dugoročne obveze prema državi odnose se na prodaju stanova zaposlenicima i bivšim zaposlenicima u skladu s državnim programom (vidi bilješku 18). Prema zakonskim propisima, 65% prihoda od prodaje stanova plaća se državi po primitku sredstava. Prema zakonu, INA, d.d nema obvezu doznačiti sredstva prije naplate.

29. REZERVIRANJA

INA Grupa	Rezerviranja za napuštanje proizvodnih polja	Rezerviranja za zaštitu okoliša	Rezerviranje za porezu Angoli	Poticajne mjere	Sudski sporovi	Rezerviranje za obnovljive izvore	Ostalo	Ukupno
Stanje 1. siječnja 2016. godine	2.310	333	303	239	176	-	356	3.717
Kupnja ovisnog društva	-	-	-	-	80	-	-	80
Godišnji trošak	-	33	105	17	18	-	-	173
Utjecaji promjena u procjeni	(25)	(10)	-	-	1	-	-	(34)
Kamate	43	3	-	-	-	-	11	57
Iskorištenje rezerviranja tijekom godine	-	(51)	(133)	(237)	(116)	-	(38)	(575)
Stanje 31. prosinca 2016. godine	2.328	308	275	19	159	-	329	3.418
Godišnji trošak	-	42	-	11	41	115	5	214
Utjecaji promjena u procjeni	199	24	(26)	-	-	-	(33)	164
Kamate	11	4	-	-	-	-	5	20
Iskorištenje rezerviranja tijekom godine	-	(43)	(249)	(13)	(63)	-	(17)	(385)
Stanje 31. prosinca 2017. godine	2.538	335	-	17	137	115	289	3.431

INA, d.d.	Rezerviranja za napuštanje proizvodnih polja	Rezerviranja za zaštitu okoliša	Rezerviranje za porezu Angoli	Poticajne mjere	Sudski sporovi	Rezerviranje za obnovljive izvore	Ostalo	Ukupno
Stanje 1. siječnja 2016. godine	2.457	322	303	236	94	-	309	3.721
Godišnji trošak	-	30	105	14	16	-	6	171
Utjecaji promjena u procjeni	(27)	(8)	-	-	-	-	-	(35)
Kamate	45	3	-	-	-	-	5	53
Iskorištenje rezerviranja tijekom godine	-	(51)	(133)	(234)	(44)	-	(17)	(479)
Stanje 31. prosinca 2016. godine	2.475	296	275	16	66	-	303	3.431
Godišnji trošak	-	41	-	-	20	115	5	181
Utjecaji promjena u procjeni	210	24	(26)	-	-	-	(33)	175
Kamate	16	4	-	-	-	-	5	25
Iskorištenje rezerviranja tijekom godine	-	(42)	(249)	(10)	(49)	-	-	(350)
Stanje 31. prosinca 2017. godine	2.701	323	-	6	37	115	280	3.462

	INA Grupa		INA, d.d.	
	31. prosinca 2017.	31. prosinca 2016.	31. prosinca 2017.	31. prosinca 2016.
Po ročnosti:				
Kratkoročne obveze	312	194	221	117
Dugoročne obveze	3.119	3.224	3.241	3.314
	3.431	3.418	3.462	3.431

REZERVIRANJE ZA ZAŠTITU OKOLIŠA

Na dan 31. prosinca 2017. godine rezerviranje za zaštitu okoliša iznose 335 milijuna kuna za (31. prosinca 2016.: 308 milijuna kuna). Rezerviranje za zaštitu okoliša odnosi se na procijenjene buduće troškove zbrinjavanja akumuliranog otpada od prethodnih aktivnosti, iskope onečišćenog tla i dovoz zamjenskog materijala tijekom rekonstrukcija maloprodajnih mjestra, te sveobuhvatna istraživanja za utvrđivanje opsega onečišćenja tla i podzemnih voda.

EMISIJSKE JEDINICE (KVOTE)

Unutar Sustava trgovanja emisijskim jedinicama, postrojenjima INA, d.d. dodijeljene su određene emisijske jedinice besplatno. Emisijske jedinice dodjeljuju se na godišnjoj razini, a zauzvrat INA, d.d. je dužna predati emisijske jedinice jednake verificiranim emisijama. Besplatne emisijske jedinice dodjeljuju se na temelju obrasca Europske komisije koji popunjavaju postrojenja, a koji se dostavlja Ministarstvu zaštite okoliša i prirode svake godine do 31. prosinca tekuće godine za tu istu godinu.

INA, d.d. usvojila je obračun troškova po neto principu na besplatno dodijeljene emisijske jedinice. Dakle, rezerviranje se priznaje samo kad stvarna emisija prekorači dodijeljenu. Rezerviranja za obvezu emisijskih jedinica koje prelaze broj besplatno dodijeljenih emisijskih jedinica umanjuje se kupljenim emisijskim jedinicama. Trošak emisijskih jedinica priznaje se kao ostali materijalni trošak. Detaljno objašnjenje načina rezerviranja te obračunavanja dano je Pravilnikom o upravljanju emisijama stakleničkih plinova i emisijskim jedinicama u INA, d.d.

Emisijske jedinice raspodjeljuje nadležno tijelo, a dodjeljuju se besplatno na razdoblje od jedne godine.

REZERVIRANJA ZA NAPUŠTANJE PROIZVODNIH POLJA (DEKOMISIJA)

INA Grupa evidentira rezerviranja nakon početnog priznavanja za sadašnju vrijednost procijenjenih budućih troškova napuštanja proizvodnih naftnih i plinskih objekata nakon prestanka proizvodnje. Procjena rezerviranja se temelji na važećim zakonskim propisima, tehnologiji i razini cijena. Kreira se imovina dekomisije u iznosu ekvivalentnom procijenjenom rezerviranju, koja se također amortizira kao dio kapitalnih troškova imovine. Svaka promjena u sadašnjoj vrijednosti procijenjenih troškova se odražava kao uskladenje rezerviranja i vrijednosti imovine dekomisije.

Na dan 31. prosinca 2017. godine INA, d.d. priznala je rezerviranje za napuštanje 45 proizvodnih naftnih i plinskih polja, 7 neproizvodnih polja, 10 pozitivnih neproizvodnih bušotina i 357 negativnih neproizvodnih bušotina. Na dan 31. prosinca 2016. godine INA, d.d. priznala je rezerviranje za napuštanje 46 proizvodnih naftnih i plinskih polja, 6 neproizvodna polja, 10 pozitivnih neproizvodnih bušotina i 359 negativnih neproizvodnih bušotina.

REZERVIRANJE ZA POREZ U ANGOLI

Početkom 2017. predstavnici INA, d.d. sastali su se s predstavnicima angolskog Ministarstva financija kako bi pregovarali vezano za prijedlog plaćanja poreznog duga za prethodna razdoblja. Kao rezultat tih pregovora, porezni dug za razdoblje 2002. - 2009. godine smanjen je na iznos od 6,6 milijuna američkih dolara, dok je porezni dug za razdoblje 2010. - 2015. godine u potpunosti otpisan. Nakon potpisivanja Global Agreementa u srpnju 2017. godine, INA, d.d. je u svojim poslovnim knjigama provela ukidanje rezerviranja po ovoj osnovi u iznosu od 249 milijuna kuna.

SUDSKI SPOROVI

Rezerviranja za sudske sporove se temelje na izvješću pravnog stručnjaka, uzimajući u obzir vrijednosti potraživanja i vjerojatnost odljeva resursa koji će biti potrebni za podmirenje obveze.

REZERVIRANJE ZA POTICAJNE OTPREMNINE

Rezerviranje za poticajne otpremnine vrši se na temelju odluke Uprave o poticajnim mjerama za prestanak radnog odnosa radnika, a u cilju smanjenja broja radnika zbog gospodarskih, tehničkih i organizacijskih razloga.

BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE

REZERVIRANJE ZA OBNOVLJIVE IZVORE

Obnovljivi izvori energije odnose se na potencijalne troškove usklajivanja s propisima koji proizlaze iz Zakona o biogorivima za prijevoz, a dodatno su regulirani Uredbom o posebnoj naknadi za okoliš.

OSTALA REZERVIRANJA

Ostala rezerviranja u INA, d.d. u iznosu od 280 milijuna kuna se odnose na rezerviranja za ugovorne obveze za ulaganja u Iran u iznosu od 235 milijuna kuna početno priznate u 2012. godini. INA, d.d. se obvezala po Ugovoru o proizvodnji uložiti određena sredstva. S obzirom na to da su aktivnosti u Iranu obustavljene razlika između ugovorene obveze i stvarno uloženih sredstava evidentirana je na rezerviranjima. Takoder najveći dio preostalih rezerviranja čine rezerviranja za taloge i nepumpabilne zalihe u iznosu od 42 milijuna kuna.

30. NAKNADE ZA ODLAZAK U MIROVINU I OSTALE NAKNADE ZAPOSLENICIMA

Sukladno kolektivnom ugovoru Grupa ima obvezu isplaćivanja jubilarnih nagrada, otpremnina i ostalih naknada svojim zaposlenicima. Grupa ima planove definiranih primanja za zaposlenike koji ispunjavaju određene kriterije. Planovima su za zaposlenike predvidene otpremnine za odlazak u mirovinu i to u iznosu 20.000 kuna neto od čega je 12.000 kuna oporezivo. Drugih oblika primanja nakon odlaska u mirovinu nema. Jubilarne nagrade isplaćuju se prema Kolektivnom ugovoru u sljedećim neto iznosima i prema sljedećim godinama neprekinutog radnog staža u Grupi:

Godine neprekinutog radnog staža	10	15	20	25	30	35	40 i svakih narednih 5 godina
Fiksni iznos - HRK	1.500	2.000	2.500	3.000	3.500	4.000	5.000

Navedeni neto iznosi su u smislu poreznih propisa neoporezivi. Definirani iznosi jubilarnih nagrada su na snazi za Kolektivni ugovor potpisani u 2016. godini.

Neovisni aktuarski stručnjaci obavili su aktuarsku procjenu sadašnje vrijednosti obveza temeljem definiranih primanja na dan 31. prosinca 2017. i 2016. godine. Društvo je s naslova jubilarnih naknada u 2017. godini rezerviralo 14,6 milijuna kuna, a za troškove redovnih otpremnina 19,8 milijuna kuna, dok je s naslova jubilarnih naknada u 2016. godini rezerviralo 17 milijuna kuna, a za troškove redovnih otpremnina 31 milijuna kuna.

Sadašnja ukupna vrijednost obveza po definiranim primanjima, povezani troškovi tekućeg i minulog rada određeni su metodom projiciranja temeljenoj na ukupnom broju zaposlenika.

Aktuarske procjene su izvedene na temelju sljedećih glavnih prepostavki:

	Procjena na dan	
	31. prosinca 2017.	31. prosinca 2016.
Diskontna stopa	2,6%	3,0%
Prosječni životni vijek postojećih umirovljenika u vrijeme umirovljenja (u godinama)		
muškarci	14,1	14,9
žene	18,3	18,3
Prosječni životni vijek postojećih radnika u vrijeme umirovljenja (u godinama)		
muškarci	14,1	14,9
žene	18,3	18,3
Mortalitet	HR 2010-2012	HR 2010-2012

Iznosi priznati s naslova plana definiranih primanja u sklopu ostale sveobuhvatne dobiti:

	INA Grupa		INA, d.d.	
	31. prosinca 2017.	31. prosinca 2016.	31. prosinca 2017.	31. prosinca 2016.
Trošak rada:				
Trošak tekućeg rada	6	18	2	1
Troškovi kamata	2	3	1	2
Trošak minulog rada, uključujući gubitke/ (dubitke) zbog smanjenih prava	(8)	(9)	-	(9)
Dio troškova definiranih naknada iskazan u računu dobiti i gubitka:	-	12	3	(6)
 Ponovno mjerjenje s naslova definiranih naknada:				
Aktuarski dobici i gubici zbog promjena demografskih pretpostavki	(19)	-	(17)	-
Aktuarski dobici i gubici zbog promjena financijskih pretpostavki	1	3	-	(7)
Aktuarski dobici i gubici zbog usklađenja prema iskustvu	2	(22)	1	(6)
Dio troškova definiranih naknada iskazan u računu dobiti i gubitka i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti	(16)	(19)	(16)	(13)
Ukupno	(16)	(7)	(13)	(19)

Promjene sadašnje vrijednosti obveza s naslova definiranih primanja tijekom razdoblja:

	INA Grupa		INA, d.d.	
	2017.	2016.	2017.	2016.
Na dan 1. siječnja	95	109	48	70
Stjecanje ovisnog društva	-	2	-	-
Trošak tekućeg rada	6	18	2	1
Troškovi kamata	2	3	1	2
Aktuarski (dobici) ili gubici				
Aktuarski dobici i gubici zbog promjena demo- grafskih pretpostavki	(19)	-	(17)	-
Aktuarski dobici i gubici zbog promjena financijskih pretpostavki	-	3	-	(7)
Aktuarski dobici i gubici zbog usklađenja prema iskustvu	2	(22)	1	(6)
Trošak minulog rada, uključujući gubitke/ (dubitke) zbog smanjenih prava	(8)	(9)	-	(9)
Isplaćena primanja	-	(9)	(1)	(3)
Zaključno stanje obveze po definiranim primanjima	78	95	34	48

BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE

31. UPЛАЧЕНИ I UPISANI KAPITAL

	INA Grupa i INA, d.d.	
	31. prosinca 2017.	31. prosinca 2016.
Izdane i uplaćene:		
10 milijuna dionica (vrijednost svake dionice iznosi 900 kuna)	9.000	9.000

Dionički kapital društva sastoji se od 10 milijuna odobrenih i izdanih dionica nominalne vrijednosti od 900 kuna. Dionica nosi pravo na jedan glas i pravo na dividendu.

32. REZERVE FER VRIJEDNOSTI

	INA Grupa i INA, d.d.	
	31. prosinca 2017.	31. prosinca 2016.
Početno stanje	299	216
Povećanje/(smanjenje) nastalo po osnovi revalorizacije finansijske imovine raspoložive za prodaju (Janaf)	(11)	95
Pripadajući odgođeni porez	1	(12)
Konačno stanje	289	299

U 2017. zabilježeno je smanjenje rezervi fer vrijednosti zbog smanjenja cijene dionica JANAF-a. U 2016. godini zabilježen je značajan porast vrijednosti dionica JANAF-a na burzi, te je došlo do povećanja rezervi fer vrijednosti.

33. OSTALE REZERVE

Rezerve Grupe odnose se na akumulirane viškove i manjkove, revalorizaciju nekretnina, postrojenja i opreme te pozitivne i negativne tečajne razlike nastale do 1993. godine. Nekoliko je godina hrvatsko gospodarstvo bilo pod utjecajem hiperinflacije, a do 31. prosinca 1993. godine niti Društvo, niti Grupa nisu bili predmetom revizije. Zbog tih razloga nije bilo moguće raščlaniti rezerve Društva i Grupe na dan 31. prosinca 1993. godine na sastavne dijelove.

Promjene na rezervama tijekom godina bile su kako slijedi:

INA Grupa	Zdržane rezerve na dan 31. prosinca 1993. godine	Rezerve nastale tečajnim razlikama	Rezerve za obvezе po definiranim naknadama	Ostale rezerve	Ukupno
Stanje 1. siječnja 2016.	492	677	25	447	1.641
Promjene tijekom 2016. godine	-	3	3	-	6
Stanje 31. prosinca 2016. godine	492	680	28	447	1.647
Promjene tijekom 2017. godine	-	(143)	12	-	(131)
Stanje 31. prosinca 2017. godine	492	537	40	447	1.516

INA, d.d.					
	Stanje 1. siječnja 2016. godine	27	941	20	285
Promjene tijekom 2016. godine	-	14	1	-	15
Stanje 31. prosinca 2016. godine	27	955	21	285	1.288
Promjene tijekom 2017. godine	-	(161)	11	-	(150)
Stanje 31. prosinca 2017. godine	27	794	32	285	1.138

34. ZADRŽANA DOBIT

	INA Grupa	INA, d.d.
	Zadržana dobit	Zadržana dobit
Stanje 1. siječnja 2016.	(602)	(310)
Prijenos zakonskih rezervi u zadržanu dobit	310	310
Dobit tekuće godine	101	160
Stjecanje ovisnog društva	(42)	-
Stanje 31. prosinca 2016. godine	(233)	160
Prijenos zadržane dobiti u zakonske rezerve	(8)	(8)
Dobit tekuće godine	1.220	1.426
Isplaćene dividende	(152)	(152)
Stanje 31. prosinca 2017. godine	827	1.426

Na redovnoj godišnjoj skupštini dioničara INA, d.d. održanoj 14. lipnja 2017. godine dobit za 2016. godinu od 160 milijuna kuna je raspoređena u zakonske rezerve u iznosu od 8 milijuna kuna i isplatu dividende u iznosu od 152 milijuna kuna (tj. 15,20 kuna po dionicici).

Na redovnoj godišnjoj skupštini dioničara INA, d.d. održanoj 9. lipnja 2016. godine odobrena je transakcija prijenosa dijela zakonskih rezervi u iznosu od 310 milijuna kuna u zadržanu dobit.

35. NEKONTROLIRAJUĆI UDJELI U REZULTATU OVISNIH DRUŠTAVA

	INA Grupa	31. prosinca 2017.	31. prosinca 2016.
Stanje na početku godine	(136)	-	-
Udjel u dobiti/(gubitku) za godinu	2	(6)	(6)
Kupnja nekontrolirajućeg interesa	-	(130)	(130)
Stanje na kraju godine	(134)	(136)	(136)

Grupa je izabrala mjeriti manjinski udio razmjerno vrijednosti svog udjela u neto imovini društva.

Udio dionica i udjela Energopetrol d.d. u manjinskom vlasništvu:

Ime	Zemlja osnutka i rada	2016.
Vlada Federacije Bosne i Hercegovine	Federacija Bosne i Hercegovine	22%
Mali dioničari		11%

BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE

U tablici ispod prikazane su finansijske informacije za ovisno društvo Energopetrol d.d. koje ima značajni nekontrolirajući udjel u INA Grupi. Prikazani iznosi za Energoptrol d.d. su prije interkompanijskih eliminacija.

	31. prosinca 2017.	31. prosinca 2016.
	Energopetrol	Energopetrol
Kratkotrajna imovina	41	39
Kratkoročne obveze	740	742
Dugotrajna imovina	237	246
Dugoročne obveze	9	22
Prihodi iz osnovne djelatnosti nakon datuma stjecanja	484	332
Dobitak/(gubitak) razdoblja nakon datuma stjecanja	5	(12)
Ukupni sveobuhvatni dobitak/(gubitak) razdoblja nakon datuma stjecanja	5	(12)

36. POSLOVNI ODNOŠI POVEZANIM STRANAMA

Društvo ima dominantan položaj u Republici Hrvatskoj u istraživanju i proizvodnji nafte i plina, preradi nafte te prodaji plina i naftnih proizvoda. Zbog strateškog položaja INA, d.d. u hrvatskom gospodarstvu znatan se dio njezina poslovanja i poslovanja njenih ovisnih društava odnosi na poslove s Vladom Republike Hrvatske, njezinim ministarstvima i agencijama te društvima u većinskom vlasništvu Republike Hrvatske.

Transakcije između INA, d.d. i njenih ovisnih društava kao povezanih strana eliminirane su prilikom konsolidacije. Transakcije između INA, d.d. i drugih društava u sastavu Grupe te drugih povezanih strana prikazane su u nastavku.

Tijekom godine, INA Grupa evidentirala je sljedeće transakcije s povezanim stranama:

INA Grupa	Prihodi od prodaje roba i usluga		Nabava robe iz odnosa s povezanim stranama	
	2017.	2016.	2017.	2016.
Društva raspoloživa za prodaju				
JANAF d.d. Zagreb	3	3	52	52
Strateški partner				
MOL Nyrt.	217	344	701	652
Društvo koje kontrolira strateški partner				
Tifon d.o.o.	536	425	8	7
MOL Slovenia d.o.o.	94	119	63	61
MOL Petrochemicals Co Ltd	65	31	4	9
MOL Serbia d.o.o.	57	31	-	1
MOL-LUB Kft.	5	4	4	4
Slovenaft, a.s.	3	7	226	95
MOL Norge AS	2	-	-	-
Petroszolg Kft.	1	-	-	-
Geoinform Kft.	1	-	-	-
Kalegran Ltd.	-	1	-	-
MOL Commodity Trading Kft.	-	-	25	7
IES Italiana Energia e Servizi S.p.A	-	-	3	3
Energopetrol d.d.*	-	91	-	-

Transakcije između INA Grupe i povezanih strana na datum izvještaja o finansijskom položaju:

INA Grupa	Potraživanja od povezanih strana		Obveze prema povezanim stranama	
	31. prosinca 2017.	31. prosinca 2016.	31. prosinca 2017.	31. prosinca 2016.
Društva raspoloživa za prodaju				
JANAF d.d. Zagreb	1	1	14	6
Strateški partner				
MOL Nyrt.	27	44	53	76
Društvo koje kontrolira strateški partner				
Tifon d.o.o.	70	69	1	1
MOL Commodity Trading Kft.	59	8	59	14
MOL Slovenia d.o.o.	4	11	9	6
MOL Serbia d.o.o.	4	15	-	-
MOL Norge AS	2	-	-	-
MOL Petrochemicals Co Ltd	-	6	-	3
Slovnaft, a.s.	-	-	11	7
MOL-LUB Kft.	-	-	1	-
IES Italiana Energia e Servizi S.p.A	-	-	1	-

* Do 1. srpnja 2016. godine transakcije s Energopetrolom su iskazivane kao transakcije s društvom koje kontrolira strateški partner. Transakcije između Energopetrola i INA, d.d. nakon 1. srpnja 2016. godine prikazane su kao transakcije s povezanim društvima (vidi bilješku 40).

BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE

INA, d.d. je osigurala kredite po stopama usporedivima s onima koje prevladavaju u transakcijama po tržišnim uvjetima. Krediti od krajnje strane koja ima kontrolu nisu osigurani instrumentima naplate.

Tijekom godine, INA, d.d. evidentirala je sljedeće transakcije s povezanim stranama:

INA, d.d.	Prihodi od prodaje roba i usluga		Nabava robe iz odnosa s povezanim stranama	
	2017.	2016.	2017.	2016.
Povezana društva				
Holdina d.o.o. Sarajevo	1.795	1.680	-	2
Hostin d.o.o.	455	-	1	-
INA Crna Gora d.o.o. Podgorica	175	115	-	-
Energopetrol d.d.*	36	23	-	-
STSI, Integrirani tehnički servisi d.o.o.	23	22	607	706
CROSCO, naftni servisi d.o.o.	11	8	359	259
INA Slovenija d.o.o. Ljubljana	11	8	-	-
Plavi tim d.o.o.	10	15	52	51
INA MAZIVA d.o.o.	9	9	53	58
INA Maloprodajni servisi d.o.o.	6	5	256	220
Top Računovodstvo Servisi d.o.o.	4	4	51	47
Adrigas S.r.l. Milano	-	1	-	-
INA d.o.o. Banja Luka	-	-	1	1
INA Kosovo d.o.o.	-	-	1	1
Društva raspoloživa za prodaju				
JANAF d.d. Zagreb	3	3	52	52
Strateški partner				
MOL Nyrt.	42	167	612	589
Društvo koje kontrolira strateški partner				
Tifon d.o.o.	535	423	8	7
MOL Slovenia d.o.o.	91	117	-	-
MOL Petrochemicals Co Ltd	65	31	2	5
MOL Serbia d.o.o.	57	31	-	-
Slovnaft a.s.	3	7	226	95
MOL Norge AS	2	-	-	-
Energopetrol d.d.*	-	11	-	-
MOL Commodity Trading Kft.	-	-	25	7
IES Italiana Energia e Servizi S.p.A	-	-	3	3

* Do 1. srpnja 2016. godine transakcije s Energopetrolom su iskazivane kao transakcije s društvom koje kontrolira strateški partner. Transakcije između Energopetrola i INA, d.d. nakon 1. srpnja 2016. godine prikazane su kao transakcije s povezanim društvima (vidi bilješku 40).

Transakcije između INA, d.d. i povezanih strana na datum izvještaja o finansijskom položaju:

INA, d.d.	Potraživanja od povezanih strana		Obveze prema povezanim stranama	
	31. prosinca 2017.	31. prosinca 2016.	31. prosinca 2017.	31. prosinca 2016.
Povezana društva				
Holdina d.o.o. Sarajevo	171	167	-	2
INA Crna Gora d.o.o. Podgorica	27	15	-	-
CROSCO, naftni servisi d.o.o.	11	11	57	56
STS1, Integrirani tehnički servisi d.o.o.	6	6	201	199
Plavi tim d.o.o.	3	4	12	11
INA MAZIVA d.o.o.	2	4	6	7
INA Slovenija d.o.o. Ljubljana	2	1	-	-
Top Računovodstvo Servisi d.o.o.	-	-	4	6
INA Maloprodajni servisi d.o.o.	-	-	30	28
Društva raspoloživa za prodaju				
JANAF d.d. Zagreb	1	1	14	6
Strateški partner				
MOL Nyrt.	2	22	45	66
Društvo koje kontrolira strateški partner				
Tifon d.o.o.	70	69	1	1
MOL Commodity Trading Kft.	59	8	59	14
MOL Slovenia d.o.o.	4	11	2	-
MOL Serbia d.o.o.	3	15	-	-
MOL Norge AS	2	-	-	-
MOL Petrochemicals Co Ltd	-	6	-	2
Slovnaft a.s.	-	-	11	8
IES Italiana Energia e Servizi S.p.A	-	-	1	-

* Do 1. srpnja 2016. godine transakcije s Energopetrolom su iskazivane kao transakcije s društvom koje kontrolira strateški partner. Transakcije između Energopetrola i INA, d.d. nakon 1. srpnja 2016. godine prikazane su kao transakcije s povezanim društvima (vidi bilješku 40).

Potraživanja od INA, d.d. iskazana su umanjena za ispravak vrijednosti za sumnjiva i sporna potraživanja.

U 2017. godini INA, d.d. je umanjila vrijednost potraživanja od povezanih strana u iznosu 0,1 milijuna kuna, dok su u 2016. godini prihodi s osnove naplate umanjenih potraživanja od povezanih strana priznati u iznosu od 0,4 milijuna kuna.

BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE

Zajmovi prema i od povezanih strana:

INA, d.d.	Potraživanja po danim kreditima prema povezanim stranama		Obveze po kreditima prema povezanim stranama	
	31. prosinca 2017.	31. prosinca 2016.	31. prosinca 2017.	31. prosinca 2016.
Povezana društva				
Energopetrol d.d.*	598	613	-	-
Hostin d.o.o.	453	-	3	17
CROSCO, naftni servisi d.o.o.	143	727	-	-
Holdina d.o.o. Sarajevo	30	38	-	-
INA Crna Gora d.o.o. Podgorica	26	17	-	-
INA Slovenija d.o.o. Ljubljana	19	16	-	-
INA BH d.d., Sarajevo	2	2	-	-
STSI, Integrirani tehnički servisi d.o.o.	-	-	80	119
INA MAZIVA d.o.o.	-	-	49	100
INA Maloprodajni servisi d.o.o.	-	-	22	-
Adrigas S.r.l. Milano	-	-	12	12
Top Računovodstvo Servisi d.o.o.	-	-	11	2
Croplin d.o.o.	-	-	4	-
Plavim tim d.o.o.	-	-	3	-
Društvo koje kontrolira strateški partner				
MOL Group Finance SA	-	-	-	1

* Do 1. srpnja 2016. godine transakcije s Energopetrolom su iskazivane kao transakcije s društvom koje kontrolira strateški partner. Transakcije između Energopetrola i INA, d.d. nakon 1. srpnja 2016. godine prikazane su kao transakcije s povezanim društвima (vidi bilješku 40).

Transakcije zaštite s povezanim društвom:

INA Group i INA, d.d.	Rashod od transakcija zaštite - neto efekt	Rashod od transakcija zaštite - neto efekt
	2017.	2016.
Društvo koje kontrolira strateški partner		
MOL Commodity Trading Kft.	12	8

Proizvodi su s povezanim stranama prodavani i kupovani po uobičajenim cijenama Grupe, umanjenima za popuste i rabate ovisno o odnosima između strana.

Kod prodaje naftnih proizvoda povezanim stranama, INA, d.d., ovisno o rizičnosti plasmana, uobičajeno traži instrumente osiguranja naplate, osim kada je riječ o proračunskim kupcima ili kupcima koji su u 100% vlasništvu države.

Naknade ključnim članovima rukovodstva

Naknade isplaćene direktorima i drugim ključnim rukovoditeljima tijekom godine:

	INA, d.d.	
	31. prosinca 2017.	31. prosinca 2016.
Kratkoročna primanja	36,1	34,3
Otpremnine	3,5	1,4
Ukupno	39,6	35,7

Gore prikazani iznosi uključuje primanja članova Uprave i direktora organizacijskih jedinica druge i treće razine.

Brojni ključni članovi rukovodstva u INA, d.d. ili ovisnim društvima, na poziciji su u drugim društvima INA Grupe, što dovodi do kontrole ili značajnog utjecaja među društvima.

Ostale transakcije s povezanim stranama

U 2017. godini INA, d.d. je prodala pet poslovnih zgrada društvu Hostin d.o.o. Transakcija je provedena po tržišnoj vrijednosti u iznosu od 455 milijuna kuna u sklopu strategije INA, d.d. o upravljanju nekretninama. Nakon što je provedena transakcija, Hostin d.o.o. je sklopio ugovor o zakupu imovine s više društava INA Grupe i s trećim stranama sa sjedištem u Zagrebu u trajanju od 10 godina.

U 2016. godini INA, d.d. je prodala pet maloprodajnih mjesta društvu Holdina d.o.o. Sarajevo. Neto knjigovodstvena vrijednost maloprodajnih mjesta je 9,8 milijuna kuna, dok je INA, d.d. prodala maloprodajna mjesta po tržišnoj vrijednosti u iznosu od 19,7 milijuna kuna.

Društvo je također korisnik usluga društva JANAF d.d., u kojemu drži 11,795% udjela u vlasništvu (vidi bilješku 19.). Približno 52 milijuna kuna prihoda društva JANAF d.d. od prihoda od prodaje u visini 701 milijuna kuna se odnosi na prihode od INA, d.d. za korištenje naftovodnog sustava društva JANAF d.d. za 2017. godinu (u 2016. godini: 52 milijuna kuna od 709 milijuna kuna prihoda od prodaje).

37. UGOVORNE OBVEZE

Društvo i Grupa imaju neke trajnije poslovne i finansijske obveze koje su dio redovnog poslovanja, a uključuju:

- ▶ obveze istraživanja i razvoja proizašle temeljem ugovora o zajedničkoj proizvodnji,
- ▶ istražne radove na bušotinama u inozemstvu,
- ▶ obveze kupnje, transporta i prodaje plina,
- ▶ činidbene garancije, akreditive i ostala jamstva s hrvatskim i inozemnim bankama,
- ▶ dovršenje izgradnje određene imovine.

Ulaganje u ugovornim područjima sjevernog Jadrana

Aktivnosti privođenja proizvodnji rezervi prirodnog plina na zemljopisnom području sjevernog Jadrana, većinom unutar epikontinentalnog pojasa Republike Hrvatske, odvijaju se kroz ugovore o podjeli proizvodnje (PSA – „Production Sharing Agreement“) koje je INA, d.d. sklopila sa stranim kompanijama na tzv. ugovornim područjima:

- ▶ U 1996. godini i 1997. godini, INA, d.d. i ENI Croatia B.V. sklopili su ugovore o podjeli proizvodnje na ugovornom području Ivana i Aiza-Laura, a realizacija partnerstva odvija se preko zajedničke operativne kompanije INAgip s udjelima 50% : 50%;
- ▶ U 2002. godini, INA, d.d. i EDISON INTERNATIONAL S.p.A sklopili su ugovor o istraživanju i podjeli proizvodnje na ugovornom području Izabela i Iris / Iva. Partnerstvo s EDISON-om odvija se preko zajedničke operativne kompanije ED-INA s poslovnim udjelima: 50% : 50%.

Na području sjevernog Jadrana (3 razradne koncesije) ukupno je instalirano 19 proizvodnih i 1 kompresorska platforma s ukupno 52 proizvodnih bušotina.

BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE

Do sada je u ugovornom području sjeverni Jadran i Aiza-Laura INA, d.d. u kapitalnu izgradnju rudarskih objekata i postrojenja uložila 4.800 milijuna kuna, a od ukupno pridobivenih rezervi udio INA, d.d. kreće se oko 63% proizведенog plina, koji se plasira na hrvatsko plinsko tržište.

Na dan 31. prosinca 2017. godine INAgip je na oba ugovorna područja imao 150 aktivnih ugovora ukupne vrijednosti 343 milijuna kuna, a preostale obveze po tim ugovorima na dan 31. prosinca 2017. godine iznosile su 142 milijuna kuna (2016. godine: 167 milijuna kuna).

Na ugovornom području Izabela, INA, d.d. je do 31. prosinca 2017. godine imala ukupno 354 milijuna kuna kapitalnih ulaganja, investiranih u izgradnju proizvodno-sabirnog-transportnog sustava plinskog polja Izabela. Proizvodnja s polja Izabela je tijekom 2017. godine stabilna i oko 15,6 % viša u odnosu na originalni plan za 2017. godinu. Ukupni udio INA, d.d. u plinu dopremljenog s polja Izabela na platformu Ivana K od početka proizvodnje do 31. prosinca 2017. godine je oko 44,18% (372,8 milijuna Sm³).

Obveze po ugovoru za transport plina

Na dan 31. prosinca 2017. godine buduće ugovorne obveze za transport plina sklopljene s Gas Connect Austria i Plinovodi do 31. prosinca 2018. godine iznose ukupno 1,13 milijuna kuna (2016. godine: 64 milijuna kuna).

Obveze po ugovoru za kupnju plina (Take or pay)

INA, d.d. je zaključila ugovor o obveznoj kupnji plina (Take or pay). Obveza se odnosi na jednogodišnji ugovor o uvozu prirodnog plina koji je potpisana za ovu plinsku godinu. Ovim ugovorom INA, d.d. će nabaviti količine plina potrebne za pokriće nedostatnih količina u prodajnom portfelju. Vrijednost budućih obveza kupnje plina do 1. listopada 2018. godine iznosi ukupno oko 102 milijuna kuna.

Poslovni najam

Najmovi gdje najmodavac zadržava gotovo sve rizike i koristi od vlasništva nad imovinom klasificiraju se kao poslovni najmovi. Poslovni najam se priznaje kao trošak u računu dobiti i gubitka na linearnoj osnovi tijekom razdoblja najma.

Minimalna plaćanja najma po neokazivim poslovnim najmovima izvan INA Grupe su kako slijedi:

	INA Grupa		INA, d.d.	
	31. prosinca 2017.	31. prosinca 2016.	31. prosinca 2017.	31. prosinca 2016.
unutar 1 godine	56	48	47	34
između 2 - 5 godina	63	44	47	23
preko 5 godina	17	-	17	-
	136	92	111	57

Nedospjele ugovorne obveze po poslovnom najmu na dan 31. prosinca 2017. godine su ugovorene od strane INA, d.d. u iznosu od 111 milijuna kuna dok je 11 milijuna kuna poslovnog najma ugovorilo društvo Plavi tim d.o.o., a 8 milijuna kuna ugovorilo je društvo STSI. Na dan 31. prosinca 2016. godine su ugovorene obveze od strane INA, d.d. iznosile 57 milijuna kuna, dok je 16 milijuna kuna poslovnog najma ugovorilo društvo STSI i 14 milijuna kuna poslovnog najma ugovorilo je društvo Rotary Zrt.

38. NEPREDVIĐENE OBVEZE

ZAŠTITA OKOLIŠA

Osnovne djelatnosti Društva i Grupe, koje čine istraživanja, proizvodnja nafte i plina, prijevoz, rafinerijska prerada, proizvodnja i otprema derivata, po svojoj prirodi mogu imati učinak na okoliš, u smislu ispuštanja onečišćujućih tvari u tlo, vodu i zrak. Društvo i Grupa sukladno zakonima i obvezama koji iz njih proizlaze, uredno bilježe, prate i izvješćuju o ispuštanjima u okoliš. Za sva ispuštanja, Društvo i Grupa, sukladno načelu „onečišćivač plaća“ snose troškove nastale onečišćavanjem okoliša. Troškovi obuhvaćaju troškove nastale onečišćavanjem okoliša, troškove praćenja stanja okoliša i primjene utvrđenih mjera te troškove poduzimanja mjera prevencije od onečišćavanja okoliša, bez obzira na to jesu ti troškovi nastali kao rezultat propisane odgovornosti za onečišćavanje okoliša, odnosno ispuštanjem emisija u okoliš ili kao naknade utvrđene odgovarajućim finansijskim instrumentima, odnosno kao obveza utvrđena propisom o smanjivanju onečišćavanja.

INA Grupa redovito objavljuje izvješća o održivosti na godišnjoj osnovi, sukladno Smjernicama Globalne inicijative za izvještavanje. Izvješće obuhvaća cijeli niz ekonomskih, ekoloških i društvenih utjecaja društava INA Grupe na njihove sudionike. Neovisno revizorsko društvo, Ernst & Young d.o.o. angažirano je za obavljanje ograničenog uvjerenja o predmetnom izvješću za 2017. godinu.

Usklađenje poslovanja INA, d.d. s odredbama Direktive o industrijskim emisijama (IED)

Direktiva 2010/75/EU Europskog parlamenta i Vijeća o industrijskim emisijama (IED) je glavni način regulacije emisije zagadivača iz industrijskih instalacija. Direktiva regulira pitanje okolišne dozvole kojom se utvrđuju uvjeti za rad postrojenja i zahtjeva primjenu najboljih raspoloživih tehnika (NRT) kojima se postiže visoki stupanj zaštite okoliša u cjelini (sprečavanje i kontrole emisija u zrak, vodu i tlo, gospodarenje otpadom, energetska učinkovitost i sprečavanje nezgoda). Tijekom 2014. godine ishodena su Rješenja o objedinjenim uvjetima zaštite okoliša (okolišne dozvole) za četiri Inina postrojenja obveznika ishodjenja dozvole: Objekte frakcionacije Ivanić grad, Objekte prerade plina Molve, Rafineriju nafte Sisak i Rafineriju nafte Rijeka.

S ciljem uskladivanja postojeće tehnologije s najboljim raspoloživim tehnikama, tijekom 2017. je nastavljeno provođenje svih projekata u Rafineriji nafte Rijeka, koji su u različitim fazama realizacije.

Dana 9. listopada 2014. godine objavljena je Provedbena odluka komisije o utvrđivanju zaključaka o najboljim raspoloživim tehnikama (NRT), u skladu s Direktivom 2010/75/EU Europskog parlamenta i Vijeća o industrijskim emisijama, za rafiniranje mineralnih ulja i plina, s određenim rokovima za uskladivanje s odredbama Odluke do listopada 2018. godine. U Zaključcima je kao jedna od najboljih raspoloživih tehnika prepoznat i tzv. „bubble koncept“ za integrirano upravljanje emisijama SOx i/ili NOx. Ta je tehnika posebno prikladna za rafinerije nafte, jer se cijela rafinerija promatra kao jedan izvor emisije što pruža veću fleksibilnost u odabiru koji izvor emisije će se uskladiti, na temelju ekonomske isplativosti, pod uvjetom da su rezultirajuće emisije jednake ili manje od emisija koje bi se postigle uskladijanjem svakog pojedinog izvora emisije.

Tijekom 2016. godine INA, d.d. je ugovorila reviziju okolišnih dozvola za rafinerije, što je potrebno zbog objave novih NRT Zaključaka, promjena u odabranoj tehnologiji (FCC), isteka roka za neke projekte te namjere da se koristi „bubble koncept“. U 2017. godini Ministarstvu zaštite okoliša i energetike podneseni su zahtjevi za izmjenu i dopunu Rješenja o objedinjenim uvjetima zaštite okoliša Rafinerije nafte Rijeka i Rafinerije nafte Sisak, budući da su objavljeni Zaključci za rafiniranje mineralnih ulja i plina. INA, d.d. je u obvezi uskladiti se sa NRT Zaključcima do listopada 2018. godine. Temeljna izvješća za Rafineriju nafte Rijeka i Rafineriju nafte Sisak također su dostavljena nadležnim tijelima na odobrenje, što je preduvjet za pokretanje postupka za reviziju dozvola.

Usklađenje poslovanja INA, d.d. sa zakonodavstvom u području emisija stakleničkih plinova

Europski sustav trgovanja emisijskim jedinicama (eng. European Union Emissions Trading Scheme, EU ETS) jedan je od temeljnih mehanizma Europske unije u borbi protiv klimatskih promjena s ciljem izvršenja obveza preuzetih Kyotskim protokolom. Unutar Sustava, dio emisijskih jedinica (jedna emisijska jedinica = 1 tona CO₂) se dobiva besplatno te one služe za „pokrivanje“ emisija iz prethodne godine. Ukoliko postrojenje ima manjak emisijskih jedinica u odnosu na verificirane emisije, ostatak kupuje na tržištu putem dražbi.

Od 1. siječnja 2013. godine Rafinerija nafte Rijeka, Rafinerija nafte Sisak, Objekti frakcionacije Ivanić Grad i Objekti prerade plina Molve dio su Sustava. INA, d.d. ima otvorena četiri računa u Registru unije – po jedan za svako svoje postrojenje. Verificirana Godišnja izvješća o emisijama stakleničkih plinova dostavljena su Hrvatskoj agenciji za okoliš i prirodu na vrijeme, do 1. ožujka 2017. godine. Verifikator je potvrdio emisije unesene u Registar Unije te su emisijske jedinice predane u iznosu jednakom verificiranim emisijama do 30. travnja 2017. godine.

Usklađenje poslovanja INA, d.d. sa zakonskom regulativom u domeni zaštite zraka

Od 1. siječnja 2016. godine postojeća postrojenja moraju udovoljavati strožim graničnim vrijednostima emisija (GVE), kako je propisano Direktivom o industrijskim emisijama (IED). Odredbe Direktive o industrijskim emisijama (IED) prenesene su u hrvatsko zakonodavstvo Uredbom o graničnim vrijednostima emisija (GVE) onečišćujućih tvari u zrak iz nepokretnih izvora (NN 87/17). Za postizanje propisanih graničnih vrijednosti emisija, IED daje mogućnost korištenja izuzeća za postojeća postrojenja, a jedna od njih je i uključivanje u Prijelazni nacionalni plan, uz zadovoljavanje određenih uvjeta. Rafinerije nafte Sisak i Rijeka predale su zahtjev za uključivanjem svojih postojećih velikih uredaja za loženje u Prijelazni nacionalni plan, kojeg je tijekom 2014. godine odobrila Europska komisija.

Uključivanjem u Prijelazni nacionalni plan, rafinerijama se za realizaciju investicija i mjera za smanjenje emisija, a koje bi osigurale usklađenost sa strožim GVE, daje mogućnost postupnog smanjenja emisija dušikovih oksida, sumporovog dioksida i krutih čestica, kroz razdoblje od 1. siječnja 2016. godine do 30. lipnja 2020. godine.

BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE

Sa zakonskim zahtjevima vezanim za usklađivanje s tehničkim standardima zaštite okoliša od emisija hlapivih organskih spojeva (HOS), koje nastaju skladištenjem i distribucijom benzina, usklađena je cjelokupna maloprodajna mreža INA, d.d. kao i autopunilište u Rafineriji nafta Sisak. U 2017. godini, INA, d.d. je nastavila s projektom modernizacije vagonpunilišta u rafinerijama Rijeka i Sisak, modernizacijom postojećih autopunilišta i modernizacijom luke Bakar te sa sanacijom spremnika u obje rafinerije, kako bi se postigla potpuna usklađenost s tehničkim standardima zaštite okoliša za HOS-ove.

Rezerviranja u zaštiti okoliša

Obveze u području rezerviranja za zaštitu okoliša su obveze Društva za remedijaciju i sanaciju onečišćenja uzrokovanih njenim aktivnostima. Mogu se podijeliti u dvije kategorije, a to su rezerviranja za zaštitu okoliša i nepredviđene obveze. Karakteristične aktivnosti na koje se odnose rezerviranja za zaštitu okoliša su procjena utjecaja onečišćenja tla i podzemnih voda, provedba remedijacije, provedba nadzornih aktivnosti u cilju dugoročne kontrole stanja na lokaciji te sanacija onečišćenja, odnosno uklanjanje otpada generiranog tijekom prošlih aktivnosti. Kvartalno se provodi pregled i ažuriranje rezerviranja za zaštitu okoliša, koristeći interne resurse.

S 31. prosincem 2017. godine u INA, d.d. rezerviranja za zaštitu okoliša iznosila su 323 milijuna kuna, a za INA Grupu 335 milijuna kuna, dok su s 31. prosincem 2016. godine u INA, d.d. rezerviranja za zaštitu okoliša iznosila 296 milijuna kuna, a za INA Grupu 308 milijuna kuna. Nepredviđene obveze na dan 31. prosinca 2017. godine na razini INA Grupe procijenjene su u iznosu od 636 milijuna kuna, a na razini INA, d.d. u iznosu od 427 milijuna kuna dok su nepredviđene obveza na dan 31. prosinca 2016. godine na razini INA Grupe procijenjene u iznosu od 636 milijuna kuna, a za INA, d.d. u iznosu od 427 milijuna kuna. Ovi procijenjeni iznosi nepredviđenih obveza nisu evidentirani, jer je vrijeme nastanka događaja nesigurno i nema pouzdanih podataka o onečišćenju.

SUDSKI SPOROVI

Grupa je izložena različitim sudskim sporovima. Sljedeći sporovi se smatraju nepredviđenim obvezama, stoga u financijskim izvještajima nije priznato rezerviranje.

GWDF

U sporu iniciranom od strane GWDF Partnership Gesellschaft Bürgerlicher Rechts i GWDF Limited, Cipar protiv INA-Industrija nafta, d.d. i INA-Naftaplin International Exploration, Channel Islands, pred Trgovačkim sudom u Zagrebu, tužitelj traži naknadu štete u iznosu od približno 60 milijuna kuna nastale zbog neutemeljenog prestanka pregovora. Dana 10. ožujka 2016. godine je donesena presuda, a tužiteljev je zahtjev odbijen je u cijelosti. Dana 18. ožujka 2016. godine tužitelj je podnio žalbu i postupak pred Visokim trgovačkim sudom je još u tijeku.

EKO MEDIA D.O.O.

U rujnu 2012. godine INA, d.d. je sklopila ugovor s EKO MEDIA d.o.o. EKO MEDIA d.o.o. nije uspjela redovito izvršavati svoje obveze. INA, d.d. je raskinula ugovor s EKO MEDIA d.o.o. na početku 2014. godine. Dana 19. prosinca 2014. godine EKO MEDIA je podnijela tužbu protiv INA, d.d. uz specifikaciju tužbenog zahtjeva na iznos od 106 milijuna kuna. INA, d.d. je podnijela službeni odgovor na tužbu EKO MEDIE te protutužbu u kojoj je istaknula prigovor prijeboja po osnovi stjecanja bez osnove te zatražila izdavanje privremenih mjera zabrane upotrebe reklamnih ploča. Prvostupanjski postupak je u tijeku i provedeno je financijsko vještačenje kojim je utvrđena visina dugovanja društva EKO MEDIA d.o.o. u trenutku raskida ugovora. Sljedeća raspjava zakazana je 14. veljače 2018. godine.

ĐURO ĐAKOVIĆ

ĐURO ĐAKOVIĆ - ZAVARENE POSUDE d.d. (nadalje: ĐĐ) podnijelo je odštetni zahtjev protiv INA, d.d. temeljem tvrdnje da je INA, d.d. postupala protivno načelu savjesnosti i poštenja prilikom izvršenja svojih obveza temeljem potpisanih Ugovora o kupoprodaji plinskih boca, odnosno da je namjerno spriječila ispunjenje uvjeta za povećanom narudžbom boca te time tužitelju nanijela ukupnu štetu od oko 29 milijuna kuna. Predmetni ugovor vezan je uz Sporazum o nagodbi koji su isti dan potpisale INA,d.d., OSIMPEX (društvo majka Đure Đakovića), FEROIMPEX (društvo kćer Đure Đakovića) te ĐĐ, kojim je dogovoren da će ĐĐ pristupiti dugu OSIMPEXA i FEROIMPEXA prema INA, d.d. (temeljem cesije između INA OSIJEK PETROLA, čiji su kupci ranije spomenuta društva i INA, d.d.) te da će se taj dug prebiti kupovinom plinskih boca temeljem Ugovora o kupoprodaji plinskih boca pod određenim uvjetima; prvihi 20.000 boca neće se uzeti u obzir, no sve naknadne narudžbe trebale bi se prebiti dugom. ĐĐ tvrdi da je INA, d.d. namjerno spriječila ispunjenje uvjeta za takve naknadne narudžbe, unatoč činjenici da bi se iz ranije uspostavljene poslovne suradnje s PROPLINOM (bivše ovisno društvo INA, d.d. pripojeno INA, d.d. 2011. godine) moglo razumno očekivati da će doći do takvih naknadnih narudžbi. INA, d.d. je pripremila i podnijela odgovor na tužbu. Sud je zakazao prvo ročište za 5. veljače 2018.

LJUBLJANSKA BANKA

Cjelokupno potraživanje tužitelja, Ljubljanska banka, Ljubljana, Slovenija protiv INA, d.d. u iznosu od 60 milijuna kuna proizašlo je iz dva ugovora iz 1982. godine o korištenju kratkoročnog deviznog kredita u inozemstvu koje je INA, d.d. - Rafinerija nafte Rijeka sklopila s Ljubljanskim bankom - Osnovnom bankom Zagreb. Zbog složenosti pravnog pitanja (potraživanje izmijenjene zatezne kamate) ishod postupka je i dalje neizvjestan. Vrhovni sud još nije odlučio o uloženoj reviziji, stoga tijekom 2017. godine nisu poduzimane daljnje pravne radnje.

KONCESIJE

Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta (nadalje u tekstu: Ministarstvo) je 29. srpnja 2011. godine donijelo tri Odluke oduzimajući INA, d.d. licencu za istraživanje ugljikovodika u istraživačkim područjima "Sava", "Drava" i "Sjeverozapadna Hrvatska". INA, d.d. je 29. kolovoza 2011. godine podnijela tri upravne tužbe protiv odluke Ministarstva. Upravni sud je poništil odluke Ministarstva. Ministarstvo je 10. studenog 2014. godine i 20. veljače 2015. godine donijelo novu odluku kojom je ponovo oduzelo INA, d.d. licencu za istraživanje ugljikovodika u istraživačkim područjima "Sava", "Sjeverozapadna Hrvatska" i "Drava" s istim objašnjenjima. INA, d.d. je podnijela tužbu protiv novih odluka Ministarstva vezanih uz istraživačka područja „Sava“, „Drava“ i „SZ Hrvatska“ te tražila izdavanje privremene mjere. Rješenjem iz travnja 2015. godine Upravni sud je odbio zahtjev INA, d.d. za izdavanje prijevremene mjere. INA, d.d. je na takvu odluku uložila žalbu koju je Visoki upravni sud RH u lipnju 2015. godine odbio. U studenom 2016. godine Upravni sud je donio presudu kojom je odbio upravnu tužbu INA, d.d. podnesenu protiv rješenja koje se odnosi na istraživačko područje „Drava“. INA, d.d. je uložila žalbu na odluku u prosincu 2016. godine.

Dana 8. rujna 2017. godine INA, d.d. zaprimila je Presudu Visokog Upravnog suda RH, kojom je žalba INA, d.d. protiv prвostupanske presude u predmetu „Drava“ odbijena. Time je Rješenje o oduzimanju odobrenja za istraživanje ugljikovodika u istraživačkom području „Drava“, koje je donijelo nadležno Ministarstvo, postalo konačno. Presude koje se odnose na tužbe protiv rješenja vezana uz istraživačko područje „Sava“ i „Sjeverozapadna Hrvatska“ još nisu donesene.

Dana 6. listopada 2017. godine INA, d.d. je podnijela ustavnu tužbu Ustavnom судu RH protiv presuda Visokog upravnog i Upravnog suda RH u slučaju „Drava“ u kojoj INA, d.d. zahtjeva od Ustavnog suda da poništi navedene presude. INA, d.d. čeka odluku Ustavnog suda.

R.I.G.-TEHNIČKI SERVISI GRUPA D.O.O. C/A CROSCO

R.I.G.-TEHNIČKI SERVISI GRUPA d.o.o. podnijelo je tužbu protiv CROSCO, naftni servisi, d.o.o (član INA Grupe, INA, d.d. je 100% vlasnik) u vrijednosti 82 milijuna kuna (cca 11 milijuna EUR) s kamatama koje teku od 10. ožujka 2010. godine, za štetu uzrokovano neplaćanjem dodatnih i nepredviđenih radova i u manjoj mjeri, štete zbog gubitka računalne opreme. Predmet je u pripremnoj fazi, sud prikuplja podatke, a svaka strana dostavlja podneske i predlaže dokaze. Na ročištu održanom 19.listopada 2017. godine u spis je predana pravomoćna optužnica protiv zastupnika/članova društva R.I.G -TEHNIČKI SERVISI GRUPA i samog društva R.I.G.-TEHNIČKI SERVISI GRUPA. Sud je pozvao stranke na dostavu dodatne dokumentacije.

PREDMETI BELVEDERE (UKLJUČUJUĆI I TUŽBU CLEOSTONE)

INA, d.d. i Belvedere d.d. su 2005. godine sklopili Sporazum o javnobilježničkom osiguranju tražbine zasnivanjem fiducija na nekretninama Belvedere d.d. radi osiguranja povrata zajma. S obzirom na to da zajam nije vraćen, INA, d.d. je pokrenula postupak prodaje nekretnine, i ista je prodana društву Vila Larus d.o.o., a iz čega se INA, d.d. namirila u iznosu od 24 milijuna kuna na ime glavnice i ugovorne kamate. Radi navedenog je tužitelj pokrenuo postupak radi proglašenja ugovora o kupoprodaji nekretnine niштetnim, kao i postupak radi ukidanja klauzule ovršnosti na Sporazumu o zasnivanju fiducija.

Postupak radi poništenja ugovora o kupoprodaji nekretnine je prvostupanjski okončan u korist INA, d.d. te je povodom žalbe tužitelja takva odluka prvostupanjskog suda postala i pravomoćna nakon što je Visoki trgovacki sud RH odbio žalbu tužitelja i potvrdio presudu.

Postupak radi ukidanja klauzule ovršnosti je okončan u prvom stupnju u korist INA, d.d. te se čeka odluka višeg suda povodom žalbe tužitelja.

BELVEDERE – 24 MILIJUNA KUNA , 018-11/17

Tužitelj je podnio tužbu Trgovackom suds u Zagrebu sa zahtjevom za povratom primljenih sredstava s osnove kupoprodaje „Hotela Belvedere“ tvrdeći da je prodaja nekretnina na kojima je INA, d.d. imala založno pravo – fiduciju, nezakonita. Tužitelj tvrdi

da INA, d.d. nije imala pravo namiriti svoje potraživanje prodajom nekretnine, jer da se tužitelj nalazio u krizi u trenutku plasiranja zajma, pa da se time zapravo radi o zajmu kojim se nadomješta kapital, a koji se onda u stečajnom postupku namiruje kao tražbina nižeg isplatnog reda. Takoder je izneseno da je javni bilježnik povrijedio druge zakonske propise. Dan je odgovor na tužbu u kojem su osporeni navodi tužitelja odnosno da se ne radi o zajmu kojim se nadomješta kapital.

BELVEDERE – 220 MILIJUNA KUNA, 018-14/17

Tužitelj je podnio tužbu Trgovačkom sudu u Zagrebu sa zahtjevom za naknadom štete tvrdeći da je INA, d.d. tužitelju nanijela štetu prodajom njegovih nekretnina na kojima je imala založno pravo – fiduciju, čime je tužitelj onemogućen u nastavku poslovanja. Tužitelj tvrdi da se šteta ogleda u činjenici da se radilo o zajmu kojim se nadomješta kapital a koji se onda u stečajnom postupku namiruje kao tražbina nižeg isplatnog reda. INA, d.d. je dala odgovor na tužbu u kojem je osporila sve navode tužitelja kako po osnovi tako i visini, te istaknula da je naplata predmetne tražbine bila osigurana razlučnim pravom koje vjerovniku u stečaju daje pravo na odvojeno namirenje.

39. FINANCIJSKI INSTRUMENTI I UPRAVLJANJE RIZICIMA

Upravljanje rizikom kapitala

Primarni cilj INA Grupe u upravljanju kapitalom, je osiguranje zdravih kapitalnih pokazatelja u svrhu podrške svim poslovnim aktivnostima te maksimiziranja vrijednosti svih dioničara, kroz optimiranje stanja između dužničkog i vlasničkog kapitala. Struktura kapitala INA Grupe se sastoji od dužničkog dijela koji uključuje primljene zajmove i kredite objavljene u bilješkama 25. i 27. ustanovljene za novac u blagajni i stanja na računima u bankama (tzv. neto dug) i vlasničke glavnice, koja obuhvaća upisani kapital, rezerve, zadržanu dobit i nekontrolirajuće udjele, objavljene u bilješkama 34. i 35.

INA Grupa analizira strukturu kapitala kvartalno. U sklopu pregleda, promatra se cijena kapitala i rizici povezani sa svakom klasom kapitala. Interno se utvrđuje maksimalni koeficijent financiranja INA Grupe.

Koeficijent financiranja na kraju izvještajnog razdoblja:

	INA Grupa		INA, d.d.	
	31. prosinca 2017.	31. prosinca 2016.	31. prosinca 2017.	31. prosinca 2016.
Dug:	1.825	3.112	1.603	2.888
Dugoročni krediti	122	271	122	271
Kratkoročni krediti	1.581	2.706	1.359	2.482
Tekući dio dugoročnih obveza	122	135	122	135
Novac i novčani ekvivalenti	(428)	(611)	(364)	(500)
Neto dug	1.397	2.501	1.239	2.388
Ukupno kapital	11.526	10.597	11.881	10.767
Ukupni kapital i neto dug	12.923	13.098	13.120	13.155
Koeficijent financiranja	11%	19%	9%	18%

Dug obuhvaća obveze po dugoročnim i kratkoročnim zajmovima i kreditima (bez derivativa i ugovora o financijskim garancijama), kako je navedeno u bilješkama 25 i 27.

Ukupni kapital čine kapital, rezerve, zadržana dobit ili preneseni gubitak te nekontrolirajući udjeli kojima INA Grupa upravlja kao kapitalom.

Kategorije finansijskih instrumenata

	Knjigovodstvena vrijednost			
	INA Grupa		INA, d.d.	
	31. prosinca 2017.	31. prosinca 2016.	31. prosinca 2017.	31. prosinca 2016.
Finansijska imovina				
Novac i novčani ekvivalenti	428	611	364	500
Krediti i potraživanja	1.613	1.854	4.070	3.758
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	665	676	665	676
Pozitivna fer vrijednost derivativa	62	38	62	38
Pozitivna fer vrijednost zaštićenih transakcija	-	17	-	17
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	6	6	6	6
Finansijske obveze				
Obveze po kreditima	1.825	3.113	1.787	3.139
Obveze prema dobavljačima	1.171	1.857	1.098	1.808
Negativna fer vrijednost zaštićenih transakcija	-	19	-	19
Negativna fer vrijednost derivativa	65	45	65	45

Ciljevi upravljanja finansijskim rizicima

INA Grupa kontinuirano nadgleda i upravlja finansijskim rizicima. Smjernice riznice INA Grupe i Postupak upravljanja finansijskim rizicima u INA, d.d. pruža okvir unutar kojeg INA, d.d. i konsolidirana ovisna društva INA, d.d. upravljaju i održavaju na prihvatljivoj razini rizik robnih cijena, tečajni i kamatni rizik, omogućavajući da se postignu strateški ciljevi uz zaštitu buduće finansijske stabilnosti i fleksibilnosti INA Grupe. INA, d.d. integrira i mjeri finansijske rizike na nivou INA Grupe u modelu finansijskih rizika koristeći Monte Carlo simulaciju, a Izveštaj o izloženosti finansijskim rizicima redovito se podnosi višem menadžmentu.

Općenitim pristupom, INA, d.d. prepostavlja poslovne aktivnosti kao dobro balansiran integrirani portfelj i ne štiti pojedine elemente svoje izloženosti finansijskim rizicima u tijeku uobičajenog poslovanja. Time INA, d.d. aktivno upravlja svojom izloženostu finansijskim rizicima u slijedeće svrhe:

- ▶ na korporativnom nivou – održavanje finansijskih pokazatelja, zaštita izloženosti velikim novčanim transakcijama, itd;
- ▶ na nivou poslovne djelatnosti – smanjenje izloženosti promjenama tržišnih cijena u slučaju promjena uobičajenih poslovnih aktivnosti (npr. planirano redovno zaustavljanje rafinerijskih postrojenja u svrhe remonta).

Riznica INA, d.d. obavlja finansijske aktivnosti za INA, d.d., koordinira finansijsko poslovanje INA Grupe na domaćem i međunarodnim finansijskim tržištima te prati i upravlja finansijskim rizicima vezanim uz poslovne aktivnosti INA Grupe. Najvažniji rizici, zajedno s metodama korištenim za upravljanje tim rizicima opisani su u nastavku.

INA Grupa u vrlo ograničenoj mjeri koristila je derivativne (izvedene) instrumente za upravljanje finansijskim rizicima. Derivativni finansijski instrumenti, regulirani su potpisivanjem ISDA (International Swaps and Derivatives Association) Ugovora s drugim ugovornim stranama. INA Grupa ne koristi derivativne finansijske instrumente u špekulativne svrhe.

TRŽIŠNI RIZICI

Upravljanje rizicima robnih cijena

Promjenjivost cijena sirove nafte i plina je prevladavajući element u poslovnom okruženju INA Grupe. INA Grupa je kupac nafte koja se najčešće kupuje kratkoročnim aranžmanima u dolarima po trenutno važećoj cijeni na tržištu. Potrebne količine prirodnog plina u 2017. godini INA Grupa je uvozila po cijenama formiranim na spot tržištu i denominiranim u eurima.

BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE

Uz istraživanje i proizvodnju, te rafinerijsku preradu, jedna od temeljnih djelatnosti INA, d.d. je marketing i prodaja rafinerijskih proizvoda i prirodnog plina. Cijena naftnih derivata se formirala tjedno na tržišnim principima, omogućavajući brže reagiranje na promjene tržišnih cijena.

Sukladno Smjernicama riznice INA Grupe i Postupku upravljanja financijskim rizicima u INA, d.d., kako bi zaštitila izloženost financijskim rizicima na korporativnom nivou i nivou poslovne djelatnosti, INA, d.d. ima na raspolaganju terminske (swap) i opcijske instrumente. U 2015. godini INA, d.d. je zaključila kratkoročne terminske swap transakcije s ciljem zaštite promjena u zalihamama i perioda za određivanje cijena. Ove transakcije su inicirane s ciljem smanjenja izloženosti potencijalnim oscilacijama cijena tijekom razdoblja smanjenja zaliha u rafinerijama, te zbog uskladivanja perioda za određivanje cijene prilikom kupovine sirove nafte i derivata s periodom prerade nafte i periodom za određivanje prodajne cijene derivata.

Na dan 31.prosinca 2016. godine pozitivna fer vrijednost od zaštićenih transakcija vezanih uz cijenu robe iznosila je 17 milijuna kuna te 19 milijuna kuna negativne fer vrijednosti s osnova zaštićenih transakcija vezanih uz cijenu robe (vidi bilješku 23 i bilješku 26). Na dan 31. prosinca 2017. nema fer vrijednosti s osnova zaštićenih transakcija vezanih uz cijenu robe.

Upravljanje tečajnim (valutnim) rizikom

Kako INA Grupa posluje i u Hrvatskoj i u inozemstvu, mnoge transakcije određuje i obavlja u stranoj valuti, pa je tako i izložena rizicima valutnih tečajeva.

INA Grupa ima neto dugu izloženost u dolarima i eurima, te neto kratku kunsku izloženost operativnih novčanih tokova. Načelno, za upravljanje valutnim rizikom kojemu je INA Grupa izložena primjenjuje se prirodna zaštita od rizika koja se temelji na načelu da bi kombinacija valuta u portfelju duga trebala odražavati valutnu poziciju slobodnog novčanog toka INA Grupe. Nadalje, kako bi se izbjegla prevelika izloženost kretanju pojedinačne valute (tj. američkog dolara), INA, d.d. primjenjuje pristup portfelja prilikom odabira kombinacije valuta u portfelju duga.

INA, d.d. može koristiti međuvalutni swap kako bi prilagodila kombinaciju valuta u portfelju duga. Na 31. prosinca 2017. godine nije bilo otvorenih međuvalutnih transakcija.

U idućoj tablici su prikazani knjigovodstveni iznosi monetarne imovine i monetarnih obveza INA Grupe i INA, d.d. u stranoj valuti na izvještajni datum.

INA Grupa	Obveze		Imovina	
	31. prosinca 2017.	31. prosinca 2016.	31. prosinca 2017.	31. prosinca 2016.
Iznos denominiran u valuti EUR	1.185	1.936	208	272
Iznos denominiran u valuti USD	867	2.131	931	1.287
	2.052	4.067	1.139	1.559

INA, d.d.				
Iznos denominiran u valuti EUR	1.078	1.814	938	156
Iznos denominiran u valuti USD	832	2.076	1.011	1.077
	1.910	3.890	1.949	1.233

Analiza osjetljivosti na valutni rizik

INA Grupa je uglavnom izložena valutnom riziku promjene tečaja kune u odnosu na tečaj dolara i tečaj eura, zbog trgovanja naftom i plinom na međunarodnom tržištu te denominacije dugovnog portfelja INA Grupe u navedenim valutama.

U idućoj tablici analizirana je osjetljivost INA Grupe i INA, d.d. na slabljenje tečaja kune od 10% na dan 31.prosinca 2017. godine (10% u 2016. godini) u odnosu na relevantne strane valute. Prethodne stope osjetljivosti su stope koje predstavljaju procjenu rukovodstva o uobičajenim promjenama valutnih tečajeva. Analiza osjetljivosti uključuje monetarnu imovinu i monetarne obveze u stranim valutama. Analiza osjetljivosti uključuje samo otvorene novčane stavke u stranoj valuti i njihovo preračunavanje na kraju razdoblja temeljem postotne promjene valutnih tečajeva. Negativan broj pokazuje smanjenje dobiti ako se kuna u odnosu na predmetnu valutu promijenila za gore navedene postotke. U slučaju obrnuto proporcionalne promjene vrijednosti kune u odnosu na predmetnu valutu, utjecaj na dobit bio bi jednak i suprotan.

INA Grupa	Utjecaj valute USD		Utjecaj valute EUR	
	31. prosinca 2017.	31. prosinca 2016.	31. prosinca 2017.	31. prosinca 2016.
Dobit/(gubitak)	6	(84)	(98)	(166)
	6	(84)	(98)	(166)
INA, d.d.				
Dobit/(gubitak)	18	(100)	(14)	(166)
	18	(100)	(14)	(166)

Izloženost promjeni tečaja prikazanih valuta za 10% najvećim dijelom povezana je sa stanjem obveza prema dobavljačima i primljenih kredita iskazanim u američkim dolarima (USD) i eurima (EUR).

Upravljanje rizikom kamatnih stopa

Zbog činjenice da društva INA Grupe u pravilu koriste izvore financiranja s promjenjivim kamatnim stopama, INA Grupa je izložena riziku promjene kamatnih stopa.

INA Grupa ne špekulira s kretanjem kamatnih stopa, stoga prvenstveno odabire promjenjivu kamatnu stopu. Međutim, kod nekih instrumenata i određenih makro okruženja, odabir fiksne kamatne stope može biti povoljniji.

INA, d.d. sukladno Postupku upravljanja finansijskim rizicima u INA, d.d., može koristiti kamatne swap transakcije kako bi upravljala relativnim nivoom izloženosti kamatnom riziku novčanog toka povezanim s promjenjivim kamatnim stopama. Na dan 31. prosinca 2017. nije bilo otvorenih kamatnih swap transakcija.

Analiza osjetljivosti na kamatni rizik

Analiza osjetljivosti u nastavku temeljena je na izloženosti riziku promjene kamatnih stopa na datum izvještaja o finansijskom položaju. Za obvezu vezane za promjenjivu kamatnu stopu analiza je izrađena uz pretpostavku da je iznos obveza iskazanih na datum bilance vrijedio tijekom cijele godine. Povećanje ili smanjenje kamatnih stopa za 50 ili 200 baznih poena koristi se u internom izvještavanju o riziku kamatne stope i predstavlja procjenu menadžmenta o razumnoj mogućoj promjeni kamatnih stopa.

U slučaju povećanja/smanjenja kamatne stope za 200 baznih poena, uz pretpostavku stabilnih ostalih varijabli, došlo bi do sljedećih promjena u kamatnim rashodima INA Grupe i INA, d.d.

	INA Grupa		INA, d.d.	
	2017.	2016.	2017.	2016.
Utjecaj promjene kamatne stope kratkoročnih kredita	32	54	27	50
Utjecaj promjene kamatne stope dugoročnih kredita	5	8	5	8
Ukupna promjena:	37	62	32	58

U slučaju povećanja kamatnih stopa za 200 baznih poena, kamatni rashodi INA Grupe u 2017. godini bi se povećali za 37 milijuna kuna, dok bi pri povećanju za 50 baznih poena povećanje iznosilo 9 milijuna kuna (u 2016. godini povećanje za 62 milijuna kuna pri povećanju kamatnih stopa za 200 baznih poena, odnosno 16 milijuna kuna pri povećanju za 50 baznih poena).

Istovremeno, kamatni rashodi INA, d.d. u 2017. godini bi se povećali za 32 milijuna kuna u slučaju povećanja kamatnih stopa za 200 baznih poena, dok bi povećanje iznosilo 8 milijuna kuna pri povećanju od 50 baznih poena (u 2016. godini povećanje za 58 milijun kuna pri povećanju kamatnih stopa za 200 baznih poena, odnosno za 14 milijuna kuna pri povećanju za 50 baznih poena). Ekvivalentno smanjenje kamatnih stopa rezultiralo bi smanjenjem kamatnih rashoda u istim iznosima.

Ostali cjenovni rizici

INA Grupa je izložena rizicima promjene cijene glavnice koji proizlaze iz vlasničkih udjela. Vlasnički udjeli se drže iz strateških razloga, a ne radi trgovana.

Analiza osjetljivosti cijene glavnice

Analize osjetljivosti iznesene u nastavku su odredene na temelju izloženosti cjenovnom riziku glavnice na izvještajni datum.

Da su cijene glavnice bile 10 % više:

- ▶ to ne bi utjecalo na dobit tekuće godine zaključno s 31. prosinca 2017. godine, budući da su vlasnički udjeli svrstani u kategoriju raspoloživih za prodaju,
- ▶ ostale rezerve INA, d.d. u glavnici bile bi više za 61,8 milijuna kuna kao posljedica promjena fer vrijednosti dionica raspoloživih za prodaju.

U slučaju smanjenja za 10% utjecaj na glavnici bio bi jednak i suprotan.

UPRAVLJANJE KREDITNIM RIZICIMA

Prodajom robe i usluga kupcima na odgodu plaćanja nastaje kreditni rizik, rizik od neplaćanja odnosno neizvršenja ugovornih obveza od strane kupaca INA Grupe. Dospjela potraživanja od kupaca negativno utječu na likvidnost INA Grupe, a dospjela ispravljena potraživanja negativno utječu i na financijski rezultat INA Grupe. Sukladno važećem Postupku upravljanja kreditnim rizicima u poslovanju s kupcima provode se aktivnosti u cilju zaštite od rizika naplate potraživanja. Kupci se svrstavaju u skupine rizičnosti prema financijskim pokazateljima poslovanja i dosadašnjem poslovanju s INA Grupom te se za svaku skupinu primjenjuju odgovarajuće mjere zaštite od kreditnog rizika. Za kategorizaciju kupaca uglavnom se koriste podaci iz službenih finansijskih izvješća kupaca te se pribavljaju ocjene neovisnih bonitetnih kuća. Analiza izloženosti i kreditno ocjenjivanje kupaca izrađuju se kontinuirano te se kreditna izloženost prati i kontrolira kroz kreditne limite koji se mijenjaju i provjeravaju najmanje jednom godišnje. INA Grupa od kupaca prikuplja instrumente osiguranja plaćanja, gdje god je to moguće, a u svrhu minimiziranja mogućih kreditnih rizika uslijed neizvršenja plaćanja ugovornih obveza.

INA Grupa kontinuirano prati svoju izloženost prema kupcima s kojima posluje, kao i njihovu kreditnu sposobnost u svrhu smanjenja rizika naplate potraživanja.

INA Grupa posluje s velikim brojem kupaca različite djelatnosti i veličine. Dio prodaje roba na odgodu odnosi se na državne institucije i kupce u državnom vlasništvu, te vlasništvu lokalne samouprave, koji ne dostavljaju instrumente osiguranja plaćanja. Od ostalih kupaca kao instrument osiguranja plaćanja uglavnom se prikupljaju zadužnice, kao najzastupljeniji instrument osiguranja plaćanja na hrvatskom tržištu, te bankovne garancije, a ujedno se koristi i osiguranje potraživanja, dok se od inozemnih kupaca kao instrument osiguranja plaćanja najčešće pribavljaju akreditivi te u manjem broju bankovne i korporativne garancije, a u iznimnim slučajevima i mjenice.

INA Grupa nema značajniju kreditnu izloženost koja nije pokrivena instrumentima osiguranja plaćanja, osim prema državnim tijelima i poduzećima u državnom vlasništvu, te vlasništvu lokalne samouprave, kao i izloženost prema kupcima temeljem pojedinih koncesijskih ugovora u inozemstvu.

UPRAVLJANJE RIZIKOM LIKVIDNOSTI

Odgovornost za upravljanje rizikom likvidnosti snosi Uprava, koja postavlja odgovarajući okvir za upravljanje rizikom likvidnosti, s ciljem upravljanja kratkoročnim, srednjoročnim i dugoročnim zahtjevima financiranja i likvidnosti. INA Grupa upravlja rizikom likvidnosti održavajući adekvatne rezerve i kreditne linije, kontinuirano uspoređujući planirani i ostvareni tijek novca uz praćenje dospjeća potraživanja i obveza.

Politika INA Grupe je osigurati dovoljno vanjskih izvora financiranja s ciljem postizanja odgovarajuće razine raspoloživih okvirnih linija radi osiguranja likvidnosti INA Grupe kao i investicijskih potreba.

Dana 31. prosinca 2017. godine INA Grupa je imala ugovorenih i raspoloživih kratkoročnih linija u iznosu od 2.235 milijuna kuna (srednji tečaj HNB-a) isključujući dozvoljena prekoračenja i kreditne linije za financiranje kupovine nafte i derivata te ugovorenih i raspoloživih dugoročnih kreditnih linija u iznosu od 2.754 milijuna kuna (srednji tečaj HNB-a).

Sukladno uobičajenoj međunarodnoj praksi, INA, d.d. ima ugovorene kratkoročne kreditne linije („trade finance“) s prvaklasmom poslovnim bankovnim grupacijama u svrhu kupovine nafte i derivata. Na dan 31. prosinca 2017. godine stanje ugovorenih i raspoloživih kratkoročnih kreditnih linija za kupovinu sirove nafte i derivata iznosilo je 1.085 milijuna dolara.

Za detalje glavnih vanjskih izvora sredstava INA Grupe vidi bilješke 25 i 27.

S ciljem diversifikacije izvora financiranja te osiguranja dostačnog stupnja likvidnosti i financijske stabilnosti INA, d.d. kontinuirano razmatra različite mogućnosti financiranja i od strane drugih kreditora.

Tablična analiza rizika likvidnosti i rizika kamatnih stopa

Tablice u nastavku prikazuju dospijeća ugovornih obveza INA Grupe i INA, d.d. iskazanih u izvještaju o finansijskom položaju na kraju razdoblja. Analiza je izrađena na temelju nediskontiranih novčanih odljeva po finansijskim obvezama na datum dospijeća. Tablica uključuje novčane tokove po glavnici i kamatama.

INA Grupa	do 1 mj.	od 1 do 12 mj.	od 1 god. do 5 god.	nakon 5 god.	Ukupno
31. prosinca 2017. godine					
Beskamatne obveze	1.277	436	50	-	1.763
Kamatne obveze	1.133	578	125	-	1.836
	2.410	1.014	175	-	3.599
31. prosinca 2016. godine					
Beskamatne obveze	1.807	546	53	15	2.421
Kamatne obveze	1.345	1.512	282	-	3.139
	3.152	2.058	335	15	5.560
INA, d.d.					
31. prosinca 2017. godine					
Beskamatne obveze	1.052	426	44	-	1.522
Kamatne obveze	1.132	540	125	-	1.797
	2.184	966	169	-	3.319
31. prosinca 2016. godine					
Beskamatne obveze	1.645	511	37	14	2.207
Kamatne obveze	1.345	1.538	282	-	3.165
	2.990	2.049	319	14	5.372

Beskamatne obveze INA, d.d. do jednog mjeseca najvećim dijelom sastoje se od obveza prema dobavljačima u iznosu od 787 milijuna kuna za 2017. godinu (1.498 milijuna kuna u 2016. godini).

Beskamatne obveze INA, d.d. duže od pet godina odnose se na obveze prema državi za otkup stanova i odgodeni prihod od prodanih stanova.

U kamatnim obvezama prikazane su obveze s osnove kratkoročnih i dugoročnih kredita.

Fer vrijednost finansijskih instrumenata

Metode procjene i prepostavke u određivanju fer vrijednosti

Fer vrijednosti finansijske imovine i finansijskih obveza se određuju kako slijedi:

- ▶ fer vrijednost finansijske imovine i finansijskih obveza kojima se trguje na aktivnim likvidnim tržištima, pod standardnim uvjetima, određuje se prema cijenama koje kotiraju na tržištu;
- ▶ fer vrijednost ostale finansijske imovine i ostalih finansijskih obveza određuje se u skladu s modelima za određivanje cijena, a na temelju analize diskontiranih novčanih tokova koristeći cijene iz poznatih transakcija na tržištu i cijene koje se nude za slične instrumente;
- ▶ fer vrijednost derivativnih instrumenata se izračunava koristeći izlistane cijene. Gdje takve cijene nisu dostupne, koristi se analiza diskontiranih novčanih tokova primjenom važeće krivulje prinosa za razdoblje trajanja instrumenata kod neopcijskih derivativa, dok se za opcijske derivative koriste modeli za utvrđivanje cijena opциja. Terminski valutni ugovori se vrednuju koristeći kotirane forward tečajeve i krivulje prinosa izvedene iz kotiranih kamatnih stopa po ugovorima sa sličnim dospijećem. Kamatni swapovi se vrednuju po sadašnjoj vrijednosti procijenjenih budućih novčanih tokova i diskontiraju na temelju važećih krivulja prinosa izvedeni iz kotiranih kamatnih stopa.

BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE

Mjerenje fer vrijednosti finansijskih instrumenata

U tablici su analizirani finansijski instrumenti koji su nakon prvog priznavanja svedeni na fer vrijednost, razvrstani su u tri skupine ovisno o dostupnosti pokazatelja fer vrijednosti:

- ▶ 1. razina dostupnih pokazatelja – pokazatelji fer vrijednosti su izvedeni iz (neusklađenih) cijena koje kotiraju na aktivnim tržištima za identičnu imovinu i identične obveze;
- ▶ 2. razina dostupnih pokazatelja – pokazatelji fer vrijednosti su izvedeni iz drugih podataka, a ne iz kotiranih cijena iz 1. razine, a odnose se na promatrano sredstvo ili obvezu (tj. njihove cijene) ili neizravno (izvedeni iz cijena) i
- ▶ 3. razina pokazatelja – pokazatelji izvedeni primjenom metoda vrednovanja u kojima su kao ulazni podaci korišteni podaci o imovini ili obvezama koji se ne temelje na dostupnim tržišnim podacima (nedostupni ulazni podaci).

Pokazatelji fer vrijednosti priznati u izvještaju o finansijskom položaju

INA GRUPA i INA, d.d.

31. prosinca 2017.

	Razina 1	Razina 2	Razina 3	Ukupno
Finansijska imovina po fer vrijednosti				
Imovina raspoloživa za prodaju*	618	-	-	618
Pozitivna fer vrijednost derivativa	-	62	-	62
Finansijske obveze po fer vrijednosti				
Negativna fer vrijednost derivativa	-	65	-	65
31. prosinca 2016.				
	Razina 1	Razina 2	Razina 3	Ukupno
Finansijska imovina po fer vrijednosti				
Imovina raspoloživa za prodaju*	630	-	-	630
Pozitivna fer vrijednost zaštićenih transakcija	-	17	-	17
Pozitivna fer vrijednost derivativa	-	38	-	38
Finansijske obveze po fer vrijednosti				
Negativna fer vrijednost zaštićenih transakcija	-	19	-	19
Negativna fer vrijednost derivativa		45		45

* prikazana je samo imovina raspoloživa za prodaju po fer vrijednosti, preostali vlasnički instrumenti klasificirani kao imovina raspoloživa za prodaju u iznosu od 47 milijuna kuna obračunavaju se po metodi troška (2016.: 47 milijuna kuna) i zbog toga nisu prikazani u gornjoj tablici.

Tijekom godine se nisu obavljali transferi između razina dostupnih pokazatelja 1 i 2.

(a) Finansijski instrumenti na razini 1

Fer vrijednost finansijskih instrumenata na razini 1 uključuju dionice JANA-a klasificirane kao ulaganja raspoloživa za prodaju za koje je vrijednost određena prema cijenama koje kotiraju na tržištu. Tržište se smatra aktivnim ako su cijene koje kotiraju trenutne i redovito dostupne.

(b) Finansijski instrumenti na razini 2 i 3

Fer vrijednost finansijskih instrumenata kojima se ne trguje na aktivnom tržištu je određena metodama vrednovanja.

Posebne metode vrednovanja korištene za vrednovanje finansijskih instrumenata uključuju:

- ▶ Fer vrijednost zaštićenih transakcija vezanih uz cijenu robe se izračunava na temelju ostvarenih povjesnih kotacija od Plattsa i tržišnih terminskih kotacija temeljnih roba.
- ▶ Fer vrijednost ugrađenih terminskih ugovora u stranoj valuti je utvrđena na osnovi trenutačnih tržišnih tečajeva stranih valuta na datum izvještaja o finansijskom položaju te je ugrađeni derivativ vrednovan kao razlika kumulativnog indeksa inflacije između ugovornog eskalatora inflacije i inflacije u državi u kojoj je ugovor izvršen.

Navedene metode vrednovanja koriste tržišne podatke uvijek kada su dostupni te se oslanjaju na specifične procjene subjekta što je manje moguće. Ako su svi značajni ulazni podaci potrebni za fer vrednovanje instrumenata dostupni, instrument je uključen u razinu 2. Ako se jedan ili više značajnih ulaznih podataka ne temelji na dostupnom tržišnom podatku, instrument je uključen u razinu 3.

40. STJECANJE ENERGOPETROLA

Energopetrol d.d.	Sjedište	Osnovna djelatnost	Datum stjecanja	Udio stečenih dionica (%)	Prenesena naknada
	Sarajevo, Federacija Bosne i Hercegovine	Trgovina na malo gorivima i mazivima	1. srpnja 2016.	33,5%	-

Sukladno Ugovoru o prodaji potraživanja po kreditu i ostvarenju prava na opciju potpisanoj s MOL-om dana 1. srpnja 2016. godine, INA, d.d. je stekla kontrolu nad Energopetrolom d.d. Sarajevo budući da je ovim Sporazumom INA, d.d. stekla Opciju na kupnju dionica Energopetrola koje su u vlasništvu MOL-a.

12. srpnja 2016. godine INA, d.d. je realizirala Opciju preuzevši 1.840.128 ili 33,50% dionica Energoptrola koje su bile u vlasništvu MOL-a.

Ovom je transakcijom INA, d.d. uvećala udio u Energopetrolu na 67% i postala većinskim vlasnikom društva čiji se financijski rezultati konsolidiraju u rezultat INA Grupe.

Stjecanjem Eneropetrola, INA, d.d. se nadalje pozicionirala na tržište Bosne i Hercegovine te je dokazala da vjeruje u dugoročnu perspektivu Energopetrola. Ovime INA, d.d. postaje najveći pojedinačni distributer naftnih proizvoda u zemlji s ukupno 101 aktivnim maloprodajnim mjestom u malopodajnoj mreži. Uprava INA, d.d. je donijela poslovnu odluku na osnovi dobrog poznavanja tržišnih prilika u Bosni i Hercegovini, s ciljem daljnog razvoja regionalnog položaja koji može imati pozitivni utjecaj na poslovne aktivnosti INA, d.d. i plasman ostalih visokokvalitetnih proizvoda INA, d.d. u Bosni i Hercegovini.

INA, d.d. je također od MOL-a preuzela kredit prethodno dan Energopetrolu, što znači da INA, d.d. samostalno financira Energopetrol d.d.

Ova se transakcija između INA, d.d. i MOL-a smatra transakcijom pod zajedničkom kontrolom. Najčešće korištena metoda za računovodstvo poslovnih kombinacija pod zajedničkom kontrolom je 'metoda prethodnika' (također poznata i kao 'metoda udruživanja interesa' koju je INA, d.d. već koristila u prošlosti).

Metoda prethodnika znači da će se stečena imovina i obveze prikazati po knjigovodstvenoj vrijednosti prethodnika (MOL). Ovim pristupom, imovina i obveze se ne iskazuju po fer vrijednosti te se ne priznaje goodwill. Fer vrijednost stečene imovine i obveza Energopetrola je ista kao što je bila u knjigama MOL-a.

Stečene odgođene porezne obveze vezane su za fer vrednovanje Eneropetrola sukladno prethodnom vrednovanju provedenom u MOL-ovim knjigama.

Razlika između plaćenog iznosa i ukupne knjigovodstvene vrijednosti imovine i obveza se odražava u stavci kapitala poput zadržane dobiti.

Plaćeni iznos je suma novca plaćenog MOL-u od strane INA, d.d. Osim plaćenog iznosa, knjigovodstvena vrijednost udjela INA, d.d. u Energopetrolu i kredit odobren od strane INA, d.d. je također uzeta u obzir.

Nastavno na dobivanje kontrole i stjecanje 67% vlasništva u INA, d.d. financijskim izvještajima, ukupna investicija do iznosa 132 milijuna kuna i ispravak vrijednosti investicije u iznosu od 132 milijuna kuna preneseni su s ulaganja u pridružena društva na ulaganja u ovisna društva.

BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE

Knjigovodstvena vrijednost priznata na datum spajanja	
Dugotrajna imovina	
Nematerijalna imovina	1
Nekretnine, postrojenje i oprema	320
Kratkotrajna imovina	
Zalihe	24
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	6
Novac i novčani ekvivalenti	2
	353
Obveze	
Rezerviranja za sudske sporove	79
Obveze za kredite prema povezanim stranama	550
Ostala rezerviranja	20
Obveze prema dobavljačima	54
Ostale obveze	39
Odgođena porezna obveza	8
	750
Ukupna utvrđiva neto stečena imovina	(397)
 Nekontrolirajući udjel po fer vrijednosti	
Goodwill nastao spajanjem	-
Prenesena naknada	(267)
 Neto odljev novca za preuzimanje ovisnih društava	
Naknada plaćena u novcu	-
Manje: stečeni novac i novčani ekvivalenti	(2)

Od datuma stjecanja, Energopetrol d.d. je doprinio s 85 milijuna kuna prihoda i umanjio rezultat prije poreza od neprekinutog poslovanja Grupe za 13 milijuna kuna. Da se kombinacija dogodila na početku 2016. godine, prihodi od neprekinutog poslovanja Grupe bi bili uvećani za 149 milijuna kuna, a dobit prije poreza od neprekinutog poslovanja bila bi umanjena za 34 milijuna kuna.

41. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANCE

Organizacijske promjene u Rafineriji

Tijekom siječnja 2018. godine, pripremljen je prijedlog organizacijskih promjena u Rafineriji nafte Sisak i isti je dostavljen Radničkom vijeću na savjetovanje. Prijedlog organizacijskih promjena u skladu je s rezultatima analize koji su predstavljeni javnosti 2017. godine, te podrazumijeva rad Rafinerije nafte Sisak bez FCC postrojenja (katalitičkog krekinga) omogućujući bolju iskoristivost postrojenja za konverziju u obje rafinerije. Ove promjene ne uključuju bilo koje druge odluke vezane za budućnosti Rafinerije nafte Sisak: prerada sirove nafte nastavit će se u blokovima kao i do sada, dok će sekundarne jedinice raditi kontinuirano, što do sada nije bio slučaj. Ova promjena dovest će do smanjenja broja radnika do maksimalno 40 tijekom druge polovice 2018. godine.

Energopetrol

INA, d.d. sudjelovala je i upisala 100% novih izdanih dionica društva Energopetrol d.d., Sarajevo. Izdavanjem 10.480.000 novih redovnih dionica nominalne vrijednosti 12,50 BAM-a, temeljni kapital je povećan za 131 milijun BAM-a. Nakon povećanja temeljnog kapitala, ukupni temeljni kapital Energopetrola d.d. iznosi 199,6 milijuna BAM-a pri čemu je udjel INA, d.d. 88,6%.

42. ODOBRENJE FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA

Financijske izvještaje usvojila je Uprava i odobrila njihovo izdavanje dana 7. ožujka 2018. godine.

Potpisali u ime Grupe 7. ožujka 2018. godine:

Zoltán Sándor Áldott,
Predsjednik Uprave

Niko Dalić, član Uprave

Gábor Horváth, član Uprave

Ivan Krešić, član Uprave

Davor Mayer, član Uprave

Péter Rataics, član Uprave

INA - INDUSTRIJA NAFTE, D.D.

IZVJEŠTAJ O PLAĆANJIMA JAVNOM SEKTORU ZA GODINU ZAVRŠENU NA DAN 31. PROSINCA 2017.

UVOD

INA - INDUSTRIJA NAFTE, d.d. je pripremila Izvještaj o plaćanjima javnom sektoru u skladu sa Zakonom o računovodstvu (Narodne novine 78/15) i 10. poglavljem Direktive 2013/34/EU (26. lipanj 2013. godine) o godišnjim finansijskim izveštajima, konsolidiranim finansijskim izveštajima i povezanim izveštajima o određenim vrstama poduhvata.

Odjeljak „Standardi izvještavanja“ sadrži informacije o sadržaju Izvještaja, vrstama plaćanja koja su uključena i principima koji su korišteni u izradi Izvještaja.

STANDARDI IZVJEŠTAVANJA

Direktiva zahtijeva od subjekata koji obavljaju djelatnost istraživanja i eksploracije te su uvršteni na burzu, javne objave plaćanja prema zemljama u kojima obavljaju navedene djelatnosti (uključujući istraživanje, razradu i eksploraciju nalazišta minerala, nafte i prirodnog plina ili drugih materijala).

Prema Zakonu o računovodstvu, INA, d.d. je dužna pripremiti konsolidirani izvještaj o plaćanjima javnom sektoru za svaku finansijsku godinu u svezi navedenih aktivnosti kako za INA, d.d. tako i za njezina ovisna društva koja su uključena u konsolidirane izveštaje INA Grupe.

Izvještaj sadrži podatke o ukupnom iznosu takvih plaćanja po vrsti, pojedinom projektu kao i zemlji kojoj je plaćanje izvršeno. Nastavno na ove zahteve, INA Grupa je procijenila svoje obveze izvještavanja kako slijedi:

- ▶ Kad INA Grupa izvrši plaćanje u zemlji, plaćanje se izvještava u potpunosti, neovisno o tome je li INA Grupa izvršila samostalno plaćanje ili kao operator u ugovoru o zajedničkom pothvatu.
- ▶ Kada je nacionalna naftna kompanija operator projekta kome INA Grupa provodi plaćanje, a koje se razlikuje od poziva na plaćanje prema ugovoru, ono se uključuje u ovaj Izvještaj.
- ▶ U ovaj izvještaj nisu uključena plaćanja izvršena u sklopu zajedničkog pothvata u kojima INA Grupa nije operator.
- ▶ Ukoliko za neka plaćanja nije moguće odrediti plaćanje po pojedinom projektu, takva se plaćanja izvještavaju na razini zemlje. Tipični primjer je porez na dobit koji se ne ubire na razini projekta.

Plaćanja u naravi

Plaćanja u naravi za udio u proizvodnji i naknade za eksploraciju sukladno zakonskim ili ugovornim obvezama (koje prema računovodstvenim standardima nisu evidentirane u knjigama Društva koje obavlja djelatnosti istraživanja i eksploracije) izvještavaju se prema udjelu u Projektu. Plaćanje u naravi je procijenjeno prema fer vrijednosti koja odgovara ugovornoj cijeni nafte ili plina, tržišnoj cijeni (ako je dostupna) ili odgovarajućoj usporednoj cijeni na tržištu. Za izračun navedenih cijena mogu se koristiti prosječne vrijednosti za promatrano razdoblje.

Načelo priljeva/odljeva novca

Plaćanja se izvještavaju prema načelu priljeva/odljeva novca, što znači da se izvještavaju u razdoblju u kojem su plaćena, a što je suprotno izvještavanju prema načelu nastanka događaja (što bi značilo da su izvještavani u razdoblju u kojem je obveza nastala).

Valuta izvještavanja

Svi iznosi navedeni u ovom Izvještaju iskazani su u kunama. Plaćanja izvršena zemljama u stranim valutama (različitim od kune) preračunate su u kune temeljem prosječne ponderirane tečajne liste za izvještajno razdoblje.

DEFINICIJE

Vrste plaćanja

Pojedinačno plaćanje ili više međusobno povezanih plaćanja, bilo u novcu ili u naravi, za aktivnosti koje uključuju istraživanje i proizvodnju nafte ili plina.

Vrste plaćanja uključene u Izvještaj

Udio u proizvodnji: za projekte kojima upravlja INA Grupa određuje se udio proizvodnje koji u izvještajnom razdoblju pripada državi. Ovo plaćanje se u pravilu plaća u naravi. Vrijednost tih isplata se izračunava na temelju tržišne cijene u trenutku isplate u naravi.

Porezi: porezi i prirezi plaćeni na prihod, proizvodnju ili dobit, izuzev poreza na potrošnju kao što su porezi na dodanu vrijednost, trošarine, porezi na plaće, porezi na potrošnju, porezi na nekretnine kao i porezi za zaštitu okoliša

Naknade za eksploataciju: plaćanja za prava eksploatacije ležišta nafte i plina, koja su obično definirana kao udio od prihoda umanjen za sve moguće odbitke.

Dividende: dividende, izuzev dividendi isplaćenih javnom sektoru temeljem prava iz redovnih dionica, osim u slučaju zamjene za udio u proizvodnji ili naknadu za eksploataciju.

Bonusi: bonusi isplaćeni za potpisivanje i za uzimanje u razmatranje potpisivanja, otkrića, proizvodnje, nagrada, potpora i transfera za prava eksploatacije; bonusi koji se odnose na uspješnost ugovorenih ciljeva, kao i otkrića dodatnih rezervi ili ležišta.

Licence i ostale naknade: pristojbe, najamnine, ulazne naknade i ostale naknade za licence i/ili koncesije koje se plaćaju za pristup području na kojem se provodi istraživanje i eksploatacija. Isključene su administrativne naknade javnom sektoru koje nisu izravno povezane s aktivnostima istraživanja i eksploatacije, ili za pristup nalazištima. Također su isključena plaćanja u zamjenu za usluge koje pruža javni sektor.

Plaćanja za poboljšavanje infrastrukture: plaćanja za razvoj i poboljšanje lokalne infrastrukture, osim kada infrastruktura služi isključivo za operativne svrhe. Isključena su plaćanja koja su od društvenog značaja, na primjer izgradnja škole ili bolnice.

Javni sektor

Prema Zakonodavstvu „javni sektor“ predstavlja bilo koje nacionalno, regionalno ili lokalno tijelo neke zemlje, te uključuje sektore, agencije ili subjekte pod nadzorom države.

Projekt

Osnovu za plaćanje javnom sektoru čine operativne aktivnosti određene ugovorom, licencom, najmom, koncesijom ili sličnim pravnim aktom. Ako je više takvih ugovora međusobno povezano (što znači da su ugovori pokriveni samo jednim krovnim ugovorom, odnosno da ugovori imaju više ili manje identične uvjete, te da su ugovori geografski i operativno povezani), smatraju se projektom.

SAŽETAK IZVJEŠTAJA

Tablica u nastavku pokazuje relevantna plaćanja prema javnom sektoru od strane INA, d.d. u godini koja završava 31. prosinca 2017. godine, po zemljama i vrsti plaćanja.

U sumarnom izvještaju svi iznosi prikazani su u milijunima kuna.

Sažetak po zemljama:

Plaćanja po zemlji	Udio u proizvodnji	Porezi	Naknade za eksploataciju	Dividende	Naknade za potpisivanje, otkrivanje i proizvodnju	Naknade za licence i ostale naknade	Plaćanja za poboljšavanje infrastrukture	Ukupno
Hrvatska	-	-	391	-	1	19	-	411
Angola	-	53	-	-	-	-	-	53
Egipat	9	-	-	-	-	-	-	9
UKUPNO	9	53	391	-	1	19	-	473

IZVJEŠTAJ O PLAĆANJIMA JAVNOM SEKTORU

PLAĆANJA JAVNOM SEKTORU PO ZEMLJAMA

Hrvatska

Plaćanja po zemlji	Udio u proizvodnji	Porezi	Naknade za eksploataciju	Dividende	Naknade za potpisivanje, otkrivanje i proizvodnju	Naknade za licence i ostale naknade	Plaćanja za poboljšanje infrstrukture	Ukupno
Lokalne općine	-	-	281	-	-	17	-	298
Ministarstvo finančnoga RH	-	-	110	-	1	2	-	113
UKUPNO	-	-	391	-	1	19	-	411

Plaćanja po projektu	Udio u proizvodnji	Porezi	Naknade za eksploataciju	Dividende	Naknade za potpisivanje, otkrivanje i proizvodnju	Naknade za licence i ostale naknade	Plaćanja za poboljšanje infrstrukture	Ukupno
Hrvatski kopneni dio	-	-	281	-	-	16	-	297
Hrvatski morski dio	-	-	110	-	-	2	-	112
Drava PSA	-	-	-	-	1	1	-	2
UKUPNO	-	-	391	-	1	19	-	411

Angola

Plaćanja po zemlji	Udio u proizvodnji	Porezi	Naknade za eksploataciju	Dividende	Naknade za potpisivanje, otkrivanje i proizvodnju	Naknade za licence i ostale naknade	Plaćanja za poboljšanje infrstrukture	Ukupno
Porezna uprava Angola	-	53	-	-	-	-	-	53
UKUPNO	-	53	-	-	-	-	-	53

Plaćanja po projektu	Udio u proizvodnji	Porezi	Naknade za eksploataciju	Dividende	Naknade za potpisivanje, otkrivanje i proizvodnju	Naknade za licence i ostale naknade	Plaćanja za poboljšanje infrstrukture	Ukupno
Block 3/05	-	41	-	-	-	-	-	41
Block 3/91	-	8	-	-	-	-	-	8
Block 3/05A	-	2	-	-	-	-	-	2
Block 3/85	-	2	-	-	-	-	-	2
UKUPNO	-	53	-	-	-	-	-	53

Egipat

Plaćanja po zemlji	Udio u proizvodnji	Porezi	Naknade za eksplotaciju	Dividende	Naknade za potpisivanje, otkrivanje i proizvodnju	Naknade za licence i ostale naknade	Plaćanja za poboljšavanje infrstrukture	Ukupno
Egipatska vlada (EGPC)	9	-	-	-	-	-	-	9
UKUPNO	9	-	-	-	-	-	-	9

Plaćanja po projektu	Udio u proizvodnji	Porezi	Naknade za eksplotaciju	Dividende	Naknade za potpisivanje, otkrivanje i proizvodnju	Naknade za licence i ostale naknade	Plaćanja za poboljšavanje infrstrukture	Ukupno
Operacija u Egiptu - East Yidma	9	-	-	-	-	-	-	9
UKUPNO	9	-	-	-	-	-	-	9

KONTAKT INFORMACIJE

INA - INDUSTRIJA NAFTE, d.d. Zagreb
Avenija Većeslava Holjevca 10
Zagreb

IZJAVA O PRIMJENI KODEKSA KORPORATIVNOG UPRAVLJANJA

Temeljem članka 22. Zakona o računovodstvu, Uprava društva INA – INDUSTRIJA NAFTE, d.d. Zagreb podnosi sljedeću:

IZJAVU O PRIMJENI KODEKSA KORPORATIVNOG UPRAVLJANJA

S obzirom na činjenicu da su dionice Društva INA, d.d. uvrštene na uredeno tržište, INA- Industrija nafte, d.d. primjenjuje Kodeks korporativnog upravljanja koji su zajednički pripremili Hrvatska agencija za nadzor finansijskih usluga (u dalnjem tekstu: HANFA) i Zagrebačka burza, a na snazi je od 1. siječnja 2011. godine. Objavljen je na internetskoj stranici Zagrebačke burze (<http://www.zse.hr>).

Pored Kodeksa korporativnog upravljanja, INA Grupa također primjenjuje svoj Etički kodeks koji definira temeljne vrijednosti i načela ponašanja menadžmenta i zaposlenika INA Grupe u vezi s njihovim odnosom prema radu, suradnicima, poslovnim partnerima i javnosti. Kodeksom se također navode obveze INA Grupe u osiguravanju odgovarajućih uvjeta za rad i profesionalni razvoj zaposlenika, kao i izbjegavanje neprihvatljivih oblika ponašanja. Kodeks pokriva široko područje poslovnih odnosa i procesa i trebaju ga se pridržavati sve osobe koje djeluju u ime INA Grupe, uključujući fizičke osobe i pravne osobe koje su u ugovornom odnosu s INA Grupom (poslovni partneri, savjetnici, dobavljači, prodavači i sl.). Kodeksu se može pristupiti na INA, d.d. internetskoj stranici (<http://www.ina.hr>). INA, d.d. općenito se pridržava odredbi Kodeksa korporativnog upravljanja, uz iznimke navedene u Godišnjem upitniku korporativnog upravljanja objavljenom na Inim mrežnim stranicama.

Neke od iznimaka su sljedeće:

- ▶ INA, d.d. ne objavljuje niti ažurira popis svih dioničara. Vlasnička struktura dostupna je na internetskoj stranici Društva, dok se detaljni popis dioničara vodi u Središnjem klijirinskom depozitarnom društvu d.d. koje, u skladu sa Zakonom, objavljuje popis deset najvećih dioničara na svojoj internetskoj stranici.
- ▶ INA, d.d. ne objavljuje podatke o dionicama Društva koje drže članovi Uprave ili Nadzornog odbora na svojoj internetskoj stranici. Sve objave povezane s novo realiziranim transakcijama vrijednosnicama u posjedu članova Uprave ili Nadzornog odbora mogu se naći na internetskoj stranici Društva.
- ▶ Dioničarima društva koji iz bilo kojeg razloga ne mogu osobno glasati na Glavnoj skupštini INA, d.d. neće osigurati opunomoćenike. Dioničari koji ne mogu sami glasovati trebaju samostalno imenovati odgovarajuće opunomoćenike koji su dužni glasovati sukladno njihovim uputama. Društvo nije zaprimilo niti jedan zahtjev bilo kojeg dioničara povezan s imenovanjem opunomoćenika.
- ▶ Društvo postavlja uvjete i formalne uvjete za sudjelovanje dioničara na Glavnoj skupštini u skladu sa Zakonom o trgovackim društvima i Statutom Društva kako bi se zaštitila prava dioničara u uvjetima velikog broja dioničara.
- ▶ Nadzorni odbor nije sastavljen većinom od nezavisnih članova. Sastoji se od predstavnika glavnih dioničara i predstavnika radnika u skladu sa Zakonom o trgovackim društvima.
- ▶ Dugoročni plan sukcesije nije objavljen, međutim, postojeći sustavi izbora članova Nadzornog odbora, Uprave i višeg menadžmenta vode računa o kontinuitetu u obavljanju nadzornih, upravljačkih i administrativnih funkcija.
- ▶ Politika nagradivanja Društva dio je internih pravila koja se ne objavljuju na internetskoj stranici Društva. Podaci o naknadama članovima Uprave i Nadzornog odbora objavljaju se u godišnjem izvješću u ukupnom iznosu. Trenutni interni propisi ne predviđaju mogućnost javnog objavljivanja tih podataka.
- ▶ Iznosi naknada plaćenih nezavisnim revizorima za pružene usluge ne objavljaju se i predstavljaju poslovnu tajnu.

UNUTARNJI NADZOR I UPRAVLJANJE RIZICIMA

Glavne odgovornosti Odbora za reviziju, kao odbora osnovanog od strane Nadzornog odbora, su priprema i nadzor provedbe odluka Nadzornog odbora vezano uz kontroling, podnošenje izvješća i reviziju unutar Društva. Odbor za reviziju nadgleda provođenje revizija u Društvu (internih i eksternih), raspravlja o određenim pitanjima na koje ga upozore revizori ili rukovodstvo te savjetuje Nadzorni odbor. Revizorski odbor odgovoran je za osiguravanje objektivnosti i vjerodostojnosti informacija i izvješća koja se podnose Nadzornom odboru.

Odbor za reviziju ima slijedeće obveze te obavlja sljedeće funkcije:

- ▶ donosi odluku o usvajanju sažetog finansijskog izvješća za potrebe izvještavanja na burzi;
- ▶ Nadzornom odboru i Upravi preporuča imenovanje ili razrješenje eksternih revizora Društva odgovornih za obavljanje godišnje revizije finansijskih izvješća uzimajući u obzir neovisnost, objektivnost, učinkovitost i troškove eksternih revizora;
- ▶ sastaje se s eksternim revizorima radi procjenjivanja opsega i sadržaja godišnje revizije te procjenjuje rezultate njihova rada;
- ▶ barem jednom godišnje razmatra odnos INA, d.d. i revizorske kuće kako bi osigurao da nijedna usluga koja nije revizorska ne narušava neovisnost i objektivnost eksterne revizije;
- ▶ raspravlja s eksternim revizorima o rezultatima revizije za prethodnu godinu, uključujući i:
 - ▶ procjenu revidiranih finansijskih izvješća;
 - ▶ analizu preporuka eksternih i internih revizora za poboljšanje računovodstvenih procesa i interne kontrole;
 - ▶ ocjenu primjene preporuka eksternih i internih revizora,;
 - ▶ procjenu računovodstvenih procesa i politika INA, d.d. u usporedbi s drugim subjektima istog sektora;
- ▶ odobrava računovodstvene politike i načela Ine;
- ▶ sagledavajući kompletну sliku poslovanja procjenjuje potpunost i točnost podataka koje kroz Inina finansijska izvješća predstavlja dioničarima i kreditorima Ine;
- ▶ procjenjuje, u suradnji s Upravom i eksternim revizorima, sva značajna pitanja vezana uz sudske sporove, nepredviđene izdatke, zahtjeve, poreze ili kazne, te sva bitna računovodstvena pitanja koja moraju biti uključena u finansijskim izvješćima;
- ▶ procjenjuje opseg i učinkovitost sustava upravljanja rizikom;
- ▶ procjenjuje rad Interne revizije, uključujući i:
 - ▶ nadležnosti Interne revizije;
 - ▶ planirani opseg rada Interne revizije, ciljeve, ovlasti i ljudske resurse potrebne za postizanje ciljeva;
 - ▶ aktivnosti Interne revizije tijekom prethodnog razdoblja te sažeti pregled izvješća Interne revizije u pisanom obliku;
 - ▶ suradnju Interne revizije i eksternih revizora;
- ▶ sastaje se s direktorom Interne revizije na zahtjev članova Odbora za reviziju ili direktora Interne revizije;
- ▶ sastaje se s direktorom Računovodstva i poreza na zahtjev članova Odbora za reviziju ili direktora Računovodstva i poreza;
- ▶ podnosi Nadzornom odboru izvješće o aktivnostima i zaključcima Odbora za reviziju.

Interne revizija Društva omogućuje neovisnu i objektivnu procjenu finansijskih, operativnih i kontrolnih aktivnosti koje se izvršavaju unutar Grupe u ime Uprave Društva i izvještava menadžment kroz sveobuhvatna izvješća o provedenim revizijama. Interna revizija također izvještava o primjerenosti internih kontrola te o razini usklađenosti s internom i vanjskom regulativom. Povelja interne revizije je strateški dokument koji definira glavna načela i okvir rada koji se koriste u radu Interne revizije u Grupi.

Glavni zadaci Interne revizije uključuju, ali nisu ograničeni na:

- ▶ testiranje, analizu, procjenu i priopćavanje podataka na neovisan i objektivan način te preporuku preventivnih mjera, s ciljem do-davanja vrijednosti i poboljšanja rada Društva, primjenjujući profesionalne revizorske standarde i etičke standarde koje određuje Institut internih revizora (IIR);
- ▶ pregled operativnih i funkcionalnih aktivnosti koje se obavljaju u Grupi te pronalaženje, razumijevanje, ispitivanje i procjenu pripadajućih kontrola kako bi se, s poslovnom stajališta, ustanovljeni rizici umanjili na najpovoljniji omjer troškova/koristi;
- ▶ ispitivanje i procjenu primjerenosti i učinkovitosti mehanizama interne kontrole, procjenu sustava informacijske tehnologije i pripadajućih rizičnih područja te procjenu kvalitete učinka u izvršavanju dodijeljenih dužnosti;
- ▶ procjenu rada ili programa kako bi se ustanovilo podudaranje li se rezultati s postavljenim ciljevima te provode li se rad ili programi na planiran način;
- ▶ procjenu pouzdanosti i točnosti finansijskih i operativnih izvještaja, te načina identificiranja, mjerjenja, razvrstavanja i izvještavanja o tim podacima;
- ▶ procjenu sustava koje je uspostavilo rukovodstvo kako bi se osigurala usklađenost sa zakonima, propisima, procedurama, politikom i planovima, koji bi mogli značajno utjecati na rad i izvještavanje;
- ▶ provođenje posebnih provjera ili ispitivanja na zahtjev Uprave Društva i Nadzornog odbora Društva;
- ▶ identificiranje mogućih prijevara i izvještavanje Upravljanja sigurnošću u svrhu daljnje istrage.

IZJAVA O PRIMJENI KODEKSA KORPORATIVNOG UPRAVLJANJA

Značajni imatelji dionica u Društvu

Na dan 31. prosinca 2017. godine značajni imatelji dionica u Društvu su kako slijedi:

- MOL Nyrt. 49,08%;
- Republika Hrvatska 44,84%;
- institucionalni i privatni investitori 6,08%.

Opis načina rada Glavne skupštine

Glavna skupština održava se najmanje jednom godišnje (redovna sjednica) i uvijek kada to zahtijevaju interesi Društva (izvanredna sjednica). Glavnu skupštinu saziva Uprava, a može je sazvati i Nadzorni odbor te pod uvjetima određenim zakonom, dioničari koji zajedno imaju udjele u visini od dvadesetog dijela temeljnog kapitala Društva. Pravo sudjelovanja na Glavnoj skupštini ima svaki dioničar koji je upisan u registru Središnjeg klirinškog depozitarnog društva (SKDD) te koji je unaprijed prijavio svoje sudjelovanje. Prijava za sudjelovanje mora prisjeti Društvu na za to u pozivu navedenu adresu, najkasnije šest dana prije dana održavanja Glavne skupštine.

Predsjednik Nadzornog odbora, ili bilo koja druga osoba koju Nadzorni odbor ovlasti da predsjedava Glavnom skupštinom, predsjeda sjednicom kao predsjednik Glavne skupštine. Glavna skupština može donositi valjane odluke ako su na sjednici Glavne skupštine nazočni ili zastupljeni dioničari koji zajedno raspolažu s najmanje 50% glasova od ukupnog broja glasova. Na Glavnoj skupštini odluke se donose običnom većinom danih glasova, osim odluka koje se prema zakonu ili Statutu moraju donijeti većom većinom danih glasova (kvalificirana većina).

Sastav i rad upravljačkih i nadzornih tijela

Uprava Društva sastoji se od šest članova. Uprava ima predsjednika, a može imati i zamjenika predsjednika Uprave, koji je određen Poslovnikom o radu Uprave. Predsjednik Uprave može imati pomoćnike i savjetnike koje sam imenuje. Predsjednika i članove Uprave imenuje i opoziva Nadzorni odbor. O mandatu članova Uprave odlučuje Nadzorni odbor, s time da mandat traje najviše pet godina. Nakon isteka mandata, članovi Uprave mogu biti ponovo imenovani bez ograničenja broja mandata. Društvo zastupaju dva člana Uprave zajedno ili jedan član Uprave zajedno s jednim prokuristom.

Sastav Uprave Društva na 31. prosinca 2017.:

- Zoltán Áldott, predsjednik Uprave;
- Niko Dalić, član Uprave;
- Gábor Horváth, član Uprave;
- Ivan Krešić, član Uprave;
- Davor Mayer, član Uprave;
- Péter Ratarics, član Uprave.

Nadzorni odbor sastoji se od devet članova. Mandat članova Nadzornog odbora traje četiri godine. Nakon isteka mandata članovi Nadzornog odbora mogu biti ponovo birani bez ograničenja broja mandata.

Osam članova Nadzornog odbora bira i opoziva Glavna skupština. Jednog člana Nadzornog odbora biraju i opozivaju radnici sukladno odredbama Zakona o radu. Članovi Nadzornog odbora koje bira i opoziva Glavna skupština mogu dati ostavku na članstvo u Nadzornom odboru pisanim izjavom predanom predsjedniku ili zamjeniku predsjednika Nadzornog odbora i Upravi Društva. Član Nadzornog odbora kojeg biraju i opozivaju radnici može dati ostavku na članstvo u Nadzornom odboru sukladno odredbama Zakona o radu. Nadzorni odbor iz reda svojih članova bira predsjednika i zamjenika predsjednika Nadzornog odbora većinom danih glasova. Predsjednik i zamjenik predsjednika Nadzornog odbora biraju se na vrijeme od najviše četiri godine te mogu biti ponovno birani.

Sastav Nadzornog odbora Društva na 31. prosinca 2017.:

- Damir Vandelić, predsjednik Nadzornog odbora;
- József Molnár, zamjenik predsjednika Nadzornog odbora;
- József Simola, član;
- Szabolcs I. Ferencz, član;
- Ferenc Horváth, član;
- Jasna Pipunić, član;
- Damir Mikuljan, član;
- Luka Burilović, član;
- László Uzsoki, član.

POLITIKA RAZNOLIKOSTI

INA, d.d. kao društvo gradi kulturu raznolikosti i prihvatanje raznolikosti u skladu sa svojim temeljnim vrijednostima i s ciljem privlačenja, angažiranja i zadržavanja talenata i svojih radnika. U INA, d.d., pod upravljanjem raznolikošću podrazumijeva se uvođenje raznolikosti u radno okruženje u bilo kojem obliku (rod, dob, etnička pripadnost, vjera, jezik, spolna orijentacija, socijalno podrijetlo, hobiji, stilovi učenja, političko opredjeljenje itd.), a pod prihvatanjem raznolikosti podrazumijevamo kreiranje organizacijske kulture u kojoj se različitosti poštuju i u kojoj svi imaju priliku razvijati svoje vještine i talente.

Postupkom upravljanja karijerom i nasljednicima za radna mjesta u INA, d.d. provodi se sustav nasljednika za sve menadžerske pozicije, a kako se radi o objektivnom i nepristranom sustavu osigurava se i zastupljenost svih bitnih kompetencija/područja djelovanja u cilju postizanja efikasnog i profesionalnog obavljanja buduće menadžerske uloge nasljednika. Trenutno imamo ukupno 42% nasljednica koje su spremne preuzeti menadžerske pozicije od ukupne populacije nasljednika. Istim „Postupkom za menadžere“, a za zaposlenike operativnih društava dokumentom „Sustav upravljanja radnim učinkom radnika u društvenim INA Grupe“, provodi se sustav identifikacije i razvoja talenata kako za menadžere tako i za sve zaposlenike. Također, radi se o objektivnom i nepristranom alatu, koji će osigurati rodnu raznolikost u izvršnim, upravljačkim i nadzornim tijelima.

Osim navedenog, kultura raznolikosti gradi se kroz vrlo konkretnе projekte i inicijative poput:

Mamforce certifikacija

INA, d.d. certificirana je kao „Mamforce kompanija“ u 2015. To važno priznanje koje potvrđuje predanost "obiteljskom" („family friendly“) upravljanju ljudskim resursima, temelji se na anketi provedenoj među zaposlenicima o fleksibilnom radnom vremenu, radnim uvjetima roditelja s malom djecom, promociji i jednakoj zastupljenosti spolova na visokim rukovodećim pozicijama, itd. U 2017. INA, d.d. je recertificirana i stekla je puni Mamforce standard, nakon opsežnog procesa revizije.

INA Growww 2017 – poticanje ravnoteže među spolovima

Kroz Growww program 2017. godine zaposlen je značajan broj zaposlenica (43% od ukupnog broja zaposlenih Growww-ovaca), što je rezultat pridavanja većeg značaja pružanju jednakih prilika svim zaposlenicima te kvalitetnog i objektivnog selekcijskog postupka.

Jedan od moćnih alata, koji INA, d.d. koristi, poznat je kao **Strength Deployment Inventory (SDI)**, kojim se unaprjeđuje razumijevanje motiva i vrijednosti koje potiču ponašanje, s ciljem poboljšanja i poticanja suradnje i timskog rada među zaposlenicima. SDI se zasniva na temeljnoj ljudskoj potrebi za boljim razumijevanjem sebe i drugih, vođenju s jasnoćom i empatijom, izgradnjom jačih timova i učinkovitim rješavanju sukoba. Tijekom 2017. godine održano je 10 radionica s gotovo 200 zaposlenika.

U ožujku 2017. godine INA, d.d. je po prvi put organizirala dan otvorenih vrata za sve zaposlenike, pod imenom **#svismoOK** (D&I Day) s ciljem podizanja svijesti o ovoj temi među menadžmentom i širom populacijom zaposlenika. 500 sudionika prisustvovalo je ovom događanju.

Događanje se sastojalo od nekoliko dijelova:

- ▶ Glavno događanje
 - ▶ MAMFORCE certifikacija
 - ▶ Panel diskusija na temu raznolikosti i uključenosti (D&I panel)
- ▶ „Global village“ okupljanje
 - ▶ Prezentacije različitih zemalja i kultura od strane naših zaposlenika
- ▶ „6 šesira za razmišljanje“ radionica
 - ▶ Sudionici su otkrili svoje različite stlove razmišljanja o kompleksnim situacijama ili izazovima
- ▶ SDI radionica
 - ▶ Sudionici su otkrili svoje osobne sustave motivacijskih vrijednosti i vlastite snage
- ▶ Sajam projekata
 - ▶ Prezentacije različitih programa koji demonstriraju različitost i uključivanje u našem društvu

Klauzula raznolikosti i uključenja

U 2017. godini sve politike iz područja ljudskih resursa ažurirane su na način da je uključena klauzula raznolikosti s ciljem naglasaka na trajnu usmjerenost društva ovim vrijednostima.

U listopadu 2017. INA, d.d. potpisala je Povelju o raznolikosti čime se obavezala na provođenje politike raznolikosti i nediskriminacije. Povelja o raznolikosti je inicijativa koja je usvojena u 16 zemalja EU, a sufinancirana je od strane Europske komisije. Povelja o raznolikosti Hrvatska razvijena je u sklopu zajedničkog projekta Hrvatskog poslovног savjeta za održivi razvoj i partnera iz Slovenije i Rumunjske.

Tijekom listopada 2017. godine Povelja je potpisana i usvojena od strane 34 društva i organizacija, uključujući INA, d.d.

Ernst & Young d.o.o.
Radnička cesta 50
10 000 Zagreb
Hrvatska / Croatia
MBS: 080435407
OIB: 58960122779
PDV br. / VAT no.:
HR58960122779

Tel: +385 1 5800 800
Fax: +385 1 5800 888
www.ey.com/hr

Banka / Bank:
Erste & Steiermärkische Bank d.d.
Jadranski trg 3A, 51000 Rijeka, Hrvatska /
Croatia
IBAN: HR3324020061100280716
SWIFT: ESBCHR22

Dioničarima društva INA-Industrija Nafte, d.d.:

I. Izvješće neovisnog revizora o reviziji konsolidiranih i zasebnih finansijskih izvještaja

Obavili smo reviziju godišnjih finansijskih izvještaja društva INA-Industrija Nafte, d.d. (dalje: „Društvo“) i njegovih ovisnih društava (zajedno: „Grupa“) na dan 31. prosinca 2017. godine koji su izdani dana 7. ožujka 2018. godine. Dana 7. ožujka 2018. godine izdali smo sljedeće izvješće neovisnog revizora na konsolidirane i zasebne finansijske izvještaje (prikazane u godišnjem izvješću na stranicama 170 do 267):

IZVJEŠĆE NEOVISNOG REVIZORA

Dioničarima društva INA - Industrija nafte, d.d.

Izvješće o reviziji godišnjih konsolidiranih i zasebnih finansijskih izvještaja

Mišljenje

Obavili smo reviziju godišnjih finansijskih izvještaja društva INA - Industrija nafte, d.d. (Društvo) i njemu ovisnih društava (Grupa), koji obuhvaćaju konsolidirani i zasebni izvještaj o finansijskom položaju (bilancu) na 31. prosinca 2017., konsolidirani i zasebni račun dobiti i gubitka, konsolidirani i zasebni izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, konsolidirani i zasebni izvještaj o novčanim tokovima, konsolidirani i zasebni izvještaj o promjenama kapitala za tada završenu godinu te konsolidirane i zasebne bilješke uz finansijske izvještaje, uključujući i sažetak značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, priloženi konsolidirani i zasebni godišnji finansijski izvještaji istinito i fer prikazuju finansijski položaj Grupe i Društva na 31. prosinca 2017., njegovu konsolidiranu i zasebnu finansijsku uspješnost i konsolidirane i zasebne novčane tokove za tada završenu godinu u skladu s Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja, kako su usvojeni od strane EU („MSFI-ima, kako su usvojeni od strane EU“).

Osnova za mišljenje

Obavili smo našu reviziju u skladu s Međunarodnim revizijskim standardima (MRevS-ima). Naše odgovornosti prema tim standardima su podrobnije opisane u našem izvješću neovisnog revizora *u odjeljku o revizorovim odgovornostima* za reviziju konsolidiranih i zasebnih godišnjih finansijskih izvještaja. Neovisni smo od Grupe i Društva u skladu s Kodeksom etike za profesionalne računovođe (IESBA Kodeks) i ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti u skladu s IESBA Kodeksom.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo dobili dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Ključna revizijska pitanja

Ključna revizijska pitanja su ona pitanja koja su bila, po našoj profesionalnoj prosudbi, od najveće važnosti za našu reviziju konsolidiranih i zasebnih godišnjih finansijskih izvještaja tekućeg razdoblja. Tim pitanjima smo se bavili u kontekstu naše revizije konsolidiranih i zasebnih godišnjih finansijskih izvještaja kao cjeline i pri formiranju našeg mišljenja o njima, i mi ne dajemo zasebno mišljenje o tim pitanjima.

Za svako pitanje u nastavku, opis o tome kako se naša revizija bavila tim pitanjima, pripremljen je u tom kontekstu. Ispunili smo obveze opisane u *Odgovornosti revizora za reviziju konsolidiranih i zasebnih finansijskih izvještaja*, uključujući i povezana pitanja. Sukladno tome, naša revizija uključuje obavljanje postupaka dizajniranih da odgovore na naše procjenu rizika pogrešnog prikaza u konsolidiranim i zasebnim finansijskim izvještajima. Rezultati naših revizijskih postupaka, uključujući postupke koji se obavljaju za rješavanje pitanja u nastavku, daju osnovu za izražavanje našeg mišljenja o ovim konsolidiranim i zasebnim finansijskim izvještajima.

Ključno revizijsko pitanje	Kako smo adresirali ključno revizijsko pitanje
Procjena rezervi ugljikovodika <p>Opis ključnih prosudbi i procjena u vezi s procjenom rezervi ugljikovodika je uključen u Bilješci 3 konsolidiranih i zasebnih finansijskih izvještaja.</p> <p>Procjena rezervi ugljikovodika uključuje značajnu razinu prosudbe zbog tehničke neizvjesnosti u procjeni količine rezervi i složenih ugovornih odnosa koji određuju udio Grupe i Društva u utvrđenim količinama. Rezerve ugljikovodika su ključni pokazatelj budućeg potencijala uspješnosti poslovanja Grupe i Društva koje utječu na značajne iznose u izvještaju o finansijskom položaju i računu dobiti i gubitka. Stoga vjerujemo da je procjena rezervi ugljikovodika ključno revizijsko pitanje.</p>	<p>Revizorski postupci su uključivali razumijevanje procesa određivanja rezervi ugljikovodika te razumijevanje kontrola implementiranih u procesu. Također smo ocijenili sposobnost i objektivnost tehničkih stručnjaka kako bi procijenili da li posjeduju odgovarajuće kvalifikacije potrebne za procjenu rezervi ugljikovodika. Postavili smo specifičan upit menadžmentu Društva u odnosu na usklađenost korištene metodologije procjene rezervi ugljikovodika u skladu s metodologijom korištenom prethodne godine.</p> <p>Proveli smo testove detalja te smo za značajne promjene u volumenu rezervi testirali da li je korištena odgovarajuća metodologija, da li su korištene prepostavke razumne i podržane odgovarajućim informacijama prikupljenim od menadžmenta. Također smo proveli analitičke postupke kretanja rezervi ugljikovodika tijekom godine te smo potvrdili da su sve značajne promjene odobrene od strane „Odbora za rezerve i resurse“ te u skladu s našim očekivanjem.</p> <p>Također, procijenili smo adekvatnost objava u konsolidiranim i zasebnim finansijskim izvještajima i da li su u skladu sa zahtjevima MSFI-ja, kako su usvojeni od strane EU.</p>
Umanjenje vrijednosti dugotrajne imovine Grupe i Društva <p>Umanjenje vrijednosti dugotrajne imovine Grupe i Društva objavljeno je u Bilješci 8 te u odgovarajućim bilješkama u konsolidiranim i zasebnim finansijskim izvještajima; opis računovodstvenih politika i ključnih prosudbi i procjena su uključeni u Bilješci 2 i Bilješci 3.</p> <p>Kretanje cijena nafte i plina može značajno utjecati na knjigovodstvenu vrijednost dugotrajne imovine uključujući imovinu segmenta istraživanja nafte i plina na kopnu i moru, imovinu rafinerijske prerade te segmenta maloprodaje kao i <i>goodwill</i>. Značajan i brzi pad cijena također u kratkom roku utječe na poslovanje Grupe i Društva i novčane tokove.</p>	<p>Revizorski postupci su uključivali razumijevanje procesa ocjenjivanja knjigovodstvene vrijednosti dugotrajne imovine grupe i društva kao i razumijevanje postavljenih kontrola i njihovu učinkovitost unutar procesa. Pregledali smo metodologiju korištenu od strane menadžmenta prilikom procjene knjigovodstvene vrijednosti dugotrajne imovine kako bi potvrdili da je u skladu s računovodstvenim standardima te da se dosljedno primjenjuje. Za imovinu segmenta istraživanja nafte i plina, rafinerijske prerade te imovinu segmenta maloprodaje, gdje nisu identificirani pokazatelji umanjenja vrijednosti od strane Grupe i Društva, ocijenili smo sposobnost menadžmenta vezano uz procjenu umanjenja imovine uspoređujući korištene prepostavke u prošloj godini s ostvarenim rezultatima u tekućoj godini.</p>

Ključno revizijsko pitanje	Kako smo adresirali ključno revizijsko pitanje
Umanjenje vrijednosti dugotrajne imovine Grupe i Društva (nastavak) <p>Procijenili smo primarni rizik povezan s konsolidiranim i zasebnim finansijskim izvještajima, koji se odnosi na knjigovodstvenu vrijednost dugotrajne imovine, a koja je podržana procjenom budućih novčanih tokova. Procjena umanjenja knjigovodstvene vrijednosti imovine je složen, podložan prosudbi postupak budući da podaci s tržišta koji se odnose na tržišne transakcije postaju manje pouzdani u razdobljima značajnih promjena cijena koje mogu utjecati na buduće novčane tokove koje generira dugotrajna imovina. Sukladno navedenom, zbog složenosti i korištenja prosudbe u ocjenjivanju pokazatelja umanjenja vrijednosti te složenosti modela, smatramo kako je umanjenje vrijednosti dugotrajne imovine Grupe i Društva ključno revizijsko pitanje.</p>	<p>Nadalje, ocijenili smo korištene pretpostavke prilikom ocjene pokazatelja umanjenja vrijednosti i testirali da li su korištene pretpostavke u skladu s ostvarenim rezultatima u tekućoj godini, ostvarenim rezultatima u industriji i u skladu s očekivanjima Grupe i Društva za ključne pretpostavke korištene u modelima umanjenja vrijednosti.</p> <p>Vezano uz provedene testove umanjenja vrijednosti, koristili smo vanjske podatke u ocjeni i potvrdi korištenih pretpostavki prilikom analize umanjenja vrijednosti od kojih se najvažniji odnose na buduće cijene nafte, količine rezervi i resursa i diskontnu stopu. Proveli smo revizorske postupke koji se odnose na provjeru matematičke točnosti modela umanjenja vrijednosti, analizu osjetljivosti, ocijenili smo primjereno korištene diskontne stope u kalkulaciji uz pomoć stručnjaka te postupke koji se odnose na ocjenu cjelovitosti troškova umanjenja vrijednosti.</p> <p>Također, procijenili smo adekvatnost objava u konsolidiranim i zasebnim finansijskim izvještajima te njihovu usklađenost s MSFI-ima, kako su usvojeni od strane EU.</p>
Procjena rezerviranja za napuštanje polja (dekomisija) <p>Rezerviranja koja se odnose na obvezu za napuštanje polja objavljena su u Bilješci 29 konsolidiranih i zasebnih finansijskih izvještaja; opis računovodstvenih politika te ključnih prosudbi i procjena su uključeni u Bilješci 2 i Bilješci 3.</p> <p>Menadžment razmatra iznose rezerviranja za napuštanje polja na godišnjoj razini. Razmatranje uključuje pregled utjecaja promjena u propisima, očekivani pristup menadžmenta glede obveza za napuštanje polja, procjenu troškova i diskontnu stopu. Imovina dekomisije se knjiži u iznosu koji odgovara procijenjenom iznosu rezerviranja koji se također amortizira kao dio troška imovine. Svaka promjena sadašnje vrijednosti procijenjenih troškova napuštanja polja se odražava na iznos rezerviranja i na iznos imovine dekomisije. Izračun iznosa rezerviranja za napuštanje polja zahtijeva značajnu prosudbu menadžmenta zbog inherentne složenosti procjene budućih troškova i stoga se smatra ključnim revizijskim pitanjem.</p>	<p>Revizorski postupci su uključivali razumijevanje zakonske ili izvedene obveze u vezi s napuštanjem polja na temelju ugovornog odnosa i relevantnih pravnih odredbi kako bi potvrdili prikladnost procijenjenih troškova. Prikupili smo kalkulaciju izračuna rezerviranja za napuštanje polja od Grupe i Društva i testirali da su uključena sva polja, provjerili smo prikladnost korištene diskontne stope, testirali smo stvarno nastale troškove tijekom tekućeg obračunskog razdoblja, potvrdili smo da su iznosi rezerviranja u skladu sa stvarno nastalim troškovima za pojedinu grupu imovine te smo provjerili da je procijenjena godina napuštanja polja usklađena s procjenom rezervi ugljikovodika. Kao dio provedenih revizorskih postupaka, ocijenili smo sposobnost i objektivnost stručnjaka Društva koji sudjeluju pri izradi procjene troškova napuštanja polja.</p> <p>Također, procijenili smo adekvatnost objava u konsolidiranim i zasebnim finansijskim izvještajima te njihovu usklađenost s MSFI-ja, kako su usvojeni od strane EU.</p>

Ostale informacije u godišnjem izvješću Grupe i Društva

Uprava je odgovorna za ostale informacije. Ostale informacije sadrže informacije uključene u godišnje izvješće osim konsolidiranih i zasebnih godišnjih finansijskih izvještaja i našeg revizorskog mišljenja o njima. Naše mišljenje o konsolidiranim i zasebnim godišnjim finansijskim izvještajima ne obuhvaća Ostale informacije. Očekujemo da će nam Godišnje izvješće Grupe i Društva za 2017. godinu biti dostavljeno nakon datuma ovog revizorskog mišljenja.

Naše mišljenje o konsolidiranim i zasebnim godišnjim finansijskim izvještajima ne obuhvaća ostale informacije te o njima nećemo izraziti nikakav oblik izražavanja uvjerenja.

U vezi s našom revizijom konsolidiranih i zasebnih godišnjih finansijskih izvještaja, naša je odgovornost pročitati ostale informacije kad postanu dostupne i, u provođenju toga, razmotriti jesu li ostale informacije značajno proturječne konsolidiranim i zasebnim godišnjim finansijskim izvještajima ili našim saznanjima stečenih u reviziji ili se drugačije čini da su značajno pogrešno prikazane.

Odgovornosti uprave i Revizorskog odbora za konsolidirane i zasebne godišnje finansijske izvještaje

Uprava je odgovorna za sastavljanje konsolidiranih i zasebnih godišnjih finansijskih izvještaja koji daju istinit i fer prikaz u skladu s MSFI-ima kako su usvojeni od strane EU i za one interne kontrole za koje uprava odredi da su potrebne za omogućavanje sastavljanja godišnjih finansijskih izvještaja koji su bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prijevare ili pogreške.

U sastavljanju konsolidiranih i zasebnih godišnjih finansijskih izvještaja, uprava je odgovorna za procjenjivanje sposobnosti Grupe i Društva da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem, objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja, osim ako uprava ili namjerava likvidirati Grupu i Društvo ili prekinuti poslovanje ili nema realne alternative nego da to učini.

Revizorski odbor je odgovoran za nadziranje procesa finansijskog izvještavanja kojeg su ustanovili Grupa i Društvo.

Odgovornosti revizora za reviziju konsolidiranih i zasebnih godišnjih finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li konsolidirani i zasebni godišnji finansijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prijevare ili pogreške i izdati izvješće neovisnog revizora koje uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visoka razina uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu s MRevS-ima uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prijevare ili pogreške i smatraju se značajni ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili u zbroju, utječe na ekonomski odluke korisnika donijete na osnovi tih konsolidiranih i zasebnih godišnjih finansijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu s MRevS-ima, stvaramo profesionalne prosudbe i održavamo profesionalni skepticizam tijekom revizije. Mi također:

- Prepoznajemo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikaza konsolidiranih i zasebnih godišnjih finansijskih izvještaja, zbog prijevare ili pogreške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su doстатни i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikaza nastalog uslijed prijevare je veći od rizika nastalog uslijed pogreške, jer prijevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorene, namjerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaznje internih kontrola.
- Stječemo razumijevanje internih kontrol relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u danim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola Grupe i Društva.

- Ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorila uprava.
- Zaključujemo o primjerenosti korištene računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja koju koristi uprava i, temeljeno na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Grupe i Društva da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtjeva da skrenemo pozornost u našem izvješću neovisnog revizora na povezane objave u konsolidiranim i zasebnim godišnjim financijskim izvještajima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modificiramo naše mišljenje. Naši zaključci se temelje na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma našeg izvješća neovisnog revizora. Međutim, budući događaji ili uvjeti mogu uzrokovati da Grupa i Društvo ne bude u mogućnosti nastaviti s vremenski neograničenim poslovanjem.
- Ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj konsolidiranih i zasebnih godišnjih financijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li konsolidirani i zasebni godišnji financijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.
- Pribavljamo dovoljno odgovarajućih revizijskih dokaza u vezi financijskih informacija od osoba ili poslovnih aktivnosti unutar grupe za izražavanje mišljenja o konsolidiranim financijskim izvještajima. Mi smo odgovorni za usmjeravanje, nadzor i izvedbu grupne revizije. Jedini smo odgovorni za izražavanje našeg mišljenja.

Mi komuniciramo s Revizorskim odborom u vezi s, između ostalih pitanja, planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama koji su otkriveni tijekom naše revizije.

Mi također dajemo izjavu Revizorskemu odboru da smo postupili u skladu s relevantnim etičkim zahtjevima u vezi s neovisnošću i da ćemo komunicirati s njima o svim odnosima i drugim pitanjima za koja se može razumno smatrati da utječu na našu neovisnost, kao i, gdje je primjenjivo, o povezanim zaštitama.

Između pitanja o kojima se komunicira s Revizorskim odborom, mi određujemo ona pitanja koja su od najveće važnosti u reviziji konsolidiranih i zasebnih godišnjih financijskih izvještaj tekućeg razdoblja i stoga su ključna revizijska pitanja. Mi opisujemo ta pitanja u našem izvješću neovisnog revizora, osim ako zakon ili regulativa sprječava javno objavljivanje pitanja ili kada odlučimo, u iznimno rijetkim okolnostima, da pitanje ne treba objaviti u našem izvješću neovisnog revizora jer se razumno može očekivati da bi negativne posljedice objave nadmašile dobrobiti javnog interesa od takve objave.

Izvješće o ostalim pravnim i regulatornim zahtjevima

U skladu s člankom 10. stavka 2. Uredbe (EU) br. 537/2014 Europskog parlamenta i Vijeća, u našem Izvješću neovisnog revizora dajemo sljedeće informacije koje su potrebne nastavno na zahtjeve MRevSeva:

Imenovanje revizora i razdoblje angažmana

Prvi put smo imenovani revizorom za zakonsku reviziju od strane Glavne skupštine dioničara 24. lipnja 2014. te je naš neprekidan angažman trajao 4 godine.

Dosljednost s Dodatnim izvještajem Revizorskog odbora

Potvrđujemo da je naše revizorsko mišljenje o konsolidiranim i zasebnim financijskim izvještajima u skladu s dodatnim izvješćem Revizorskog odbora Društva koji smo izdali 7. ožujka 2018. u skladu s člankom 11. Uredbe (EU) br. 537/2014 Europskog Parlamenta i Vijeća.

Pružanje nerevizijских usluga

Izjavljujemo da Društvu, njegovom matičnom društvu ili njegovim društvima koja su pod njegovom kontrolom u Uniji nismo pružali zabranjene nerevizijiske usluge navedene u članku 5. stavka 1. Uredbe (EU) br. 537/2014 Europskog parlamenta i Vijeća. Nadalje, nismo pružili ni ostale nerevizijiske usluge Društvu i njenim kontroliranim tvrtkama koje nisu objavljene u konsolidiranim i zasebnim financijskim izvještajima.

Angažirani partner u reviziji koja ima za posljedicu ovo izvješće neovisnog revizora je Slaven Đuroković.

Slaven Đuroković, Član Uprave i ovlašteni revizor

Ernst & Young d.o.o.
Radnička cesta 50
10000 Zagreb
Republika Hrvatska

7. ožujka 2018. godine

II. Ostale informacije u Godišnjem izvješću

Uprava je odgovorna za ostale informacije. Osim konsolidiranih i zasebnih financijskih izvještaja i izvješća neovisnog revizora, Ostale informacije sadrže informacije uključene u Godišnje izvješće koje sadrži Izvješće poslovodstva društva, Izjavu o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja i Izvještaj o plaćanjima javnom sektoru. Naše mišljenje o konsolidiranim i zasebnim financijskim izvještajima ne obuhvaća ostale informacije, niti Izvješće poslovodstva društva, Izjavu o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja i Izvještaj o plaćanjima javnom sektoru.

U vezi s našom revizijom godišnjih financijskih izvještaja, naša je odgovornost pročitati ostale informacije i, u provođenju toga, razmotriti jesu li ostale informacije značajno proturječne godišnjim financijskim izvještajima ili našim saznanjima stečenim u reviziji ili se drugačije čini da su značajno pogrešno prikazane.

U pogledu Izvješća poslovodstva društva, Izjave o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja i Izvještaja o plaćanjima javnom sektoru, obavili smo i postupke propisane Zakonom o računovodstvu. Ti postupci uključuju provjeru da li Izvješće poslovodstva uključuje potrebne objave iz članka 21. Zakona o računovodstvu, da li Izjava o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja sadrži podatke iz članka 22. Zakona o računovodstvu te da li Izvještaj o plaćanjima javnom sektoru sadrži informacije navedene u članku 27. Zakona o računovodstvu.

Building a better
working world

Temeljeno na obavljenim postupcima, u mjeri u kojoj smo u mogućnosti to procijeniti, izvještavamo da:

1. su informacije u priloženom Izvješću poslovodstva za 2017. godinu usklađene, u svim bitnim odrednicama, s priloženim godišnjim konsolidiranim i zasebnim finansijskim izvještajima;
2. je priloženo izvješće poslovodstva za 2017. godinu sastavljeno u skladu sa Člankom 21. Zakona o računovodstvu;
3. Izjava o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja, uključena u godišnje izvješće Grupe i Društva za 2017. godinu, uključuje informacije iz članka 22. stavka 1. točaka 2., 5., 6. i 7. Zakona o računovodstvu;
4. dijelovi Izjave o primjeni korporativnog upravljanja koji sadržavaju informacije iz članka 22. stavka 1. točaka 3. i 4. Zakona o računovodstvu, uključenih u godišnje izvješće Grupe i Društva za 2017. godinu, pripremljeni su u skladu sa zahtjevima Zakona o računovodstvu i dosljedni su, u svim značajnim odrednicama, priloženim konsolidiranim i zasebnim finansijskim izvještajima; te
5. Izvještaj o plaćanjima javnom sektoru, uključen u godišnje izvješće Grupe i Društva, sadrži informacije iz članka 27., stavka 4., točke 1., 2. i 3. i stavka 5. Zakona o računovodstvu.

Dodatno, na temelju poznavanja i razumijevanja poslovanja Grupe i Društva i njihovog okruženja stečenog u okviru revizije finansijskih izvještaja, dužni smo izvjestiti ako smo ustanovali da postoje značajni pogrešni prikazi u priloženom Izvješću poslovodstva, Izjavi o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja, Izvještaju o plaćanjima javnom sektoru i Godišnjem izvješću. U tom smislu nemamo što izvjestiti.

ERNST & YOUNG

d.o.o.

Zagreb, Radnička cesta 50

Slaven Đuroković, Član Uprave i ovlašteni revizor

Ernst & Young d.o.o.
Radnička cesta 50
10000 Zagreb
Republika Hrvatska

30. travnja 2018. godine